

DE EUROPESE OMBUDSMAN JAARVERSLAG 2005



HULDIGING 10-JARIG BESTAAN 1995-2005

DE EUROPESE OMBUDSMAN JAARVERSLAG 2005

© De Europese Ombudsman 2006

Alle rechten voorbehouden.

Reproductie voor onderwijskundige en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

Het copyright van de foto's, behalve deze op de cover, berust bij de Europese Ombudsman, tenzij anders aangegeven.

De volledige tekst van het verslag is gepubliceerd op Internet:
<http://www.ombudsman.europa.eu/report/nl/default.htm>

Printed in Belgium

GEDRUKT OP CHLOORVRIJ GEBLEEKT PAPIER

DE EUROPESE OMBUDSMAN JAARVERSLAG 2005

HULDIGING 10-JARIG BESTAAN 1995-2005

DE EUROPESE OMBUDSMAN



P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Mr Josep BORRELL FONTELLES
Voorzitter
Europees Parlement
Wiertzstraat
1047 Brussel
België

Straatsburg, 13 maart 2006

Mijnheer de voorzitter,

Overeenkomstig artikel 195, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en artikel 3, lid 8, van het Besluit van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, leg ik u mijn Verslag over het jaar 2005 voor.

Hoogachtend,

P. Nikiforos Diamandouros



INLEIDING	17
1 SAMENVATTING	23
2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN	37
2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	37
2.2 HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	37
2.2.1 Klachten van niet-gerechtigde klagers	38
2.2.2 Communautaire instellingen en organen	38
2.2.3 „Wanbeheer“	39
2.2.4 De Europese Code van goed administratief gedrag	40
2.3 ONTVANKELIJKHEID EN GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	41
2.4 ANALYSE VAN DE IN 2005 ONDERZOCHE KLACHTEN	42
2.5 OVERDRACHT EN ADVIES	42
2.6 DE PROCEDURES VAN DE OMBUDSMAN	44
2.6.1 Aanvang van een onderzoek	44
2.6.2 Eerlijke procedure	45
2.6.3 Inzage van dossiers en horen van getuigen	45
2.6.4 Openbare procedure	46
2.7 UITKOMSTEN VAN ONDERZOEKEN	46
2.7.1 Geen wanbeheer	46
2.7.2 Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen	46
2.7.3 Kritische opmerkingen en ontwerpaanbevelingen	47
2.7.4 Speciale verslagen aan het Europees Parlement	48



2.8	EINDBESLUITEN IN 2005	48
2.8.1	Openheid, toegang tot documenten en gegevensbescherming	49
2.8.2	De Commissie als „hoedster van het Verdrag“	51
2.8.3	Aanbestedingen, contracten en subsidies	53
2.8.4	Personeelsaangelegenheden	54
2.8.5	Overige zaken	55
3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	59
3.1	ZAKEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	59
3.1.1	De Europese Commissie	59
	VERZUM TE HANDELEN NAAR AANLEIDING VAN EEN KLACHT INZAKE DISCRIMINATIE OP GROND VAN SEKSUELE GEAARDHEID	59
	BEËINDIGING VAN EEN CONTRACT	60
	GEBRUIK VAN FINANCIËLE EU-BIJSTAND	61
	ARTIKEL 226 KLACHT BETREFFENDE DE LEVENSMIDDELENWETGEVING	62
	VERMEENDE TAALDISCRIMINATIE BIJ PERSONEELSADVERTENTIES	62
	BEHEER VAN EUROPESE FONDS VOOR REGIONALE ONTWIKKELING	63
	EVALUATIE VAN EEN PROJECTVOORSTEL(1)	64
	AFHANDELING VAN EEN KLACHT UIT HOOFDE VAN ARTIKEL 226	65
	EVALUATIE VAN EEN PROJECTVOORSTEL(2)	66
	TOEPASSING VAN DE MENSENRECHTENCLAUSULE IN DE SAMENWERKING MET VIETNAM	66
	OVERLEG OVER DE TOEKOMST VAN DE STRUCTUURFONDSEN	67
	HET EUROPESE ALARMNUMMER 112	67
	GELEIDELIJKE OPHEFFING VAN TAALSECTIES IN EEN EUROPESE SCHOOL	68
	VERMEENDE ONGEORLOOFDE CONTACTEN TIJDENS EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE	69
	ON-LINE BESCHIKBAARHEID VAN DOCUMENTEN	70
	TOEGANG TOT EEN MISSIEVERSLAG IN HET KADER VAN EEN ARTIKEL 228 PROCEDURE	70
	VERVANGING VAN PROJECTDIRECTEUR IN HONDURAS	71
3.1.2	De Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie	72
	GEBREK AAN PARKEERPLAATSEN VOOR GEHANDICAPTEN IN DE BUURT VAN GEBOUWEN VAN DE COMMISSIE EN DE RAAD	72
3.1.3	Het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)	73
	RECHT VAN KANDIDATEN OP TOEGANG TOT DE EVALUATIECRITERIA	73
	TOEGANG TOT SELECTIE TESTEN	74
3.1.4	De Europese Centrale Bank	75
	INFORMATIE MET BETREKKING TOT EEN MOGELIJKE INTERVENTIE VAN DE ECB	75
3.2	DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN	75
3.2.1	Het Europees Parlement	75
	OVERDRACHT VAN PENSIOENRECHTEN	75
3.2.2	De Raad van de Europese Unie	76
	BEËINDIGING VAN EEN ARBEIDSOVEREENKOMST BIJ EEN EU POLITIEMISSIE	76



3.2.3 De Europese Commissie	77
ONGERECHTVAARDIGDE VERTRAGING EN VERZUIM OM ANTWOORD TE GEVEN OP EEN VERZOEK OM PUBLIEKE TOEGANG	77
AFWIJZING VAN EEN VERZOEK OM TOEGANG TOT DOCUMENTEN	77
TERUGBETALING VAN REIS- EN VERBLIJFSKOSTEN	78
TERUGBETALING VAN REISKOSTEN	78
VERMEENDE LATE BETALINGEN AAN EVALUATOREN VAN DE COMMISSIE	79
3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	79
3.3.1 Het Europees Parlement	79
TOEGANG TOT DE GEBOUWEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT	79
TERUGBETALING VAN JURIDISCHE KOSTEN	80
VERSCHAFFEN VAN INFORMATIE IN VERSCHILLENDE TALEN TIJDENS EEN VERKIEZINGSCAMPAGNE	81
3.3.2 De Europese Commissie	81
BEËINDIGING VAN HET DIENSTVERBAND ALS „CALL CENTRE” OPERATOR	81
PENSIOENRECHTEN	82
VRIJSTELLING VAN DE LEEFTIJDGRENSEN VOOR EEN STAGE	83
LAATTIJDIGE BETALING AAN HOUDER VAN MARIE CURIE BEURS	83
3.4 ZAKEN DIE GESLOTEN WERDEN MET EEN KRITISCHE OPMERKING DOOR DE OMBUDSMAN	84
3.4.1 Het Europees Parlement	84
VERTRAGING BIJ HET VERSCHAFFEN VAN TOEGANG TOT EEN DOCUMENT	84
VERZUIM OM EEN VERZOEK OM INFORMATIE TE BEANTWOORDEN	85
3.4.2 De Raad van de Europese Unie	86
TOEGANG TOT DOCUMENTEN OP HET GEBIED VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS- EN VEILIGHEIDSBELEID	86
3.4.3 De Europese Commissie	87
DUUR VAN INBREUKPROCEDURE EN TOEGANG TOT DOCUMENTEN	87
VERZUIM OM PASSEND ADVIES BIJ LENINGEN TE VERSTREKKEN	88
VERZUIM OM INFORMATIE TE VERSTREKKEN MET BETREKKING TOT GEGEVENSBESCHERMING	89
LAATTIJDIGE BETALING VAN BIJDRAGE AAN HET GALILEÏ PROJECT	90
AFHANDELING VAN EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE DOOR DE COMMISSIE	91
RECHT VAN VERWEER TIJDENS EEN ADMINISTRATIEF ONDERZOEK	92
TOEGANG TOT VISSERIJ IN DE WATEREN VAN DE AZOREN	93
TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN CONTRACT IN CHINA	94
MISLEIDENDE VERKLARING IN EEN ADVIES OVER EEN EERDERE KLACHT	95
AFHANDELING VAN EEN KLACHT TEGEN EEN PARTICULIERE ONDERNEMING	96
UITSLUITING VAN DEELNEMING VAN ORGANISATIES MET WINSTOOGMERK	96
3.4.4 Het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF)	97
ONVOLDOENDE INFORMATIE OVER DE DUUR VAN EEN ONDERZOEK DOOR OLAF	97
3.4.5 De Europese Investeringsbank	98
E-MAIL CORRESPONDENTIE MET EEN SOLLICITANT	98
AFHANDELING VAN EEN VERZOEK OM INFORMATIE DOOR DE EIB	99
3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN	100
3.5.1 De Europese Commissie	100
LEEFTIJDGRENZEN VOOR STAGEPROGRAMMA	100
ANNULERING VAN EEN FINANCIËLE VERBINTENIS	100



	SELECTIE VAN LEERLINGEN VOOR DE EUROPESE SCHOOL	101
	TOEGANG TOT EEN DOCUMENT UIT EEN LIDSTAAT BIJ PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE TEKORTEN.....	102
	3.5.2 Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)	103
	MISLEIDENDE INFORMATIE IN PERSOVERZICHT	103
	3.6 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN	104
	3.6.1 De Europese Commissie	104
	KLACHT OP GROND VAN ARTIKEL 226 MET BETREKKING TOT PENSIOENOVERDRACHT	104
	KLACHT OP GROND VAN ARTIKEL 226 IN EEN ZAAK DIE AANHANGIG IS BIJ EEN NATIONAAL HOOGGERECHTSHOF	104
	VRIJ LENEN VAN BOEKEN UIT OPENBARE BIBLIOTHEKEN	105
	3.7 NA EEN SPECIAAL VERSLAG GESLOTEN ZAKEN	106
	3.7.1 De Raad van de Europese Unie	106
	VERZUIM OM GELDIGE REDENEN TE GEVEN VOOR BLIJVEN OPSTELLEN VAN WETGEVING ACHTER GESLOTEN DEUREN.....	106
	3.7.2 De Europese Commissie	107
	ONDERWIJSKOSTEN VOOR KINDEREN MET BIJZONDERE ONDERWIJSBEHOEFEN.....	107
	3.7.3 Het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF)	107
	VERSCHAFFEN VAN ONJUISTE EN MISLEIDENDE INFORMATIE AAN DE OMBUDSMAN TIJDENS EEN EERDER ONDERZOEK.....	107
	3.8 ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN	108
	BETALING VOOR EEN BLOEMSTUK.....	108
4	BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	113
	4.1 EUROPEES PARLEMENT	114
	4.2 EUROPESE COMMISSIE	114
	4.3 EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING	115
	4.4 ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN	116
5	BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	119
	5.1 EUROPEES NETWERK VAN OMBUDSMANNEN	119
	5.2 ANDERE SEMINARS EN CONFERENTIES VAN OMBUDSMANNEN	125
	5.3 ANDERE ACTIVITEITEN MET OMBUDSMANNEN EN HUN MEDEWERKERS	128



6	COMMUNICATIE	133
6.1	HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	133
6.2	VOORLICHTINGSBEZOEKEN	140
6.3	OVERIGE CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	143
6.4	CONTACTEN MET DE MEDIA	151
6.5	PUBLICATIES	156
6.6	ONLINE COMMUNICATIE	158
7	BIJLAGEN	159
A	STATISTIEKEN	161
B	BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	168
C	PERSONEEL	170
D	INDEX VAN BESLUITEN	177
E	DE VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	182
	CONTACT OPNEMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN	184





INLEIDING

In 2005 vierde de Europese Ombudsman als instituut zijn tienjarig bestaan. Deze belangrijke mijlpaal bood ons de gelegenheid om terug te kijken op wat er in de eerste tien jaar bereikt is en om in samenwerking met onze belangrijkste gesprekspartners een optimale koers uit te zetten voor de toekomst. De diverse evenementen die wij organiseerden leverden ons waardevolle inzichten op in wat goed werkte en in de wijze waarop wij onze betrekkingen met de instellingen en organen van de Europese Unie (EU), de nationale ombudsmannen, en klagers en burgers meer in het algemeen, verder zouden kunnen verbeteren. Maar laat ik, voordat ik in detail inga op de verschillende ideeën die bovenkwamen, eerst enkele gedachten wijden aan het werk dat de instelling de afgelopen tien jaar heeft verricht.

Sinds september 1995 heeft de Europese Ombudsman meer dan 20 000 klachten behandeld en nog veel meer burgers geholpen door antwoord te geven op hun verzoeken om informatie. Een belangrijk succes dat mijn voorganger Jacob SÖDERMAN, de eerste Europese Ombudsman, bij zijn afscheid kon noemen, was de mate waarin de verschillende EU-instellingen en -organen bereid waren met hem samen te werken bij het zoeken naar oplossingen voor klachten van burgers. Of het nu ging om het afschaffen van leeftijdsbeperkingen bij het werven van personeel, het wegwerken van betalingsachterstanden, het verbeteren van de toegang tot documenten of het eerbiedigen van het EU-Handvest van de grondrechten, de instellingen en organen lieten zien dat zij graag met de Ombudsman wilden samenwerken teneinde de kwaliteit van hun dienstverlening aan burgers te verhogen. Voor deze en nog vele andere resultaten zijn wij als burgers van de Unie Jacob SÖDERMAN voor altijd dank verschuldigd.

De Europese Ombudsman werkt als instelling niet alleen aan het verbeteren van de bestuursorganen van de Unie, maar getroost zich ook grote moeite om relaties aan te knopen met nationale, regionale en plaatselijke ombudsmannen in de hele Unie. Op die manier probeert de Ombudsman te waarborgen dat de rechten die burgers en ingezetenen op grond van EU-wetgeving hebben, met inbegrip van de grondrechten, ook daadwerkelijk gestalte krijgen. Deze samenwerking met andere ombudsmannen vindt voor het grootste gedeelte plaats onder auspiciën van het Europees netwerk van ombudsmannen, dat gedurende de afgelopen tien jaar is uitgebouwd tot een instrument van onschatbare waarde voor een prompte en effectieve afhandeling van de klachten van burgers. Het jaar 2005 vormde een goede gelegenheid voor het opmaken van de balans van wat het netwerk had bereikt sinds het in 1996 in Straatsburg werd opgericht en voor het bepalen hoe nu samen verder te gaan.

De Ombudsman heeft sinds september 1995 onvermoeibaar geprobeerd de burgers te bereiken en hen bewust te maken van hun rechten, en dan in het bijzonder hun recht een klacht in te dienen en verhaal te halen. Dat de boodschap is overgekomen, mag blijken uit het feit dat er nu maandelijks meer dan 300 klachten bij de Ombudsman worden ingediend. Niet eerder is een zo groot aantal klachten binnengekomen als in 2005.

De betrekkingen van de Ombudsman met instellingen en organen van de EU

Natuurlijk zou het veruit te prefereren zijn als burgers nooit contact hoefden te zoeken met de Europese Ombudsman en als hun klachten in een zo vroeg mogelijk stadium werden opgelost door de overheid waarop de klacht betrekking heeft. Het maakt burgers niet uit wie hun probleem oplost. Vaak willen ze alleen maar een toelichting, een reden, een excuus of advies, en de overheid bevindt zich in de beste positie om daarin te voorzien.

Als burgers daarentegen wel de behoefte voelen zich te beklagen, willen ze dat het probleem zo snel en effectief mogelijk wordt opgelost. Naar mijn mening is een door de overheid voorgestelde schikking sneller en uiteindelijk in alle opzichten meer bevredigend: de eer het probleem te hebben opgelost komt



toe aan de instelling, die daardoor in de ogen van de burger aan legitimiteit wint, en het resultaat is voor alle partijen gunstig. Met andere woorden, aan de wijze waarop een openbaar bestuursorgaan op klachten reageert, valt in belangrijke mate af te meten in hoeverre de burger centraal staat. Dit is een cruciale boodschap die ik geprobeerd heb over te brengen tijdens de verschillende evenementen die we tijdens ons jubileumjaar met de EU-instellingen en -organen hebben georganiseerd.

De instellingen en organen van de EU kunnen allemaal hun steentje bijdragen aan het verbeteren van de relatie met de burger. Of het nu gaat om het oplossen van contractuele problemen, het verschaffen van toegang tot documenten of het uitleggen waarom een kandidaat niet is gekozen, dankzij klachten kunnen we allemaal leren hoe we onze dienstverlening kunnen verbeteren. Het uiteindelijke resultaat van dit proces is dat iedereen die op een bepaald moment met de instellingen te maken krijgt – niet alleen degenen die een klacht indienen – de vruchten plukt van het werk van de Ombudsman.

Klachten zijn vaak een symptoom van meer serieuze, complexe of structurele vraagstukken of problemen. Een van de taken van de Ombudsman is de vinger op de zere plek te leggen en oplossingen aan te dragen. Als zodanig dient de Ombudsman niet alleen als extern controlemechanisme, maar ook als waardevolle hulpbron voor bestuursorganen, die hen helpt hun functioneren te verbeteren door de aandacht te vestigen op gebieden waar verbetering mogelijk is.

Een instrument dat in dit verband van onschatbare waarde is, is de Europese Code van goed administratief gedrag. In de Code, die in 2001 door het Europees Parlement is aangenomen, wordt aan de burger uitgelegd wat hij van het Europees bestuur mag verwachten. Ook fungeert de Code als een nuttige leidraad voor ambtenaren, die hen aanmoedigt de hoogste bestuursnormen te hanteren. In 2005 verscheen een nieuwe editie van de Code in 24 talen. Er werden meer dan 100 000 exemplaren verspreid in heel Europa en daarbuiten. Nationale en lokale autoriteiten, scholen en universiteiten, opleidingscentra en openbare bibliotheken, maar ook individuele burgers, vroegen vervolgens exemplaren aan voor verdere verspreiding. Dit kan met recht een Europees succesverhaal genoemd worden. De Code is geschikt gemaakt voor nationale, regionale en lokale overheden van Portugal tot Italië, van Wallonië tot Griekenland en van Roemenië tot Kroatië. Gezien het feit dat de Europese Code door zoveel verschillende overheden in heel Europa is overgenomen, blijf ik de hoop koesteren dat hij ook kan worden aangenomen door alle EU-instellingen en -organen, wellicht in de vorm van een interinstitutioneel akkoord. De contacten die ik in dit verband in 2005 heb gehad met de voorzitter van de Europese Commissie, de heer José Manuel BARROSO, en de vice-voorzitters mevrouw Margot WALLSTRÖM en de heer Siim KALLAS, zijn buitengewoon positief geweest en ik hoop van harte dat wij de verwezenlijking van dit project snel dichterbij kunnen brengen. Dit zou een duidelijk teken zijn van onze gezamenlijke vastbeslotenheid om de komende jaren samen te werken ten behoeve van burgers.

Een ontwikkeling in 2005 die ik zeer bemoedigend heb gevonden, was dat de Commissie een mededeling aannam waarin zij een nieuwe interne procedure voorstelde voor het reageren op onderzoeken van de Ombudsman. Met deze mededeling wordt beoogd dat de afzonderlijke commissarissen nadrukkelijk de politieke verantwoordelijkheid voor elke zaak op zich nemen, terwijl de waardevolle rol van het Secretariaat-Generaal behouden blijft. Ik ben zeer ingenomen met deze nieuwe procedure, die naar ik begrepen heb tot doel heeft de consistentie en de kwaliteit van de antwoorden van de Commissie te verbeteren en er tevens voor te zorgen dat prompt gehoor wordt gegeven aan de aanbevelingen en opmerkingen van de Ombudsman. De Commissie is de instelling waarop 70 procent van de onderzoeken van de Ombudsman betrekking heeft en het is dan ook van vitaal belang dat zij het voortouw neemt in het aanpakken van wanbeheer en in het bevorderen van een cultuur van dienstverlening ten aanzien van burgers. Dit jaarverslag bevat vele voorbeelden van gevallen waarin de Commissie daadwerkelijk prompt en op een constructieve wijze gereageerd heeft om een oplossing te vinden voor problemen die ik onder haar aandacht had gebracht.

Samenwerking binnen het Europees netwerk van ombudsmannen

Vanaf de beginjaren van zijn bestaan heeft de Europese Ombudsman via het Europees netwerk van ombudsmannen nauw samengewerkt met zijn collega's op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De centrale doelstelling van het netwerk is vandaag nog evenzeer van kracht en van belang als destijds: de rechten van burgers en ingezetenen op grond van EU-wetgeving tot een levende realiteit maken.



De tenuitvoerlegging van EU-wetgeving valt hoofdzakelijk onder de verantwoordelijkheid van overheidsorganen in de lidstaten. Of rechten die voortvloeien uit EU-wetgeving geëerbiedigd worden, is in de praktijk dan ook grotendeels afhankelijk van de kwaliteit van het dagelijks functioneren van deze overheden en van de mate waarin toezichthoudende instanties, waaronder ombudsmannen, erin slagen een kwalitatief hoog niveau van administratief gedrag te bevorderen en waar nodig doeltreffende oplossingen te verschaffen. Dit wordt des te belangrijker naarmate de omvang en intensiteit van de samenwerking tussen de overheden van de verschillende lidstaten en de EU-instellingen blijft toenemen. Om rechten te beschermen en effectieve oplossingen te bieden moet de samenwerking tussen ombudsmannen de samenwerking tussen overheden evenaren.

Met dit in gedachten heb ik in 2005 onderzocht in hoeverre het mogelijk zou zijn de rol van ombudsmannen in de zich ontwikkelende juridische en politieke cultuur van de Europese Unie te versterken en bevorderen. Ik vond dat het netwerk de meerwaarde die de samenwerking voor burgers oplevert, meer zichtbaar moest maken, zowel voor de burgers zelf als voor beleidsmakers op alle niveaus binnen de Unie. Wat de laatste betreft, valt er nog heel wat werk te verzetten. We hebben vooralsnog niet op overtuigende wijze duidelijk weten te maken dat diversiteit geen belemmering mag zijn voor het volledig betrekken van ombudsmannen bij de vele nieuwe Europese ontwikkelingen in het beleid van de autoriteiten van de lidstaten en de EU-instellingen.

Teneinde onze samenwerking een duidelijker profiel te geven kondigde ik aan dat mijn bureau wil investeren in de verdere ontwikkeling van ons internetgebruik voor onze communicatie met zowel de burger als met elkaar. Het is onze bedoeling een interactieve gids, „Wie kan mij helpen?“, op onze website te plaatsen, die burgers de weg wijst naar de ombudsman tot wie ze zich het beste kunnen wenden, ongeacht of dit op Europees, nationaal of regionaal niveau is. Evenzo zullen wij binnen het netwerk de komende twee jaar werken aan het opstellen van een verklaring waarin aan de burgers wordt uitgelegd wat zij kunnen verwachten wanneer ze een beroep doen op een ombudsman die deel uitmaakt van het netwerk. Wij zouden kunnen overwegen de verklaring aan te nemen tijdens het zesde seminar van nationale ombudsmannen, dat in 2007 in Straatsburg zal worden gehouden. Ik ben mij er terdege van bewust dat een dergelijke verklaring uiterst zorgvuldig moet worden opgesteld, maar ik ben ervan overtuigd dat onze gemeenschappelijke visie op wat een ombudsman hoort te zijn en te doen zo sterk is, dat het mogelijk moet zijn de verklaring binnen het door mij voorgestelde tijdsbestek op schrift te stellen. De verklaring is niet alleen waardevol voor burgers die de diensten van een ombudsman buiten hun eigen lidstaat nodig hebben, maar vormt ook een belangrijk referentiepunt in de betrekkingen tussen ombudsmannen en beleidsmakers, zowel collectief als individueel. Onze mogelijkheden om van elkaar te leren zullen ongetwijfeld alleen al door het opstellen van de verklaring worden uitgebreid en verdiept, wat het proces op zich al waardevol maakt. Door dit te doen kunnen we de samenwerking zoals die zich tot op heden ontwikkeld heeft, dus alleen maar versterken.

De betrekkingen van de Ombudsman met burgers en potentiële klagers

De inspanningen van de Europese Ombudsman om nauw samen te werken met de EU-instellingen en -organen en met ombudsmannen overal in de Unie hebben één allesoverheersende doelstelling: een optimale dienstverlening aan burgers bewerkstelligen. Om de burgers van de Unie zo goed mogelijk van dienst te zijn hebben wij in 2005, in het kader van de viering van ons tienjarig bestaan, evenementen georganiseerd voor de media, NGO's, belangengroepen, regionale en lokale vertegenwoordigingen en burgers in het algemeen. Het leek ons de moeite waard een aantal thema's te onderzoeken die ons de komende jaren waarschijnlijk zullen helpen het recht een klacht in te dienen bij de Ombudsman meer voor het voetlicht te brengen, met het oogmerk ten bate van iedereen het functioneren van de EU-bestuursorganen te verbeteren.

Erkend werd dat er nog heel wat te verbeteren valt als het erom gaat dat de juiste informatie bij de juiste mensen moet terechtkomen. De Europese Ombudsman heeft op het gebied van bewustmaking twee onmiddellijke uitdagingen voor de boeg: veel mensen weten niet wat een ombudsman is en veel mensen weten niet wat de EU doet. Deze twee punten moeten helder en duidelijk aan de orde komen in al het informatiemateriaal dat wij uitgeven. De Ombudsman moet zijn aanwezigheid op internet versterken. We moeten ons effectiever richten op potentiële klagers. EU-instellingen

moeten de mensen waarmee zij contact hebben stelselmatig informeren over hun recht een klacht in te dienen.

De Ombudsman moet op zijn beurt de boodschap overbrengen dat een klacht indienen heel eenvoudig is. Relatief beschouwd is de dienstverlening van de Ombudsman snel, gratis en flexibel. Ten behoeve van diegenen die vrezen dat er repercussies van de instellingen zullen volgen wanneer ze een klacht indienen, zal ik blijven onderstrepen dat iedere poging om iemand te benadelen, of daarmee te dreigen, omdat hij of zij gebruik maakt van het recht een klacht in te dienen bij de Ombudsman, op zichzelf al een vorm van wanbeheer zou zijn. De EU-instellingen en -organen dienen de noodzakelijke maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat hun personeel zich hiervan bewust is en dienovereenkomstig handelt.

Conclusie

De Europese Unie heeft momenteel het tij niet mee. De burgers van Frankrijk en Nederland hebben tegen de Grondwet voor Europa gestemd, de opkomst bij Europese verkiezingen blijft dalen en de Unie worstelt nog steeds met het probleem dat zij gezien wordt als een bureaucratische moloch die door een politieke elite gecreëerd is en ver van de burgers af staat. Uit een recente Eurobarometer-enquête kwam naar voren dat slechts 38 procent van de burgers het gevoel heeft dat „mijn stem ertoe doet in de EU”.

De Europese Ombudsman is in het leven geroepen om de Unie dichterbij de burger te helpen brengen en om het bestuur van de EU een ‘menselijk gezicht’ te geven. Een aspect van de instelling dat van fundamenteel belang is, is dat de Ombudsman een fysieke persoon is, die persoonlijk communiceert met de afzonderlijke burgers die hem schrijven, en die hun zaak onderzoekt en probeert te bewerkstelligen dat het probleem waarover zij klagen wordt opgelost. Elk van deze ‘microcommunicaties’ helpt het bestuur van de EU menselijker te maken en dichterbij de burger te brengen. De Ombudsman is een cruciaal onderdeel van de structuur voor het kweken van vertrouwen tussen de burgers en de instellingen. Hij kan een constructieve dialoog tussen de twee partijen helpen bevorderen.

Zoals een klager mij schreef: „Voor mij is deze zaak nu eindelijk afgehandeld en ik hoop dat ik nu een nieuw begin kan maken met mijn activiteiten, want die zijn nauw vervlochten met Europa. Ik wil u danken voor uw behulpzame bemiddeling. Uw instelling is een heel belangrijke toevlucht voor burgers en stelt hen in staat lastige problemen die zij mogelijk met Europese instellingen ondervinden op een vriendelijke manier op te lossen.”

De Ombudsman kan zijn mandaat niet alléén vervullen. Een eersteklas bestuur kan alleen maar in samenwerking met de EU-instellingen en -organen tot stand komen. Beloften nakomen, passende verhaalsmogelijkheden bieden, leren van fouten, een transparante werkwijze hanteren en ruimte bieden voor publieke controle – dit zijn allemaal belangrijke manieren om vertrouwen te kweken bij de burgers. Van zijn kant dient de Ombudsman eensgezind en stelselmatig samen te werken met zijn nationale, regionale en lokale collega's om ervoor zorg te dragen dat de rechten van burgers in heel de Unie ten volle worden geëerbiedigd. Tot slot moet hij contact blijven zoeken met burgers en potentiële klagers om hen bewust te maken van zijn dienstverlenende taak.

Als Europese Ombudsman zal ik trachten voort te bouwen op wat in de eerste tien jaar bereikt is om waarlijk uitvoering te geven aan mijn institutionele opdracht: de Unie dichterbij de burgers te brengen en het bestuur van de EU een ‘menselijk gezicht’ te geven.

Straatsburg, 14 februari 2006

P. Nikiforos DIAMANDOUROS





1 SAMENVATTING

Het elfde jaarverslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement geeft een overzicht van de activiteiten van de Ombudsman in 2005. Het is het derde jaarverslag dat wordt aangeboden door de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS, die op 1 april 2003 aantrad als Europese Ombudsman.

OPBOUW VAN HET VERSLAG

Het verslag bestaat uit zes hoofdstukken en vijf bijlagen. Het begint met een persoonlijke inleiding, waarin de Ombudsman een overzicht geeft van de belangrijkste activiteiten en resultaten van het jaar en hij ideeën voor de komende jaren uiteenzet. Deze beknopte samenvatting wordt gegeven in hoofdstuk 1.

In hoofdstuk 2 worden de procedures beschreven die de Ombudsman volgt voor de behandeling van klachten en het verrichten van onderzoek. In dit hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan belangrijke nieuwe ontwikkelingen en wordt een overzicht gegeven van de in de loop van het jaar behandelde klachten, met inbegrip van een thematische analyse van de resultaten van na onderzoek gesloten zaken. Deze analyse omvat de belangrijkste juridische en feitelijke bevindingen van de in 2005 door de Ombudsman genomen besluiten.

Hoofdstuk 3 bestaat uit een selectie van samenvattingen van die besluiten, ter illustratie van de veelheid aan onderwerpen en instellingen waarop de klachten en initiatiefonderzoeken betrekking hadden. Dit hoofdstuk bevat samenvattingen van alle in de thematische analyse van hoofdstuk 2 genoemde besluiten. De samenvattingen van besluiten inzake klachten zijn in de eerste plaats ingedeeld naar type bevinding of resultaat, en ook naar betrokken instelling of betrokken orgaan. Aan het eind van het hoofdstuk worden samenvattingen gegeven van besluiten naar aanleiding van initiatiefonderzoeken.

Hoofdstuk 4 gaat over de betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie. Het hoofdstuk geeft allereerst aan hoe groot de waarde is van de constructieve werkrelaties die de Ombudsman met de diverse instellingen en organen onderhoudt; daarna volgt een opsomming van de diverse bijeenkomsten en evenementen die op dit vlak in 2005 plaatsvonden.

Hoofdstuk 5 handelt over de betrekkingen van de Europese Ombudsman met de nationale, regionale en lokale ombudsmannen in Europa en daarbuiten. De activiteiten van het Europees netwerk van ombudsmannen worden gedetailleerd beschreven, terwijl tevens de seminars, conferenties en bijeenkomsten waaraan de Ombudsman heeft deelgenomen, worden besproken.

In hoofdstuk 6 komen de communicatieactiviteiten van de Ombudsman aan bod. Dit hoofdstuk is ingedeeld in zes delen: hoogtepunten van het jaar, informatiebezoeken van de Ombudsman, conferenties en ontmoetingen waarbij de Ombudsman en zijn personeel betrokken waren, contacten met media, publicaties en online-communicatie.

Bijlage A bevat statistieken over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2005. De bijlagen B en C bevatten gegevens over respectievelijk de begroting en het personeel van de Ombudsman. Bijlage D bevat een index van de in hoofdstuk 3 opgenomen besluiten, geordend per zaaknummer, per onderwerp en per soort vermeend wanbeheer. In bijlage E wordt de procedure voor de verkiezing van de Europese Ombudsman beschreven en verslag gedaan van de herverkiezing van de heer DIAMANDOUROS in januari 2005.



SYNOPSIS

De taak van de Europese Ombudsman

Het ambt van de Europese Ombudsman werd ingesteld bij het Verdrag van Maastricht, als onderdeel van het burgerschap van de Europese Unie. De Ombudsman onderzoekt klachten over wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Met goedkeuring van het Europees Parlement heeft de Ombudsman een definitie van „wanbeheer” gegeven waarin respect voor de mensenrechten, de rechtsstaat en de beginselen van behoorlijk bestuur als vereiste is opgenomen.

De Ombudsman reageert niet alleen op klachten van burgers, bedrijven en verenigingen, maar stelt zich ook proactief op door op eigen initiatief onderzoeken in te stellen en burgers te benaderen om hen te informeren over hun rechten en over de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen.

Klachten en onderzoeken in 2005

In 2005 ontving de Ombudsman 3 920 klachten, wat een stijging van 5 procent inhoudt ten opzichte van 2004¹. Een recordaantal van alle klachten die in 2005 bij de Ombudsman binnenkwamen – 59 procent van het totaal – werd elektronisch ingediend, ofwel per e-mail ofwel via het klachtenformulier op de website van de Ombudsman. In 3 705 gevallen was de klacht rechtstreeks door een individuele burger ingediend, terwijl 215 klachten afkomstig waren van verenigingen of bedrijven.

In meer dan 75 procent van de gevallen kon de Ombudsman de klager van dienst zijn door een onderzoek naar de zaak te starten, door deze over te dragen aan een bevoegd orgaan of door klagers mee te delen tot wie zij zich het beste konden wenden voor een snelle en effectieve oplossing van het probleem. In totaal werden in de loop van het jaar 338 nieuwe onderzoeken geopend naar aanleiding van klachten (inclusief één gecombineerd onderzoek dat betrekking had op 389 afzonderlijke klachten). De Ombudsman stelde ook vijf onderzoeken in op eigen initiatief.

In 2005 heeft de Europese Ombudsman in totaal 627 onderzoeken verricht, waarvan 284 waren overgeheveld uit 2004.

Evenals in voorgaande jaren waren de meeste klachten die tot een onderzoek leidden tegen de Europese Commissie gericht (68 procent van het totaal). Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt met rechtstreekse gevolgen voor de burgers, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van burgers is. Er waren 73 onderzoeken die het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) betroffen, 58 hadden betrekking op het Europees Parlement en 14 op de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste typen vermeend wanbeheer waren gebrek aan transparantie, met inbegrip van weigering van informatie (188 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (132 zaken), discriminatie (103 zaken), procedurefouten (78 zaken), vermijdbare vertraging (73 zaken), nalatigheid (44 zaken), niet-nakoming van verplichtingen, dat wil zeggen een verzuim door de Europese Commissie in de vervulling van haar rol als „hoedster van het Verdrag” jegens de lidstaten (37 zaken), en juridische dwaling (29 zaken).

In totaal 3 269 individuele verzoeken werden per e-mail ontvangen, vergeleken met ongeveer 3 200 in 2004 en 2 000 in 2003.

Resultaten van de onderzoeken van de Ombudsman

In 2005 sloot de Ombudsman 312 zaken af. In 302 gevallen ging het om onderzoeken naar aanleiding van klachten en tien waren initiatiefonderzoeken. De bevindingen waren als volgt:

¹ Er zij op gewezen dat 335 van deze klachten hetzelfde onderwerp betroffen en behandeld zijn binnen één gecombineerd onderzoek (zie de samenvatting van zaak 3452/2004/JMA en andere in de paragraaf „Geen wanbeheer”).



Geen wanbeheer

In 114 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen wanbeheer aan het licht. Zo'n bevinding is niet altijd negatief voor de klager, aangezien hij er toch baat bij heeft dat de betrokken instelling of het betrokken orgaan volledige uitleg over haar/zijn optreden geeft of verontschuldigen aanbiedt. Enkele voorbeelden:

- De Europese Commissie legde uit wat de redenering was achter haar besluit geen onderzoek in te stellen tegen de Spaanse autoriteiten in verband met vermeende discriminatie op grond van seksuele geaardheid. De specifieke problemen waarmee de klagers – een Spaans burger en een Argentijns burger – geconfronteerd werden, vielen buiten de werkingssfeer van het Gemeenschapsrecht, aldus de Commissie. Overeenkomstig het advies van de Commissie op nationaal niveau verhaal te zoeken, dienden de klagers een klacht in bij de Spaanse ombudsman. (1687/2003/JMA)
- Na een klacht van de European Citizen Action Service (ECAS) kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de minimumnormen die de Commissie hanteerde voor het raadplegen van belanghebbende partijen over de toekomst van de structuurfondsen voldoende duidelijk waren en dat de Commissie zich in het geval in kwestie aan deze normen had gehouden. Hij sloot echter niet uit dat de minimumnormen duidelijker konden worden geformuleerd of dat in sommige gevallen een meer sectoroverschrijdende en holistische benadering van raadpleging op haar plaats zou kunnen zijn, en hij wees ECAS op de mogelijkheid voorstellen van dergelijke aard in te dienen bij de Commissie. (948/2004/OV)
- Het onderzoek van de Ombudsman naar het gratis uitlenen van boeken uit openbare bibliotheken droeg bij aan het verhelderen van enerzijds de redenen waarom de Commissie besloten had een inbreukprocedure tegen Spanje in te leiden en anderzijds de mogelijkheden om de desbetreffende communautaire richtlijn correct ten uitvoer te leggen zonder dat daardoor het gratis uitlenen van boeken in gevaar zou komen. De Ombudsman handelde op basis van 389 klachten waarin beweerd werd dat het besluit van de Commissie om deze zaak tegen Spanje door te zetten een bedreiging vormde voor het bestaan van openbare bibliotheken als publieke basisdiensten en dat het in strijd was met het fundamentele recht van burgers op toegang tot cultuur. Het onderzoek werd afgesloten toen de Ombudsman werd meegedeeld dat de Commissie de zaak had voorgelegd aan het Europees Hof van Justitie. (3452/2004/JMA e.a.)

Ook wanneer de Ombudsman geen wanbeheer vaststelt, kan hij aangeven hoe de instelling of het orgaan de kwaliteit van haar/zijn bestuur in de toekomst kan verbeteren. In dergelijke gevallen maakt de Ombudsman een aanvullende opmerking; dit gebeurde bijvoorbeeld in onderstaande zaken:

- De Ombudsman adviseerde de Commissie haar interne voorschriften te herzien wat betreft verslagen van telefoongesprekken in het kader van openbare aanbestedingen. Dit advies vloeiده voort uit het onderzoek van de Ombudsman naar de correctheid van een telefoongesprek dat had plaatsgevonden tussen de diensten van de Commissie en de concurrent van de klager. De Ombudsman vond geen bewijs dat hier sprake was van ongepastheid, maar merkte op dat de Commissie de zorgen van de klager gemakkelijker had kunnen wegnemen als zij in staat was geweest een geschreven verslag van het telefoongesprek in kwestie over te leggen. (1808/2004/JMA)
- Na een onderzoek naar klachten dat de Commissie en de Raad er niet voor zorgden dat er in de nabije omgeving van hun belangrijkste gebouwen in Brussel een voldoende aantal parkeerplaatsen beschikbaar was voor personen met een handicap, gaf de Ombudsman uiting aan zijn voldoening over het feit dat de instellingen de Belgische autoriteiten verzocht hadden te zorgen voor aanvullende parkeerplaatsen en verzocht hij hun hem op de hoogte te houden van de afloop. Hij deed daarnaast een beroep op de Raad het beleid te herzien op grond waarvan personen met een handicap uit veiligheidsoverwegingen slechts in beperkte mate toegang hadden tot de eigen parkeerplaatsen van de Raad. De Ombudsman stelde in dit verband voor het voorbeeld van de Commissie te volgen. (2415/2003/JMA and 237/2004/JMA)



- De Ombudsman verklaarde dat de Commissie haar procedures voor het afhandelen van klachten over het aanwenden van EU-steun zou kunnen verduidelijken teneinde de efficiëntie en de transparantie van haar betrekkingen met burgers te verbeteren. Aanleiding voor dit advies was het onderzoek van de Ombudsman naar de wijze waarop de Commissie een klacht had afgehandeld over de verlaging van een subsidie door de autoriteiten van de regio Madrid. Gevolg van het onderzoek was dat de Commissie toestemde de klager informatie te verschaffen, waarbij zij erkende dat zij de klager te laat op de hoogte had gesteld van de afhandeling van zijn zaak en haar verontschuldigingen daarvoor aanbood. (274/2004/JMA)
- Het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) stemde ermee in, voortaan in toelichtingen op aankondigingen van vergelijkende onderzoeken de informatie op te nemen dat (i) een uitnodiging tot het deelnemen aan de selectieproeven niet betekent dat volledig is nagegaan of de kandidaat geschikt is en (ii) de schriftelijke proeven van kandidaten die vervolgens ongeschikt worden bevonden, niet van een waarderingscijfer zullen worden voorzien. Dit besluit volgde op een aanvullende opmerking van de Ombudsman in het licht van een door hem onderzochte klacht van een Hongaarse burger die zich had ingeschreven voor een algemeen vergelijkend onderzoek voor adjunct-vertalers. De Ombudsman was van mening dat het toevoegen van deze informatie misverstanden zou kunnen helpen voorkomen en de betrekkingen met kandidaten ten goede zou komen. (839/2004/MHZ)

Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen

Waar mogelijk tracht de Ombudsman een positief resultaat te bereiken waarmee zowel de klager als de aangeklaagde instelling tevreden kan zijn. De samenwerking van de communautaire instellingen en organen is essentieel om tot positieve uitkomsten te komen die bijdragen tot een verbetering van de betrekkingen tussen de instellingen en de burgers en die dure en tijdrovende gerechtelijke procedures kunnen voorkomen.

In 2005 werden 89 zaken na indiening van een klacht bij de Ombudsman door de instelling of het orgaan zelf geschikt. Het betrof onder meer de volgende zaken:

- De Commissie schikte een zaak die de achterstallige betaling aan een Duitse wetenschapsjournalist betrof, legde uit wat de redenen voor de vertraging waren en ging ermee akkoord rente te betalen. Zij bevestigde dat zij inmiddels maatregelen had getroffen om de betaling van deskundigen te versnellen. De klager meldde vervolgens dat hij voor zijn meest recente opdracht binnen slechts dertig dagen betaald was. (1266/2005/MF)
- De Raad assisteerde de Ombudsman bij het schikken van een zaak aangaande de beëindiging van het contract van een civiele IT-deskundige in de politiemissie van de Europese Unie (EUPM) in Sarajevo. Het resultaat was dat de EUPM ermee instemde de klager het salaris te betalen waarop hij recht had gehad als zijn contract na de normale termijn was beëindigd. Ten aanzien van de eis van de klager dat de Raad alles wat over hem beweerd was ongegrond zou verklaren, stelde de Ombudsman dat de klager de bevindingen van de Ombudsman in zijn eerdere zaak als een zuivering van zijn naam mocht beschouwen, aangezien de Ombudsman in die zaak had bevestigd dat het recht van de klager op wederhoor niet was geëerbiedigd. (471/2004/OV)
- De Commissie gaf twee brieven vrij die zij in het kader van een inbreukprocedure naar de Britse autoriteiten had gestuurd, evenals het antwoord van het Verenigd Koninkrijk, en zij verontschuldigde zich voor de onnodige vertraging in haar afhandeling van het verzoek om deze documenten. Na verder onderzoek stemde de Commissie er tevens mee in de klagers toegang te verschaffen tot drie cd-rom's met de informatie die de Britse autoriteiten de Commissie hadden doen toekomen om hun zaak te onderbouwen. De inbreukprocedure betrof het vermeende verzuim van de Britse autoriteiten de communautaire wetgeving na te leven in verband met een grote vuilstortplaats in de buurt van de huizen van de klagers. (3381/2004/TN)

Indien de Ombudsman wanbeheer vaststelt, streeft hij er altijd naar een minnelijke schikking tot stand te brengen. In sommige gevallen kan een minnelijke schikking tot stand komen doordat de betrokken instelling of het betrokken orgaan de klager een schadeloosstelling aanbiedt. Een dergelijk



aanbod wordt altijd ex gratia gedaan, dat wil zeggen zonder dat werkelijke aansprakelijkheid wordt erkend en zonder dat er een precedent wordt geschapen.

In 2005 werden 22 minnelijke schikkingen voorgesteld. Zeven zaken werden in 2005 afgesloten na totstandkoming van een minnelijke schikking (met inbegrip van een zaak waarin het voorstel reeds in 2004 was gedaan). Eind 2005 waren achttien voorstellen voor minnelijke schikkingen nog in behandeling, inclusief twee zaken waarin de Ombudsman de Commissie verzocht haar eerdere verwerping van in 2004 gedane voorstellen nog eens onder de loep te nemen. Hier volgen enige voorbeelden van in 2005 bereikte minnelijke schikkingen:

- De Commissie stemde ermee in een klager wiens zaak niet naar behoren en tijdig was afgehandeld ter compensatie 596 EUR te betalen. De Commissie erkende dat de klager ten gevolge van diverse misverstanden en administratieve fouten niet op tijd was betaald. Zij voegde hieraan toe dat een aantal aspecten waarop de Ombudsman gewezen had, alsmede de uitzonderlijke omstandigheden van de zaak haar ertoe hadden gebracht een som van 596 EUR voor te stellen als compensatie aan de klager. Deze som kwam overeen met de gekweekte rente over het uitstaande bedrag. (1772/2004/GG)
- Naar aanleiding van het onderzoek van de Ombudsman naar de informatiecampagne over de Europese verkiezingen van juni 2004 die het Europees Parlement in Finland voerde, beloofde het Parlement dat zijn informatiebureau in Helsinki er zorg voor zou dragen in de toekomst meer aandacht te besteden aan de taalkeuze. De Zweedse gemeenschap van Finland had zich beklagd dat posters die onderdeel vormden van de informatiecampagne uitsluitend in het Fins waren gesteld. Het Parlement erkende zowel de tekortkomingen van de campagne als het feit dat het voor de status van het Zweeds als een officiële taal van de EU of voor de status ervan krachtens de Finse grondwet niet van belang is hoe groot het Zweedssprekende deel van de Finse bevolking is. (1737/2004/TN)
- De Commissie stemde ermee in een Portugese vrouw in een geest van verzoening 1 000 EUR te betalen, na te hebben toegegeven dat zij adequate maatregelen had kunnen treffen om de vrouw dat zij niet met haar werkzaamheden kon beginnen voordat zij daadwerkelijk haar betrekking had aanvaard. Klaagster beweerde dat de Commissie oneerlijk had gehandeld, omdat deze pas nadat zij haar werkzaamheden had aangevangen, het besluit had genomen dat zij niet als telefoniste mocht werken. Zij vocht tevens de regels aan waarop de Commissie zich beriep en op grond waarvan deze vond dat klagster niet in aanmerking zou komen voor de functie van telefoniste. De Commissie was het niet met de Ombudsman eens dat er mogelijk sprake was van wanbeheer van haar kant wat betreft het toepassen van de regels in kwestie op het geval van klagster. (1336/2003/IP)

Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen

Als geen minnelijke schikking kan worden bereikt, kan de Ombudsman de zaak sluiten met een kritische opmerking of een ontwerpaanbeveling doen.

Een kritische opmerking wordt doorgaans gemaakt, indien de betrokken instelling niet meer in staat is het wanbeheer ongedaan te maken, het wanbeheer geen algemene implicaties blijkt te hebben en er geen verdere stappen van de Ombudsman nodig lijken te zijn. Een kritische opmerking bevestigt jegens de klager dat zijn of haar klacht gerechtvaardigd is, en wijst de betrokken instelling of het betrokken orgaan op haar/zijn fouten, om wanbeheer in de toekomst te helpen voorkomen. In 2005 maakte de Ombudsman 29 kritische opmerkingen, bijvoorbeeld:

- De Ombudsman hekelde de Raad omdat deze een verzoek om toegang van het publiek tot documenten niet naar behoren en zorgvuldig had afgehandeld. Deze kritische opmerking was het resultaat van een onderzoek waaruit was gebleken dat er, in tegenstelling tot wat de Raad de klager aanvankelijk had meegedeeld over het aantal relevante documenten, in feite nog veel meer documenten bestonden. Naar aanleiding van het onderzoek van de Ombudsman werd de klager toegang verschaft tot de overige documenten. Aangezien de Raad op dit gebied nieuwe interne regels had ingevoerd, verklaarde de Ombudsman ervan uit te gaan dat de problemen

die in de onderhavige zaak waren vastgesteld zich in de toekomst niet meer zouden voordoen. (1875/2005/GG)

- De Ombudsman bekritiseerde de Commissie in een zaak waarin sprake was van achterstallige betaling aan een klein Duits bedrijf dat een onderaannemer was in het Galilei-project. Dit onderzoek bracht een meer algemeen probleem aan het licht, namelijk dat de hoofdaannemer binnen het betreffende contractuele kader niet verplicht was rente te vorderen namens onderaannemers, noch daartoe werd aangemoedigd, wanneer de Commissie verzuimde op tijd te betalen. De Ombudsman stelde de Commissie daarom voor haar standaardcontracten zodanig aan te passen dat in dergelijke gevallen automatisch rente zou worden betaald. De Commissie zegde toe ernaar te zullen streven in toekomstige standaardcontracten rekening te houden met de belangen van kleine en middelgrote ondernemingen, voorzover dit niet in strijd was met de financiële belangen van de Gemeenschap en de vigerende wetgeving. (530/2004/GG)
- De Ombudsman had kritiek op OLAF wegens de wijze waarop het bureau was omgegaan met informatie die het van een Duitse ambtenaar had gekregen over vermeende onrechtmatigheden binnen een communautair orgaan. De klager beweerde dat OLAF hem onvoldoende had geïnformeerd over de periode die redelijkerwijs noodzakelijk kon worden geacht voor het onderzoek naar aanleiding van zijn klacht. Volgens de Ombudsman is het regel dat OLAF de klokkenluider had moeten meedelen binnen welk tijdsbestek het verwachtte zijn onderzoek af te ronden. (140/2004/PB)

Het is belangrijk dat de instellingen en organen gevolg geven aan kritische opmerkingen van de Ombudsman en maatregelen nemen om nog bestaande problemen op te lossen en wanbeheer voor de toekomst te voorkomen. In 2005 informeerde de Commissie de Ombudsman omtrent het door haar gegeven gevolg aan achttien kritische opmerkingen, zoals:

- Een zaak waarin de Ombudsman de Commissie bekritiseerde omdat deze had verzuimd een bevredigende verklaring te geven voor de duur van een onderzoek, dat iets minder dan drie jaar in beslag had genomen. De Commissie, die had verwezen naar algemene factoren die tot vertraging kunnen leiden, zoals een zware werkdruk, liet de Ombudsman weten dat zij zou proberen een meer nauwkeurige verklaring te geven als zich in de toekomst een vergelijkbaar geval voordeed. (2229/2003/MHZ)
- Een zaak waarin de Ombudsman de vertegenwoordiging van de Commissie in Kopenhagen berispte vanwege haar reactie op het verzoek van een klager om informatie over de verwerking van gegevens die betrekking op hem hadden. De Commissie verklaarde het te betreuren dat haar vertegenwoordiging de communautaire regels aangaande gegevensbescherming had overtreden en zei dat zij de vertegenwoordiging in herinnering zou brengen dat de voorschriften betreffende gegevensbescherming te allen tijde geëerbiedigd dienen te worden. (224/2004/PB)

Indien het wanbeheer een bijzonder ernstig karakter heeft of algemene implicaties heeft, of indien de betrokken instelling nog in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, doet de Ombudsman gewoonlijk een ontwerpaanbeveling. De betrokken instelling of het betrokken orgaan dient de Ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies te doen toekomen.

In 2005 werden twintig ontwerpaanbevelingen opgesteld. Daarnaast leidden acht ontwerpaanbevelingen uit 2004 tot besluiten in 2005. Negen zaken werden in de loop van het jaar gesloten -nadat een ontwerpaanbeveling door de instelling was aanvaard. Drie zaken leidden tot een speciaal -verslag aan het Europees Parlement. Zes zaken werden om andere redenen gesloten. Eind 2005 waren elf ontwerpaanbevelingen nog in behandeling, inclusief een ontwerpaanbeveling uit 2004. Onder -andere de volgende ontwerpaanbevelingen werden in 2005 aanvaard:

- De Commissie ging ermee akkoord een Franse journalist een schadevergoeding van 56 000 EUR te betalen. Dit was de grootste schadevergoeding die ooit naar aanleiding van een klacht aan de Ombudsman was uitgekeerd. Aanleiding was het oordeel van de Ombudsman dat de Commissie niet aan de redelijke verwachtingen van de klager had voldaan. De Commissie had haar financiële bijdrage aan het project van de klager ingetrokken. (2111/2002/MF)



- Na een klacht over de regels voor het stageprogramma van de Commissie, schrapte deze de leeftijdsgrens van 30 jaar, die een van de selectiecriteria van dit programma was. De Ombudsman merkte op dat verscheidene andere communautaire instellingen en organen eveneens een leeftijdsgrens hanteren voor hun stageprogramma's. Hij kondigde daarom aan een initiatiefonderzoek naar deze programma's te zullen instellen. (2107/2002/(BB)PB)
- De Commissie stemde toe in de openbaarmaking van een brief die de Portugese minister van Financiën haar gezonden had in verband met de buitensporigtekortprocedure tegen Portugal. De Commissie had geweigerd een lid van het Europees Parlement inzage in de brief te verlenen omdat openbaarmaking van de brief afbreuk zou kunnen doen aan de bescherming van het algemeen belang van Portugal wat betreft zijn financieel, monetair of economisch beleid. De Ombudsman nam contact op met de Portugese autoriteiten, die hem meedeelden dat de brief geen elementen bevatte die het financieel-economisch beleid van Portugal, in de huidige begrotingssituatie, zouden kunnen schaden. (116/2005/MHZ)

Indien een communautaire instelling of instantie niet afdoende reageert op een ontwerpaanbeveling, kan de Ombudsman een speciaal verslag aan het Europees Parlement zenden. Dit is het laatste wapen van de Ombudsman en vormt de laatste directe stap die de Ombudsman kan doen in zijn behandeling van een zaak, omdat de goedkeuring van een resolutie en de uitoefening van de bevoegdheden van het Parlement voorwerp zijn van een politieke beoordeling door het Parlement. In 2005 werden drie speciale verslagen opgesteld:

- De Ombudsman heeft een speciaal verslag ingediend bij het Parlement nadat de Raad geweigerd had in het openbaar te vergaderen wanneer hij optreedt in zijn wetgevende hoedanigheid, zonder daarvoor een gegronde reden aan te voeren. Het onderzoek van de Ombudsman naar deze kwestie vloeide voort uit een klacht van de heer Elmar BROK, een Duits lid van het Europees Parlement, en een vertegenwoordiger van de jongerenafdeling van de CDU (Christlich Demokratische Union). In deze klacht beweerden zij dat het reglement van orde van de Raad niet overeenstemde met het Verdrag betreffende de Europese Unie, volgens welke de Raad en de andere communautaire instellingen en organen besluiten in een zo groot mogelijke openheid dienen te nemen. De Ombudsman adviseerde de Raad zijn weigering ertoe te besluiten om in het openbaar te vergaderen wanneer hij optreedt in zijn hoedanigheid van wetgever, te herzien. (2395/2003/GG)
- De Ombudsman stuurde een speciaal verslag naar het Europees Parlement over verklaringen die het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) had afgelegd in het kader van een onderzoek van de Ombudsman. Het onderzoek betrof beschuldigingen van omkoperij die OLAF had geuit en waarvan verwacht kon worden dat zij zouden worden opgevat als beschuldigingen aan het adres van een bepaalde journalist. De journalist diende vervolgens opnieuw een klacht in bij de Ombudsman, waarin hij beweerde dat de kans groot was dat de informatie die OLAF tijdens dat onderzoek had verstrekt „de Europese Ombudsman zou misleiden en het onderzoek zou beïnvloeden”. In zijn speciaal verslag deed de Ombudsman de aanbeveling dat OLAF zou erkennen onjuiste en misleidende verklaringen te hebben opgenomen in de stukken die het Bureau tijdens het onderzoek aan de Ombudsman had voorgelegd. De Ombudsman was van mening dat in deze zaak een belangrijke principekwestie werd opgeworpen die van invloed was op het vertrouwen van burgers in de instellingen en organen van de EU. (2485/2004/GG)
- De Ombudsman zond een speciaal verslag naar het Europees Parlement nadat hij tot de slotsom was gekomen dat er sprake was van niet te rechtvaardigen discriminatie in de afwijkende financiële behandeling van EU-personeelsleden die kinderen met speciale onderwijsbehoeften hebben. Hij had een ontwerp-aanbeveling opgesteld waarin hij bepleitte dat de Commissie de noodzakelijke stappen zou ondernemen opdat ouders van kinderen met speciale onderwijsbehoeften die van Europese Scholen uitgesloten zijn vanwege de ernst van hun handicap, niet hoefden in te staan voor de onderwijskosten van hun kinderen. De Commissie verklaarde zich in haar antwoord weliswaar in principe bereid het huidige beleid te herzien, afhankelijk van budgettaire beperkingen die in het begrotingsproces konden worden weggenomen, maar de Ombudsman

concludeerde dat dit geen onvoorwaardelijke aanvaarding van de ontwerpaanbeveling inhield. (1391/2002/JMA e.a.)

Initiatiefonderzoeken

De Ombudsman maakt in twee soorten gevallen gebruik van zijn initiatiefbevoegdheid. Allereerst kan hij deze bevoegdheid gebruiken om onderzoek te doen naar een mogelijk geval van wanbeheer wanneer een klacht is ingediend door een onbevoegde persoon (d.w.z. wanneer de klager geen burger of ingezetene van de Unie is en evenmin een rechtspersoon met een statutaire zetel in een lidstaat). In 2005 werden drie van dergelijke initiatiefonderzoeken geopend. De Ombudsman kan zijn initiatiefbevoegdheid ook gebruiken om kennelijk stelselmatig optredende problemen binnen de instellingen aan te pakken. In 2005 heeft hij dit tweemaal gedaan, onder meer in het volgende geval:

- De Ombudsman stelde een initiatiefonderzoek in naar het verlenen van toegang aan kandidaten tot de door jury's vastgestelde beoordelingscriteria. Hieraan gingen drie zaken vooraf die hij in 2005 had behandeld en die betrekking hadden op de informatie die kandidaten in aanwervingen via vergelijkende onderzoeken ter beschikking stond. In zijn antwoorden in deze zaken gaf EPSO uitvoerige aanvullende informatie die de betrokken klagers zou helpen te begrijpen waarop hun cijfers gebaseerd waren. Aangezien er belangrijke feitelijke en juridische vragen van meer algemene aard werden opgeworpen door deze zaken, besloot de Ombudsman een initiatiefonderzoek te openen. (OI/5/2005/PB)

Nadere analyse

In het laatste gedeelte van hoofdstuk 2 van het jaarverslag worden deze en andere zaken behandeld vanuit de volgende thematische gezichtspunten: toegang tot documenten en gegevensbescherming, de Commissie als „hoedster van het Verdrag”, aanbestedingen, contracten en subsidies, en aanwervings- en personeelsaangelegenheden.

Hoofdstuk 3 van het verslag bevat samenvattingen van 65 van de in totaal 312 besluiten waarmee in 2005 zaken werden gesloten. Deze samenvattingen weerspiegelen de diversiteit van onderwerpen en instellingen waarop de onderzoeken van de Ombudsman en de verschillende soorten bevindingen betrekking hadden.

De besluiten waarbij zaken worden gesloten, worden doorgaans gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.ombudsman.europa.eu>), in het Engels en in de taal van de klager indien dat een andere taal is.

Betrekkingen met de instellingen en organen van de Europese Unie

Constructieve werkrelaties met de instellingen en organen van de Europese Unie zijn voor de Ombudsman onontbeerlijk om positieve resultaten voor de burgers te kunnen bereiken. Deze samenwerking heeft de vorm van regelmatige bijeenkomsten en gezamenlijke activiteiten, tijdens welke de Ombudsman en zijn gesprekspartners meer inzicht krijgen in elkaars werk, in kaart brengen hoe de rechten van de burgers het best kunnen worden verdedigd en bevorderd, en hoe terreinen voor toekomstige samenwerking kunnen worden geïdentificeerd.

De Ombudsman greep de viering van het tienjarig bestaan van de instelling aan om de constructieve verhoudingen die gedurende het eerste decennium waren gecreëerd verder uit te bouwen. Op 17 november 2005 bood hij een officieel diner aan aan de voorzitters, presidenten en secretarissen-generaal van de EU-instellingen, alsmede de hoofden van de organen en agentschappen van de Unie. Meer dan 45 personen namen deel aan het diner en zij vertegenwoordigden de EU-instellingen, organen en agentschappen uit de hele Unie. De Ombudsman wilde daar zijn vastbeslotenheid tonen om in de komende jaren samen met alle EU-instellingen, organen en agentschappen te werken aan een verbetering van de kwaliteit van het bestuur van de EU. Gezien het feit dat circa 70 procent van de onderzoeken die door de Ombudsman worden uitgevoerd betrekking heeft op de Commissie, werd de voorzitter van de Commissie, de heer José Manuel BARROSO, uitgenodigd de thematoespraak

te houden. De Commissievoorzitter schetste de voordelen van de nieuwe interne procedure die de Commissie had aangenomen voor het reageren op de onderzoeken van de Ombudsman. De Ombudsman maakte van de gelegenheid gebruik om niet alleen zijn rol van extern controlemechanisme te beschrijven, maar ook te wijzen op zijn rol als waardevolle hulpbron voor bestuursorganen door de aandacht te vestigen op gebieden waar verbetering mogelijk is. Dit helpt hen hun functioneren te verbeteren.

De Ombudsman herhaalde deze boodschap tijdens diverse andere bijeenkomsten die hij in 2005 hield met leden van de instellingen en organen en hun ambtenaren. Zo hield de Ombudsman presentaties van zijn werk waarbij hij richtsnoeren gaf voor de wijze waarop men het best kon reageren op klachten en men procedures kon verbeteren. Vermeldenswaard in dit verband is met name de bijeenkomst met de leden van de Commissie op 25 mei. Voorts werd tijdens de bijeenkomsten in 2005 gekeken naar initiatieven om de interinstitutionele samenwerking te verbeteren en informatie en beste praktijken uit te wisselen met belangrijke gesprekspartners. Tijdens andere gelegenheden werd gediscussieerd over de prioriteiten van de Ombudsman en de middelen die noodzakelijk waren om deze prioriteiten te verwezenlijken, waarbij de begroting van de instelling voor 2006 bijzondere aandacht kreeg.

De Ombudsman brengt jaarlijks verslag uit aan het Europees Parlement en houdt de parlementsleden van zijn werkzaamheden op de hoogte door hun het hele jaar door exemplaren van zijn publicaties toe te zenden. In 2005 werden negen publicaties aan de leden van het EP aangeboden. Daarnaast bestaat er een vruchtbare werkrelatie tussen de Ombudsman en de commissie Verzoekschriften van het Parlement, inclusief waar nodig de wederzijdse overdracht van zaken, om de Europese burgers op een zo doeltreffend mogelijke manier ten dienste te staan. Ook informeert de Ombudsman klagers die een wijziging in het Europese recht of beleid wensen, over de mogelijkheid een verzoekschrift aan het Parlement te richten. De betrekkingen tussen de Ombudsman en de commissie Verzoekschriften verbeterden in 2005 sterk en in het verslag-MAVROMMATIS over de werkzaamheden van de Ombudsman in 2004 werd het belang van deze constructieve werkverhouding nog eens onderstreept. Tijdens een vergadering van de commissie Verzoekschriften op 12 oktober 2005 beloofde de Ombudsman, conform artikel 195, lid 3, van het Reglement van het Europees Parlement, telkens wanneer hij een speciaal verslag bij het Parlement indient op eigen initiatief voor de commissie te zullen verschijnen.

Betrekkingen met ombudsmannen en soortgelijke organen

De Europese Ombudsman werkt nauw samen met zijn collega's op nationaal, regionaal en lokaal niveau om ervoor te zorgen dat de klachten van burgers snel en doeltreffend worden behandeld. Deze samenwerking is eveneens essentieel teneinde op de hoogte te blijven van belangrijke ontwikkelingen in de wereld van de ombudsmannen, informatie uit te wisselen over het recht van de Europese Unie en beste praktijken te delen. Deze samenwerking geschiedt voor het merendeel onder auspiciën van het Europees netwerk van ombudsmannen, wat niet wegneemt dat de Europese Ombudsman evengoed deelneemt aan conferenties, seminars en bijeenkomsten buiten het netwerk.

Het Europees netwerk van ombudsmannen

Het Europees netwerk van ombudsmannen, dat zich gestaag heeft ontwikkeld tot een krachtig samenwerkingsinstrument, is voor de Europese Ombudsman van bijzonder groot belang. Het netwerk bestaat momenteel uit bijna 90 bureaus in 30 landen en is binnen de Unie actief op nationaal en regionaal niveau, en in de kandidaat-lidstaten, Noorwegen en IJsland op nationaal niveau. Er bestaat een doeltreffend mechanisme voor samenwerking inzake de afhandeling van zaken. Dit is met name van belang omdat tal van klagers zich tot de Europese Ombudsman wenden als zij problemen ondervinden met een nationale, regionale of lokale overheidsinstantie. In veel gevallen kan een ombudsman in het betrokken land zorgen voor een effectieve remedie. De Europese Ombudsman draagt deze zaken waar mogelijk rechtstreeks over aan nationale en regionale ombudsmannen of geeft de klager een passend advies. In 2005 adviseerde de Ombudsman 945 klagers om zich tot een nationale of regionale ombudsman te wenden en droeg hij 91 klachten rechtstreeks over aan de bevoegde ombudsman. De ombudsmannen van het netwerk kunnen ook een nuttige bijdrage

leveren aan de voorlichting van burgers over hun rechten uit hoofde van de EU-wetgeving en over de manier waarop zij die rechten kunnen uitoefenen en verdedigen.

Naast de normale, informele informatie-uitwisselingen via het netwerk kunnen nationale of regionale ombudsmannen via een speciale procedure vragen om schriftelijke beantwoording van informatieverzoeken over EU-wetgeving en de interpretatie daarvan, inclusief verzoeken die voortvloeien uit hun behandeling van specifieke zaken. De Ombudsman geeft rechtstreeks antwoord of stuurt het verzoek, indien nodig, ter beantwoording door naar een andere instelling of een ander orgaan van de EU. In 2005 ontving de Ombudsman vier verzoeken (twee van nationale en twee van regionale ombudsmannen) en sloot hij de behandeling van drie verzoeken af (met inbegrip van twee verzoeken waarvan de behandeling in 2004 was begonnen).

Het netwerk is evenzeer actief op het gebied van uitwisseling van ervaringen en beste praktijken. Dit gebeurt via seminars en bijeenkomsten, een periodieke nieuwsbrief, een elektronisch discussieforum en een dagelijkse elektronische nieuwsdienst.

Seminars van nationale ombudsmannen worden om de twee jaar gehouden, gezamenlijk georganiseerd door de Europese Ombudsman en een nationale collega. Het vijfde seminar, dat georganiseerd werd door de Nederlandse nationale ombudsman, de heer Roel FERNHOUT, en de Europese Ombudsman, werd van 11 tot en met 13 september 2005 gehouden in Den Haag. Op het programma stond onder meer een galadiner ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van de instelling van de Europese Ombudsman, wat de heer DIAMANDOUROS een mogelijkheid bood zijn collega's te danken voor hun onschatbare steun gedurende de eerste tien jaar van het bestaan van de instelling.

Dit was het eerste seminar waaraan ombudsmannen uit de kandidaat-lidstaten deelnamen en tevens het eerste seminar na de grootste uitbreiding in de geschiedenis van de Unie. Alle 25 EU-lidstaten waren tijdens de bijeenkomst vertegenwoordigd, evenals Kroatië, Roemenië, IJsland en Noorwegen. Het thema van het seminar, „de rol van ombudsdiensten en soortgelijke organen bij de tenuitvoerlegging van het recht van de EU”, werd als zeer relevant beschouwd voor ombudsmannen in de uitgebreide Unie. Als toezichthoudende organen spelen ombudsmannen immers een cruciale rol bij het waarborgen dat EU-wetgeving volledig en juist in de lidstaten ten uitvoer wordt gelegd. De discussie in Den Haag draaide vooral om de vraag hoe ombudsmannen het beste kunnen samenwerken om hun taak naar behoren te vervullen. Er werden belangrijke conclusies getrokken omtrent de samenwerking tussen de leden van het netwerk, en tijdens het volgende seminar van nationale ombudsmannen, in 2007 in Straatsburg, zal bekeken worden welke vooruitgang er ten aanzien van deze initiatieven is geboekt.

Ook in 2005 bleek de *European Ombudsmen – Newsletter* weer een uiterst waardevol instrument voor de uitwisseling van informatie over het EU-recht en over beste praktijken. In de in april en oktober verschenen uitgaven werden onderwerpen behandeld als het op te richten Bureau voor de Grondrechten van de EU, toegang tot documenten en gegevensbescherming, discriminatie en belemmeringen van het vrij verkeer, problemen rond gevangenis in een aantal lidstaten, gezondheidszorg en problemen waarmee immigranten te maken hebben. Het elektronisch forum van de Ombudsman voor discussie en documenten werd in de loop van het jaar verder uitgebouwd, zodat bureaus informatie konden uitwisselen door vragen en antwoorden te plaatsen. Diverse belangrijke discussies werden gestart over kwesties uiteenlopend van het gratis uitlenen van boeken door openbare bibliotheken tot het publiceren van besluiten van ombudsmannen op internet. De elektronische nieuwsdienst van de Ombudsman – *Ombudsman Daily News* – verscheen iedere werkdag, met artikelen, persberichten en aankondigingen van bureaus uit alle landen waar het netwerk actief is.

De informatiebezoeken van de Ombudsman aan ombudsmannen in de lidstaten en kandidaat-lidstaten blijken ook uitermate doeltreffend voor de ontwikkeling van het netwerk. Zij vormen tevens een uitstekende manier om het scala aan communicatiemiddelen die het netwerk ter beschikking stelt, onder de aandacht te brengen.



Bijeenkomsten

De inspanningen van de Europese Ombudsman om met zijn collega-ombudsmannen samen te werken, beperkten zich ook dit jaar niet tot de activiteiten van het Europees netwerk van ombudsmannen. Met de bedoeling een degelijke invulling van het ambt van ombudsman te bevorderen, interinstitutionele betrekkingen te bespreken en beste praktijken uit te wisselen, woonde hij een aantal bijeenkomsten bij die waren georganiseerd door nationale en regionale ombudsmannen, en overlegde hij met diverse ombudsmannen en vertegenwoordigers van ombudsdiensten uit de EU en daarbuiten.

Communicatieactiviteiten

De Ombudsman, die zich voortdurend beijvert om burgers bewust te maken van hun recht een klacht in te dienen, nam de gelegenheid van het tienjarig jubileum van het instituut te baat om een serie bijeenkomsten te organiseren met het doel de bekendheid met zijn rol te vergroten. Op 28 oktober organiseerde het *Institut des hautes études européennes* van de Robert Schuman Universiteit van Straatsburg een colloquium onder de titel *Le Médiateur européen: bilan et perspectives* („De Europese Ombudsman – stand van zaken en vooruitzichten”). Meer dan 80 academici, studenten, juristen, EU-functionarissen en andere deelnemers woonden de bijeenkomst bij, die werd geopend door mevrouw Fabienne KELLER, senator en burgemeester van Straatsburg. Op 6 december hield de Ombudsman twee bijeenkomsten in Brussel met het thema „De Europese Ombudsman: 10 jaar, 20 000 klachten – te veel? Te weinig?” De bijeenkomsten, die waren georganiseerd in samenwerking met het European Journalism Centre, bestonden uit een seminar voor de pers en een voor ieder toegankelijke workshop die gericht was op de media, NGO's, belangengroepen, regionale en lokale vertegenwoordigingen en burgers die geïnteresseerd zijn in het werk van de Ombudsman. De discussies tijdens deze bijeenkomsten leverden de Ombudsman belangrijke stof tot nadenken op, nu het instituut zijn tweede decennium ingaat.

Met een bezoek aan het Verenigd Koninkrijk in november zette de Ombudsman zijn informatiebezoeken aan de lidstaten in 2005 voort. Tijdens dit bezoek sprak de Ombudsman met burgers, potentiële klagers, bestuurders, leden van de rechterlijke macht en vooraanstaande politici. Dit bezoek bleek een uitstekend middel om burgers meer bewust te maken van hun rechten en om het werk van de Ombudsman meer te profileren bij sleutelfiguren binnen het justitiële apparaat en de wetgevende en de uitvoerende macht. Daarnaast werd de waardevolle samenwerking tussen de Ombudsman en zijn collega's in het Verenigd Koninkrijk door het bezoek verrijkt.

De Ombudsman en zijn medewerkers spanden zich ook in 2005 weer in om het werk van de instelling voor het voetlicht te brengen tijdens conferenties, seminars en bijeenkomsten; in de loop van het jaar vonden er ongeveer 120 van zulke presentaties plaats. Deze bijeenkomsten hebben geholpen de bekendheid van het werk van de Ombudsman te vergroten bij zowel potentiële klagers als geïnteresseerde burgers.

De media-activiteiten bleven elkaar gestaag opvolgen; zo werden er zeventien persberichten verspreid onder journalisten overal in Europa. De Ombudsman gaf meer dan vijftig interviews aan journalisten van de schrijvende pers, radio en televisie, en elektronische media in Straatsburg, Brussel en daarbuiten. Hij gaf ook presentaties over zijn werk en beantwoordde vragen tijdens persconferenties en -bijeenkomsten.

Materiaal over het werk van de Ombudsman werd gedurende het hele jaar op grote schaal verspreid, met name op de door het Europees Parlement georganiseerde open dagen. De open dag in Brussel op 30 april werd aangegrepen om de *ansichtkaart ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van de Europese Ombudsman* in 24 talen te introduceren. Om het tienjarig jubileum luister bij te zetten, publiceerde de Ombudsman ook een gedenkboek met de titel *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution* (De Europese Ombudsman: oorsprong, instelling, evolutie). Dit gedenkboek, waarvan zowel een gebonden versie als een paperback werd uitgegeven, werd in Den Haag gepresenteerd tijdens het vijfde seminar van nationale ombudsmannen. De Europese Code van goed administratief gedrag werd in 2005 in een nieuw jasje gestoken en uitgegeven in 24 talen. Meer dan 100 000 exemplaren van de Code werden verspreid onder ombudsmannen, parlementsleden, hoofden van EU-instellingen en



-organen, vertegenwoordigingen van de Commissie en bureaus van het Europees Parlement in de lidstaten, de infopoints en netwerken van de EU, nationale en regionale overheden in de lidstaten, en burgers en organisaties die een bijzondere interesse aan de dag legden voor het werk van de EU-instellingen. De belangstelling voor deze publicatie was groot: tegen het eind van het jaar waren er vele duizenden verzoeken om extra exemplaren binnengekomen.

Al deze publicaties verschenen ook op de website van de Ombudsman, samen met de besluiten, persberichten, statistieken en gegevens over zijn communicatieactiviteiten die ook regelmatig op de site werden geplaatst. Er werd in 2005 een nieuwe rubriek op de website geopend, die geheel gewijd was aan het tienjarig jubileum van de instelling. Op dit gedeelte waren behalve een *Commemorative Volume* (Gedenkboek) diverse documenten te vinden over de activiteiten in het kader van het jubileum. Een ander nieuw gedeelte van de website bevat historische documenten die verband houden met de oprichting van het Instituut Ombudsman.

Van 1 januari tot en met 31 december 2005 werden de startpagina's op de website van de Ombudsman 304 300 maal bezocht. De Engelse versie werd het meest geraadpleegd (71 166 bezoeken), gevolgd door de Franse, Italiaanse, Spaanse, Duitse en Poolse versies. In termen van geografische herkomst van de bezoeken kwamen de meeste bezoekers uit België (27 517 bezoeken), gevolgd door Italië, Spanje, Frankrijk, Duitsland en Polen.

Interne ontwikkelingen

De Ombudsman vervolgde in 2005 zijn inspanningen om de klachten van burgers uit 25 lidstaten in 21 Verdragstaten te kunnen behandelen.

De afdeling Administratie en Financiën van de Ombudsman werd in 2005 aan een grondige reorganisatie onderworpen en in vier diensten onderverdeeld – Administratie, Financiën, Klachtafhandeling en Communicatie. Doel van deze reorganisatie was een grotere specialisatie mogelijk te maken waarbij een coördinerende rol was weggelegd voor het hoofd van de afdeling. Binnen de Juridische Dienst werden de procedures voor case-management en kwaliteitscontrole versterkt met het oog op een consistent toezicht op en een betrouwbare afhandeling van grotere aantallen klachten door een groter team juridisch adviseurs.

Het aantal posten in het organisatieschema van de Ombudsman steeg van 38 in 2004 naar 51 in 2005, zoals voorzien in het door het Parlement in 2002 vastgestelde meerjarig begrotingsplan. Dit plan voorzag in een geleidelijke invoering van nieuwe posten in 2003-2005 in verband met de uitbreiding. Een uitbreiding tot 57 posten is voorzien in de begroting voor 2006, die in december 2005 door de begrotingsautoriteiten is vastgesteld. Deze stijging hangt voornamelijk samen met de volgende uitbreiding van de Europese Unie (Bulgarije en Roemenië) en met de tenuitvoerlegging van het besluit te komen tot een autonoom beheer van het personeel van de Ombudsman ten opzichte van de diensten van het Parlement. Een van de prioriteiten in dit tiende jaar van de instelling was in feite de bestaande samenwerkingsovereenkomsten met het Parlement aan te passen aan de huidige realiteit. Begin 2006 zal volgens de planning een nieuwe overeenkomst worden ondertekend met als doel de intensieve samenwerking met het Parlement te handhaven op alle terreinen waar substantiële schaalvergrotingen en budgettaire besparingen mogelijk zijn.

De Ombudsman presenteerde de begroting voor het jaar 2006 in overeenstemming met de nieuwe begrotingsstructuur (nomenclaturen). Met deze nieuwe structuur wordt beoogd de transparantie te vergroten en een versterkte controle door de begrotingsautoriteit te bevorderen, door een beter overzicht mogelijk te maken over gelijksoortige uitgaven; in de structuur die voorheen werd gehanteerd, waren deze uitgaven verspreid over diverse titels of hoofdstukken. Het totale bedrag van de kredieten voor 2006 is 7 682 538 EUR (in 2005 was dit 7 312 614 EUR).



2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

Een van de belangrijkste manieren waarop de Europese Ombudsman behoorlijk bestuur bevordert, is door het onderzoeken van mogelijke gevallen van wanbeheer en door waar nodig corrigerende maatregelen aan te bevelen. Mogelijke gevallen van wanbeheer worden voornamelijk onder de aandacht van de Ombudsman gebracht via klachten; de afhandeling daarvan vormt het belangrijkste aspect van de reactieve rol van de Ombudsman.

Het recht om een klacht in te dienen bij de Europese Ombudsman is een van de rechten die bij het burgerschap van de Europese Unie horen (artikel 21 van het EG-Verdrag) en is ook opgenomen in het Handvest van de grondrechten (artikel 43).

Daarnaast heeft de Ombudsman de mogelijkheid om op eigen initiatief onderzoeken te verrichten en zodoende een proactieve rol te spelen bij de bestijding van wanbeheer.

2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Statuut van de Ombudsman (een besluit van het Europees Parlement¹) en de uitvoeringsbepalingen die door de Ombudsman overeenkomstig artikel 14 van het Statuut zijn vastgesteld.

De uitvoeringsbepalingen hebben betrekking op het interne functioneren van het Bureau van de Ombudsman. Ze bevatten echter ook materiaal over andere instellingen en organen dat al in het Statuut van de Ombudsman is opgenomen, zodat ze een voor de burgers begrijpelijk en nuttig document vormen. De huidige uitvoeringsbepalingen zijn op 1 januari 2003 in werking getreden en zijn in alle officiële talen beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.ombudsman.europa.eu>) en op papier op te vragen bij het kantoor van de Ombudsman.

2.2 HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Krachtens zijn in artikel 195 van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat heeft de Ombudsman het recht kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Een klacht valt derhalve buiten het mandaat indien:

1. de klager niet bevoegd is een klacht in te dienen;
2. de klacht niet tegen een instelling of orgaan van de Gemeenschap is gericht;

¹

Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitvoering van zijn ambt, PB L 113 van 4.5.1994, blz. 15.

3. de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak is gericht; of
4. de klacht niet over een mogelijk geval van wanbeheer gaat.

Op de punten 1, 2 en 4 wordt hieronder nader ingegaan.

2.2.1 Klachten van niet-gerechtigde klagers

Het recht om een klacht in te dienen bij de Europese Ombudsman beperkt zich tot burgers en natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat. Daarnaast heeft de Ombudsman zelf de bevoegdheid om op eigen initiatief onderzoeken te openen. Deze bevoegdheid om op eigen initiatief onderzoeken te beginnen stelt de Ombudsman in staat mogelijke gevallen van wanbeheer te onderzoeken op basis van alle klachten, ook die welke afkomstig zijn van klagers die daartoe niet bevoegd zijn. In 2005 heeft de Ombudsman drie van dergelijke onderzoeken op eigen initiatief ingesteld.

De Ombudsman bepaalt derhalve van geval tot geval of de initiatiefbevoegdheid wordt toegepast. Tot nog toe is geen enkele klacht afgewezen uitsluitend op grond van het feit dat de klager niet gerechtigd was een klacht in te dienen.

2.2.2 Communautaire instellingen en organen

Het mandaat van de Ombudsman heeft betrekking op de instellingen en organen van de Gemeenschap. De instellingen worden opgesomd in artikel 7 van het Verdrag, maar er bestaat geen definitie of officiële lijst van communautaire organen. Het begrip omvat de organen die bij de Verdragen zijn ingesteld, zoals het Economisch en Sociaal Comité en de Europese Centrale Bank, alsmede agentschappen die bij wetgeving zijn ingesteld, zoals het Europees Milieuagentschap en het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat.

Voorbeelden van klachten die niet tegen een instelling of orgaan van de Gemeenschap waren gericht

KLACHT TEGEN EEN BESLUIT VAN DE EUROPESE RAAD

Een Cypriotisch burger heeft een klacht ingediend tegen het besluit van de Europese Raad om toetredingsonderhandelingen met Turkije te beginnen. De klager argumenteerde dat dat besluit inbreuk maakt op de basisprincipes van de EU, zoals vrijheid, democratie en respect voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden. Hij was van mening dat de resultaten van de Europese Raad nietig moesten worden verklaard.

In tegenstelling tot de Raad van de Europese Unie, is de Europese Raad geen instelling van de Europese Gemeenschap. Artikel 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie luidt: „De Europese Raad geeft de nodige impulsen voor de ontwikkeling van de Unie en stelt algemene politieke beleidslijnen vast”.

Zaak 221/2005/TN

**BEWEERDE MISHANDELING DOOR DOUANEBEAMBTEN**

Een burger van de Unie vervoerde goederen van Santander in Spanje naar Rome in Italië. Hij heeft erover geklaagd op de snelweg in de buurt van Nice te zijn aangehouden door douanebeambten, waarna zijn vrachtwagen werd doorzocht. De klager beweerde dat hij slecht werd behandeld, dat zijn goederen open en bloot op de stoep werden achtergelaten en dat de douanebeambten geen verklaring wensten te geven voor hun gedrag.

De klacht betrof geen handelingen door een instelling of orgaan van de Gemeenschap en viel dus buiten het mandaat van de Europese Ombudsman.

De Europese Ombudsman heeft de zaak doorverwezen naar de Franse ombudsman, die bevoegd is om klachten tegen de Franse douaneautoriteiten te behandelen.

Zaak 3484/2005/JMA

2.2.3 „Wanbeheer“

De Europese Ombudsman heeft het begrip wanbeheer steeds in ruime zin opgevat, en is van mening dat goed beheer onder andere inhoudt dat wettelijke regels en beginselen moeten worden nageleefd, met inbegrip van fundamentele rechten. De beginselen van goed beheer gaan echter verder; de communautaire instellingen en organen moeten niet alleen hun wettelijke verplichtingen nakomen, maar zich ook dienstbaar opstellen en ervoor zorgen dat leden van het publiek behoorlijk worden behandeld en hun rechten ten volle kunnen genieten. Dus alle onwettig handelen is noodzakelijkerwijs wanbeheer, maar wanbeheer is niet automatisch onwettig handelen. Zo kan het voorkomen, dat indien de Ombudsman een geval van wanbeheer constateert op basis van overtreding van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (dat als zodanig niet wettelijk bindend is) dat niet automatisch betekent dat er sprake is van onwettig gedrag dat door een rechtbank zou kunnen worden bestraft².

In antwoord op een oproep van het Europees Parlement heeft de Ombudsman in zijn *Jaarverslag 1997* de volgende definitie gegeven:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

In 1998 heeft het Europees Parlement een resolutie aangenomen waarin het met deze definitie instemde. In 1999 bleek uit een briefwisseling tussen de Ombudsman en de Commissie dat ook de Commissie met deze definitie instemde.

Volgens het Handvest van de grondrechten, dat in december 2000 werd afgekondigd, is ook het recht op behoorlijk bestuur een van de grondrechten van het burgerschap van de Unie (artikel 41).

²

Zie het oordeel van het Gerecht van eerste aanleg van 28 oktober 2004 in de gevoegde zaken T-219/02 en T-337/02, *Herrera tegen Commissie*, punt 101 en de beschikking van de president van het Gerecht van eerste aanleg van 15 oktober 2004 in Zaak T-193/04 R *Hans-Martin Tillack tegen Commissie*, punt 60.

Voorbeeld van een klacht die geen betrekking had op mogelijk wanbeheer

FOUT IN DE DUITSE VERSIE VAN EEN RICHTLIJN

De klager had in de voormalige DDR een opleiding tot verpleger gevolgd en had meer dan 15 jaar in die hoedanigheid gewerkt. Nadat hij zijn baan in Duitsland was kwijtgeraakt, vond hij een baan in Oostenrijk. Deze werkkring werd beëindigd toen de Duitse autoriteiten niet konden voldoen aan de eis van de Oostenrijkse werkgever een bepaald certificaat af te geven.

Volgens de klager moest hij op grond van de Europese wetgeving aantonen dat hij gedurende een bepaalde periode ononderbroken op het betrokken gebied werkzaam was geweest. Ondanks zijn lange beroepservaring kon hij niet aan deze eis voldoen, omdat hij tweemaal korte tijd werkloos was geweest. Hij beweerde dat dit oneerlijk was.

Op grond van artikel 4 van Richtlijn 77/452/EEG „erkent elke lidstaat als genoegzaam bewijs de (...) door die lidstaten afgegeven diploma's, certificaten en andere titels van verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger, indien deze vergezeld gaan van een verklaring waarin wordt bevestigd dat deze onderdanen de werkzaamheden van verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger gedurende *ten minste drie jaren tijdens de vijf jaren die aan de afgifte van de verklaring voorafgaan*, daadwerkelijk en op wettige wijze hebben verricht.”

De formulering van artikel 4bis van Richtlijn 77/452, dat na de vereniging van Duitsland is ingevoegd en dat gaat over in de voormalige DDR afgegeven diploma's, is dezelfde als die van artikel 4. Op grond van de Duitse versie van de bepaling moet de betrokken persoon echter gedurende ten minste drie jaren tijdens de vijf jaren die aan de afgifte van de verklaring voorafgaan *ononderbroken* hebben gewerkt.

De klacht die aan de Ombudsman was gericht, kon niet in behandeling worden genomen, omdat het niet over wanbeheer ging, maar over de gegrondheid van de EU-wetgeving.

Om de klager van nuttig advies te kunnen voorzien, heeft de Ombudsman de verschillende taalversies van de betrokken richtlijn vergeleken, waarbij aan het licht kwam dat de Engelse, Franse, Spaanse, Portugese, Nederlandse en Italiaanse versies van de betrokken bepaling niet de eis bevatten dat de werkzaamheden ononderbroken moesten hebben plaatsgevonden. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Duitse versie duidelijk fout was en heeft de Commissie en de klager daarvan op de hoogte gebracht.

De Commissie was het met de analyse van de Ombudsman eens en heeft de klager verzocht een kopie van zijn correspondentie aan de betrokken Duitse autoriteiten te verstrekken en de Commissie toe te staan namens hem contact op te nemen met die autoriteiten. De Ombudsman heeft de Commissie bedankt voor zijn snelle en hulpvaardige reactie.

Zaak 2744/2005/GG

2.2.4 De Europese Code van goed administratief gedrag

Op 6 september 2001 heeft het Europees Parlement een Code van goed administratief gedrag goedgekeurd die de instellingen en organen van de Europese Unie, alsmede hun diensten en ambtenaren moeten naleven in hun contacten met het publiek. De code houdt rekening met de beginselen van het in de jurisprudentie van de Europese hoven van justitie vervatte Europese administratieve recht en is op de nationale wetgevingen geïnspireerd. Het Europees Parlement heeft een beroep gedaan op de Ombudsman om de code van goed administratief gedrag toe te passen. De Ombudsman houdt derhalve rekening met de in de code vervatte regels en beginselen bij het onderzoek van klachten en bij het doen van onderzoek op eigen initiatief.



2.3 ONTVANKELIJKHEID EN GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK

Een klacht van een klager die daartoe bevoegd was, over wanbeheer door een instelling of orgaan van de Gemeenschap, moet aan nog meer ontvankelijkheidscriteria voldoen, voordat de Ombudsman een onderzoek kan instellen. Die criteria, die zijn vastgelegd in het Statuut van de Ombudsman, houden in dat:

1. uit de klacht het onderwerp en de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat, moeten blijken (artikel 2, lid 3, van het Statuut);
2. de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel mag trekken (artikel 1, lid 3);
3. de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (artikel 2, lid 4);
4. voorafgaand aan de klacht passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen moeten zijn ondernomen (artikel 2, lid 4);
5. over de arbeidsbetrekkingen tussen de instellingen en organen van de Gemeenschap en hun ambtenaren of andere personeelsleden slechts een klacht kan worden ingediend indien de betrokkene de interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (artikel 2, lid 8).

Op grond van artikel 195 van het EG-Verdrag verricht de Ombudsman „het door hem gerechtvaardigd geachte onderzoek”. In sommige gevallen zijn er voor de Ombudsman onvoldoende gronden om een onderzoek in te stellen, ook al is de klacht ontvankelijk.

Voorbeeld van een klacht waarbij er onvoldoende gronden waren om een onderzoek in te stellen

KLAGER KONDIGDE ZIJN VOORNEMEN AAN EEN GERECHTELIJKE PROCEDURE TE STARTEN

De klager, die voor een orgaan van de Gemeenschap werkte, had een medische aandoening gekregen en was lange periodes met ziekteverlof. Het tot aanstelling bevoegde gezag weigerde in te gaan op het verzoek van de klager om een invaliditeitscommissie bijeen te roepen en verwierp een daaropvolgend beroep op grond van artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren. De klager heeft zich eind september 2005 tot de Ombudsman gericht.

De klacht voldeed zowel aan de procedurele als de inhoudelijke ontvankelijkheidseisen en de klager werd daarvan in kennis gesteld. Niettemin had de klager zijn voornemen bekendgemaakt om de afwijzing van het beroep overeenkomstig artikel 90, lid 2, bij het Gerecht van eerste aanleg aan te vechten. De uiterste datum om actie te ondernemen is begin december 2005 verlopen.

Een bij de Ombudsman ingediende klacht schorst niet de voor een beroep op de rechter vastgestelde termijnen (artikel 2, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman). Wanneer de Ombudsman bovendien vanwege een gerechtelijke procedure over de vermeende feiten een eind moet maken aan de behandeling van een klacht, wordt verder niets gedaan met de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht (artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman). Gezien de omstandigheden, was de Ombudsman van mening dat er geen redenen waren om een onderzoek te starten.

De klager werd uitgenodigd om de klacht aan het adres van de Ombudsman nieuw leven in te blazen indien niet tot inleiding van een gerechtelijke procedure zou worden besloten.

Vertrouwelijke zaak

Als een klacht bijvoorbeeld reeds als verzoekschrift door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter van uit dat er voor hem geen gronden zijn om een onderzoek in te stellen, tenzij nieuw bewijsmateriaal wordt gepresenteerd.

2.4 ANALYSE VAN DE IN 2005 ONDERZOCHE KLACHTEN

In 2004 ontving de Ombudsman 3 920 nieuwe klachten, 5% meer dan in 2004. Er moet echter op worden gewezen dat 335 van die nieuwe klachten betrekking hadden op één en hetzelfde onderwerp en als gemeenschappelijk onderzoek zijn behandeld (zie de samenvatting van zaak 3452/2004/JMA en andere in het volgende hoofdstuk 3). Het is vaste praktijk dat alle klachten die aanleiding geven tot een onderzoek, in de door de Ombudsman geproduceerde statistieken worden meegeteld. Om echter vertekening te voorkomen, worden onontvankelijke, massaal per e-mail verzonden klachten, die qua aantal vaak in de duizenden lopen, slechts tot en met de elfde klacht apart in de statistieken meegeteld.

In 3 705 gevallen zijn de klachten rechtstreeks door individuele burgers ingestuurd en in 215 gevallen kwamen zij van verenigingen of bedrijven. De Ombudsman is ook vijf onderzoeken op eigen initiatief begonnen.

In 2005 is in 93% van de gevallen de procedure afgerond in het kader waarvan wordt beoordeeld of de klachten binnen het mandaat vallen, aan de ontvankelijkheidscriteria voldoen en voldoende gronden bieden om een onderzoek in te stellen. Van alle onderzochte klachten viel net iets meer dan 30% binnen het mandaat van de Ombudsman. Hiervan voldeden 858 aan de ontvankelijkheidscriteria (waaronder de 389 klachten die aanleiding hadden gegeven tot een gemeenschappelijk onderzoek), maar boden 132 onvoldoende gronden voor een onderzoek.

In 2005 werden in totaal 338 nieuwe onderzoeken ingesteld op basis van klachten (waaronder bovengenoemd gemeenschappelijk onderzoek). De Ombudsman is ook vijf onderzoeken op eigen initiatief begonnen. Bij de analyse van deze onderzoeken in bijlage A worden de eerder genoemde 389 klachten over hetzelfde onderwerp behandeld als één enkel gemeenschappelijk onderzoek.

De Europese Ombudsman heeft in 2005 in totaal 627 onderzoeken afgehandeld, waarvan er 284 uit 2004 waren overgedragen.

Evenals in voorgaande jaren betroffen de meeste onderzoeken de Commissie (68% van het totaal). Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen hebben voor de burgers, spreekt het vanzelf dat klachten van die burgers ook voornamelijk tegen haar gericht zijn. Er waren 73 onderzoeken naar het Europees Bureau voor Personeelsselectie (EPSO), 58 naar het Europees Parlement en 14 naar de Raad van de Europese Unie.

De voornaamste soorten vermeend wanbeheer betroffen gebrek aan transparantie, met inbegrip van de weigering informatie te verstrekken (188 gevallen), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (132 gevallen), discriminatie (103 gevallen), onbevredigende procedures (78 gevallen), vermijdbare vertraging (73 gevallen), nalatigheid (44 gevallen), niet-nakoming van verplichtingen, dat wil zeggen een verzuim door de Europese Commissie in de vervulling van haar rol als „hoedster van het Verdrag” jegens de lidstaten (37 gevallen) en juridische dwaling (29 gevallen).

2.5 OVERDRACHT EN ADVIES

Als een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, tracht de Ombudsman de klager te adviseren zich te wenden tot een andere instantie die de klacht zou kunnen behandelen, met name als de zaak betrekking heeft op het Gemeenschapsrecht. Indien mogelijk draagt de Ombudsman een klacht met de instemming van de klager rechtstreeks aan een andere bevoegde instantie over, mits er voldoende gronden voor de klacht lijken te zijn.

De Europese Ombudsman werkt nauw samen met zijn collega's op nationaal en regionaal niveau in de lidstaten via het Europese netwerk van ombudsmannen (zie onderstaand hoofdstuk 5). Een van de doelen van dit netwerk is om de snelle overdracht van klachten naar de bevoegde nationale of



regionale ombudsman of soortgelijk orgaan te vergemakkelijken. De Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement neemt ook als volledig lid deel aan het netwerk.

In 2005 werden 114 klachten overgedragen. Hiervan werden 91 overgedragen aan een nationale of regionale ombudsman, twaalf aan het Europees Parlement ter behandeling als verzoekschrift, zes aan de Europese Commissie en vijf aan SOLVIT³.

In 2 329 zaken werd een advies gegeven. In 945 van deze zaken werd de klager geadviseerd zich te wenden tot een nationale of regionale ombudsman; 144 klagers werd geadviseerd een verzoekschrift aan het Europees Parlement te richten. In 376 zaken luidde het advies zich tot de Europese Commissie te wenden. Dit laatste cijfer omvat ook een aantal gevallen waar een klacht tegen de Commissie niet ontvankelijk werd verklaard, omdat de nodige administratieve stappen niet waren gezet. In 112 zaken luidde het advies zich tot SOLVIT te wenden. In 752 zaken kreeg de klager het advies om andere instanties te benaderen, voornamelijk gespecialiseerde ombudsmannen of klachtencommissies in een lidstaat.

Voorbeelden van overdracht van zaken

VISUMPLICHT VOOR INWONERS DIE GEEN STAATSBURGER ZIJN

Volgens de klager, een Zweeds staatsburger, geeft Letland speciale paspoorten af aan zijn Russischtalige inwoners. De klager beschikte over informatie dat de EU-lidstaten op grond van het Schengen-overeenkomst verplicht zijn van Letten met speciale paspoorten visa te eisen. Volgens de klager moet ofwel Letland gewone paspoorten afgeven aan al zijn inwoners, ofwel de bepaling van de Schengen-overeenkomst op grond waarvan Russischspreekende Letten worden gediscrimineerd, worden afgeschaft.

Ten aanzien van de klachten tegen Letland werd de klager geadviseerd zich tot het nationale mensenrechtenbureau van Letland te richten. Ten aanzien van de Schengenovereenkomst, merkte de Ombudsman op dat de klager zei dat hij geen uitleg had kunnen krijgen op grond van welke bepaling uit die overeenkomst die discriminatie mogelijk was. Om de klager te helpen deze informatie te verkrijgen, heeft de Ombudsman de zaak aan de Commissie overgedragen. De Commissie heeft de klager uitgelegd dat de communautaire wetgeving de lidstaten niet belet houders van dergelijke speciale Letse paspoorten voor niet-onderdanen te ontslaan van de visumplicht. De Commissie heeft er ook op gewezen dat de juridische situatie momenteel wordt herzien, om alle houders van vreemdelingen- en „niet-onderdanen“-paspoorten die in een lidstaat verblijven, van de visumplicht te ontslaan.

Zaak 1254/2005/TN

DISCRIMINATIE IN DE NATIONALE BELASTINGWETGEVING

Een in Spanje werkende Duitse onderdaan klaagde erover dat de normale progressieve inkomstenbelastingtarieven in Spanje pas op buitenlanders van toepassing werden zodra ze ten minste 183 dagen in Spanje hadden gewerkt. De klager beweerde te worden gediscrimineerd, aangezien op hem en zijn Duitse collega's een percentage van 25 procent werd toegepast, terwijl voor zijn Spaanse collega's een belastingpercentage van 6 tot 9 procent gold.

De Ombudsman heeft de klacht, met toestemming van de klager, doorgegeven aan de Commissie.

De Commissie heeft de klager snel antwoord gegeven en gezegd dat zij zich van het probleem bewust was en dat zij het standpunt had ingenomen dat de betrokken wetgeving in sommige gevallen het vrije verkeer van werknemers zou kunnen belemmeren. Daarom heeft zij de Spaanse autoriteiten een met redenen omkleed advies toegestuurd, waarin hun is gevraagd de betrokken bepalingen te wijzigen.

Vervolgens is gemeld dat de Commissie de zaak heeft doorverwezen naar het Hof van Justitie.

Zaak 2703/2005/GG

³

SOLVIT is een netwerk dat door de Europese Commissie is opgezet om mensen te helpen die hindernissen op hun weg vinden bij hun pogingen hun rechten op de interne markt van de EU uit te oefenen.

**RECHT OP WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN**

De Franse uitvoeringsorganisatie van werkloosheidsuitkeringen (Assedic) stemde ermee in een klaagster, een Frans staatsburger, een werkloosheidsuitkering te betalen, mits zij aan een opleidingscursus zou deelnemen. De klaagster volgde een opleiding tot verpleegster in België. Assedic weigerde haar haar werkloosheidsuitkering te betalen, omdat het opleidingscentrum niet in Frankrijk was gevestigd.

Na de klaagster daarvoor toestemming te hebben gevraagd, droeg de Europese Ombudsman de zaak over aan de Franse ombudsman.

De Franse ombudsman heeft de Europese Ombudsman vervolgens gemeld dat er een oplossing voor de klacht was gevonden.

Zaak 1363/2004/ELB

NIET-ERKENNING VAN HUWELIJK

Een Lets staatsburger diende een klacht in dat de Ierse autoriteiten de geldigheid van haar huwelijk, dat in Ierland had plaatsgevonden volgens de Russisch-orthodoxe rites, weigerde te erkennen, en dat die autoriteiten dreigden haar echtgenoot, een Oekraïens staatsburger, uit te zetten.

De Europese Ombudsman heeft de klacht aan de Ierse ombudsman overgedragen en heeft de klaagster daarvan in kennis gesteld.

De Ierse ombudsman heeft de Europese Ombudsman vervolgens laten weten dat de beide echtgenoten inmiddels een Iers burgerlijk huwelijk hadden gesloten en dat de zaak aan het Ierse Hooggerechtshof was voorgelegd.

Zaak 2622/2005/JMA

2.6 DE PROCEDURES VAN DE OMBUDSMAN

Alle klachten die bij de Ombudsman binnenkomen, worden geregistreerd en krijgen een ontvangstbevestiging, normaal gesproken binnen een week na ontvangst. In de ontvangstbevestiging wordt de klager op de hoogte gebracht van de procedure en worden naam en telefoonnummer vermeld van degene die de klacht in behandeling heeft. De klacht wordt geanalyseerd om vast te stellen of een onderzoek moet worden ingesteld en de klager wordt van het resultaat van deze analyse op de hoogte gesteld, normaal gesproken binnen een maand.

Als er geen onderzoek wordt ingesteld, wordt de reden hiervoor aan de klager meegedeeld. Waar mogelijk wordt de klacht overgedragen of krijgt de klager een passend advies over een bevoegde instantie waartoe hij of zij zich kan wenden.

2.6.1 Aanvang van een onderzoek

De eerste stap in een onderzoek is het toezenden van de klacht aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan met het verzoek om de Ombudsman een standpunt te doen toekomen, normaal gesproken binnen drie kalendermaanden. Het Europees Parlement en de Commissie zijn in 2004 een kortere termijn van twee maanden overeengekomen voor klachten tegen weigering van toegang tot documenten.

In 2005 heeft de Europese Commissie een nieuwe interne procedure goedgekeurd om de Commissarissen meer persoonlijke zeggenschap te geven over de afhandeling van onderzoeken door de Commissie.



Op grond van het vorige in 1994 goedgekeurde en in 1995 herziene systeem had alleen de Voorzitter van de Commissie de bevoegdheid om mededelingen en documenten aan de Ombudsman door te spelen. Die bevoegdheid was vervolgens gedelegeerd aan de secretaris-generaal⁴. Op grond van het nieuwe systeem, dat op 1 november 2005 in werking trad, werd de bevoegdheid van de Voorzitter vervangen door een bevoegdheid van de Commissaris die verantwoordelijk is voor de onderzochte materie⁵. Delegatie is niet toegestaan, hoewel de waardevolle coördinerende rol van het secretariaat-generaal wordt gehandhaafd. De Ombudsman toonde zich verheugd over de nieuwe procedure, die ertoe moet bijdragen dat de antwoorden van de Commissie op klachten consistent en kwalitatief hoogstaand zijn.

2.6.2 Eerlijke procedure

Het beginsel van een eerlijke procedure schrijft voor dat de Ombudsman in zijn besluit over een klacht de informatie in door de klager of de communautaire instelling of het communautaire orgaan ingediende documenten uitsluitend in aanmerking mag nemen voorzover de tegenpartij de gelegenheid heeft gehad die documenten in te kijken en zijn mening daarover te geven.

Daarom zendt de Ombudsman het standpunt van de communautaire instelling of orgaan aan de klager toe, met het verzoek om opmerkingen te maken. Dezelfde procedure wordt gevolgd wanneer naar een klacht nader onderzoek wordt gedaan.

Noch het Verdrag, noch het Statuut voorziet in hoger beroep of andere rechtsmiddelen tegen besluiten van de Ombudsman ten aanzien van de afhandeling of het resultaat van een klacht. Maar evenals alle andere communautaire instellingen en organen is ook de Ombudsman vatbaar voor vorderingen tot schadevergoeding op grond van artikel 288 van het EG-Verdrag. Het is in principe mogelijk een dergelijke vordering in te dienen op grond van vermeende onjuiste afhandeling van een klacht door de Ombudsman.

2.6.3 Inzage van dossiers en horen van getuigen

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman verplicht de communautaire instellingen en organen de Ombudsman alle informatie te verstrekken waarom hij hen verzoekt en om hem toegang te verlenen tot de betrokken dossiers. Zij mogen dit alleen weigeren op behoorlijk onderbouwde geheimhoudingsgronden.

De bevoegdheid van de Ombudsman tot inzage van dossiers stelt hem in staat de volledigheid en juistheid te controleren van de informatie die door de betrokken instelling of het betrokken orgaan wordt verstrekt. Daarom is het van belang om zowel de klager als het publiek te garanderen dat de Ombudsman een grondig en volledig onderzoek kan uitvoeren.

Verder verplicht artikel 3, lid 2, van het Statuut ambtenaren en andere medewerkers van de communautaire instellingen en organen om op verzoek van de Ombudsman te getuigen. Zij spreken namens en op aanwijzing van hun dienst en blijven gebonden door hun professionele geheimhoudingsplicht.

In 2005 werd in negen zaken gebruik gemaakt van de bevoegdheid van de Ombudsman tot inzage van de dossiers van de instelling. De bevoegdheid tot het horen van getuigen werd in één geval ingeroepen.

⁴ Machtigingsprocedure nr. 1995/4749; PV(94) 1213 van 7.9.2004; PV(95) 1260 van 13.9.1995.

⁵ Communication from the President in agreement with Vice-President Ms Wallström: Empowerment to adopt and transmit communications to the European Ombudsman and authorise civil servants to appear before the European Ombudsman (SEC(2005) 1227/4), 4 oktober 2005.

2.6.4 Openbare procedure

Bij de Ombudsman ingediende klachten worden openbaar behandeld tenzij de klager om geheimhouding verzoekt.

Op grond van artikel 13 van de uitvoeringsbepalingen heeft de klager toegang tot het dossier van de Ombudsman inzake zijn of haar klacht. Artikel 14 geeft recht op toegang door het publiek tot documenten van de Ombudsman onder dezelfde voorwaarden en beperkingen als vastgesteld in Verordening 1049/2001⁶. Maar wanneer de Ombudsman inzage heeft in een dossier van een betrokken instelling of orgaan, of een getuige hoort, hebben noch de klager, noch het publiek toegang tot eventuele vertrouwelijke stukken of informatie die uit die inzage of hoorzitting wordt verkregen (artikel 13, lid 3, en artikel 14, lid 2). Het doel van deze uitsluiting is de Ombudsman in staat te stellen zijn onderzoeksbevoegdheden beter uit te oefenen.

2.7 UITKOMSTEN VAN ONDERZOEKEN

In de loop van een onderzoek wordt de klager van iedere stap in de procedure op de hoogte gehouden. Wanneer de Ombudsman besluit een onderzoek af te sluiten deelt hij de uitkomsten van het onderzoek en zijn conclusies aan de klager mee. Besluiten van de Ombudsman zijn wettelijk niet bindend en creëren geen in rechte afdwingbare rechten of verplichtingen voor de klager of voor de betrokken instelling of het betrokken orgaan.

In 2005 heeft de Ombudsman 312 onderzoeken afgesloten, waarvan 302 onderzoeken van klachten en tien onderzoeken op eigen initiatief waren.

Wanneer een bepaald onderzoek betrekking heeft op meer dan één stelling of bewering, kan dit aanleiding geven tot verschillende bevindingen van de Ombudsman.

2.7.1 Geen wanbeheer

In 2005 werden 114 zaken (waarvan zes op eigen initiatief) afgesloten met de bevinding 'geen wanbeheer'. Dit is niet noodzakelijkerwijs een negatief resultaat voor de klager, die in ieder geval een volledige uitleg krijgt van de handelwijze van de betrokken instelling of het betrokken orgaan. Bovendien kan de Ombudsman, ook als hij geen wanbeheer vaststelt, toch punten aangeven waarop de instelling of het orgaan in de toekomst de kwaliteit van zijn bestuur kan verbeteren. In dergelijke gevallen maakt de Ombudsman een nadere opmerking.

2.7.2 Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen

Waar mogelijk tracht de Ombudsman te komen tot een voor iedereen gunstige uitkomst, waarmee zowel de klager als de beklagde instelling tevreden kan zijn. De medewerking van de communautaire instellingen en organen is essentieel om tot dergelijke uitkomsten te kunnen komen, waardoor de betrekkingen tussen instellingen en burgers worden verbeterd en dure, tijdrovende gerechtelijke procedures overbodig kunnen worden.

In 2005 werden 89 zaken na een klacht bij de Ombudsman door de instelling of het orgaan zelf geschikt. Hieronder waren 71 zaken waar de tussenkomst van de Ombudsman resulteerde in een

⁶

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

snelle reactie op onbeantwoorde correspondentie (zie paragraaf 2.9 van het *Jaarverslag 1998* voor details van de procedure voor dergelijke gevallen).

Als een onderzoek leidt tot een bevinding van wanbeheer, tracht de Ombudsman waar mogelijk een minnelijke schikking tot stand te brengen. In 2005 is in 22 gevallen een minnelijke schikking voorgesteld, een toename met 83% ten opzichte van het jaar daarvoor. Verder heeft de Ombudsman, in de geest van goede samenwerking die ten grondslag ligt aan de nieuwe interne procedure van de Commissie, zoals in subparagraaf 2.6.1 hierboven genoemd, de betrokken Commissaris in twee gevallen persoonlijk aangeschreven om hem te vragen zich persoonlijk met de zaak te bemoeien om tot een bevredigende uitkomst te komen. Het betrof gevallen waarin de Commissie in 2004 niet positief had gereageerd op voorstellen tot minnelijke schikking. Zeven gevallen zijn in 2005 met een minnelijke schikking afgesloten (waaronder één geval waarvoor het voorstel in 2004 was gedaan). Eind 2005 waren er nog steeds 18 voorstellen voor minnelijke schikking in behandeling, waaronder de beide bovengenoemde gevallen waarin de Commissie niet positief had gereageerd op eerdere voorstellen tot minnelijke schikking.

In sommige zaken kan een minnelijke schikking worden bereikt als de betrokken instelling of het betrokken orgaan de klager een schadevergoeding aanbiedt. Een dergelijk aanbod geschiedt *ex gratia*, dat wil zeggen zonder dat wettelijke aansprakelijkheid wordt toegegeven, en zonder dat een precedent in het leven wordt geroepen.

2.7.3 Kritische opmerkingen en ontwerpaanbevelingen

Als een minnelijke schikking niet mogelijk is of als de pogingen om een minnelijke schikking tot stand te brengen geen vrucht afwerpen, kan de Ombudsman ofwel de zaak afsluiten met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, ofwel een ontwerpaanbeveling doen.

Een kritische opmerking wordt normaal gesproken gemaakt wanneer het voor de betrokken instelling niet langer mogelijk is het wanbeheer ongedaan te maken, wanneer het wanbeheer geen algemenere gevolgen lijkt te hebben en verdere actie door de Ombudsman niet noodzakelijk lijkt. Een kritische opmerking wordt ook gemaakt wanneer de Ombudsman van mening is dat een ontwerpaanbeveling geen nut zou hebben, of dat er geen reden is voor een speciaal verslag in een zaak waarin de betrokken instelling of het betrokken orgaan een ontwerpaanbeveling niet aanvaardt.

Een kritische opmerking bevestigt de klager dat zijn of haar klacht gerechtvaardigd is, en wijst de betrokken instelling of het betrokken orgaan erop wat deze verkeerd heeft gedaan, om zo wanbeheer in de toekomst te kunnen voorkomen. In 2005 heeft de Ombudsman 29 kritische opmerkingen gemaakt.

Naar aanleiding van een voorstel van het Europees Parlement heeft de Ombudsman de instellingen en organen ingelicht omtrent zijn voornemen om periodiek informatie op te vragen over het gevolg dat aan zijn kritische opmerkingen is gegeven. In 2005 reageerde de Commissie op 18 kritische opmerkingen. De reacties worden in de volgende paragraaf (2.8) van dit hoofdstuk besproken.

In gevallen waarin nadere actie door de Ombudsman wel noodzakelijk lijkt (dat wil zeggen waar het voor de betrokken instelling wel mogelijk is het wanbeheer ongedaan te maken, of waar het wanbeheer bijzonder ernstig is of algemenere gevolgen heeft), doet de Ombudsman normaal gesproken een ontwerpaanbeveling aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan. In overeenstemming met artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman moet de instelling of het orgaan binnen drie maanden met een uitgebreid advies komen. In 2005 werden 20 ontwerpaanbevelingen opgesteld. Daarnaast leidden acht ontwerpaanbevelingen uit 2004 in 2005 tot besluiten. Negen zaken werden in de loop van het jaar afgesloten nadat een ontwerpaanbeveling door de instelling was aanvaard. Drie zaken leidden tot een speciaal verslag aan het Europees Parlement. Zes zaken werden om andere redenen afgesloten. Eind 2005 waren nog 11 ontwerpaanbevelingen in behandeling, waaronder een uit 2004.

2.7.4 Speciale verslagen aan het Europees Parlement

Als een communautaire instelling of een communautair orgaan niet afdoende reageert op een ontwerpaanbeveling, kan de Ombudsman een speciaal verslag aan het Europees Parlement zenden. Het speciaal verslag kan aanbevelingen omvatten.

Zoals reeds in het jaarverslag van de Europese Ombudsman voor 1998 vermeld, is de mogelijkheid om een speciaal verslag uit te brengen aan het Europees Parlement van onschatbare waarde voor het werk van de Ombudsman.

Een speciaal verslag aan het Europees Parlement is de laatste concrete stap die de Ombudsman zet in zijn behandeling van een zaak, omdat de goedkeuring van een resolutie en de uitoefening van de bevoegdheden van het Parlement voorwerp zijn van de politieke beoordeling door het Parlement. Uiteraard geeft de Ombudsman alle mogelijke informatie en bijstand die het Parlement in verband met het speciale verslag vraagt.

Volgens de regels van het Europees Parlement is de „Commissie verzoekschriften” verantwoordelijk voor de verhoudingen van het Parlement met de Ombudsman. Tijdens een vergadering van de Commissie verzoekschriften op 12 oktober 2005 heeft de Ombudsman toegezegd overeenkomstig artikel 195, lid 3, van het Reglement van het Parlement op eigen verzoek voor de Commissie verzoekschriften te verschijnen, telkens wanneer hij een speciaal verslag aan het Parlement presenteert.

In 2005 zijn drie speciale verslagen aan het Parlement toegestuurd (over de zaken 1391/2002/JMA, 2395/2003/GG en 2485/2004/GG).

2.8 EINDBESLUITEN IN 2005

De besluiten waarbij zaken worden gesloten, worden normaal gesproken gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.ombudsman.europa.eu>) in het Engels en in de taal van de klager indien dat een andere is. In hoofdstuk 3 zijn samenvattingen van 65 van dergelijke besluiten opgenomen. De samenvattingen bestrijken alle onderwerpen en alle communautaire instellingen en organen waarop de 312 besluiten betrekking hebben waarbij in 2005 onderzoeken zijn afgesloten, alsmede de verschillende gronden voor die afsluiting. Ze zijn geïndexeerd op zaaknummer, op onderwerp – in de zin van het betrokken communautaire bevoegdheidsterrein – en op type wanbeheer zoals door de klager beweerd.

In het resterende gedeelte van deze paragraaf wordt een analyse gegeven van de belangrijkste juridische en feitelijke bevindingen in de verschillende besluiten. Dit gedeelte is ingedeeld volgens een horizontale classificatie van de onderzochte onderwerpen en opgebouwd rond de vijf voornaamste categorieën:

- openheid (met inbegrip van toegang tot documenten en informatie) en gegevensbescherming;
- de Europese Commissie als „hoedster van het Verdrag”;
- aanbestedingen, contracten en subsidies;
- personeelszaken, waaronder werving en selectie;
- overige zaken.

Er zij op gewezen dat er sprake is van aanzienlijke overlapping tussen bovenstaande categorieën. De onderwerpen openheid en toegang tot documenten worden vaak genoemd in klachten die te maken hebben met werving en selectie, of met de rol van de Commissie als hoedster van het Verdrag.

2.8.1 Openheid, toegang tot documenten en gegevensbescherming

In een groot percentage klachten (24%) wordt een gebrek aan openheid aangeklaagd. Artikel 1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vermeldt dat besluiten in de Unie „in zo groot mogelijke openheid” worden genomen en in artikel 255 van het EG-Verdrag is het recht op toegang tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie vastgesteld. Dit recht is onderworpen aan het bepaalde in Verordening (EG) nr. 1049/2001⁷. Vele andere communautaire instellingen en organen hebben ook regels inzake de toegang tot documenten goedgekeurd, naar aanleiding van onderzoeken op eigen initiatief door de Ombudsman in 1996 en 1999.

Toegang tot documenten en informatie

Verzoekers hebben op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001 een keuze tussen twee rechtsmiddelen: ze mogen een weigering op grond van artikel 230 van het EG-Verdrag voor de rechtbank aanvechten of via een klacht bij de Ombudsman. In 2005 heeft de Ombudsman in 14 gevallen een besluit genomen over een klacht betreffende de toepassing van Verordening (EG) nr. 1049/2001, waarvan 11 tegen de Commissie waren gericht, twee tegen de Raad en één tegen het Europees Parlement. Twee andere besluiten betroffen de toepassing door de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Investeringsbank (EIB) van hun eigen regels inzake de toegang tot documenten.

Van de in totaal 16 klachten die op grond van Verordening (EG) nr. 1049/2001 of andere regels inzake de toegang zijn ingediend, kwamen er acht van particulieren, zijn er zes door NGO's ingediend en kwamen er twee van bedrijven. Acht zaken zullen verderop in deze subparagraaf worden genoemd.

In zaak 2066/2004/TN heeft de Ombudsman Verordening (EG) nr. 1049/2001 in haar geheel tegen het licht gehouden en erop gewezen dat het onevenredig en onpraktisch zou zijn om van de Commissie te verlangen dat zij dezelfde diepgaande juridische analyse zou moeten maken wanneer zij overweegt of zij een wetgevingsdocument in elektronische vorm beschikbaar moet maken (zoals vereist op grond van artikel 2, lid 4, en artikel 12, lid 4, van de verordening), als die zij moet maken wanneer zij een confirmatief verzoek om toegang tot een document behandelt.

De Ombudsman heeft een beroep gedaan op artikel 3, lid 3, van het Statuut om de betrokken nationale autoriteiten om assistentie te vragen bij het afhandelen van twee klachten tegen de weigering door de Commissie om toegang te verlenen tot bepaalde documenten van oorsprong uit de betrokken lidstaat. In zaak 3381/2004/TN waren de documenten de antwoorden van de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk op de verzoeken om informatie door de Commissie in een artikel 226-procedure. Zaak 116/2005/MHZ betrof een brief aan de Commissie van de minister van Financiën van Portugal in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten. De bemoeienis van de ombudsman met de nationale autoriteiten had in beide gevallen positieve resultaten voor de klagers, aangezien de Commissie zijn standpunt wijzigde en ermee instemde toegang tot de betrokken documenten te verschaffen.

De ombudsman heeft in de volgende vijf zaken de toepassing overwogen van de uitzonderingsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1049/2001: De zaken 2821/2004/OV, 2229/2003/MHZ, 1368/2004/GG, en de twee bovengenoemde zaken betreffende documenten van oorsprong uit lidstaten.

In zaak 2821/2004/OV heeft de Ombudsman het argument van de klager verworpen dat er een hoger openbaar belang was bij openbaarmaking, en was hij verder van mening dat de Commissie, aangezien er een procedure liep om een lidstaat op grond van artikel 228 van het EG-Verdrag een boete op te leggen, bevoegd was de toegang tot een intern document te weigeren op grond van artikel 4, lid 3, eerste alinea, van de verordening.

In zaak 2229/2003/MHZ heeft de Ombudsman het standpunt ingenomen dat de Commissie op grond van de jurisprudentie bevoegd was de toegang tot een schriftelijke aanmaning te weigeren op grond

⁷

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

van artikel 4, lid 2, derde streepje, van Verordening (EG) nr. 1049/2001 (het doel van inspecties, onderzoeken en audits). De Ombudsman heeft echter het argument van de Commissie verworpen dat openbaarmaking nog veel negatiever leek uit te pakken voor het openbare belang, gezien het feit dat de klager van plan was de brief te gebruiken in procedures voor nationale rechterlijke instanties.

De ontwerpaanbeveling van de Ombudsman in zaak 1368/2004/GG had tot gevolg dat de klager ten minste gedeeltelijk toegang kreeg tot sommige van de betrokken documenten, waarvoor de Commissie een vrijstelling op grond van artikel 4, lid 1, onder b), had geëist (de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens) en artikel 4, lid 2, eerste streepje, (de commerciële belangen van een natuurlijke of rechtspersoon, met inbegrip van intellectuele eigendom) van de verordening.

De Ombudsman heeft ook bepaalde vrijstellingen uit de regelgeving inzake toegang tot documenten van de EIB en de ECB in overweging genomen.

In zaak 3442/2004/PB was de Ombudsman van mening dat op grond van de EIB-regels toegang tot informatie over leningen via intermediaire banken voor kleine en middelgrote duurzame-energieprojecten kon worden geweigerd.

In zaak 3054/2004/TN wilde de klager weten of de ECB op de buitenlandse valutamarkten had geïntervenieerd om de val van de dollar en de waardeinstijging van de euro te verzachten. De Ombudsman was van mening dat de ECB de klager een duidelijke en ondubbelzinnige uitleg had gegeven voor zijn redenen om geen antwoord te willen geven, zodat de klager kon begrijpen waarom de ECB weigerde deze categorie informatie te verspreiden. Aangezien de regels van de ECB een uitzondering bevatten om het openbaar belang te beschermen waar het de monetaire en wisselkoersstabiliteit betreft, vond de Ombudsman geen redenen om verder gevolg te geven aan de eis van de klager dat de ECB de betrokken informatie zou moeten verstrekken.

Andere vraagstukken betreffende openbaarheid

De Ombudsman heeft gedurende een specifieke raadplegingsprocedure onderzocht in hoeverre de Commissie de in zijn Mededeling uit 2002 COM(2002) 704 vastgestelde vijf minimumnormen voor raadpleging van betrokken partijen naleefde, en constateerde daarbij dat er geen sprake was van wanbeheer (zaak 948/2004/OV).

De Ombudsman heeft in 2005 drie zaken afgesloten na ontwerpaanbevelingen aan het adres van het Europese Bureau voor Personeelselectie (EPSO) te hebben gedaan inzake de informatie die kandidaten bij vergelijkende onderzoeken krijgen. In zijn antwoorden op de ontwerpaanbevelingen gaf EPSO gedetailleerde informatie aan de hand waarvan de betrokken klagers hun cijfers zouden kunnen begrijpen, maar stipte het ook belangrijke feitelijke en juridische kwesties van meer algemene aard aan. De Ombudsman heeft derhalve besloten op eigen initiatief een onderzoek in te leiden naar de toegang tot door selectiecommissies opgestelde evaluatiecriteria (zie de samenvatting van zaak 2097/2003/PB, subparagraaf 3.1.3).

Zaak 2395/2003/GG betraf de vraag of vergaderingen van de Raad in zijn hoedanigheid van wetgever altijd openbaar moeten zijn. De Ombudsman is van mening dat het beginsel dat besluiten „in zo groot mogelijke openheid” moeten worden genomen (artikel 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie) ook voor de Raad geldt. In artikel 207 van het EG-Verdrag (betreffende de goedkeuring door de Raad van zijn eigen reglement van orde) is niet bepaald dat de mate waarin de vergaderingen van de Raad in zijn hoedanigheid als wetgever open moeten zijn voor het publiek, als een politieke keuze moet worden beschouwd die aan de Raad moet worden overgelaten. In het in 2000 goedgekeurde nieuwe reglement van orde van de Raad was reeds bepaald dat grotere openheid moest worden betracht bij vergaderingen met een wetgevend karakter, waaruit blijkt dat de stappen om de transparantie van de wetgevende activiteit te vergroten op grond van de huidige stand van de communautaire wetgeving moest en kon worden genomen. De Ombudsman heeft derhalve een Speciaal verslag gemaakt voor het Europees Parlement. In dat verslag werd de aanbeveling gedaan dat de Raad zijn weigering om openbaar te vergaderen wanneer het in zijn hoedanigheid van wetgever opereert, zou moeten herzien.

Klachten betreffende gegevensbescherming en samenwerking met de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

In zaak 224/2004/PB vond de Ombudsman dat een vertegenwoordiging van de Commissie niet had voldaan aan bepaalde eisen van Verordening (EG) nr. 45/2001⁸ in haar communicatie met de klager. De conclusie van de Ombudsman in deze zaak omvatte enkele algemene opmerkingen over de voorziening met informatie door de Ombudsman van, en mogelijk overleg met, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (European Data Protection Supervisor – EDPS), die er ten aanzien van de verwerking van persoonlijke gegevens verantwoordelijk voor is dat de communautaire instellingen en agentschappen de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, en met name hun recht op privacy, beschermen. Met name heeft de Ombudsman opgemerkt dat hij de EDPS zou informeren over zijn conclusies in zaken betreffende gegevensbescherming en dat hij het nuttig zou achten overleg te plegen met de EDPS in bepaalde zaken waarbij complexe problemen inzake juridische interpretatie zijn betrokken.

De Ombudsman heeft de EDPS vervolgens in twee zaken geraadpleegd en hem in kennis gesteld van nog eens drie zaken waarin de Ombudsman nader onderzoek had gedaan, waaruit bleek dat in het antwoord van de betrokken instelling of het betrokken agentschap rekening zou moeten worden gehouden met het achtergronddocument nr. 1 van juli 2005 inzake openbaarheid van documenten en gegevensbescherming. In alle vijf gevallen was eind 2005 nog een onderzoek gaande.

In december 2005 heeft de adjunct-EDPS de Ombudsman in kennis gesteld van zijn conclusie inzake een klacht tegen een communautaire instelling. Bij de conclusie van de adjunct-EDPS werd rekening gehouden met het speciale verslag van de Ombudsman in zaak 2485/2005/GG inzake dezelfde omstandigheden.

2.8.2 De Commissie als „hoedster van het Verdrag”

De rechtsstaat is één van de grondbeginselen van de Europese Unie en één van de belangrijkste plichten van de Commissie is dat zij als „hoedster van het Verdrag”⁹ moet optreden. Artikel 226 van het EG-Verdrag roept een algemene procedure in het leven waarmee de Commissie mogelijke gevallen van inbreuk op het Gemeenschapsrecht door de lidstaten kan onderzoeken en naar het Hof van Justitie kan verwijzen. De Commissie kan daarbij hetzij op eigen initiatief onderzoeken inleiden, hetzij naar aanleiding van klachten, hetzij in reactie op verzoeken van het Europees Parlement om verzoekschriften te behandelen.

Klachten die buiten het mandaat van de Europese Ombudsman liggen betreffen vaak vermeende inbreuken van lidstaten op communautaire wetgeving. Veel van dergelijke gevallen kunnen het beste worden behandeld door een ander lid van het Europese Netwerk van ombudsmannen. In sommige gevallen acht de Ombudsman het echter passend om de klacht aan de Commissie over te dragen ter behandeling overeenkomstig de procedure van artikel 226. In bovenstaande paragraaf 2.5 worden van beide benaderingen voorbeelden gegeven.

Het belangrijkste referentiepunt van de Ombudsman, waar het gaat om de procedurele verplichtingen van de Commissie ten opzichte van klagers, is een Mededeling die de Commissie in 2002 heeft uitgebracht¹⁰. Volgens de Mededeling moeten alle klachten door het secretariaat-generaal van de Commissie worden geregistreerd, hetgeen een belangrijke garantie is dat de behandeling ervan

⁸ Verordening (EG) nr. 45/2001 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

⁹ Op grond van artikel 211 van het EG-Verdrag „ziet de Commissie toe op de toepassing zowel van de bepalingen van dit Verdrag als van de bepalingen welke de instellingen krachtens dit Verdrag vaststellen”.

¹⁰ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht, PB C 244, blz. 5.

vervolgens goed wordt beheerd. Punt 3 van de Mededeling geeft een lijst met vastomlijnde omstandigheden waarin het secretariaat-generaal bevoegd is correspondentie niet als klacht te registreren.

Hoofdstuk 3 bevat samenvattingen van tien besluiten die illustreren hoe de Ombudsman omgaat met klachten tegen de Commissie in haar rol van hoedster van het Verdrag. Zes van die zaken worden hier aangehaald.

In zaak 2229/2003/MHZ (ook genoemd in subparagraaf 2.8.1 hierboven) is een kritische opmerking gemaakt, aangezien de Commissie slechts een algemene uitleg had gegeven voor de vertraging die zij had opgelopen bij de afronding van haar onderzoek van een klacht in het kader van artikel 226, in plaats van te verwijzen naar voor de zaak specifieke factoren.

Drie zaken waren afgesloten omdat de Ombudsman van mening was dat verder onderzoek niet gerechtvaardigd was.

In zaak 274/2004/JMA heeft de Commissie zich verontschuldigd voor de vertraging bij de verstrekking van informatie waarom de klager had verzocht, die betrekking had op de voortgang bij de afhandeling van een klacht over het gebruik van financiële bijstand van de EU. Verder is gesuggereerd dat de Commissie haar procedures voor de toekomstige afhandeling van dergelijke gevallen zou kunnen verduidelijken.

In zaak 3452/2004/JMA, en andere, waren de klagers bezorgd dat het gratis uitlenen van boeken door openbare bibliotheken in Spanje gevaar liep door het gebruik van de procedure van artikel 226 door de Commissie. Het onderzoek is afgesloten toen de Ombudsman werd medegedeeld dat de Commissie de zaak naar het Hof van Justitie had doorverwezen. Niettemin heeft het onderzoek dat tot dan toe was verricht opgeleverd dat enerzijds de redenen voor de actie van de Commissie, en anderzijds, via samenwerking met het Europese Netwerk van ombudsmannen, ook de mogelijkheden voor correcte uitvoering van de betrokken communautaire richtlijn zijn opgehelderd.

Zaak 3254/2004/ID betrof de afhandeling door de Commissie van een klacht over niet-erkenning van beroepskwalificaties. De klager ondernam ook juridische stappen tegen de nationale autoriteiten in de nationale rechtbanken over dezelfde aangelegenheid. De Ombudsman heeft de zaak afgesloten, aangezien het voor een beoordeling van de gegrondheid van de klacht tegen de Commissie nodig zou zijn geweest dezelfde kwesties inzake de interpretatie en toepassing van nationale wetgeving te beoordelen als de klager voor de nationale rechtbanken aan de orde had gesteld, zodat dezelfde procedures zouden zijn overgedaan. De klager werd uitgenodigd de klacht opnieuw in te dienen zodra de nationale juridische procedures zouden zijn voltooid.

De Ombudsman heeft de juridische redenering van de Commissie over de gegrondheid van twee klachten in het kader van artikel 226 tegen het licht gehouden.

In zaak 1687/2003/JMA betwistten de klagers de afwijzing door de Commissie van hun klacht tegen Spanje inzake discriminatie op grond van seksuele geaardheid. Na onderzoek van het betrokken juridische kader kwam de Ombudsman tot de conclusie dat het standpunt van de Commissie redelijk leek, namelijk dat de specifieke problemen die de klagers tegenkwamen buiten de werkingssfeer van het communautaire recht vielen.

In zaak 1273/2004/GG beweerde de klager dat er sprake was van juridische dwaling en inconsequentie van de Commissie bij de behandeling van een geschil over de datum waarop een communautaire verordening betreffende de visserij in de wateren rond de Azoren in werking was getreden. De Ombudsman heeft de verordening geanalyseerd en kwam tot de conclusie dat de interpretatie van de Commissie fout was en niet klopte met een standpunt dat zij eerder had ingenomen.

Hoewel het geen klacht in het kader van artikel 226 betrof, betrof zaak 933/2004/JMA wel de rol van de Commissie als hoedster van de fundamentele beginselen en waarden van de Unie in haar verhoudingen met derde landen. Volgens de klager had de Commissie een beroep moeten doen op de „mensenrechtenclausule” om de samenwerkingsovereenkomst met Vietnam uit 1996 te schorsen. De Ombudsman achtte de redenen die de Commissie gaf om de overeenkomst niet te schorsen redelijk,

op grond van de criteria van de mededeling van de Commissie uit 1995 over de opnemings van een mensenrechtenclausule in overeenkomsten met derde landen.

2.8.3 Aanbestedingen, contracten en subsidies

Communautaire instellingen en organen maken gebruik van contracten: enerzijds om de goederen en diensten te kunnen verwerven die ze voor de uitvoering van hun taken nodig hebben en anderzijds als instrument voor het beheer van de door hen verstrekte premies en subsidies op grond van de talrijke bestaande programma's¹¹.

De Ombudsman kan klachten over de (niet-)toekenning van contracten en het beheer van contracten behandelen. Waar zich echter kwesties rond mogelijke contractbreuk voordoen, onderzoekt de Ombudsman uitsluitend of de communautaire instelling of het communautaire orgaan een samenhangende en redelijke verklaring heeft gegeven over de rechtsgrondslag voor haar handelen, en waarom de instelling of het orgaan van mening is dat haar opvatting van de contractuele situatie gerechtvaardigd is.

Hoofdstuk 3 bevat de samenvattingen van 16 besluiten die illustreren hoe de Ombudsman met dergelijke klachten omgaat. Elf van die zaken worden hier aangehaald.

Twee besluiten betroffen zaken waarbij Vertegenwoordigingen van de Commissie in lidstaten mondelinge toezeggingen hadden gedaan om de klagers van middelen te voorzien. De Commissie heeft zaak 501/2005/IP zelf afgehandeld door een bedrag te betalen aan een klager, terwijl in zaak 2111/2002/MF het onderzoek door de Ombudsman tot een minnelijke schikking leidde waarbij ter compensatie een aanzienlijk bedrag werd betaald.

In zaak 732/2004/ELB oordeelde de Ombudsman dat de Commissie zich goed van haar verantwoordelijkheid voor het juiste beheer van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling leek te hebben gekweten; de Commissie had zich er onder meer van vergewist dat de door de lidstaten ingestelde beheers- en controlesystemen afdoende en voldoende waren om ervoor te zorgen dat de betaalinstanties aan hun verplichting van tijdige betaling zouden voldoen.

Het onderzoek van de Ombudsman naar een klacht van een kleine onderneming (zaak 530/2004/GG) bracht een algemeen probleem aan het licht waarmee onderaannemers te maken hebben: de hoofdaannemer werd door het contract niet verplicht en zelfs niet aangemoedigd om namens onderaannemers rente aan te rekenen in geval van te late betaling door de Commissie. De Ombudsman suggereerde de Commissie te overwegen haar standaardcontracten zodanig te wijzigen dat de betaling van rente in dergelijke gevallen automatisch zou plaatsvinden. De Commissie zei dat zij bij toekomstige standaardcontracten zou proberen rekening te houden met de belangen van het MKB, voorzover dit verenigbaar is met de financiële belangen van de Gemeenschap en met de geldende wettelijke voorzieningen.

Contractuele standaardvoorwaarden kwamen ook aan de orde in zaak 338/2004/OV, waarin de klagende NGO redeneerde dat de Commissie strengere maatregelen zou moeten nemen om personeelsadvertenties tegen te gaan waaruit de intentie blijkt om op grond van taal te discrimineren. De Ombudsman heeft de argumenten van de Commissie aanvaard tegen het opnemen in haar eigen contracten van speciale clausules waarin een dergelijke discriminatie wordt verboden. De Ombudsman suggereerde ook dat de Commissie bewijs van discriminatie op grond van taal door een van haar contractanten of begunstigden zou kunnen doorspelen aan de verantwoordelijke nationale autoriteit, dan wel aan de persoon die het betrokken bewijs levert, de adresgegevens van die autoriteit zou kunnen verstrekken.

¹¹

Klachten betreffende *arbeidscontracten* worden behandeld in subparagraaf 2.8.4.

Vier besluiten betroffen klachten over de toekenning van subsidies. In twee zaken betwistte de klager de gegrondheid van het besluit om de aanvraag af te wijzen. De Ombudsman was van mening dat zijn herziening van de gronden voor afwijzing beperkt zou moeten worden tot een beoordeling van de vraag of er sprake was van een kennelijke fout (1365/2004/TN en 758/2004/ELB). In het laatste geval was de Ombudsman van mening dat de afwezigheid van een mechanisme om in beroep te gaan tegen de beoordeling door de onafhankelijke deskundigen op zichzelf geen structureel of systematisch wanbeheer was. In de specifieke omstandigheden van zaak 2411/2003/MHZ nam de Ombudsman het standpunt in dat de Commissie beter advies had moeten geven aan een NGO door diens aandacht te vestigen op een fundamentele voorwaarde voor subsidiabiliteit in het geval van een bepaald soort subsidie. In zaak 2673/2004/PB vond de Ombudsman de uitleg van de Commissie van haar besluit om organisaties met winstoogmerk niet in aanmerking te laten komen voor een bepaalde oproep tot het indienen van voorstellen redelijk.

Twee besluiten betroffen de naleving van aanbestedingsprocedures door de Commissie.

In zaak 1808/2004/JMA twijfelde de klager eraan of een telefoongesprek tussen de diensten van de Commissie en een concurrerende bidder wel had mogen plaatsvinden. De Ombudsman vond hiervoor geen bewijs, maar merkte op dat de Commissie beter aandacht had kunnen besteden aan de bezorgdheid van de klager, als zij in staat was geweest een schriftelijk verslag van het betrokken telefoongesprek over te leggen. De Ombudsman heeft de Commissie daarom gesuggereerd haar interne regels inzake het bijhouden van telefoonlogboeken in het kader van aanbestedingen te herzien.

Naar aanleiding van zaak 538/2004/TN is de vraag gesteld of een bidder het recht had erop te staan dat de Commissie streng de hand houdt aan de eis betreffende het aantal van elke aanbesteding in te dienen exemplaren. De Commissie heeft daarop het standpunt ingenomen dat zij op basis van de correcte toepassing van het vademecum inzake aanbestedingsprocedures niet verplicht is biedingen die niet in het in de aanbesteding genoemde aantal exemplaren zijn ingediend, als ontoelaatbaar te beschouwen. De Ombudsman suggereerde daarop dat de Commissie wellicht de verhouding tussen het vademecum en de aanbestedingen in dit verband opnieuw zou kunnen beoordelen, om te voorkomen dat de gang van zaken bidders die wel het correcte aantal exemplaren indienen, oneerlijk zou toeschijnen. In haar antwoord verwees de Commissie naar het evenredigheidsbeginsel, het beginsel van gelijke behandeling, het non-discriminatiebeginsel en het beginsel van een zo ruim mogelijke uitnodiging tot inschrijving, zoals vastgesteld in artikel 89 van het Financieel reglement.

2.8.4 Personeelsaangelegenheden

Deze subparagraaf betreft besluiten en klachten over: werving en selectie bij en arbeidsverhoudingen met de instellingen en organen van de EU; personeelsaangelegenheden die voortkomen uit door de EU gefinancierde contracten; stages bij de instellingen van de EU.

In bovenstaande subparagraaf 2.8.1 is reeds opgemerkt dat er drie gevallen zijn afgesloten waarin ontwerpaanbevelingen waren gedaan over de informatie waarover kandidaten bij vergelijkende onderzoeken in het kader van de werving en selectie beschikken (zie de samenvatting van zaak 2097/2003/PB in onderstaande subparagraaf 3.1.3). Hoofdstuk 3 bevat 15 andere samenvattingen van besluiten in deze categorie. In vijf van die zaken is uiteindelijk een minnelijke schikking getroffen en in twee andere zaken heeft de instelling een regeling getroffen. Zes zaken worden hier aangehaald.

In zaak 839/2004/MHZ heeft de Ombudsman EPSO aanbevolen in de toekomst in aankondigingen van vergelijkende onderzoeken expliciet te stellen (i) dat een uitnodiging tot deelname aan de voorselectietoetsen niet betekent dat volledig is nagegaan of de kandidaat aan de toelatingsvoorwaarden voldoet, en (ii) dat de schriftelijke tests van kandidaten waarvan achteraf wordt geconstateerd dat zij niet aan de toelatingsvoorwaarden voldoen, niet zullen worden beoordeeld. EPSO heeft vervolgens laten weten dat deze twee punten in toekomstige aankondigingen van vergelijkende onderzoeken inderdaad zullen worden genoemd.

In zaak 2107/2002/PB heeft de Commissie een ontwerpaanbeveling overgenomen door met ingang van 1 maart 2005 haar leeftijdsgrens voor stages af te schaffen. De Ombudsman heeft aangekondigd op eigen initiatief nog een verder onderzoek naar de praktijken van andere instellingen en organen op dit punt te zullen starten.

Twee besluiten gingen over de beëindiging van arbeidscontracten.

Zaak 2191/2003/TN gaat over een deskundige in dienst van de Commissie die zijn ontslag heeft genomen nadat hij in een derde land was beledigd en bedreigd. Na afloop van zijn onderzoek constateerde de Ombudsman dat de Commissie de juiste maatregelen leek te hebben genomen door de klager te helpen. Hij wees er evenwel op dat de Commissie haar verhouding met de klager had kunnen verbeteren als zij eerder had uitgelegd wat zij had gedaan om de klager te helpen, in plaats van de indruk te geven dat zij vooral haar best deed om aan te tonen dat de klager zijn tegenspoed aan zichzelf te wijten had. De Commissie heeft zich vervolgens verontschuldigd en heeft beloofd voortaan rekening te houden met de opmerking.

Zaak 471/2004/OV was een vervolg op een eerdere klacht (zaak 1200/2003/OV, waarvan in het *Jaarverslag 2004* verslag is gedaan) waarin de Ombudsman constateerde dat recht op verdediging van de klager niet was gerespecteerd toen de politiemissie van de Europese Unie in Sarajevo (EUPM) zijn contract voortijdig had beëindigd. Nadat de Ombudsman de Raad om hulp had gevraagd, ging de EUPM ermee akkoord de klager zijn salaris door te betalen tot het normale einde van het contract. De Ombudsman heeft eveneens laten weten dat de klager de bevingdingen in zaak 1200/2003/OV mag beschouwen als een zuivering van zijn naam.

Twee andere besluiten gingen over speciale procedures die toepasselijk zijn op het personeel van de Gemeenschappen.

In zaak 140/2004/PB heeft de Ombudsman de vroegere regels inzake „klokkenluiders” geanalyseerd, en was hij onder meer van mening dat de regels OLAF verplichtten de klokkenluider in ieder geval de informatie te verstrekken met betrekking tot de periode waarbinnen het zijn onderzoek naar verwachting zal afsluiten.

In zaak 620/2004/PB concludeerde de Ombudsman dat in een administratief onderzoek naar een beschuldiging van intimidatie van de ene ambtenaar door de andere het recht op een hoorzitting moet worden gehonoreerd. Het was echter niet nodig al het materiaal waarvan de onderzoekers gebruik hadden gemaakt, mede te delen aan de klager, mits de klager vóór de voltooiing van het verslag in kennis was gesteld van, en een redelijke gelegenheid was gegeven tot het leveren van commentaar op de voorlopige feitelijke bevindingen en de inhoud van het relevante bewijsmateriaal.

2.8.5 Overige zaken

Hoofdstuk 3 bevat ook elf samenvattingen van besluiten over klachten die buiten de in de vorige subparagrafen behandelde categorieën vallen.

Drie zaken betreffen de Europese Scholen.

In zaak 1435/2003/MF heeft de Commissie een ontwerpaanbeveling overgenomen en heeft zij bevredigende uitvoeringsmaatregelen getroffen om te verduidelijken welke toelatingsvoorwaarden gelden voor leerlingen in de verschillende taalfdelingen van de Europese Scholen.

In zaak 1155/2004/TN heeft de Commissie op verzoek van de Ombudsman ter toelichting verduidelijkt dat de toekomstige hervormingsmaatregelen die tijdens het onderzoek op eigen initiatief OI/5/2003/IJH (zie het *Jaarverslag 2004* van de Ombudsman) zijn genoemd, de naleving van het Handvest van de grondrechten in alle Europese Scholen zou moeten omvatten.



De derde zaak (1391/2002/JMA en andere) gaf aanleiding tot een Speciaal Verslag aan het Europees Parlement, naar aanleiding van een ontwerpaanbeveling dat de Commissie de nodige stappen zou moeten zetten om ervoor te zorgen dat ouders van kinderen met speciale onderwijsbehoeften die van de Europese Scholen zijn uitgesloten vanwege hun invaliditeitsgraad, niet verplicht zouden worden bij te dragen aan de opleidingskosten van hun kinderen.

De kwestie van gelijke behandeling voor gehandicapten kwam ook naar voren in het kader van klachten dat de Commissie en de Raad er niet in zijn geslaagd voor voldoende parkeerplaatsen voor gehandicapten te zorgen bij de voornaamste gebouwen van de Commissie en de Raad in Brussel (samenvatting van de zaken 2415/2003/JMA en 237/2004/JMA). De Ombudsman heeft de verzoeken van de Commissie en de Raad aan de Belgische autoriteiten om voor extra parkeerplaatsen te zorgen verwelkomd en heeft gevraagd van de resultaten op de hoogte te worden gehouden. De Ombudsman heeft de Raad ook opgeroepen haar beleid om de toegang tot parkeerplaatsen voor gehandicapten om veiligheidsredenen te beperken, te heroverwegen.

Twee besluiten betroffen het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

In zaak 2485/2004/GG heeft OLAF daadwerkelijk geweigerd een ontwerpaanbeveling te accepteren dat het zou moeten erkennen dat het onjuiste en misleidende verklaringen had afgelegd in de opmerkingen aan de Ombudsman in diens onderzoek in een eerdere zaak. De Ombudsman was van mening dat de zaak aan een belangrijk beginsel raakte, dat het vertrouwen van burgers in de instellingen en organen van de EU zou kunnen schaden. Hij heeft derhalve een Speciaal verslag opgesteld voor het Europees Parlement.

In zaak 3446/2004/GG heeft OLAF een ontwerpaanbeveling aanvaard en heeft het bevredigende maatregelen genomen om die uit te voeren en informatie te corrigeren die in een persoverzicht op zijn website stond.

Tot slot heeft het Zweedse parlement van Finland in zaak 1737/2004/TN geklaagd dat affiches die in dat land werden gebruikt als onderdeel van de informatiecampagne van het Europees Parlement voor de Europese verkiezingen van 2004 alleen in de Finse taal waren uitgebracht. Het onderzoek van de Ombudsman mondde uit in een minnelijke schikking, waarin het Europees Parlement de tekortkomingen van de campagne erkende, alsmede het feit dat het aandeel van Zweedssprekenden in de Finse bevolking niet relevant is voor de status van die taal als officiële taal van de EU of voor de status van die taal overeenkomstig de Finse grondwet.



3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

Bij de presentatie van alle zaken in elk subgedeelte van dit hoofdstuk is de numerieke volgorde aangehouden. Het zaaknummer staat vermeld bij de titel van elke samenvatting. In subgedeelte 3.1.1 gaat zaak 1687/2003/JMA bijvoorbeeld vooraf aan zaak 2191/2003/TN, die weer voorafgaat aan zaak 274/2004/JMA. Voor elk van de zaken is het volledige besluit te vinden via de „index besluiten” op de website van de Europese Ombudsman (<http://www.ombudsman.europa.eu/decision/en/default.htm>). Het gezochte besluit kan worden gevonden met behulp van het zaaknummer. Volledige besluiten worden op de website gepubliceerd in het Engels en in de taal van de klager als dat een andere taal is. Een papieren versie van het volledige besluit, zoals dat ook op de website staat, kan op het kantoor van de Europese Ombudsman worden opgevraagd.

In het tweede halfjaar van 2006 wordt de volledige tekst van besluiten in de in dit hoofdstuk opgenomen zaken in elektronische vorm op de website van de Ombudsman geplaatst, en wel in het Engels, het Frans en het Duits. Deze besluiten zullen dan toegankelijk zijn via de rubriek „Jaarlijkse verslagen” van de website van de Ombudsman. Ook van deze documenten kan een gedrukt exemplaar of een CD-ROM op het kantoor van de Europese Ombudsman worden opgevraagd.

3.1 ZAKEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD



3.1.1 De Europese Commissie

VERZUIM TE HANDELEN NAAR AANLEIDING VAN EEN KLACHT INZAKE DISCRIMINATIE OP GROND VAN SEKSUELE GEAARDHEID

Samenvatting van het besluit inzake klacht 1687/2003/JMA tegen de Europese Commissie

De klagers, een Spaanse en een Argentijnse ingezetene, dienden een klacht in bij de Commissie inzake het besluit van de Spaanse autoriteiten om de Argentijnse ingezetene een gezinsherenigingsvisum te weigeren, die hij nodig had om naar Spanje te kunnen verhuizen met zijn Spaanse partner. Volgens de klagers werd dit visum geweigerd omdat de betrokkenen van hetzelfde geslacht waren hetgeen discriminatie is op grond van seksuele geaardheid. De klagers voerden aan dat de Commissie hun klacht niet naar behoren had afgehandeld omdat zij de vigerende communautaire voorschriften op onnodig strikte wijze had uitgelegd. Zij zijn ervan overtuigd dat de vigerende communautaire voorschriften wel degelijk op hen van toepassing waren en dat de Commissie een procedure had moeten inleiden tegen de Spaanse autoriteiten wegens schending van het Gemeenschapsrecht, met name artikel 13 van het EG-Verdrag dat alle discriminatie verbiedt, met inbegrip van discriminatie op grond van geslacht, en de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten, alsmede de bepalingen van Richtlijn 2000/78 inzake gelijke behandeling in arbeid¹, en Richtlijn 2000/43 met betrekking tot discriminatie gebaseerd op ras of etnische afstamming².

¹ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, PB 2002 L 303, blz. 16.

² Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming, PB 2002 L 180, blz. 22.

De Commissie voerde aan dat het probleem van de klagersbuiten de draagwijdte van het Gemeenschapsrecht viel en stelde voor dat zij zich zouden wenden tot de nationale autoriteiten of tot het Europees Hof van de Mensenrechten.

De Ombudsman merkte op dat het beginsel van niet-discriminatie, met inbegrip van discriminatie op grond van seksuele geaardheid, een fundamenteel beginsel vormt van het Gemeenschapsrecht dat is verankerd in zowel het Verdrag als in het Handvest van de grondrechten. De Raad kan, op grond van artikel 13 van het EG-Verdrag, passende maatregelen nemen om discriminatie op grond van seksuele geaardheid te bestrijden, binnen de grenzen van de door dit Verdrag aan de Gemeenschap verleende bevoegdheden. Ook de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten zijn alleen tot de lidstaten gericht wanneer deze de EU-wetgeving uitvoeren. De Ombudsman wees erop dat er op dit moment slechts één rechtsinstrument bestaat, namelijk Richtlijn 2000/78, dat betrekking heeft op discriminatie op grond van seksuele geaardheid maar dat dit rechtsinstrument alleen van toepassing is op vraagstukken op het gebied van tewerkstelling. De Ombudsman onderzocht ook de bestaande richtlijnen van de Gemeenschap op het gebied van de toegang van een ingezetene van een derde land tot het grondgebied van de Unie om zich te voegen bij een burger of onderdaan van de Unie, dat wil zeggen Richtlijn 2003/86, inzake het recht op gezinshereniging³ en Richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie⁴. De draagwijdte van deze richtlijnen is echter beperkt omdat zij alleen van toepassing zijn op achtereenvolgens onderdanen van derde landen die reeds legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven en op burgers van de Unie die verhuisd zijn naar of verblijven in een ander lidstaat dan hun land van oorsprong.

De Ombudsman stelde derhalve vast dat de motivering van de Commissie voor het afwijzen van de klacht tegen de Spaanse autoriteiten redelijk bleek en dat er geen sprake leek te zijn van wanbeheer.

BEÏNDIGING VAN EEN CONTRACT

Samenvatting van een besluit inzake klacht 2191/2003/TN (Vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op de beëindiging van het contract van de klager met de Commissie. De klager was op grond van dit contract in dienst genomen om bijstand te verlenen aan een ministerie in een niet-EU land. Hij betoogde dat hij een beleidsdocument had ingediend als onderdeel van zijn werk en vervolgens het doelwit werd van beledigingen en bedreigingen. Hij zag zich dan ook gedwongen ontslag te nemen. Volgens de klager had de Commissie deze situatie toegelaten. Hij eiste dat zijn salaris zou worden uitbetaald tot de datum die in zijn oorspronkelijk contract was overeengekomen.

De Commissie voerde aan dat de indiener van de klacht door het beleidsdocument openbaar te maken zijn verplichting tot vertrouwelijkheid had geschonden en verder was gegaan dan zijn contractuele doelstellingen en verantwoordelijkheden. De Commissie kon derhalve niet verantwoordelijk worden gesteld voor de beledigingen en bedreigingen.

De Commissie voerde volgens de Ombudsman aan dat de klager zijn contractuele verplichtingen had geschonden en derhalve zelf schuld treft, zodat zij niet verplicht was hem bij te staan. De Ombudsman stelde voorlopig vast dat er sprake was van wanbeheer omdat de Commissie had verzuimd de klager

³ Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging, PB 2003 L 251, blz. 12.

⁴ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (Voor de EER relevante tekst), PB 2004 L 158, blz. 77.

bij te staan overeenkomstig de Algemene Voorwaarden inzake individuele deskundigencontracten. Tevens legde hij een voorstel op tafel voor een minnelijke oplossing.

In antwoord op dit voorstel verklaarde de Commissie dat zij op grond van de Algemene Voorwaarden inzake individuele deskundigen inderdaad verplicht was de indiener van de klacht bijstand te verlenen en zette zij uiteen hoe zij dacht deze bijstand te hebben verleend.

Op basis van verdere informatie van de Commissie was de Ombudsman van mening dat Commissie inderdaad passende maatregelen leek te hebben genomen om de klager bij te staan. De Ombudsman stelde derhalve vast dat de Commissie zich niet schuldig had gemaakt aan wanbeheer, maar merkte wel op dat het raadzaam zou zijn geweest indien de Commissie in haar eerste advies over de klager had uitgelegd wat zij feitelijk had gedaan om de betrokkene te helpen in de moeilijke situatie waarin deze zich bevond, in plaats van de indruk te geven dat het haar in de eerste plaats erom ging aan te tonen dat de klager zelf schuld trof.

De Commissie verontschuldigde zich vervolgens voor het feit dat zij in haar eerste advies een onvolledig beeld had gegeven van de maatregelen die zij had genomen om de klager bijstand te verlenen en deed de toezegging deze opmerking in de toekomst ter harte te nemen.

GEBRUIK VAN FINANCIËLE EU-BIJSTAND

Samenvatting van een besluit inzake klacht 274/2004/JMA tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op het verzuim van de Commissie om de klager mee te delen dat zij bezig was met de afhandeling van een klacht inzake het besluit van de regionale autoriteiten van Madrid om een subsidie te verlagen die aan de klager was verleend voor het organiseren van opleidingscursussen voor werknemers. De subsidie werd verleend uit hoofde van het Europees Sociaal Fonds. De verlaging van een deel van de financiering was het gevolg van het feit dat een aantal deelnemers aan de opleidingscursussen geen Spaanse ingezetenen waren. De klager vond dit discriminatie. De Commissie had hem, maanden nadat hij de klacht had ingediend, nog steeds geen informatie had verschaft over de afhandeling van deze zaak.

De Commissie betreurde het dat haar eerste beoordeling in deze zaak niet was doorgestuurd naar de klager. In een tweede en meer uitvoerige beoordeling had de Commissie aanvaard dat de verlaging van het subsidiebedrag deels was gebaseerd op het feit dat twee studenten geen Spaanse ingezetenen waren. De Commissie had derhalve de aanbeveling gedaan aan de bevoegde Spaanse autoriteiten om de relevante bedragen aan de klager terug te betalen en in de toekomst geen verwijzingen naar nationaliteit op te nemen in programma's.

De Ombudsman achtte het niet nodig deze zaak verder te onderzoeken omdat de Commissie erin had toegestemd de door de klager gevraagde informatie te verstrekken en had erkend dat zij eerder met hem contact had moeten opnemen waarvoor zij zich verontschuldigde.

Omdat de Commissie niet had gesproken over de criteria die worden gehanteerd voor de procedure die haar diensten moeten volgen bij de afhandeling van klachten met betrekking tot het gebruik van financiële EU-bijstand, achtte de Ombudsman het nuttig om nog een verdere opmerking te maken. Om de doelmatigheid en transparantie van haar relatie met de burger te verbeteren zou de Commissie kunnen overwegen procedures vast te stellen voor de ontvangst en afhandeling van klachten met betrekking tot het gebruik van financiële EU-bijstand en deze bekend te maken, naar analogie van de procedures die van toepassing zijn in haar Mededeling aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het gemeenschapsrecht⁵.

ARTIKEL 226 KLACHT BETREFFENDE DE LEVENSMIDDELENWETGEVING

Samenvatting van het besluit inzake klacht 295/2004/JMA tegen de Europese Commissie

De klager diende een klacht in bij de Commissie en verklaarde dat een aantal overheden en privé-ondernemingen verantwoordelijk waren voor een ontoereikende voedselveiligheid in Spanje. De situatie betekende volgens de klager een schending van de EU-wetgeving op dit gebied, met name de bepalingen van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving⁶. In zijn klacht aan de Ombudsman voerde de klager aan dat het besluit van de Commissie om deze klacht te seponeren willekeurig was. Tevens klaagde hij over de trage afhandeling van deze zaak, het gebrek aan informatie en de incorrecte interpretatie van de EU-wetgeving op dit gebied door de Commissie.

De Commissie voerde aan dat de klacht binnen de gebruikelijke termijn was onderzocht en dat het haar diensten aan de hand van de in klacht vervatte informatie niet duidelijk was waarom het eigenlijk ging. Voorts was er volgens de Commissie geen sprake van verzuim van de Spaanse autoriteiten om consumenten op de hoogte te brengen van risico's omdat de bepalingen van de Verordening betreffende voorlichting aan consumenten nog niet van kracht waren aangezien een overgangperiode geldt voor de lidstaten tot 1 januari 2007.

De Ombudsman merkte op dat de procedures die de Commissie moet volgen bij de afhandeling van klachten uiteen worden gezet in haar Mededeling uit 2002 aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het gemeenschapsrecht⁷. Hij ging derhalve na of de specifieke argumenten van de klager in het licht van de bepalingen van de Mededelingen gegrond waren.

De Ombudsman merkte op dat de klager zijn klacht in januari 2003 had ingediend bij de Commissie en dat de Commissie hem, na het onderzoek te hebben afgerond, in november 2003 in kennis had gesteld van haar voorstel de zaak af te sluiten. De Ombudsman stelde dan ook vast dat de Commissie haar onderzoek van de klacht had afgerond binnen de in haar eigen mededeling vastgestelde termijn van een jaar.

Hij stelde tevens vast dat de klager, via verschillende mededelingen schriftelijk op de hoogte was gebracht van alle maatregelen die de Commissie had genomen met betrekking tot deze zaak, overeenkomstig de in de Mededeling uiteengezette criteria.

Tot slot stelde de Ombudsman vast dat de Commissie in zijn ogen terecht een beroep had gedaan op artikel 4, lid 3, van Verordening 178/2002, dat bepaalt dat „de bestaande beginselen en procedures van de levensmiddelenwetgeving (...) zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 januari 2007 [worden] aangepast(...)”.

De Ombudsman was derhalve van oordeel dat de Commissie binnen haar eigen juridische bevoegdheid had gehandeld toen zij, na de zaak te hebben onderzocht, besloot dat er op basis van de informatie in de klacht geen redenen waren om een inbreukprocedure in te leiden ten aanzien van Spanje.

VERMEENDE TAALDISCRIMINATIE BIJ PERSONEELSADVERTENTIES

Samenvatting van besluit inzake klacht 338/2004/OV tegen de Europese Commissie

De Europese Esperanto Unie diende een klacht in tegen de Commissie betreffende vermeende taaldiscriminatie door Europese organisaties die gefinancierd worden door de Commissie en door

⁶ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden, PB 2002 L 31, blz. 1.

⁷ PB 2002 C 244, blz. 5.

ondernemingen die contracten hebben gesloten met de Commissie. De Ombudsman had reeds een eerdere klacht van de Wereld Esperanto Bond afgehandeld (zaak 659/2002/IP) die betrekking had op dezelfde kwestie.

In haar klacht wees de Europese Esperanto Unie erop dat verschillende organisaties en ondernemingen personeelsadvertenties blijven plaatsen waarbij „Engels als moedertaal” („English mother tongue”) of „Engelse moedertaalspreker” („English native speaker”) wordt geëist en dat de Commissie geen juridische stappen had ondernomen. De klager vroeg de Commissie ondermeer maatregelen te nemen met inbegrip van het weigeren van financiering, ten aanzien van organisaties en ondernemingen die discriminerende personeelsadvertenties plaatsen.

De Commissie gaf een overzicht van de laatste maatregelen die zij had genomen sedert zaak 659/2002/IP, zoals verschillende interne nota's om de aandacht van haar diensten op deze kwestie te wijzen. De Commissie verwees tevens naar de relevante artikelen in het Financieel Reglement en op Richtlijn 2004/18 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten, met betrekking tot uitsluiting van de aanbestedingsprocedure als gevolg van een veroordeling in verband met een delict dat in strijd is met de beroepsgedragsregels.

In antwoord op verdere vragen van de Ombudsman wees de Commissie erop dat overtreding van de beroepsregels het gevolg kan zijn van tal van uiteenlopende situaties en voerde zij aan dat het niet mogelijk is elk van deze situaties specifiek te vermelden in de aanbestedingsdocumenten of de oproep tot het indienen van voorstellen. In antwoord op de vraag van de Ombudsman of een niet-discriminatie clausule eventueel kon worden opgenomen in haar contracten, antwoordde de Commissie dat de multiplicatie van speciale clausules om zeer specifieke situaties te bestrijken die buiten de draagwijdte van het contract vallen, zou leiden tot een meer complexe inhoud en structuur van de contracten en negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de mededinging. De Commissie wees er voorts op dat de nationale jurisdictie de enige instanties blijven die individueel bevoegd zijn om vermeende gevallen van taaldiscriminatie te beoordelen.

De Ombudsman was van mening dat de door de Commissie naar voren gebrachte argumenten tegen opnemng van speciale contractuele clausules niet onredelijk waren. Hij vond het, gezien het subsidiariteitsbeginsel, tevens redelijk dat de Commissie van oordeel is dat vermeende gevallen van taaldiscriminatie op nationaal niveau zouden moeten worden beoordeeld. Er was derhalve geen sprake van wanbeheer van de zijde van de Commissie. De Ombudsman merkte echter wel op dat de Commissie, wanneer zij bewijzen ontvangt van taaldiscriminatie door een van haar contractanten of begunstigen, de desbetreffende informatie zou moeten doorgeven aan de relevante nationale autoriteit die bevoegd is voor deze zaken of de persoon die het bewijsmateriaal indient moet meedelen hoe contact met deze autoriteiten kan worden opgenomen.

BEHEER VAN EUROPESE FONDS VOOR REGIONALE ONTWIKKELING

Samenvatting van besluit inzake klacht 732/2004/ELB tegen de Europese Commissie

De klager, directeur van een centrum dat een uit hoofde van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) gefinancierde subsidie had ontvangen, voerde aan dat de Commissie had verzuimd toe te zien op een goed beheer van de EFRO-fondsen. Hij betoogde dat de Commissie contact zou moeten opnemen met de Italiaanse autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het beheer van deze fondsen in Italië om betaling te eisen van de uitgaven van de klager, deze autoriteiten ertoe te verplichten het contract na te leven en interest te betalen voor laattijdige betaling en indien mogelijk Italië een sanctie op te leggen voor slecht beheer van de fondsen.

Volgens de Commissie zijn de lidstaten verantwoordelijk voor het beheer van structuurfondsprogramma's en kiezen zij de beheer- en betalingsautoriteiten. Binnen haar bevoegdheden op het gebied van controle en follow-up, zag de Commissie toe op naleving van het beginsel van tijdige betaling van bijdragen zoals vastgelegd in artikel 32, lid 1, vijfde streepje van Verordening 1260/1999 houdende algemene

bepalingen inzake de Structuurfondsen⁸. De Commissie had de Italiaanse autoriteiten om informatie gevraagd op grond waarvan zij had vastgesteld dat de klager verantwoordelijk was voor een aantal vertragingen omdat zijn bankgegevens niet volledig waren. In april 2004 deelde de betalingsautoriteit de Commissie mee dat de begunstigde was betaald. De Commissie verzocht de beheersautoriteit schriftelijk om informatie over de financiële regelingen van het programma en vroeg of deze kwestie op de agenda kon worden geplaatst van de volgende bijeenkomst van het toezichtcomité. Het toezichtcomité besloot na te gaan of de door de betalingsautoriteit gekozen regelingen wel de juiste waren en maatregelen te nemen om de uitbetalingstermijnen te verkorten. De Commissie kon geen sancties kon opleggen aan of maatregelen nemen tegen de betalingsautoriteit.

De Ombudsman was van oordeel dat de door de lidstaten aangewezen betalingsautoriteiten weliswaar verantwoordelijk zijn voor tijdige betaling van EFRO-fondsen, maar dat de Commissie zich er wel degelijk van moet vergewissen dat de door de lidstaten aan haar doorgegeven controle- en beheerssystemen de juiste zijn en adequaat zijn om ervoor te zorgen dat de betalingsautoriteit hun verplichting om betalingen op tijd te verrichten ook nakomen.

Voorts was de Ombudsman van mening dat de Commissie de juiste en adequate maatregelen had genomen om haar verantwoordelijkheid op het gebied van het juiste beheer van de EFRO-fondsen na te komen. Er was derhalve geen sprake van wanbeheer.

De Ombudsman was van mening dat de Commissie de juiste maatregelen had genomen om ervoor te zorgen dat de klager werd uitbetaald. Hij wees erop dat de Italiaanse betalingsautoriteit verantwoordelijk was voor het betalen van interest. Tot slot aanvaardde de Ombudsman de verklaring van de Commissie dat zij niet bevoegd was om sancties op te leggen aan Italië.

EVALUATIE VAN EEN PROJECTVOORSTEL(1)

Samenvatting van besluit inzake klacht 758/2004/ELB tegen de Europese Commissie

De Commissie had het voorstel van de klager voor een indirect RTD (Onderzoek, technologische ontwikkeling)-project afgewezen. De klager voerde aan dat de onafhankelijke deskundigen haar voorstel voor de ontwikkeling van interoculaire lenzen ten onrechte niet relevant achtten voor de betrokken Strategische Doelstelling. De procedure was volgens haar niet eerlijk omdat het besluit van de deskundigen niet kon worden aangevochten en omdat het niet mogelijk was een tweede voorstel in te dienen. Tot slot voerde zij aan dat zij tijdens de procedure over te weinig informatie beschikte en dat de informatie haar te laat bereikte om een nieuw voorstel in te dienen.

Volgens de Commissie moet een voorstel worden beoordeeld in de context van de desbetreffende Strategische Doelstelling, de voornaamste aspecten en de algemene doelstellingen van het Werkprogramma. Drie onafhankelijke deskundigen waren het er unaniem over eens dat het voorstel duidelijk niet relevant was. De Commissie had dit advies opnieuw onderzocht en sloot zich hierbij aan. Met het oog op een eerlijke en gelijke behandeling hebben de Commissie en de indieners van een voorstel geen contact alvorens de evaluatie is afgerond. Na afloop van de evaluatie, is de Commissie op verzoek, bereid aanvullende toelichtingen te verschaffen bij het Samenvattend Evaluatieverslag. De klager kon, uitgaande van de informatie die de Commissie had verstrekt over de sterke en zwakke punten van het voorstel, zelf oordelen of zij bij de volgende oproep een nieuw voorstel wilde indienen.

De Ombudsman vond dat alleen met deskundige wetenschappelijke en technische kennis kon worden beoordeeld of het voorstel van de klager onder de relevante Strategische doelstelling viel en dat hij zich in dit inhoudelijke onderzoek derhalve moest beperken tot de vraag of het besluit van de Commissie om de resultaten van de evaluatie te bevestigen duidelijk niet redelijk was. Hij was van mening dat het besluit van de Commissie niet duidelijk onredelijk was.

⁸

Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen, PB 1999 L 161, blz. 1.

De Ombudsman was tevens van mening dat de deskundigen overeenkomstig de relevante richtsnoeren tot taak hebben wetenschappelijk en technisch advies te verschaffen om de Commissie te helpen de meest doelmatige besluiten te nemen om de doelstellingen van de Gemeenschap te bevorderen en dat de onafhankelijkheid van de deskundigen bevorderlijk is voor zowel een doelmatig als een eerlijk proces. Het ontbreken van een mogelijkheid om in beroep te gaan tegen de evaluatie van de deskundigen kan volgens hem op zich niet als structureel of systematisch wanbeheer worden beschouwd. Tot slot was het voor hem duidelijk dat de klager niet een herzien voorstel kon indienen in het kader van dezelfde oproep voor het indienen van voorstellen gezien de termijn voor het indienen van voorstellen en had de klager evenmin aangetoond dat de Commissie haar niet op tijd informatie had verstrekt om een nieuw voorstel voor de volgende oproep in te dienen.

AFHANDELING VAN EEN KLACHT UIT HOOFDE VAN ARTIKEL 226

Samenvatting van besluit inzake klacht 1298/2004/PB tegen de Europese Commissie

De klager had een klacht ingediend tegen de Commissie met betrekking tot vermeende schendingen door het Verenigd Koninkrijk van Richtlijn 73/239/EEG tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en de uitoefening daarvan⁹.

In haar klacht aan de Ombudsman voerde de klager aan dat zij geen bevredigende verklaring had gekregen voor het feit dat de Commissie haar brief van 29 mei 2003 niet had beantwoord. Voorts zou de Commissie haar geen antwoord hebben gegeven op de vraag (i) waarom de Commissie een geplande inbreukprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk in 1978 had ingetrokken, (ii) waarom de Commissie het (in haar ogen) toeliet dat het Verenigd Koninkrijk het gemeenschapsrecht schond, (iii) hoe zij zelf een arrest zou kunnen krijgen van het Europese Hof van Justitie.

Tot slot, voerde zij aan dat de Commissie haar geen informatie had verstrekt over een bestaande procedure in het Verenigd Koninkrijk om als burger compensatie te verkrijgen voor verlies en/of schade als gevolg van schending van het gemeenschapsrecht.

Nadat de Ombudsman alle relevante correspondentie had doorgenomen stelde hij vast dat de Commissie zich over het algemeen alle moeite had getroost om zorgvuldig te handelen bij haar contacten met de klager en zich bij haar had verontschuldigd voor de eenmalige vertraging die had plaatsgevonden en maatregelen had genomen om dit recht te zetten. De Ombudsman vond de verklaring van de Commissie voor de vertraging voorts geloofwaardig.

De Ombudsman merkte tevens op dat de Commissie de klager had uitgelegd (i) dat haar diensten zich ervan hadden vergewist dat het Verenigd Koninkrijk bezig was de vereiste wetgeving goed te keuren, (ii) dat zij niet van oordeel was dat zij het Verenigd Koninkrijk had toegestaan het gemeenschapsrecht te schenden, en (iii) dat de nationale rechtbanken bevoegd zouden zijn een uitspraak te doen over de vraag of nationale wetgeving al dan niet strookte met de communautaire wetgeving. De Ombudsman achtte dit adequate antwoorden.

De Ombudsman vond het redelijk dat de Commissie in haar contacten met particulieren, in concrete gevallen, haar informatie over verzoeken om compensatie van de lidstaten beperkte tot de in de rechtspraak van het Hof van Justitie neergelegde rechten. De Commissie kon volgens hem niet verplicht worden juridisch advies te verstrekken over de nationale procedurele regels.

De Ombudsman was derhalve van oordeel dat er geen sprake was van wanbeheer.

⁹

Eerste richtlijn van de Raad van 24 juli 1973 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en de uitoefening daarvan, PB 1973 L 228, blz. 3.

EVALUATIE VAN EEN PROJECTVOORSTEL(2)

Samenvatting van besluit inzake klacht 1365/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op de evaluatie van de Commissie van een projectvoorstel dat was ingediend in het kader van het Zesde Kaderprogramma voor Onderzoek. Een consortium van Europese ondernemingen had een verzoek om financiering ingediend voor een offshore project met betrekking tot windkrachtenergie aan de Ierse kust. De klager betoogde dat de Commissie een duidelijke fout had gemaakt bij de beoordeling van het projectvoorstel door te verklaren dat het consortium niet beschikte over een specialist op het gebied van funderingontwerp. In het voorstel stond echter vermeld dat de Deense partner van de klager een specialist en naar alle waarschijnlijkheid zelfs wereldleider was op dat gebied. De klager wilde onder meer dat de Commissie de feitelijke fouten in haar evaluatie van het projectvoorstel zou rechtzetten.

De Commissie bracht hiertegen in dat de deskundigen die het desbetreffende project hadden geëvalueerd van mening waren dat de beperkte informatie die de klager had verstrekt over de Deense partner niet overtuigend was.

In zijn besluit wees Ombudsman erop dat het niet zijn taak was het projectvoorstel in kwestie opnieuw aan een evaluatie te onderwerpen, maar dat hij na moest gaan of de Commissie een duidelijke fout had gemaakt in haar evaluatie. De Ombudsman stelde vast dat er in de nogal beknopte informatie in het projectvoorstel over de Deense partner niet werd gesproken over het feit dat deze onderneming een specialist of toonaangevend leider op dit gebied in de wereld zou zijn. Hij was van oordeel dat zelfs indien de klager correct was in zijn opinie over de positie van zijn Deense partner, hij niet had aangetoond dat de Commissie of haar deskundigen die het voorstel hadden geëvalueerd hiervan op de hoogte hadden moeten zijn ongeacht de informatie in het voorstel. De Ombudsman vond dan ook niet dat de Commissie een duidelijke fout had gemaakt bij de evaluatie door op basis van de informatie in het voorstel, te concluderen dat het consortium niet beschikte over een specialist op het gebied van funderingontwerp.

Volgens de Ombudsman betoogde de Commissie dat het projectvoorstel te weinig informatie bevatte over de Deense partner en betwistte de Commissie niet de verklaring van de klager dat de partner een specialist of toonaangevend leider in de wereld was op het desbetreffende gebied. Op grond hiervan en op grond van de conclusie dat de Commissie geen duidelijke fout had gemaakt bij de evaluatie oordeelde de Ombudsman dat er geen redenen waren om deze klacht verder te onderzoeken.

TOEPASSING VAN DE MENSENRECHTENCLAUSULE IN DE SAMENWERKING MET VIETNAM

Samenvatting van besluit inzake klacht 933/2004/JMA tegen de Europese Commissie

Artikel 1 (de „mensenrechtenclausule”) van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Vietnam uit 1996 bepaalt dat samenwerking tussen de partijen moet zijn gebaseerd op eerbiediging van de mensenrechten en democratische beginselen die een fundamenteel aspect moeten worden van de overeenkomst. De klager voerde aan dat de Commissie, toen zij geconfronteerd werd met ernstige schendingen van de mensenrechten door de autoriteiten van Vietnam, geen gebruik had gemaakt van haar bevoegdheden om de samenwerkingsovereenkomst op te schorten.

De Commissie was van oordeel dat de situatie op het gebied van de mensenrechten in Vietnam moest worden verbeterd door een combinatie van dialoog en samenwerking. Volgens haar was de schending van de overeenkomst niet van dien aard dat schorsing onvermijdelijk was. Volgens de Commissie was een dergelijk antwoord pas in laatste instantie aangewezen en na uitgebreid overleg met de lidstaten en het Europees Parlement.

De Ombudsman merkte op dat eerbiediging van de fundamentele mensenrechten een wezenlijk element vormt van de overeenkomst zodat schending van die clausule zou kunnen leiden tot

schorsing van de overeenkomst. Hij wees erop dat deze clausule bindend is voor de Commissie en dat handelingen of nalatigheden van de Commissie in dat verband wanbeheer vertegenwoordigen.

De Ombudsman was evenwel van mening dat de verplichtingen van de Commissie ten aanzien van de omstandigheden waarin een beroep moet worden gedaan op die bepaling om de samenwerkingsovereenkomst te schorsen, niet specifiek vermeld zijn in de overeenkomst. Het EG-Verdrag en Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht bieden al evenmin richtsnoeren. De Ombudsman merkte op dat de Commissie in haar Mededeling uit 1995 over de bepalingen inzake de eerbiediging van de democratische beginselen en de rechten van de mens in de overeenkomsten tussen de Gemeenschap en derde landen een aantal beginselen had uiteengezet om deze mensenrechtenclausule in de praktijk te brengen.

De Ombudsman merkte op dat de Commissie van oordeel was dat schorsing van de overeenkomst de EU de mogelijkheid zou ontnemen om gebruik te maken van door de EU-gefinancierde samenwerkingsprogramma's om het hervormingsproces in Vietnam te steunen. Zij had derhalve besloten de dialoog met de Vietnamese autoriteiten voort te zetten door middel van verschillende, in het kader van de samenwerkingsovereenkomst opgezette instanties. De motivering van de Commissie van haar besluit om niet over te gaan tot schorsing van de samenwerkingsovereenkomst maar in plaats daarvan gebruik te maken van maatregelen die zij overeenkomstig de in haar Mededeling van 1995 uiteengezette criteria geschikter vond, was volgens de Ombudsman redelijk. Er was volgens hem dan ook geen sprake van wanbeheer.

OVERLEG OVER DE TOEKOMST VAN DE STRUCTUURFONDSEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 948/2004/OV tegen de Europese Commissie

Volgens een ngo had de Commissie verzuimd ngo's te raadplegen over de toekomst van de structuurfondsen. Hij verwees in dit verband naar de Mededeling van de Commissie „Naar een krachtige cultuur van raadpleging en dialoog – Voorstel inzake algemene beginselen en minimumnormen voor raadpleging van de betrokken partijen door de Commissie” (COM(2002) 704 def. van 11 december 2002), waarin de vijf minimumnormen uiteen worden gezet voor raadpleging. De klager vroeg zich af of deze minimumnormen voldoende duidelijk waren en wilde dat de Commissie een meer crosssectorale en holistische aanpak zou volgen bij deze raadpleging, met name wanneer de voorstellen verstrekkende gevolgen hebben.

De Commissie betoogde dat zij een brede raadpleging had gelanceerd met alle belanghebbende partijen en beschreef in detail welke acties zij had genomen. Zij merkte echter op dat meer input van ngo's welkom was, hetgeen van deze organisaties een actievare inzet zou vergen in de toekomst.

Volgens de Ombudsman zijn de minimumnormen voldoende duidelijk zodat hij kon nagaan of de Commissie deze normen al dan niet heeft nageleefd. Na een uitvoerig onderzoek stelde hij vast dat de Commissie de vijf normen in kwestie in acht had genomen. Er was derhalve geen sprake van wanbeheer. Dit sloot echter niet uit dat de minimumnormen niet beter zouden kunnen worden geformuleerd of dat een meer crosssectorale en holistische aanpak van de raadpleging in sommige gevallen niet meer op zijn plaats zou zijn. Hij wees erop dat de klager in dit verband suggesties naar voren kon brengen en dat de Commissie als blijk van goed beheer dergelijke suggesties ernstig in overweging zou kunnen nemen.

HET EUROPESE ALARMNUMMER 112

Samenvatting van besluit inzake klacht 1096/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klacht was ingediend door een organisatie die de Commissie beschuldigde van verzuim in verband met de tenuitvoerlegging van het Europese oproepnummer voor de hulpdiensten 112. Volgens de organisatie was de Commissie haar consequente toezeggingen in haar werkprogramma's om

verdere actie te nemen wat betreft het onderdeel civiele bescherming van het alarmnummer 112, niet nagekomen. Voorts zou de Commissie hebben verzuimd op haar website bijgewerkte en relevante informatie te verstrekken met betrekking tot dit nummer.

De Commissie betoogde dat de bevoegde dienst een aantal, voor het oproepnummer 112 relevante projecten had medegefinancierd in het kader van het Communautair Actieprogramma op het gebied van civiele bescherming en dat zij dit coördineert en samenwerkt met andere diensten van de Commissie in de context van het alarmnummer 112. Voorts verklaarde zij dat er in het verleden inderdaad vertraging was geweest bij het bijwerken van de website maar dat dit niet langer het geval was.

De Ombudsman wees op het belang van bewustmaking van de burgers en voorlichting over hun rechten en verklaarde dat hij het verlangen van de organisatie in dit opzicht dan ook begreep. Hij wees er echter op dat de Commissie bij de tenuitvoerlegging van haar werkprogramma's een zekere beoordelingsvrijheid geniet voor de activiteit waarvoor zij via de begrotingsprocedure verantwoording verschuldigd is aan het Parlement. De Ombudsman hield rekening met het feit dat de Universele Dienstrichtlijn erkent dat burgers groot belang hebben bij het alarmnummer 112 maar dat de lidstaten volgens deze richtlijn verantwoordelijk zijn voor het verschaffen van adequate informatie over dit nummer. Hij beschikte niet over bewijzen dat de Commissie bij de tenuitvoerlegging van haar werkprogramma's haar discretionaire bevoegdheden te buiten was gegaan of een bindende regel of beginsel had geschonden.

De Ombudsman merkte tevens op dat op de website van het alarmnummer 112 stond vermeld dat de meeste recente bijwerking had plaatsgevonden op 21 september 2004, hetgeen inhoudelijk correct leek. De links naar verouderde wetgeving verwezen duidelijk naar de wijze waarop het alarmnummer 112 was opgezet en de website bevatte verder een bijgewerkte link naar huidige wetgeving. Verder merkte de ombudsman op dat DG Milieu op haar website lijsten had gepubliceerd van subsidies die in 2003 waren verleend en dat de termijn voor de bekendmaking van dergelijke lijsten voor 2004, zoals vermeld in Verordening 2342/2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van het Financieel Reglement, nog niet was verstreken.

Op deze basis was er volgens de Ombudsman geen sprake van wanbeheer van de Commissie.

GELEIDELIJKE OPHEFFING VAN TAALSECTIES IN EEN EUROPESE SCHOOL

Samenvatting van besluit inzake klacht 1155/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op de acties van de Commissie met betrekking tot de geleidelijke opheffing van twee taalsecties in de Europese School in Culham in het Verenigd Koninkrijk. De klagers voerden aan dat het besluit van de Raad van Bestuur niet was genomen in overeenstemming met diens eigen reglement van orde en dat de procedure voor een besluit inzake de sluiting van een school of een taalsectie niet was gevolgd. Omdat de Commissie de geleidelijke opheffing van de twee taalsecties had voorgesteld en hiervoor ook had gestemd, beweerden de klagers dat zij had verzuimd een goed bestuur te bevorderen in de Europese Scholen, met name wat betreft de transparantie en motivering van de besluiten, zoals vereist bij het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

De Commissie voerde aan dat de relevante voorschriften en procedures waren gevolgd. Voorts zou het Handvest van de grondrechten niet van toepassing zijn op de Europese Scholen maar ressorteren de fundamentele rechten met betrekking tot besluiten van de Raad van Bestuur volgens haar onder de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten.

De Ombudsman wees erop dat de Europese Scholen geen communautaire instellingen of instanties zijn en derhalve niet binnen zijn mandaat vallen. Hij is echter altijd van mening geweest dat de Commissie een zekere verantwoordelijkheid heeft voor de werking van de Europese Scholen, met inbegrip van een algemene verantwoordelijkheid om goed beheer in deze scholen te bevorderen. Desalniettemin oordeelde hij dat zijn onderzoek van de acties van de Commissie in verband met

het besluit van de Raad van Bestuur om de twee taalsecties in kwestie geleidelijk op te heffen geen wanbeheer van de Commissie had uitgewezen.

Tijdens eerdere onderzoeken had de Commissie echter wel erkend dat het Handvest van de grondrechten van toepassing was op de Europese Scholen. Hij merkte dan ook op dat de erkenning van de Commissie dat het Handvest van de grondrechten van bindende kracht is voor de Europese scholen een belangrijk onderdeel vormt van de verantwoordelijkheid van de Commissie voor het bevorderen van goed bestuur in de scholen. Hij verzocht de Commissie haar standpunt hierover toe te lichten door hem mee te delen hoe het staat met de hervormingsmaatregelen waarnaar wordt verwezen in zijn initiatiefonderzoek OI/5/2003/IJH (zie het Jaarverslag van de Ombudsman 2004). In antwoord hierop deelde de Commissie hem de stand van zaken mee van de hervormingsmaatregelen in kwestie, met inbegrip van de tenuitvoerlegging van de rechten van het Handvest van de grondrechten.

VERMEENDE ONGEOORLOOFDE CONTACTEN TIJDENS EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1808/2004/JMA tegen de Europese Commissie

De klager voerde aan dat de Commissie incorrect had gehandeld bij de afhandeling van een aanbesteding voor het tweede stadium van een O&O programma. Het grotendeels door de Commissie gefinancierde initiatief was gesplitst in drie stadia. Het eerste was gegund aan een van de concurrenten van de klagers, consortium Z. In december 2003, diende de klager een voorstel in voor het tweede stadium. Hoewel de klager werd toegelaten tot de selectieprocedure en kennelijk het enige voorstel had ingediend, omdat consortium Z. zijn voorstel niet op tijd had ingediend, werd het voorstel van de klager na een negatieve beoordeling van de evaluatoren afgewezen. De klager was van oordeel dat hier sprake was van discriminatie en dat de diensten van de Commissie hadden getracht consortium Z. een gunst te verlenen. Ter staving verwees hij naar een telefoongesprek tussen een vertegenwoordiger van consortium Z en de bevoegde diensten van de Commissie dat plaatsvond vrij snel nadat de termijn voor het indienen van voorstellen was verstreken en duidelijk was dat consortium Z zijn voorstel niet tijdig had ingediend.

De Commissie antwoordde dat het voorstel van de klager overeenkomstig de officiële procedures was beoordeeld door onafhankelijke evaluatoren. Bij het telefoongesprek dat zij had gevoerd met een vertegenwoordiger van de concurrent, ging het volgens haar louter om een verzoek om informatie en werden in dat gesprek geen inhoudelijke zaken besproken. Gezien de aard van de zaken die werden besproken waren de diensten van de Commissie van mening dat een telefoonlog niet nodig was.

De Ombudsman merkte op dat, zoals reeds was erkend door de communautaire rechtbanken, de Commissie een ruime discretionaire bevoegdheid geniet ten aanzien van de factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij de besluitvorming omtrent het gunnen van een contract in het kader van een aanbestedingsprocedure. Hij wees er op dat de Commissie in haar antwoord op het verzoek van de klager de redenen waarom diens voorstel niet was aanvaard uitvoerig had toegelicht. Tevens had zij een kopie van het beknopte evaluatieverslag, dat de met redenen beklede beoordeling van de evaluatoren omvatte, verstrekt. Na dit verslag te hebben doorgenomen, is de Ombudsman van mening dat de positie van de Commissie, die voldeed aan de criteria van het werkprogramma, naar behoren was toegelicht.

De Ombudsman merkte op dat de klager naar aanleiding van een aantal feitelijke aspecten vraagtekens had geplaatst bij de correctheid van de acties van de Commissie. De Ombudsman kon dit, na de beschikbare informatie zorgvuldig te hebben onderzocht, echter niet bevestigen. Wel was hij van mening dat het makkelijker zou zijn geweest voor de Commissie om de klager in dit verband een antwoord te geven op zijn vragen indien zij een schriftelijk verslag van het telefoongesprek in kwestie had kunnen verstrekken. Hij wendde zich dan ook tot de Commissie met de suggestie haar procedures in verband met het bijhouden van telefoonlogs in het kader van aanbestedingen te herzien om soortgelijke problemen in de toekomst te voorkomen.

ON-LINE BESCHIKBAARHEID VAN DOCUMENTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2066/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klager verklaarde onder meer dat de Commissie had verzuimd om overeenkomstig artikel 2, lid 4 van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie¹⁰ documenten on-line beschikbaar te stellen met betrekking tot de discussienota over de toepassing van de richtlijn e-geld op mobiele exploitanten. Volgens hem had de discussienota betrekking op wetgevingskwesaties omdat deze nota mogelijk zou kunnen leiden tot de wijziging van de e-geld richtlijn.

De Commissie verwees naar artikel 4, lid 3, van Verordening 1049/2001, en verklaarde dat openbaarmaking van werkdokument van de Commissie en schriftelijke bijdragen die in een voorlopig stadium zijn voorbereid door de lidstaten en het bedrijfsleven in dit stadium misleidend zou zijn en afbreuk zou kunnen doen aan de neutraliteit van toekomstige besprekingen met de lidstaten, onredelijke reacties bij het publiek zou kunnen losmaken die buiten verhouding zijn en toekomstige debatten en wetsvoorstellen negatief zou kunnen beïnvloeden.

In zijn besluit was de Ombudsman van oordeel dat het recht van burgers in het kader van Verordening 1049/2001 op toegang tot een document dat nog niet is openbaar gemaakt en een eventuele weigering van een confirmatief verzoek het eerste middel is om een zo breed mogelijke toegang tot documenten te waarborgen. Het zou volgens hem dan ook te ver gaan en niet praktisch zijn om van de Commissie te verwachten dat zij bij haar overweging om wetgevingsdocumenten al dan niet on-line beschikbaar te stellen eenzelfde diepgaand juridisch onderzoek zou uitvoeren als bij de afhandeling van een confirmatief verzoek om publieke toegang tot een document.

De Commissie leek volgens hem oprecht te hebben onderzocht of de documenten in kwestie on-line beschikbaar moesten worden gesteld. De klager had bovendien zijn recht uitgeoefend om te verzoeken om toegang tot een document en was in de gelegenheid gesteld om een confirmatief verzoek in te dienen. De Ombudsman vond dan ook dat verder onderzoek van de klacht van de klager niet gerechtvaardigd was.

TOEGANG TOT EEN MISSIEVERSLAG IN HET KADER VAN EEN ARTIKEL 228 PROCEDURE

Samenvatting van besluit inzake klacht 2821/2004/OV tegen de Europese Commissie

De klager, een organisatie voor de bescherming van zeeschildpadden, wendde zich tot DG Milieu van de Commissie met het verzoek om toegang tot een missieverslag van de diensten van de Commissie aan het Griekse eiland Zakynthos, waar was onderzocht hoe de situatie was op het gebied van de bescherming van de zeeschildpadden. De missie was uitgevoerd in het kader van een procedure die de Commissie had ingeleid tegen Griekenland uit hoofde van artikel 228 van het EG-Verdrag, omdat Griekenland niet alle maatregelen zou hebben genomen ter uitvoering van een arrest van het Hof van Justitie. Na een confirmatief verzoek werd gedeeltelijke toegang verleend tot het verslag, met uitzondering van de delen die technische of juridische evaluatie of adviezen bevatten met betrekking tot de lopende procedure.

In haar aan de Ombudsman gerichte klacht vroeg de organisatie onbeperkte toegang tot het verslag. De Commissie motiveerde haar weigering om bepaalde delen van het verslag openbaar te maken op basis van de artikel 4, lid 2, derde streepje en artikel 4, lid 3, eerste sublinea van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie¹¹ en

¹⁰ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

¹¹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

verklaarde dat het algemeen belang bij openbaarmaking van deze delen niet opwoog tegen het risico van beïnvloeding van een lopend onderzoek en besprekingen met de Griekse autoriteiten.

Omdat het inspectieverslag in kwestie opgesteld voor intern gebruik door de Commissie en betrekking had op een lopende procedure uit hoofde van artikel 228 van het EG-Verdrag was de Ombudsman van mening dat de Commissie er redelijkerwijs van mocht uitgaan dat zij het recht had toegang te weigeren op grond van artikel 4, lid 2 en artikel 4, lid 3, eerste subalinea van Verordening 1049/2001, mits er dwingende redenen van algemeen belang zijn bij openbaarmaking.

Vervolgens onderzocht de Ombudsman uitvoerig de argumenten die de klager naar voren had gebracht om aan te tonen dat er dwingende redenen van algemeen belang zijn om het verslag volledig openbaar te maken, waarbij hij rekening hield met het feit dat een van de argumenten alleen relevant was voor artikel 4, lid 2 en het andere alleen voor artikel 4, lid 3, eerste subalinea van Verordening 1049/2001. Hij werd niet overtuigd door het argument van de klager met betrekking tot artikel 4, lid 3, en vond dan ook dat de Commissie zich op deze uitzondering mocht beroepen. Om het argument met betrekking tot artikel 4, lid 2, te kunnen beoordelen zou inzage nodig zijn in het document in kwestie. Omdat hij van oordeel was dat de Commissie zich terecht mocht beroepen op artikel 4, lid 3, eerste subalinea, besloot de Ombudsman een besluit in deze zaak niet langer uit te stellen en het document derhalve niet in te zien. Hij oordeelde derhalve dat er geen sprake was van wanbeheer door de Commissie.

VERVANGING VAN PROJECTDIRECTEUR IN HONDURAS

Samenvatting van besluit inzake klacht 3110/2004/GG tegen de Europese Commissie

De klager, een werknemer van een Duits consultantbedrijf, was directeur geweest van een door de EU-gefinancierd project dat de infrastructuur moest herstellen en verbeteren van steden in Midden-Amerika die door de orkaan „Mitch” waren verwoest. Op verzoek van de Delegatie van de Commissie in Managua was hij vervangen door een ander.

In zijn klacht aan de Ombudsman betoogde de klager onder meer dat het project onvoldoende was voorbereid en dat er onnodige vertragingen waren. Voorts zou de Commissie op discriminerende wijze zijn opgetreden door alleen het probleem van het gebruik van dienstauto's in dit project te onderzoeken. Privé-gebruik van dienstauto's was bij andere projecten altijd toegelaten. Het verzoek van de Commissie om hem te vervangen was voorts niet gerechtvaardigd en niet gegrond.

Volgens de Commissie waren de vertragingen bij het project veroorzaakt door de excessieve drang naar perfectie van de klager en zijn herhaaldelijk verzuim om de aanbestedingsprocedure en instructies van de Commissie in acht te nemen. Zijn resultaten waren bovendien benedenmaats. De delegatie had opgemerkt dat de gespannen relatie tussen de klager en zijn ondergeschikte ernstige negatieve gevolgen hadden voor de werking van het project.

De Commissie wees erop dat dienstauto's volgens de relevante voorschriften alleen voor werkdoeleinden mochten worden gebruikt. Ondanks herhaalde instructies van de Delegatie werden deze voorschriften in dit geval niet nageleefd.

Na de bewijzen zorgvuldig te hebben onderzocht was de Ombudsman van mening dat de klager zijn argumenten niet had onderbouwd en dat er derhalve geen sprake was van wanbeheer.

Op basis van de jurisdictie van de communautaire rechtbanken was de Ombudsman voorts van mening dat het feit dat anderen onwettig gebruik hadden gemaakt van dienstauto's voor privé-doeleinden zonder dat de Commissie hieraan een einde had gemaakt, geen beletsel voor haar vormde om wel op te treden tegen de klager. Hij voegde hier wel aan toe het zeer nuttig te vinden en in overeenstemming met de beginselen van goed beheer, indien de Commissie deze kwestie opnieuw zou kunnen onderzoeken met betrekking tot andere contracten in hetzelfde programma.

Opmerking

De Commissie verklaarde naar aanleiding hiervan dat er duidelijke regels waren die stipuleerden dat dienstauto's uitsluitend bestemd zijn voor werkdoeleinden. Deze regels houden ook een strenge controle in op het gebruik van voertuigen door de autoriteiten aan de hand van een bijgewerkt logboek.

Voorts deelde de Commissie de Ombudsman naar aanleiding van zijn opmerking en omdat dit niet meer dan billijk was, dat zij had besloten aanvullende controles uit te voeren bij vijf projecten die worden uitgevoerd in Honduras.



3.1.2 De Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie

GEBREK AAN PARKEERPLAATSEN VOOR GEHANDICAPTEN IN DE BUURT VAN GEBOUWEN VAN DE COMMISSIE EN DE RAAD

Samenvatting van besluiten inzake klacht 2415/2003/JMA tegen de Commissie en klacht 237/2004/JMA tegen de Raad van de EU

De klager betoogde dat de Commissie en de Raad hadden verzuimd de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor voldoende parkeerplaatsen voor personen met een handicap in de buurt van de voornaamste gebouwen van de Commissie en de Raad in Brussel.

De Commissie verklaarde dat bij al haar gebouwen in Brussel ten minste twee parkeerplaatsen gereserveerd zijn voor gehandicapten. Op verzoek kunnen plaatsen beschikbaar worden gesteld voor gehandicapte bezoekers. Voor parkeerplaatsen voor gehandicapten in de straten in de omgeving van haar gebouwen zijn uitsluitend de Belgische autoriteiten verantwoordelijk. Omdat slechts vier van de 60 gebouwen van de Commissie beschikken over parkeerplaatsen voor gehandicapten heeft zij de plaatselijke autoriteiten gevraagd aanvullende maatregelen te nemen.

De Ombudsman toonde zich verheugd over het verzoek van de Commissie aan de Belgische autoriteiten om te zorgen voor meer parkeerplaatsen voor gehandicapten in de omgeving van haar gebouwen in Brussel en vroeg de Commissie hem op de hoogte te houden van de resultaten. In haar Mededeling van 2002 over een Europa zonder drempels voor mensen met een functiebeperking heeft de Commissie erin toegestemd een alomvattende en geïntegreerde strategie te ontwikkelen en te ondersteunen voor het bestrijden van sociale, bouwkundige en ontwerptechnische belemmeringen die de toegang voor personen met een handicap onnodig beperken. De Ombudsman merkte echter op dat de Commissie hiervoor nog niet de nodige follow-up maatregelen had genomen. Gezien de beschikbare informatie achtte de Ombudsman verder onderzoek niet gerechtvaardigd. Voorts onderzocht hij in het kader van zijn onderzoek op eigen initiatief (OI/3/2003) de integratie van gehandicapten bij de Commissie meer in het algemeen die ook de toegankelijkheid van de kantoren van de Commissie voor gehandicapten die per auto reizen omvat.

De Raad verklaarde dat al zijn gebouwen in Brussel beschikken over een aantal gereserveerde parkeerplaatsen voor gehandicapt personeel hoewel deze faciliteiten om veiligheidsredenen niet beschikbaar kunnen worden gesteld voor het publiek. De instelling legde uit dat zijn diensten contact hadden opgenomen met de bevoegde Belgische autoriteiten en deze hadden gevraagd een aantal extra parkeerplaatsen in de buurt van al zijn gebouwen te reserveren voor gehandicapten.

De Ombudsman toonde zich verheugd over het verzoek van de Raad aan de Belgische autoriteiten om te zorgen voor meer parkeerplaatsen voor gehandicapten in de omgeving van haar gebouwen in Brussel en vroeg de Raad hem op de hoogte te houden van de resultaten. Gezien de beschikbare informatie achtte de Ombudsman verder onderzoek niet gerechtvaardigd.

Wel plaatste de Ombudsman vraagtekens bij het beleid van de Raad om de parkeerplaatsen voor gehandicapten om veiligheidsredenen te beperken. Andere EU-instellingen, zoals de Commissie voeren een ander beleid zonder dat dit veiligheidsrisico's zou creëren. Hij vroeg de Raad derhalve zijn standpunt te herzien zodat de gereserveerde parkeerplaatsen in haar gebouwen ook kunnen worden gebruikt door gehandicapte bezoekers met legitieme redenen om een bezoek te brengen aan de gebouwen van de Raad.



3.1.3 Het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)

RECHT VAN KANDIDATEN OP TOEGANG TOT DE EVALUATIECRITERIA

Samenvatting van besluit inzake klacht 2097/2003/(ADB)PB tegen het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)

De klager had deelgenomen aan een onderzoek met het oog op de opstelling van een reservelijst van Duitstalige typisten. Nadat de klager het vereiste minimumaantal punten niet had gehaald, wilde zij meer informatie over de evaluatie van haar test. EPSO had volgens haar verzuimd de criteria mee te delen voor de beoordeling van de test. Zij wilde toegang tot deze criteria om in toekomstige onderzoeken beter te kunnen scoren.

EPSO was van mening dat de evaluatiecriteria onder de geheimhoudingsplicht van artikel 6 van Bijlage III van het Statuut vallen en dat volgens de jurisdictie met de mededeling van het aantal punten was voldaan aan de plicht om redenen op te geven voor aanwervingsbesluiten.

De Ombudsman boog zich over de relevante jurisdictie en merkte op dat het verlenen van toegang tot evaluatiecriteria consistent leek te zijn met het beleid van de Europese Unie en de wetgeving inzake transparantie en toegang van het publiek tot documenten, die een aanzienlijke ontwikkeling heeft ondergaan sedert de door EPSO bedoelde jurisdictie. De Ombudsman was derhalve van mening dat EPSO onvoldoende had toegelicht waarom toegang werd geweigerd. Hij formuleerde een ontwerpaanbeveling op grond waarvan EPSO zijn weigering om de klager toegang te verlenen tot de evaluatiecriteria opnieuw in overweging zou kunnen nemen en de klager toegang zou kunnen verlenen tot deze criteria indien er geen geldige redenen waren om openbaarmaking te beletten.

EPSO ging uitgebreid in op deze ontwerpaanbeveling en verklaarde dat de door de jury opgestelde evaluatiecriteria konden worden gescheiden van de verschillende instructies, aanbevelingen en opinies die aan de individuele evaluatoren worden verstrekt. Om de klager in dit geval een beter inzicht te verschaffen in het aantal aan haar gegeven punten sloot EPSO een kopie in van de examenpapieren van de klager met de handgeschreven opmerkingen van de evaluatoren. In een afzonderlijke brief ging EPSO nog uitgebreid in op de correcties en werd een toelichting gegeven op de eisen van de test. Tevens wees EPSO erop dat de beoordeling van de fouten in de examenpapieren was vermeld op het evaluatieblad waarvan de klager reeds een afschrift had ontvangen.

De Ombudsman was van mening dat de meer uitgebreide informatie die EPSO in dit geval had verstrekt kandidaten normaal gesproken meer inzicht zou moeten verschaffen in het aantal punten dat ze hadden gekregen en dat er geen redenen waren om deze zaak verder te onderzoeken. Hij merkte echter op dat het standpunt van EPSO belangrijke feitelijke en juridische vragen opwierp van meer algemene aard. Hij besloot derhalve een eigen initiatief onderzoek te starten over de vraag of kandidaten toegang moet worden verleend tot de door jury's vastgestelde evaluatiecriteria.

Opmerking

Op dezelfde basis sloot de Ombudsman ook zijn onderzoeken af in twee soortgelijke gevallen waarin ontwerpaanbevelingen waren opgesteld EPSO: 413/2004/PB and 2028/2003/PB.

Het door de Ombudsman aangekondigde eigen initiatief onderzoek werd op 10 oktober 2005 geopend (OI/5/05/PB). De resultaten van dat onderzoek zullen worden bekendgemaakt op de website van de Ombudsman.

TOEGANG TOT SELECTIE TESTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 839/2004/MHZ tegen het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)

Een Hongaarse burger wilde deelnemen aan een door EPSO georganiseerd algemeen vergelijkend onderzoek voor assistent-vertalers. In zijn aanmeldingsformulier verklaarde hij dat hij het vereiste diploma een paar maanden na de registratiedatum zou verkrijgen. Nadat hij werd uitgenodigd voor de voorselectietoets veronderstelde hij dat EPSO zijn aanvraag had aanvaard. Hij slaagde voor de voorselectietoetsen en werd toegelaten tot de schriftelijke toetsen. Een paar maanden later deelde EPSO hem echter mee dat hij van de selectie was uitgesloten omdat hij op de datum van aanvraag niet in het bezit was van het vereiste diploma. Zijn schriftelijke toetsen werden derhalve niet beoordeeld.

De klager verklaarde dat het niet eerlijk was dat EPSO hem van de selectieprocedure had uitgesloten na eerst zijn aanvraag te hebben aanvaard en toestemming te hebben verleend om deel te nemen aan de voorselectie en de schriftelijke toetsen.

Op de datum van de klacht was de klager geen burger van de Unie en evenmin ingezetene van een lidstaat. Omdat hij van oordeel was dat deze klacht een onderzoek verdiende opende de Ombudsman een eigen initiatief onderzoek. EPSO deelde de Ombudsman vervolgens mee bereid te zijn deze zaak te behandelen als een klacht omdat de klager door de toetreding van Hongarije tot de EU een EU-burger was geworden.

EPSO merkte op dat de jury volgens de aankondiging van het vergelijkend onderzoek pas na de volledige aanvraag van de kandidaat te hebben onderzocht kon besluiten of de kandidaat voldeed aan de eis in kwestie. Een dergelijke aanvraag werd van de kandidaten gevraagd nadat zij met succes de voorselectietoetsen hadden afgelegd. EPSO verwees naar de jurisdictie van het Gerecht van Eerste Aanleg op grond waarvan in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek wordt bepaald of specifieke toelatingsvoorwaarden worden gecontroleerd nadat de voorselectietoetsen zijn beoordeeld.

De Ombudsman merkte op dat in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was uiteengezet dat de jury in twee stadia zou nagaan of de kandidaten in aanmerking kwamen voor het onderzoek. Omdat EPSO had gehandeld in overeenstemming met de aankondiging van het vergelijkend onderzoek en rekening had gehouden met de jurisdictie was de Ombudsman van oordeel dat er geen sprake was van wanbeheer. Hij deed wel de suggestie dat EPSO, om mogelijke misverstanden te vermijden en de relaties met de kandidaten te verbeteren, in toekomstige aankondigingen van vergelijkende onderzoeken expliciet zou vermelden dat i) een uitnodiging tot een voorselectietoets niet inhoudt dat de toelatingsvoorwaarden waaraan de kandidaat moet voldoen reeds in detail werden nagekeken en ii) de schriftelijke toetsen van kandidaten niet worden geëvalueerd wanneer later blijkt dat zij niet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden.

Opmerking

Bij schrijven van 14 september 2005 deelde EPSO de Ombudsman mee dat de twee door de Ombudsman voorgestelde punten in de toekomst in aankondigingen van vergelijkende onderzoeken zouden worden vermeld.



3.1.4 De Europese Centrale Bank

INFORMATIE MET BETREKKING TOT EEN MOGELIJKE INTERVENTIE VAN DE ECB

Samenvatting van besluit inzake klacht 3054/2004/TN tegen de Europese Centrale Bank

De klager voerde aan dat de ECB had verzuimd toe te lichten waarom hij had geweigerd te antwoorden op de vraag of de Bank had geïntervenieerd op de buitenlandse wisselmarkten om de val van de dollar en de stijging van de euro te verzachten.

De ECB verklaarde deze vraag in de mate van het mogelijke te hebben beantwoord. Er waren echter goede redenen waarom de ECB geen commentaar geeft op interventies. Informatie met betrekking tot wisselkoersinterventies ligt marktgevoelig en mededelingen hierover spelen een cruciale rol bij de algemene beleidsvoering. Met dergelijke mededelingen moet dan ook uiterst zorgvuldig worden omgesprongen om de impact van deze operaties niet te ondermijnen. De ECB behoudt zich, net als andere centrale banken, het recht voor te besluiten wanneer en op welke wijze informatie met betrekking tot interventies naar buiten moet worden gebracht.

De Ombudsman wees op artikel 1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie dat bepaalt dat besluiten in zo groot mogelijke openheid en zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen en was van oordeel dat burgers recht hebben op de informatie die zij vragen in verband met door de instellingen en organisaties van de Gemeenschap genomen besluiten.

Hij is van mening dat in situaties waarin dat niet mogelijk is de instelling of de organisatie die het verzoek afwijst de burger voldoende specifieke redenen moet geven om duidelijk en ondubbelzinnig de redenen achter de weigering te tonen. Volgens de jurisdictie van de communautaire rechtscolleges is deze aanpak consequent van toepassing op de afhandeling van verzoeken om toegang tot documenten. In bepaalde gevallen blijkt uit deze jurisdictie dat verwijzing naar documentcategorieën volstaat.

De Ombudsman was van mening dat de redenen van de ECB om te weigeren de gevraagde informatie bekend te maken voldeden aan de wettelijke norm omdat zij duidelijk en ondubbelzinnig de redenering van de ECB lieten zien en de klager hielpen te begrijpen waarom de ECB had geweigerd de gevraagde informatie bekend te maken. De Ombudsman was derhalve van mening dat er geen sprake was van wanbeheer.

De Ombudsman merkte op dat het besluit van de ECB inzake toegang van het publiek tot documenten een uitzondering rechtvaardigt om het algemeen belang te beschermen wat betreft „monetaire en wisselkoersstabiliteit”. Het was volgens hem dan ook niet nodig de klacht verder te onderzoeken.

3.2 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN



3.2.1 Het Europees Parlement

OVERDRACHT VAN PENSIOENRECHTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 127/2004/OV (Vertrouwelijk) tegen het Europees Parlement

Op basis van berekeningen van de pensioendienst van het Parlement besloot de klager, een ambtenaar bij het Parlement haar eerder in Duitsland en Italië opgebouwde pensioenrechten over te dragen naar de regeling van de Gemeenschap. Deze regeling zou haar in theorie een pensioen moeten verschaffen

van meer dan 70% van haar eindsalaris in de rang B3. De pensioendienst deelde haar echter mee dat haar pensioen bijna 65% zou zijn. Het door de klager uit hoofde van artikel 90, lid 2, van het Statuut aangetekende beroep werd afgewezen en het tot aanstelling bevoegd gezag deelde haar mee dat er geen Italiaanse pensioenrechten waren overgedragen.

De klager betoogde dat (i) de vaststelling van haar pensioenrechten moest worden herzien en dat haar pensioenpercentage moest worden vastgesteld op 70% van haar laatste B3 salaris en dat (ii) het surplus van haar uit Italië (1995) en Duitsland (1997) overgedragen pensioenrechten aan haar moesten worden terugbetaald.

Het Parlement verstrekke een uitvoerige toelichting op de berekening van het pensioen van de klager en verklaarde dat het volledige bedrag dat van het Duitse pensioenstelsel was overgedragen in communautaire pensioenrechten was omgezet en dat er geen extra bedrag was dat aan de klager moest worden terugbetaald. Van de Italiaanse pensioenregeling waren echter geen pensioenrechten overgedragen.

De Ombudsman ging verder met zijn onderzoek en vroeg het Parlement om opheldering inzake (i) de berekening van de overgedragen pensioenrechten en de eventuele terugbetaling van het surplus en (ii) de situatie met betrekking tot de overdracht van de Italiaanse pensioenrechten. Het Parlement antwoordde dat de pensioendienst het pensioen van de klager opnieuw had berekend nadat fouten waren opgemerkt in de hoogte van de overdracht. Deze correctie resulteerde in een aanzienlijk hoger pensioen. Het Parlement verklaarde dat de fouten het gevolg waren van een onjuiste analyse door het computersysteem.

Omdat de klager akkoord ging met de nieuwe berekening en de uitleg van het Parlement over de niet-terugbetaling van het surplusbedrag stelde de Ombudsman vast dat het Parlement maatregelen had genomen om een oplossing te vinden voor deze zaak waarmee ook de klager vrede had. Hij sloot de zaak derhalve af.



3.2.2 De Raad van de Europese Unie

BEÏNDIGING VAN EEN ARBEIDSOVEREENKOMST BIJ EEN EU POLITIEMISSION

Samenvatting van besluit inzake klacht 471/2004/OV tegen de Raad van de Europese Unie

In juni 2003 diende de klager een eerste klacht in bij de Ombudsman (zaak 1200/2003/OV) met betrekking tot de beëindiging van zijn contract als een civiel IT-deskundige in de Politiemissie van de Europese Unie in Sarajevo (EUPM) met ingang van 8 december 2002. In zijn besluit over deze zaak (zie *Jaarverslag 2003*), had de Ombudsman vastgesteld dat het recht op verweer van de klager niet in acht was genomen. Hij stelde voor dat de klager zich rechtstreeks tot de Raad zou wenden met het verzoek hem te zuiveren van alle blaam alsmede de vraag hem zijn salaris voor de maand december 2002 te betalen.

Omdat de Raad beide verzoeken afwees met het argument dat hij niet betrokken was bij dit ontslag diende de klager in februari 2004 opnieuw een klacht in bij de Ombudsman.

De Raad benadrukte dat zijn secretariaat-generaal al het mogelijke had gedaan om samen te werken met de Ombudsman en de EUPM kopieën had doen toekomen van alle correspondentie zodat de EUPM eveneens haar medewerking kon verlenen aan de Ombudsman. Nadat het hoofd van de EUPM zijn standpunt had meegedeeld aan de Ombudsman, deelde deze de Raad mee dat zijn kritische opmerking in zaak 1200/2003/OV inhield dat de EUPM niet het recht had het contract van de klager voortijdig te beëindigen en dat het verzoek van de klager om te worden betaald tot het einde van zijn contract dan ook gerechtvaardigd was. De Ombudsman vroeg de Raad om hulp om ervoor te zorgen dat de klager zijn volledige salaris zou ontvangen.



De Raad wees erop dat betalingen, uit hoofde van artikel 9, van het Gemeenschappelijk Optreden van maart 2002 met betrekking tot de EUPM, geschieden via het Hoofd van de EUPM. De Raad stuurde het Hoofd van de EUPM dan ook een kopie van het schrijven van de Ombudsman waarin hij hem dringend verzocht gevolg te geven aan de aanbeveling van de Ombudsman.

De EUPM deelde de Ombudsman vervolgens mee dat zij, om de door de klager op gang gebrachte procedure af te sluiten, deze een deel van zijn vroegere maandsalaris zou betalen dat de periode van 9 tot 31 december 2002 zou bestrijken.

In zijn besluit oordeelde de Ombudsman dat dit aspect van de zaak tot tevredenheid van de klager was geregeld.

Wat betreft het verzoek van de klager dat de Raad alle aanklachten die tegen hem waren ingediend moest weerleggen, wees de Ombudsman erop dat in overeenstemming met het beginsel van de rechtsorde, de gebruikelijke positie is dat feitelijke overwegingen die zijn gedaan terwijl het recht om te worden gehoord is geschonden, niet geldig zijn. De Ombudsman stelde vast dat de klager derhalve het recht had de eerdere conclusies van de Ombudsman in zaak 1200/2003/OV te beschouwen als zuivering van zijn naam en dat verder onderzoek van deze aspecten van de zaak niet gerechtvaardigd was.



3.2.3 De Europese Commissie

ONGERECHTVAARDIGDE VERTRAGING EN VERZUIM OM ANTWOORD TE GEVEN OP EEN VERZOEK OM PUBLIEKE TOEGANG

Samenvatting van besluit inzake klacht 1798/2004/PB tegen de Europese Commissie

De klager betoogde dat er ongerechtvaardigde vertragingen waren bij het antwoord van de Commissie op zijn eerste verzoek van 22 maart 2004 om documenten uit hoofde van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Parlement, de Raad en de Commissie¹² en dat de Commissie evenmin had gereageerd op zijn verzoek van 26 mei 2004.

De Commissie verontschuldigde zich voor de vertragingen en legde uit dat deze het gevolg waren van een zware werkdruk. Ze verklaarde voorts dat zij had besloten als algemeen beleid de burgers meer systematisch feedback te verschaffen in alle gevallen waarin, gezien de complexiteit of een plotse toevloed van vragen, wellicht het risico zou bestaan dat verzoeken om informatie niet binnen de hiervoor gestelde termijn zouden kunnen worden beantwoord.

De klager verklaarde dat hij de verontschuldiging van de Commissie aanvaardde en van oordeel was dat deze zaak hiermee was afgesloten. De Ombudsman sloot de zaak derhalve af en verklaarde dat hij er alle vertrouwen in had dat de Commissie de nodige maatregelen zou nemen om haar verplichtingen in de toekomst na te komen.

AFWIJZING VAN EEN VERZOEK OM TOEGANG TOT DOCUMENTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 3381/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klager, een wijkbewonersorganisatie van het Verenigd Koninkrijk had bij de Commissie een klacht ingediend omdat deze zouden hebben verzuimd de EG-wetgeving na te leven met betrekking tot een grote stortplaats in hun buurt. De Commissie weigerde het verzoek van de klager om toegang tot de correspondentie van de Commissie met de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk over deze

¹²

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, van 43.

kwestie en voerde aan dat openbaarmaking van deze documenten zou leiden tot ondermijning van de bescherming van het doel van inspecties, onderzoeken en audits (artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie¹³).

De Ombudsman stuurde de klacht door naar de Commissie en richtte zich eveneens schriftelijk tot de Permanente Vertegenwoordiging van het Verenigd Koninkrijk met de vraag of de Britse autoriteiten bezwaar zouden maken tegen vrijgave van de documenten.

De Commissie was van mening dat haar besluit om de documenten in dit stadium van de procedure niet openbaar te maken strookte met de relevante vaste rechtspraak. Nadat het dossier formeel was afgesloten besloot de Commissie echter haar twee brieven aan de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk over deze kwestie vrij te geven. Omdat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk bevestigden geen bezwaar te maken tegen openbaarmaking van hun antwoorden werden de desbetreffende brieven eveneens openbaar gemaakt. De Commissie bood haar verontschuldigingen aan voor de onnodige vertraging bij de afhandeling van het confirmatief verzoek.

Na verder onderzoek stemde de Commissie er eveneens mee in de klager toegang te geven tot drie CD-ROMs met informatie die de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk aan de Commissie had verstuurd ter ondersteuning van hun argumenten in de procedure van artikel 226. Omdat de Commissie stappen had ondernomen om deze klacht naar tevredenheid van de klager af te handelen, sloot de Ombudsman de zaak af.

TERUGBETALING VAN REIS- EN VERBLIJFSKOSTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 3485/2004/OV tegen de Europese Commissie

De klager nam deel aan een vergelijkend onderzoek COM/A/12/01 en had op 15 en 16 januari mondelinge onderzoeken in Italië. Aan het eind van de mondelinge onderzoeken maakte de klager gebruik van het officiële formulier om terugbetaling te vragen van zijn reis- en verblijfskosten. Ondanks drie herinneringen van de klager in 2004 verzuimde de Commissie zijn onkosten terug te betalen. De Commissie diende de klager mee dat zijn verzoek om terugbetaling was geregistreerd en dat maatregelen zouden worden genomen. Omdat de klager in november 2004 nog geen terugbetaling had ontvangen wendde hij zich tot de Ombudsman.

De Ombudsman zond de klacht op 15 december 2004 naar de Commissie. Op 30 december deelde de klager de Ombudsman per e-mail mee dat hij de betaling had ontvangen en dat de zaak kon worden afgesloten. De Ombudsman stelde derhalve vast dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak tot tevredenheid van de klager op te lossen.

TERUGBETALING VAN REISKOSTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 501/2005/IP tegen de Europese Commissie

De klager, een Italiaanse culturele organisatie, verklaarde dat de Commissie een toezegging om haar de reiskosten te vergoeden voor een bezoek aan de Commissie moest nakomen.

De Commissie verklaarde dat haar Vertegenwoordiging in Italië niet de nodige regelingen had getroffen om tijdig een vastleggingskrediet voor te bereiden voor het bedrag in kwestie (5 500 EUR). De Commissie kon haar mondelinge toezegging om de kosten voor haar rekening te nemen derhalve niet nakomen. Om haar goede reputatie te handhaven en omdat haar vertegenwoordiging in Italië had aangegeven dat de instelling de uitgaven op zich zou nemen werd hiertoe een bedrag van 5 500 Euro toegewezen.

¹³

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, van. 43.

De klager deed de Ombudsman mee dat hij van mening was dat deze zaak was geregeld zodat de Ombudsman de zaak afsloot.

VERMEENDE LATE BETALINGEN AAN EVALUATOREN VAN DE COMMISSIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1266/2005/MF tegen de Europese Commissie

De klager, een Duits wetenschappelijk journalist werkte als onafhankelijk deskundige mee aan de evaluatie van voorstellen die werden ingediend naar aanleiding van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen in het kader van het zesde kaderprogramma. Hij verklaarde dat de Commissie had verzuimd (i) hem tijdig te betalen voor de evaluaties die hij in 2004 had uitgevoerd, (ii) toe te lichten hoe de berekening van de bedragen tot stand waren gekomen, (iii) interest te betalen vanwege laattijdige betaling. De klager verklaarde dat hij uiterlijk 31 maart 2005 betaald wenste te worden voor zijn in begin oktober 2004 uitgevoerde opdrachten. Voorts zou de Commissie hem interest verschuldigd zijn wegens een laattijdige betaling die hij in 2004 had ontvangen voor een andere opdracht. Tot slot wenste hij een toelichting bij de berekening van betalingen die hij sedert 2004 had ontvangen.

De Commissie lichtte toe waarom de betalingen vertragingen hadden opgelopen en verklaarde dat zij ondertussen de betaling had verricht voor de opdracht die de klager begin oktober 2004 had uitgevoerd. Hierbij had zij een toelichting gegeven bij de bedragen die betaald waren voor de gewerkte dagen, de werkdagen buiten Brussel, de toelagen en reiskosten voor de evaluatiewerkzaamheden die hij in 2003 en 2004 had uitgevoerd. Voorts stelde de Commissie voor de klager een bedrag te betalen voor de interest die verschuldigd was vanwege de laattijdige betaling in verband met zijn opdracht van begin oktober 2004. In mei 2005 had de Commissie maatregelen genomen die waren samengevat in een actieplan om betalingen aan deskundigen te bespoedigen. Hiermee werd de tijd die nodig was om deskundigen die deelnemen aan evaluatieopdrachten te betalen, aanzienlijk ingekort.

De klager verklaarde dat hij van mening was dat de Commissie haar procedures voor terugbetaling had verbeterd en ging akkoord met het voorstel van de Commissie in verband met de betaling van interest. Hij wees er verder op dat hij voor zijn meest recente contract binnen 30 dagen was betaald.

Op basis van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van de klager, stelde de Ombudsman vast dat de Commissie stappen had ondernomen om de klacht ten genoegen van de klager te regelen. Hij sloot de zaak derhalve af.

3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN



3.3.1 Het Europees Parlement

TOEGANG TOT DE GEBOUWEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Samenvatting van besluit inzake klacht 628/2004/OV tegen het Europees Parlement

Een hulpfunctionaris bij de Commissie klaagde dat hij en andere hulpfunctionarissen van de Commissie geen toegang hadden tot gebouwen van het Parlement in Brussel wanneer daar geen vergaderingen waren gepland. De klager vond dit discriminatie omdat deze beperking niet geldt voor tijdelijke functionarissen, gedetacheerde nationale deskundigen of geaccrediteerde lobbyisten van privé-ondernemingen.

Het Parlement verklaarde dat ambtenaren van andere EU-instellingen op vertoon van hun badge toegang krijgen tot zijn gebouwen maar dat deze faciliteit niet werd toegestaan aan alle overige functionarissen van de instellingen omdat dit het aantal potentiële bezoekers aan het Parlement aanzienlijk zou uitbreiden. Het Parlement wees er verder op dat de beperking van het recht op toegang eveneens noodzakelijk is omdat zijn gebouwen zijn onderworpen aan de nationale wetgeving en regelgeving die beperkingen oplegt aan het aantal personen dat kan worden toegestaan om veiligheidsredenen, met name ten aanzien van het risico op brand. Het Parlement verwees in dit verband naar een nota die naar het college van quaestoren was verzonden.

De Ombudsman was van oordeel dat het Parlement niet had toegelicht waarom niet alle categorieën EG-personeel werden toegelaten tot zijn gebouwen en dat het Parlement daarentegen, zonder onderscheid naar personeelscategorie te maken, had gewezen op de algemene noodzaak, om veiligheidsredenen, om het aantal mensen dat toegang kon worden verleend te beperken. Hij stelde vast dat het Parlement had verzuimd een algemene rechtvaardiging te verschaffen voor zijn weigering hulpfunctionarissen van de Commissie toegang te verlenen tot zijn gebouwen wanneer er geen vergaderingen zijn gepland en dat deze weigering niet-gerechtvaardigde discriminatie vormt. Hij stelde daarvoor een minnelijke schikking voor waarbij het Parlement een eind zou maken aan de situatie waarin de toegang van hulpfunctionarissen van andere instellingen tot gebouwen van het Europees Parlement zonder objectieve motivering wordt beperkt.

Het Parlement deelde de Ombudsman vervolgens mee dat het probleem in kwestie niet langer meer relevant was sedert de inwerkingtreding van het nieuwe Statuut. Sedert 1 maart 2005 is namelijk een nieuwe regeling van toepassing op arbeidscontractanten in het Parlement voor personeel dat voorheen een contract als hulpfunctionaris had en sedert 1 januari 2005 voor nieuw aangeworven personeel. Het Parlement maakt, wat de toegang tot zijn gebouwen betreft, dan ook niet langer onderscheid tussen de verschillende categorieën personeelsleden. Artikel 6 van de nieuwe voorschriften die van toepassing zijn op de toegang tot de gebouwen van het Parlement, die zijn goedgekeurd op 28 januari 2005, bepaalt dat alle categorieën personeel van andere instellingen toegang hebben tot de gebouwen van het Europees Parlement.

De klager bevestigde dat het probleem was opgelost en de Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

TERUGBETALING VAN JURIDISCHE KOSTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1733/2004/OV tegen het Europees Parlement

Een ambtenaar van het Europees Parlement diende bij de Ombudsman een klacht in over het feit dat hij na een periode van onbetaald verlof nog niet was herplaatst. Hij vroeg het Parlement in november 2002 naar aanleiding van een besluit van de Ombudsman in deze zaak (zaak 1462/2001/ME), om een vergoeding voor verlies van inkomsten en pensioenrechten. Omdat hij binnen de in het Statuut vastgestelde termijn van vier maanden geen antwoord had ontvangen, nam de klager in maart 2003 een advocaat in de arm om voor het Gerecht van Eerste Aanleg een procedure aan te spannen. In mei 2003, zes weken na het verstrijken van de termijn voor een antwoord overeenkomstig het Statuut, ging het Parlement uiteindelijk in op het verzoek van de klager. De klager deelde het Parlement mee tevreden te zijn met diens antwoord. Hij verzocht het Parlement echter ook zijn juridische kosten te vergoeden. Het Parlement weigerde omdat de klager zijn advocaat had geraadpleegd tijdens het administratieve stadium van de procedure.

In juni 2004 diende de klager een klacht in bij de Ombudsman waarin hij verklaarde dat het Parlement (i) had verzuimd de hiervoor in het Statuut vastgestelde termijnen in acht te nemen en (ii) had verzuimd hem zijn juridische kosten te vergoeden.

Het Parlement verklaarde dat noch het Statuut noch de relevante vaste rechtspraak de instellingen verplichten de kosten in het administratieve stadium van de procedure terug te betalen.

De Ombudsman wees er op dat het Parlement de brief van de klager van november 2002 zelf had beschouwd als een klacht in de zin van artikel 90, lid 2 van het Statuut. Hij was van oordeel dat het Parlement een brief niet binnen vier maanden had beantwoord, zodat er sprake was van wanbeheer,

en dat het redelijk was dat de klager, die geconfronteerd werd met een impliciete afwijzing, een advocaat in de arm had genomen om in beroep te gaan bij de rechtbank. De klager kreeg hierdoor te maken met juridische kosten die vermeden hadden kunnen worden door een tijdig antwoord van het Parlement. De Ombudsman vond het dan ook niet billijk dat het Parlement had geweigerd de klager zijn kosten te vergoeden en stelde een minnelijke schikking voor waarbij hij het Parlement vroeg zijn weigering opnieuw te bekijken.

Het Parlement stemde in met de voorgestelde minnelijke schikking en deelde de Ombudsman mee over te gaan tot terugbetaling van de juridische kosten van de klager. De Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

VERSCHAFFEN VAN INFORMATIE IN VERSCHILLENDE TALEN TIJDENS EEN VERKIEZINGSCAMPAGNE

Samenvatting van een besluit inzake klacht 1737/2004/TN tegen het Europees Parlement

De Zweedse volksvergadering van Finland diende een klacht in over het feit dat posters die waren gebruikt bij de voorlichtingscampagne in Finland voor de verkiezingen van het Europees Parlement in 2004 alleen in het Fins waren gedrukt. De klager wees erop dat Finland twee officiële talen telt, het Fins en het Zweeds, die beide ook officiële talen zijn van de EU. Het standpunt van het Parlement, dat onder meer een verklaring bevatte dat de Zweedstalige bevolkingsgroep slechts 5,6 % vertegenwoordigt van de Finse bevolking, strookt niet met de Finse grondwet op grond waarvan beide talen gelijkwaardig zijn. De klager betoogde tevens dat deze gelijkwaardigheid ook in acht wordt genomen bij de nationale verkiezingen in Finland en dat er geen reden was om af te wijken van deze praktijk bij de Europese verkiezingen. De klager wilde dat het Parlement maatregelen zou nemen om dit wanbeheer te corrigeren.

Het Parlement verklaarde dat zijn voorlichtingsbureau in Finland gewoonlijk het Fins en het Zweeds hanteert bij het verlenen van diensten aan en het beantwoorden van vragen van Finse burgers. In de campagne voor de Europese verkiezingen van 2004 werd een aantal marketingprojecten uitsluitend in het Fins voorbereid; één daarvan was een postercampagne op straat. Deze poster bevatte echter geen nieuwe informatie die nog niet op andere wijze in het Zweeds was verstrekt.

De Ombudsman vond dat het Parlement de klacht en het verzoek van de klager niet naar behoren had beantwoord. Hij verwees naar artikel 21 van het Handvest van de Grondrechten dat discriminatie op grond van taal verbiedt en was van mening dat de bewijslast bij het Parlement lag om aan te tonen dat zijn taalbeleid in dit geval redelijk en proportioneel was. De Ombudsman vond de uitleg van het Parlement niet overtuigend en stelde een minnelijke schikking voor waarbij het Parlement de tekortkomingen van de campagne zou erkennen alsmede het feit dat het deel van de Finse bevolking dat Zweeds spreekt niet relevant is voor de status van die taal als officiële taal van de EU of de status ervan op grond van de Finse Grondwet. Het Parlement stemde in met deze minnelijke schikking en beloofde in de toekomst zorgvuldiger te handelen zodat de klager zich tevreden toonde.



3.3.2 De Europese Commissie

BEËINDIGING VAN HET DIENSTVERBAND ALS „CALL CENTRE” OPERATOR

Samenvatting van besluit inzake klacht 1336/2003/IP tegen de Europese Commissie

Op 1 juli 2003 begon de klager die haar stage bij de Commissie had afgerond op 31 maart 2003 haar werkzaamheden in een gebouw van de Commissie als „call centre” operator bij DG Personeelszaken en Administratie. Op 4 juli 2003 werd haar meegedeeld dat zij haar werk niet kon voortzetten in

overeenstemming met punt 19 van de bepalingen betreffende de stages bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen, op grond waarvan „stagiaires geen enkele vorm van een contract mogen hebben met de Commissie tot één jaar nadat beëindiging van hun stage”.

De klager vond dat dit niet eerlijk was omdat de Commissie pas nadat zij haar baan was gestart had besloten dat zij niet kon werken als een „call centre” operator. Voorts zouden de bepalingen waarnaar door de Commissie werd verwezen, niet op haar van toepassing zijn omdat haar contract met een onderneming was en niet met de Commissie. Zij vroeg de Commissie haar het equivalent van zes maanden salaris te betalen, de periode die overeen kwam met de duur van het door haar ondertekende contract.

De Ombudsman was van oordeel dat het feit dat de Commissie het desbetreffende besluit met betrekking tot de klager pas had genomen nadat zij haar werk als een „call centre” operator had aangevat, zou kunnen worden beschouwd als wanbeheer omdat de Commissie niet had aangetoond dat het onmogelijk zou zijn geweest het dossier van de klager te onderzoeken alvorens zij haar baan startte. Hij was tevens van oordeel dat er als gevolg van de toepassing van de bepaling in punt 19 van de Bepalingen in dit geval en het besluit van de Commissie om de klager niet toe te staan haar werk als „call centre” operator voort te zetten, sprake zou kunnen zijn van wanbeheer.

Hij vond het dan ook gepast dat de Commissie de klager adequate compensatie zou verlenen voor het aanzienlijke verlies dat zij op grond van het gedrag van de Commissie zou hebben geleden en stelde hiertoe een minnelijke schikking voor.

De Commissie was het er mee eens dat zij de nodige maatregelen had kunnen nemen om de klager ervan in kennis te stellen dat zij haar baan als „call centre” operator niet voor 1 juli 2003 zou kunnen beginnen. Hoewel de Commissie het standpunt van de Ombudsman wat betreft mogelijk wanbeheer niet deelde, was zij bereid de klager 1 000 Euro aan te bieden in het kader van de relevante procedure en in een geest van verzoening.

De klager deelde de Ombudsman mee dat zij het aanbod van de Commissie aanvaardde en de Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

PENSIOENRECHTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2188/2003/OV tegen de Europese Commissie

De klager was een Grieks ingezetene die van juli 1965 tot december 1968 als hulpfunctionaris bij de Commissie had gewerkt en vervolgens naar Griekenland was teruggekeerd. In 2002 deelde het nationale bureau voor pensioenen van België hem mee dat de Commissie geen pensioenbijdragen had betaald voor 1967 en 1968. Hierdoor stuitte hij op problemen met zijn pensioenrechten bij de Griekse Organisatie voor sociale zekerheid (IKA). De klager nam contact op met de Commissie die hem meedeelde dat hij voor 1967 en 1968 was ingeschreven bij een vrijwillige verzekeringsregeling in Griekenland.

De klager was van oordeel dat de Commissie zou moeten erkennen dat zij verplicht was hem voor de gehele periode dat hij als hulpfunctionaris had gewerkt te verzekeren bij een Belgische pensioenregeling.

De Commissie merkte op dat er na september 1966 geen bijdragen waren betaald aan de Belgische organisatie voor sociale zekerheid (ONSS) en dat de klager na die datum was verzekerd bij een vrijwillige Griekse verzekeringsregeling. Voorts wees zij erop dat zij niet langer in het bezit was van de relevante loonstrookjes zodat zij niet kon aantonen dat zij was gestopt met het aftrekken van de persoonlijke bijdrage van het salaris van de klager.

De Ombudsman wees erop dat pensioendossiers volgens het beginsel van goed beheer gedurende lange periodes op betrouwbare wijze worden bewaard om te bewerkstelligen dat personen ook werkelijk kunnen genieten van het pensioen dat zij hebben opgebouwd. Het verzuim van de Commissie om

hiervoor te zorgen betekent dat er sprake is van wanbeheer. De Ombudsman stelde een minnelijke schikking voor waarbij de Commissie de nodige maatregelen zou nemen om ervoor te zorgen dat de klager de pensioenrechten zou krijgen voor de volledige periode dat hij voor de Commissie had gewerkt. De Commissie aanvaardde dit voorstel en deelde de Ombudsman mee dat zij in november 2004 contact had opgenomen met de Belgische autoriteiten om de bijdragen voor de volledige periode van het contract als hulpfunctionaris van de klager te regulariseren. De klager toonde zich tevreden met dit resultaat en de Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

VRIJSTELLING VAN DE LEEFTIJDGRENSEN VOOR EEN STAGE

Samenvatting van besluit inzake klacht 518/2004/MF tegen de Europese Commissie

De klager verklaarde dat de Commissie niet had gereageerd op haar verzoek om een vrijstelling van de leeftijdsgrens van 30 jaar voor personen die zich kandidaat willen stellen voor een stage. Zij was van oordeel dat haar verzoek zou moeten worden aanvaard.

Volgens de Commissie had het Stagebureau had de klager alleen te hebben meegedeeld dat haar aanvraag was afgewezen als gevolg van de leeftijdsgrens. De redenen voor afwijzing waren namelijk verkeerd geëncodeerd in een nieuw geautomatiseerd systeem. Zodra deze vergissing bekend werd, werd echter een aanvullende brief verzonden naar de klager waarin de redenen om haar verzoek om vrijstelling van de leeftijdsgrens af te wijzen werden toegelicht. Deze luiden als volgt: (i) de klager had geen feitelijke of specifieke reden ter rechtvaardiging van een vrijstelling verstrekt, (ii) de klager verklaarde kennis te hebben van slechts een vreemde Europese taal (Frans), terwijl kandidaten uit EU lidstaten minimaal over een goede kennis van ten minste twee communautaire talen moeten beschikken en (iii) de klager had slechts één specifiek Directoraat-generaal in haar aanvraag opgegeven.

Op 29 april 2005 legde de Ombudsman een voorstel voor een minnelijke schikking voor, waarin hij de Commissie vroeg de aanvraag van de klager voor een stage te herzien uitgaande van drie overwegingen. In de eerste plaats vormde de leeftijd van de klager, gezien zijn ontwerpaanbeveling aan de Commissie in zaak 2107/2002/(BB)PB (zie deel 3.5.1) en het besluit van de Commissie om de leeftijdsgrens voor stages af te schaffen niet langer een belemmering om de kandidate toe te laten tot de lijst. Ten tweede was de Ombudsman van oordeel dat uit de opmerkingen van de klager en de door haar ingediende documenten bleek dat zij over een goede kennis van ten minste twee communautaire talen beschikte. Ten derde verklaarde de Ombudsman dat hij niet op de hoogte was van eventuele voorschriften in het Besluit van de Commissie inzake stages van 7 juli 1997 op grond waarvan kandidaten een specifiek aantal Directoraten-generaal moesten opgeven voor hun stage.

De Commissie ging akkoord met de minnelijke schikking en verklaarde dat zij bij wijze van uitzondering het dossier van de klager automatisch zou voorselecteren voor de stage die op 1 maart 2006 aanvangt. De naam van de klager zou derhalve worden opgenomen in de lijst van voorgeselecteerde kandidaten.

De klager deelde de diensten van de Ombudsman mee dat zij akkoord ging met de minnelijke schikking. De Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

LAATTIJDIGE BETALING AAN HOUDER VAN MARIE CURIE BEURS

Samenvatting van besluit inzake klacht 1772/2004/GG tegen de Europese Commissie

De klager had een beurs ontvangen voor het Marie Curie programma in het kader van het Vijfde Kaderprogramma. De Commissie en de gastinstelling kwamen een contract overeen met een duur van 24 maanden. Tijdens deze 24 maanden nam de klager moederschapsverlof op voor een periode van negen maanden en vroeg zij om een verlenging van de termijn voor het indienen van haar eindverslag. De gastinstelling en de Commissie gaven hiervoor toestemming. Als gevolg van een

fout van de Commissie werd de duur van het contract niet tot 33 maar tot 35 maanden verlengd. Aan het eind van het project diende de gastinstelling het eindverslag van de klager in met een verzoek om betaling van het eindbedrag van 13 472 Euro. Hoewel de klager herhaaldelijk contact ondernam met de Commissie werd dit bedrag pas 11 maanden later uitbetaald.

De klager betoogde dat de Commissie haar eindverslag en het verzoek om de definitieve betaling niet naar behoren en niet tijdig had afgehandeld. Zij was van oordeel dat de Commissie haar de interest zou moeten betalen voor de periode tussen de juridische termijn voor betaling en de uiteindelijke datum waarop het bedrag werd uitbetaald.

De Commissie gaf toe dat er een reeks ongebruikelijke misverstanden en fouten waren gemaakt. Zij wees er echter op dat de klager een contract had met de gastinstelling was en niet met de klager. Deze noch de klager zelf, hadden enig bezwaar gemaakt tegen fouten in de wijziging. Tijdens de betrokken periode hadden verschillende ambtenaren die zich met het contract bezig hielden ontslag genomen bij de Commissie en de gastinstelling had een aantal malen niet gereageerd of meegewerkt.

De Ombudsman was van oordeel dat geen van deze argumenten overtuigend klonken. Omdat de gastinstelling gewoonlijk bovendien pas overging tot betaling wanneer zij de nodige fondsen had ontvangen van de Commissie was het duidelijk dat het verzuim van de Commissie om de gastinstelling te betalen gevolgen had voor de klager.

Omdat er geen rechtstreekse contractuele band was tussen de Commissie en de klager, leek deze laatste geen aanspraak te kunnen maken op interest wegens laattijdige betaling. De Ombudsman merkte echter op dat de door de Commissie begane fouten en de traagheid waarmee deze werden gerectificeerd hadden geleid tot een belangrijke vertraging bij de uitbetaling door de gastinstelling. Hij stelde derhalve voor dat de Commissie als minnelijke schikking zou kunnen overwegen de klager een redelijke financiële compensatie te verlenen voor de negatieve gevolgen van haar fouten.

De Commissie antwoordde dat zij naar aanleiding van een aantal elementen die door de Ombudsman aan het licht waren gebracht, alsmede de uitzonderlijke omstandigheden in deze zaak de klager het bedrag van 596,11 Euro wilde betalen dat overeenkomt met de opgelopen rente in verband met de achterstallige betaling.

De klager was tevreden over dit aanbod en met de afhandeling van deze zaak door de Ombudsman. Deze sloot de zaak derhalve af.

3.4 ZAKEN DIE GESLOTEN WERDEN MET EEN KRITISCHE OPMERKING DOORDE OMBUDSMAN



3.4.1 Het Europees Parlement

VERTRAGING BIJ HET VERSCHAFFEN VAN TOEGANG TOT EEN DOCUMENT

Samenvatting van besluit inzake klacht 1756/2004/MF tegen het Europees Parlement

De klager verklaarde dat het Parlement had verzuimd hem toegang te verschaffen tot het besluit van het tot Aanstelling bevoegde Gezag van 19 november 2003, houdende wijziging van de plaats van tewerkstelling van een van zijn collega's binnen de hiervoor in de Verordening inzake de toegang

van het publiek tot documenten van het Parlement, de Raad en de Commissie¹⁴ vastgestelde termijn. Volgens hem zou het Parlement hem toegang moeten verschaffen tot het relevante document.

Het Parlement verklaarde dat het verzoek van de klager om toegang niet overeenkomstig het juridisch kader van Verordening 1049/2001 was afgehandeld. Omdat ambtenaren van het Parlement geprivilegieerde toegang hebben tot verschillende informatiebronnen raadde het Parlement mensen die toegang tot een document wilden vragen aan, geen gebruik te maken van de in Verordening 1049/2001 uiteengezette procedure wanneer het verzoek om toegang betrekking had op documenten die reeds openbaar waren gemaakt. Naar aanleiding van het verzoek van de Ombudsman om in deze klacht een standpunt in te nemen, zond het Parlement de klager het gevraagde document. De juridische onzekerheid die voortvloeide uit het feit dat niet duidelijk was of het Statuut, Verordening 1049/2001 of Verordening 45/2001 inzake gegevensbescherming¹⁵ primeerde, verklaarde waarom het verzoek van de klager niet op consequente wijze was behandeld. Nu waren passende maatregelen genomen om de verschillende diensten van het Parlement in staat te stellen toekomstige verzoeken om toegang tot documenten snel te kunnen afhandelen.

De Ombudsman merkte op dat de klager eindelijk toegang had gekregen tot het gevraagde document. Hij wees er echter op dat een verzoek om toegang tot een document op grond van artikel 7, lid 1 van Verordening 1049/2001 onmiddellijk moet worden behandeld. In zijn confirmatief verzoek van 3 mei 2004 had de klager Verordening 1049/2001 genoemd als de rechtsgrond voor zijn verzoek om toegang.

De Ombudsman was van oordeel dat uit het schrijven van het Parlement van 9 augustus 2004 duidelijk naar voren kwam dat het Parlement voornemens was Verordening 1049/2001 toe te passen in deze zaak. Hij oordeelde dat het Parlement de brief van de klager van 3 mei 2004 dan ook hetzij als een confirmatief verzoek had moeten behandelen overeenkomstig Verordening 1049/2001, hetzij de redenen uiteen had moeten zetten op grond waarvan hij van mening was dat de brief zou moeten worden behandeld als een nieuw verzoek om toegang. De Ombudsman merkte voorts op dat meer dan drie maanden waren verstreken tussen het confirmatief verzoek van de klager en de datum waarop hij toegang had gekregen tot het document in kwestie. De Ombudsman zette hierbij dan ook een kritische kanttekening.

Voorts was hij van oordeel dat het Parlement verzoeken van ambtenaren om toegang tot documenten kon afhandelen zonder een beroep te doen op de bepalingen inzake toegang van het publiek van Verordening 1049/2001, behalve wanneer de persoon in kwestie duidelijk de wens kenbaar heeft gemaakt dat zijn verzoek moet worden afgehandeld op basis van die verordening. Volgens de Ombudsman was het de taak van het Parlement te zorgen voor een oplossing bij eventuele problemen die zich in dit verband zouden kunnen voordoen, in het algemeen of wanneer het geconfronteerd werd met een verzoek. De Ombudsman vond dat het Parlement er in ieder geval voor moest zorgen dat snel antwoord wordt gegeven op het verzoek om toegang van de ambtenaar. De Ombudsman verklaarde er vertrouwen in te hebben dat het Parlement bereid zou zijn in de toekomst bij verzoeken om toegang van ambtenaren passende maatregelen te nemen.

VERZUIM OM EEN VERZOEK OM INFORMATIE TE BEANTWOORDEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2038/2004/GG tegen het Europees Parlement

De klager betoogde dat het Parlement had verzuimd twee e-mail verzoeken om informatie, met betrekking tot een resolutie van het Parlement die hij naar de elektronische „Civis” mailbox van het Parlement had gestuurd te beantwoorden.

¹⁴ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, van 43.

¹⁵ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB 2001 L 8 blz. 1.

Het Parlement verklaarde dat de elektronische „Civis” mailbox niet langer boodschappen van leden van het publiek kon ontvangen en was vervangen door een specifiek Internet formulier. Volgens het Parlement ontvingen personen die een boodschap naar het oude e-mail adres stuurden een automatisch antwoord waarin werd meegedeeld dat zij het nieuwe formulier moesten gebruiken. Als de klager het formulier had gebruikt, had hij een tijdig antwoord ontvangen.

De klager benadrukte dat hij geen automatisch antwoord had ontvangen op zijn e-mails. De diensten van de Ombudsman zonden als test eveneens boodschappen naar de „Civis” mailbox maar ontvingen evenmin de door het Parlement bedoelde automatische antwoord.

De Ombudsman vroeg het Parlement om verdere uitleg. Het Parlement verklaarde dat zijn elektronische mailsysteem in de periode waarin de klager zijn e-mails had verstuurd ernstige problemen kende als gevolg van een lawine van spam boodschappen. Volgens het Parlement hadden de meer dan 300 000 e-mails die bij de „Civis” mailbox binnenkwamen tot gevolg dat de programma instructies in het beheerprogramma dat de automatische „reply” functie moest activeren, werden verlamd. Deze situatie werd opgelost met de ingebruikneming van een nieuw e-mail programma zodat het systematisch verzenden van antwoorden nu perfect werkt. Het automatische antwoord werkte bovendien alleen bij e-mails van buiten de Europese instellingen.

De Ombudsman merkte op dat het Parlement de e-mail van de klager bijna zeven maanden na ontvangst had beantwoord en meer dan twee maanden nadat de Ombudsman het Parlement in kennis had gesteld van de zaak van de klager. De Ombudsman vond dat dit duidelijk verder ging dan wat een redelijke periode kon worden geacht voor de beantwoording van dergelijke verzoeken. Hij was het ermee eens dat de technische problemen waarnaar door het Parlement was verwezen kunnen leiden tot vertragingen waarvoor niemand verantwoordelijk kan worden gesteld. Zelfs nadat het probleem was opgelost waren er bijna 5 maanden nodig geweest (en een klacht bij de Ombudsman) om ervoor te zorgen dat het verzoek van de klager werd beantwoord. Het Parlement had de klager bovendien niet op de hoogte gebracht van de technische problemen of zijn verontschuldigheden aangeboden. Met deze kritische kanttekening sloot de Ombudsman de zaak af.



3.4.2 De Raad van de Europese Unie

TOEGANG TOT DOCUMENTEN OP HET GEBIED VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS- EN VEILIGHEIDSBELEID

Samenvatting van besluit inzake klacht 1875/2005/GG tegen de Raad van de Europese Unie

De klager vroeg de Raad om toegang tot alle documenten die betrekking hebben op de onderhandelingen over en ondertekening van een overeenkomst tussen de EU-lidstaten betreffende de status van militair en civiel personeel dat zich bezig houdt met conflictpreventie en taken op het gebied van crisisbeheersing in het kader van het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie. De klager vroeg tevens om een complete lijst van gevoelige documenten waarvoor de Raad hem toegang zou kunnen weigeren.

De Raad verleende hem gedeeltelijke toegang tot vier voorbereidende documenten. In zijn confirmatief verzoek verklaarde de klager dat hij veronderstelde dat de Raad, gezien de draagwijdte van de overeenkomst, het feit dat het ontwerpproces meer dan twee jaar in beslag had genomen en de nummering van de vier voorbereidende documenten waarvoor hij gedeeltelijke toegang had verkregen, over meer documenten beschikte dan de vier documenten in kwestie. De Raad antwoordde dat er geen andere relevante documenten waren. De nummering van de documenten klopte niet meer omdat tussentijdse documenten tijdens de productie waren geschrapt en nietig verklaard.

De klager betoogde dat het standpunt van de Raad dat er slechts vier relevante documenten waren duidelijk niet klopte. Na een afzonderlijk verzoek dat hij had ingediend in het kader van de nationale wetgeving op het gebied van vrijheid, had hij namelijk toegang gekregen tot een document dat de Raad niet had vermeld.

De Raad antwoordde dat hij na intensief onderzoek nu kon bevestigen dat er inderdaad tien herzieningen waren geweest van het document in kwestie. De Raad verklaarde dat de ontbrekende versies niet in zijn elektronisch register waren ingevoerd maar bij het departement in kwestie waren opgeslagen. Omdat er geen bewijzen waren dat de documenten elektronisch waren opgeslagen en gevalideerd, werden ze als nietig beschouwd. De Raad bood zijn verontschuldiging aan voor deze administratieve fout. Hij benadrukte echter dat de interne regels voor de registratie van documenten ondertussen waren veranderd zodat documenten als de documenten in kwestie nu automatisch geregistreerd worden. De Raad verleende al dan niet gedeeltelijke toegang tot de tussentijdse documenten.

Het was de Ombudsman niet duidelijk waarom de ontbrekende documenten niet vanaf het begin geïdentificeerd waren of in ieder geval na het confirmatief verzoek van de klager. De Ombudsman was van oordeel dat de verklaring van de Raad dat de herziene versies tijdens de productie nietig waren verklaard misleidend was omdat ten onrechte de indruk werd gewekt dat deze documenten nooit gedistribueerd waren. Uit het voorblad van de documenten bleek echter dat deze documenten wel degelijk bestemd waren voor distributie.

De Ombudsman was van oordeel dat het hier om meer dan alleen een „administratieve fout” ging. Hij had uit het antwoord van de Raad begrepen dat dit soort problemen zich dankzij de nieuwe interne voorschriften niet langer zouden voordoen. Hij maakte dan ook alleen een kritische kanttekening bij deze kwestie.

In antwoord op de vraag met betrekking tot de lijst van gevoelige documenten had de Raad verklaard dat dergelijke documenten niet bestonden. De Ombudsman merkte op dat de Raad dit punt voor het eerst pas in zijn standpunt over deze klacht naar voren had gebracht. Hij merkte derhalve op dat het in de toekomst nuttig zou zijn indien de Raad dergelijke informatie zo spoedig mogelijk kon meedelen aan personen die hiertoe een verzoek hadden ingediend.



3.4.3 De Europese Commissie

DUUR VAN INBREUKPROCEDURE EN TOEGANG TOT DOCUMENTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2229/2003/MHZ tegen de Europese Commissie

De klager betoogde onder meer dat de Commissie haar besluit inzake een klacht over een inbreuk tegen de Spaanse autoriteiten met betrekking tot de aanleg van een centrum voor de verwerking van afvalproducten in San Roman de la Vega onnodig had vertraagd. De klager voerde ook aan dat de Commissie zijn confirmatief verzoek om toegang tot zijn besluit om een inbreukprocedure te openen tegen Spanje en zijn bericht van ingebrekestelling van de Spaanse autoriteiten niet had beantwoord.

De Commissie bood haar verontschuldiging aan voor het feit dat zij het confirmatief verzoek van de klager als gevolg van een administratieve fout niet had beantwoord. Met de recente invoering van elektronische controle van haar correspondentie zou het in de toekomst echter mogelijk zijn dergelijke fouten te vermijden. Zij betoogde dat zij toegang kon weigeren ter bescherming van inspecties, onderzoeken en audits op grond van artikel 4, lid 2, derde streepje van Verordening 1049/2001 inzake

de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie¹⁶. Volgens de Commissie zou openbaarmaking van het bericht van ingebrekestelling nog schadelijker zijn voor het publiek belang omdat de klager voornemens was deze in een procedure voor de nationale rechtbank te gebruiken. De Ombudsman was het hier niet mee eens. Een procedure voor een nationale rechtbank is volgens hem een belangrijk middel voor een burger om zijn rechten uit hoofde van het Gemeenschapsrecht te beschermen. In de communautaire wetgeving was bovendien specifiek bepaald dat een partij een afschrift in handen moet krijgen van een bericht van de Commissie waarin deze een lidstaat in kennis stelt van een belemmering van het vrij verkeer van goederen en dat een van de gevolgen van deze bepaling was dat burgers zich makkelijker tot nationale rechtbanken konden wenden. De Ombudsman was er dan ook niet van overtuigd dat de Commissie het recht had zich onder andere omstandigheden te beroepen op argumenten die een negatief beeld impliceren van juridische procedures bij nationale rechtbanken. Op basis van de vaste rechtspraak zou de Commissie echter redelijkerwijs van mening mogen zijn dat een besluit om toegang tot documenten te weigeren gerechtvaardigd was. Wat dit aspect van de klacht betreft was er derhalve geen sprake van wanbeheer.

Voorts merkte de Ombudsman op dat het onderzoek van de Commissie bijna drie jaar in beslag had genomen. Omdat in het standpunt van de Commissie alleen werd verwezen naar algemene factoren die zouden kunnen leiden tot vertraging, zoals een zware werklast, was de Ombudsman van mening dat zij geen adequate uitleg had gegeven voor de duur van het onderzoek. Hij maakte derhalve een kritische kanttekening.

Vervolgens deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij bij eventuele gelijkaardige gevallen in de toekomst zou trachten een meer nauwkeurige toelichting te verschaffen.

VERZUIM OM PASSEND ADVIES BIJ LENINGEN TE VERSTREKKEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2411/2003/MHZ tegen de Europese Commissie

De klager, een in het Verenigd Koninkrijk geregistreerde ngo, verklaarde onder meer dat de financieringsprocedure in het kader van het AGIS kaderprogramma van de Commissie betreffende politie en justitie samenwerking in strafzaken bijzonder complex en moeilijk om te begrijpen was. Volgens de klager had de Commissie haar tot kostbare en tijdrovende activiteiten verplicht om aan de formele criteria voor toelating te kunnen voldoen, hoewel de Commissie van meet af aan had wist dat de klager niet kon voldoen aan het criterium van een bij het project betrokken partnerorganisatie. De klager wilde dat de Commissie haar zou compenseren voor de kosten die zij had gemaakt om te voldoen aan de formele toelatingscriteria.

Volgens de Commissie voldeed een groot deel van de aanvragen in het kader van het AGIS-programma niet aan alle in de oproep tot inschrijving vermelde eisen. Zij gaf toe dat dit wellicht te wijten was aan het feit dat één aanvraagformulier was gebruikt voor twee verschillende soorten subsidies. Omdat het project van de klager leek te voldoen aan de voornaamste voorwaarde, namelijk het verlenen van bijstand op het gebied van de fundamentele rechten, was het voorstel voorgeselecteerd. Toen de aanvraag van de klager voor een werkingssubsidie niet op tijd klaar was, had de Commissie de klager voorgesteld diens aanvraag te wijzigen en een projectsubsidie aan te vragen. Omdat de klager onder meer geen partnerschapsverklaring had bijgevoegd had de Commissie dit voorstel niet geselecteerd.

De Ombudsman betreurde het dat de aanvraagprocedure in het kader van het AGIS-programma moeilijkheden leek op te leveren. De Commissie had echter ingezien dat er moeilijkheden waren en maatregelen genomen om dit recht te zetten. Haar uitleg voor haar advies aan de klager om een projectsubsidie aan te vragen in plaats van een werkingssubsidie luidde bovendien aannemelijk.

¹⁶

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

Volgens de beginselen van goed beheer dient een ambtenaar het publiek echter te adviseren over hoe een vraagstuk, waarvoor hij bevoegd, is moet worden aangepakt en hoe een dergelijke kwestie moet worden afgehandeld. Hij was van oordeel dat de Commissie in deze specifieke omstandigheden ervoor had moeten zorgen dat haar advies aan de klager was afgestemd op de situatie. Omdat de Commissie had verzuimd te wijzen op een fundamentele voorwaarde voor toelating, namelijk de eis dat er een partnerorganisatie moest zijn, was er derhalve sprake van wanbeheer.

De Ombudsman merkte verder op dat de klager geen bedragen had vermeld in verband met zijn verzoek om compensatie of het bestaan van eventuele kosten had aangetoond. Hij was derhalve van oordeel dat de klager zich eerst rechtstreeks tot de Commissie moest wenden in het licht van de conclusie van wanbeheer van de Ombudsman om zijn verzoek om compensatie te doen gelden.

VERZUIM OM INFORMATIE TE VERSTREKKEN MET BETREKKING TOT GEGEVENSBESCHERMING

Samenvatting van besluit inzake klacht 224/2004/PB tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op het antwoord van de Vertegenwoordiging van de Commissie in Kopenhagen op het verzoek van de klager om informatie over de verwerking van gegevens over hem. Op 10 juni 2003 had de Vertegenwoordiging telefonisch contact opgenomen met de klager in verband met een verzoek om publieke toegang tot documenten. Diezelfde dag had de klager de Vertegenwoordiging gevraagd hem mee te delen op welke wijze deze zijn telefoonnummer had verkregen. De Vertegenwoordiging deed hem op 13 juni 2003 mee dat zijn telefoonnummer „door u was vermeld in uw eerdere klacht aan de Europese Ombudsman”. Op 14 juni 2003 vroeg de klager de Vertegenwoordiging om uitgebreide informatie over de wijze waarop deze zijn persoonlijke gegevens verwerkte. Dit verzoek werd ingediend overeenkomstig de Deense wetgeving ter uitvoering van Richtlijn 95/46 betreffende gegevensbescherming¹⁷ die in wezen dezelfde eisen omvat als die van artikel 13, van Verordening 45/2001 inzake gegevensbescherming¹⁸.

Het onderzoek van de Ombudsman bracht de volgende feiten aan het licht. De Vertegenwoordiging had de klager niet meegedeeld of het telefoonnummer dat zij hadden gebruikt om hem op 10 juni 2003 te contacteren al dan niet geregistreerd was. Pas in haar antwoord aan de Ombudsman had de Commissie verklaard dat dit niet het geval was. Voorts bleek dat toen de Vertegenwoordiging de klager op 27 augustus 2003 meedeelde dat een onjuist telefoonnummer onder zijn naam was geregistreerd dat vervolgens was geschrapt, had verzuimd mee te delen wanneer dat nummer geregistreerd was of wanneer het geschrapt was. Voorts bleek uit de brief van de Vertegenwoordiging aan de klager van 27 augustus 2003 dat haar eerdere schrijven van 1 juli 2003, waarin zij had verklaard dat „de Vertegenwoordiging van de Commissie in Denemarken uw persoonlijke gegevens onder uw naam niet eerder heeft geregistreerd”, niet juist was omdat in die brief niet stond vermeld dat het onjuiste telefoonnummer was geregistreerd. De Ombudsman was dan ook van mening dat de Vertegenwoordiging had verzuimd correcte en eenvoudige te begrijpen informatie te verstrekken in overeenstemming met artikel 13 van Verordening 45/2001. Dit betekent dat er sprake is van wanbeheer en de Ombudsman maakte een kritische opmerking. Hij stelde de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) in kennis van het besluit, dat tevens een aantal algemene opmerkingen inhield over de intenties van de Ombudsman wat betreft het verstrekken van informatie aan en raadpleging van de EDPS in verband met de afhandeling van klachten met betrekking tot gegevensbescherming.

¹⁷ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB 1995 L 281, blz. 31.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB 2001 L 8, blz. 1.

Opmerking

De Commissie liet vervolgens weten het te betreuren dat artikel 13 van Verordening 45/2001 in dit geval was geschonden. Zij verklaarde dat de Vertegenwoordiging van de Commissie in Denemarken erop zou worden gewezen dat de voorschriften in verband met de gegevensbescherming altijd in acht moeten worden genomen.

LAATTIJDIGE BETALING VAN BIJDRAGE AAN HET GALILEÏ PROJECT

Samenvatting van besluit inzake klacht 530/2004/GG tegen de Commissie

De klager, een kleine Duitse ondernemer was onderaannemer in het „Galilei Project”, dat was opgezet om de voorbereidende analyse voor „Galileo”, het Europese initiatief voor mondiaal navigatiesatellietsysteem af te ronden. Volgens de klager waren de belangrijke verträgen die zich voordeden tussen het indienen van zijn onkosten en de betaling hoofdzakelijk te wijten aan de Commissie en niet aan de tussenpersonen die bij het project waren betrokken. Voorts klaagde hij dat de Commissie de waarborg niet had vrijgegeven in afwachting van de eindbeoordeling van het project. Het ging hierbij voor de klager om een bedrag van bijna 13 000 Euro. Dit had ernstige financiële problemen veroorzaakt. De klager verzocht om vrijgave van de waarborg met betaling van interest vanwege laattijdige betaling.

De Commissie betoogde dat een periode van 240 dagen tussen het indienen van de onkosten en de betaling aan een onderaannemer gebruikelijk was gezien de structuur van het project en dat de klager bij ondertekening had aanvaard dat 15% als waarborg zou worden vastgehouden totdat alle projectprestaties waren verricht en goedgekeurd door de Commissie.

De Ombudsman was van mening dat er bij twee onkostendeclaraties verträgen waren opgetreden. De Commissie had volgens hem evenmin naar behoren gereageerd op de klacht van de klager met betrekking tot de waarborgsom. Hij stelde een minnelijke schikking voor waarbij de Commissie haar weigering om de waarborg vrij te geven opnieuw zou kunnen bekijken en zou kunnen overwegen interest te betalen.

De Commissie verwees naar de extreem complexe structuur van het project waarbij meer dan 90 aannemers en onderaannemers waren betrokken. Zij verontschuldigde zich voor de vertragung maar verklaarde dat deze nauwelijks langdurig konden worden genoemd. Voorts betoogde zij dat het vroegtijdig vrijgeven van een gedeeltelijke eindbetaling aan een aantal hoofdaannemers niet zou stroken met de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle aannemers in het kader van een Galileï subsidieovereenkomst.

Volgens de Ombudsman wees niets erop dat de Commissie zich niet bewust was van de complexiteit van het contract toen zij betalingsverplichtingen aanging waaraan een bepaalde termijn was verbonden. De verträgen, hoe gering ook, betekenen dat er sprake was van wanbeheer.

Wat de waarborgsom betreft was de Ombudsman van mening dat de Commissie het recht had – en zelfs verplicht was – maatregelen te nemen ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap wanneer zij overeenkomsten aangaat. Hij was er echter niet van overtuigd dat de Commissie de som niet aan de klager had kunnen vrijgeven omdat zij de kwaliteit van het door hem verrichtte werk of de door hem gedeclareerde kosten niet in twijfel trok. Omdat de Commissie de betaling ondertussen had verricht was er geen reden om dit aspect van de zaak verder te onderzoeken.

De subsidieovereenkomst in kwestie was zodanig opgesteld dat het volgens hem zeer onwaarschijnlijk dat de Commissie ooit interest verschuldigd zou zijn in gevallen waarin zij had verzuimd onderaannemers tijdig te betalen. De Ombudsman stelde een ontwerpaanbeveling op waarin de Commissie werd aangespoord de klager te vergoeden.

De Commissie wees de ontwerpaanbeveling af omdat zij de aannemers niet had verplicht een specifiek modelcontract voor onderaannemers te hanteren en omdat de klager de tussenpersoon

derhalve specifieke betalingen had kunnen vragen ter vergoeding van interest. De Ombudsman was van mening dat het niet erg waarschijnlijk was dat een kleine of middelgrote onderneming zoals de klager, wijzigingen kon eisen van de voorwaarden van een modelcontract. Omdat deze mogelijkheid echter niet kon worden uitgesloten kon hij zijn eerdere conclusies echter niet handhaven.

Hij was desalniettemin van mening dat het voor kleine en middelgrote ondernemingen onder dit soort omstandigheden nauwelijks realistisch was deel te nemen aan dergelijke projecten. Hij verklaarde derhalve dat de Commissie zou kunnen overwegen haar standaardpraktijken op het gebied van contracten te wijzigen zodat automatisch interest wordt betaald aan aannemers in verband met bedragen die verschuldigd zijn aan onderaannemers die hun verplichtingen zijn nagekomen. Volgens de Ombudsman zou een dergelijke verandering een bevestiging zijn van het feit dat de belangen van kleine en middelgrote ondernemingen de Commissie nauw aan het hart liggen.

Opmerking

De Commissie deelde de Ombudsman mee dat zij nota had genomen van de kritische opmerking en de overige opmerking en dat zij zal trachten rekening te houden met de belangen van kleine en middelgrote ondernemingen in toekomstige standaardcontracten voor zover dit strookt met de financiële belangen van de Gemeenschap en de wettelijke bepalingen die van kracht zijn.

AFHANDELING VAN EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE DOOR DE COMMISSIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 538/2004/TN tegen de Europese Commissie

De Commissie had de inschrijving van de klager in het kader van een aanbestedingsprocedure afgewezen. De klager verklaarde onder meer dat de Commissie verwarrende boodschappen had verstuurd en inconsequente redenen had opgegeven voor haar afwijzing. Verder vroeg hij zich af waarom de Commissie hem niet per fax op de hoogte had gebracht. Tot slot legde de klager uit dat hij aanwijzingen waren dat, in strijd met de voorwaarden in de oproep tot het indienen van voorstellen, een van de inschrijvingen alleen als origineel was ingediend zonder kopieën.

De Commissie verklaarde dat zij in antwoord op een boodschap van de klager aanvullende informatie had verstrekt over de redenen waarom zij de inschrijving van de klager had afgewezen. Zij was niet verplicht per fax te reageren hoewel zij dit gewoonlijk wel doet en is het volgens haar interne voorschriften ((het *Vade Mecum* voor openbare aanbestedingen) niet verboden een inschrijving zonder drie kopieën in te dienen.

De Ombudsman vond dat de klager zich tot de Commissie had gewend om haar redenen voor afwijzing te weerleggen en dat de Commissie verdere redenen had gegeven om de inschrijving af te wijzen zonder uit te leggen dat deze redenen een aanvulling vormden op haar in haar eerdere schrijven opgegeven redenen. Voorts leek de Commissie de poging van de klager om de eerste redenen voor afwijzing van zijn inschrijving te weerleggen, niet te erkennen of te beantwoorden. De Commissie had volgens de Ombudsman het schrijven van de klager dan ook onvolledig en onnauwkeurig beantwoord zoals vereist volgens de Bestuurlijke gedragscode voor het personeel van de Europese Commissie bij de contacten met het publiek. Hij maakte derhalve een kritische kanttekening.

Hij maakte ook nog twee andere opmerkingen. In de eerste pleitte hij ervoor dat de Commissie haar procedures voor de verzending van brieven per fax in verband met de beoordeling van inschrijvingen zou formaliseren en duidelijker zou maken. Daarnaast merkte hij op dat punt 10.5 van het *Vade Mecum* voor openbare aanbestedingen niet schijnt over een te stemmen met de formulering van de desbetreffende oproep voor inschrijvingen in kwestie, omdat op grond daarvan inschrijvingen die niet zijn ingediend als origineel vergezeld van twee kopieën, als niet geldig zouden worden beschouwd. Om mogelijke onbillijke situaties te voorkomen in de toekomst, stelt de Ombudsman voor dat de Commissie onderzoekt of haar oproepen tot het indienen van voorstellen wel stroken met het *Vade Mecum* wat betreft het aantal kopieën waarvan inschrijvingen vergezeld moeten gaan.

Opmerking

In antwoord op deze kritische kanttekening deelde de Commissie de Ombudsman vervolgens mee dat zij moest toegeven dat, hoewel zij zelf van oordeel was dat de relevante procedurele regels correct waren toegepast, antwoorden op correspondentie zo volledig mogelijk zouden moeten zijn en dat alles in het werk moet worden gesteld om dit ook te bewerkstelligen. Voorts merkte de Commissie op dat de regel dat inschrijvers die worden afgewezen hiervan op de hoogte worden gebracht per post, fax of e-mail alleen van toepassing is op de oorspronkelijke kennisgeving terwijl de aanbestedende dienst per geval moet beoordelen hoe dringend verdere mededelingen moeten worden gedaan. Het *Vade Mecum* verschaft overigens algemene regels terwijl de aanbestedende dienst specifieke regels kan vaststellen ten aanzien van het aantal en de vorm van de inschrijvingen. Om na te gaan of de inschrijvers zich aan deze regels hebben gehouden moet rekening worden gehouden met het evenredigheidsbeginsel, het beginsel van gelijke behandeling en het beginsel van non-discriminatie met een zo ruim mogelijke uitnodiging tot inschrijving, zoals bepaald in artikel 89 van het Financieel Reglement.

RECHT VAN VERWEER TIJDENS EEN ADMINISTRATIEF ONDERZOEK

Samenvatting van besluit inzake klacht 620/2004/PB tegen de Europese Commissie

Een ambtenaar van de Commissie had tegen de klager, tevens een ambtenaar van de Commissie, een klacht ingediend wegens seksuele intimidatie. De Commissie zette een team van onderzoekers in om een administratief onderzoek in te stellen naar de aanklacht. Dit onderzoek vond plaats in een periode toen er nog geen schriftelijke regels bleken te bestaan over de wijze waarop een dergelijk onderzoek moest worden geleid.

De onderzoekers stelden in hun verslag vast dat er bewijzen waren die duiden op seksuele intimidatie door de klager. Naar aanleiding van dit verslag werd een voorstel geformuleerd om een waarschuwing af te geven aan de klager. Een dergelijke waarschuwing zou worden opgenomen in het dossier van de klager. Voorts bleek uit het advies van de Commissie dat de relevante directeur-generaal rekening zou houden met deze waarschuwing bij zijn overwegingen om al dan niet disciplinaire maatregelen te nemen tegen de klager.

De klager betoogde in zijn klacht bij de Ombudsman onder meer dat het team dat het administratief onderzoek had uitgevoerd, zijn recht van verweer had geschonden.

De Ombudsman wees erop dat inachtneming van het recht van verweer een algemeen beginsel vormt van het gemeenschapsrecht dat, zelfs indien hiervoor geen uitdrukkelijke bepaling geldt, moet worden eerbiedigd.

De Ombudsman vond dat het recht om te worden gehoord in dit geval van toepassing was. Dit betekende echter niet dat al het materiaal waarop de onderzoekers zich hadden gebaseerd aan de klager moest worden meegedeeld, mits de klager, voordat het onderzoek was afgerond, in kennis werd gesteld van de voorlopige feitelijke bevindingen van de onderzoekers en de inhoud van het desbetreffende bewijsmateriaal en hij een redelijke mogelijkheid kreeg om hierop commentaar te leveren.

Het onderzoeksteam bleek het verslag echter al te hebben afgerond en naar de relevante directeur-generaal te hebben gestuurd zonder de klager hiervan in kennis te hebben gesteld en zonder hem een redelijke mogelijkheid te hebben geboden commentaar te leveren op de voorlopige bevindingen en het ondersteunend bewijsmateriaal. Volgens de Ombudsman werd hiermee het recht van verweer van de klager geschonden en was er derhalve sprake van wanbeheer.

TOEGANG TOT VISSERIJ IN DE WATEREN VAN DE AZOREN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1273/2004/GG tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op de mate waarin vóór 1 augustus 2004 visserij was toegestaan in de wateren van de Azoren, dat wil zeggen, de wateren rond de Azoren, een groep eilanden die bij Portugal horen. Sedert de toetreding van Portugal tot de Europese Gemeenschappen in 1986 waren bepaalde overgangsbepalingen van toepassing op de visserij in de wateren van de Azoren. Op grond van deze bepalingen, waarvan de voornaamste uiteindelijk werden vervat in Verordening (EG) nr. 685/95¹⁹ en nr. 2027/95²⁰, werd het recht om te mogen vissen in de wateren van de Azoren daadwerkelijk voorbehouden aan Portugal.

Bij Verordening (EG) nr. 1954/2003²¹ van de Raad die op 14 november 2003 in werking trad, werd het oude stelsel dat de toegang tot de wateren van de Azoren regelde, zoals uiteengezet in de Verordeningen 685/95 en 2027/95, ingetrokken. In Artikel 11 werd bepaald dat uiterlijk op 31 juli 2004 een verordening dient te worden goedgekeurd tot vaststelling van het maximale jaarlijkse visserijinspanningsniveau voor elke lidstaat en voor elke visserijtak. Deze verordening werd goedgekeurd op juli 2004 en trad op 5 augustus 2004 in werking. Op grond van artikel 15 van de verordening worden de Verordeningen (EG) nr. 685/95 en (EG) nr. 2027/95 ingetrokken op de vroegste van de onderstaande data: de datum van inwerkingtreding van de in artikel 11, bedoelde verordening of 1 augustus 2004.

Hierdoor ontstond de vraag of de oude regeling werd ingetrokken op 14 november 2003, toen Verordening 1954/2003 in werking trad of op 1 augustus 2004, de in artikel 15 van Verordening 1954/2003 vermelde datum.

In januari 2004 werden Spaanse visserijschepen gesignaleerd in de wateren van de Azoren. De Spaanse autoriteiten waren van oordeel dat dit wettelijk was toegestaan omdat de oude regeling met ingang van 14 november 2003 was afgeschaft.

De Regionale regering van de Azoren diende vervolgens een klacht in bij de Commissie tegen Spanje omdat Spaanse visserijschepen de Verordeningen 685/95 en 2027/95 zouden overtreden.

De klager, een Portugees lid van het Europees Parlement, vroeg de Commissie opheldering te brengen in deze zaak. De Commissie maakte uiteindelijk duidelijk dat zij het eens was met de Spaanse interpretatie van Verordening 1954/2003.

In zijn klacht aan de Ombudsman voerde de klager aan dat de Commissie een juridische fout had gemaakt en dat haar standpunt niet consequent was.

De Ombudsman wees erop dat het een goede administratieve praktijk van de Commissie is om juridische fouten en afwijkingen in haar officiële verklaringen te vermijden en eventuele fouten te erkennen en te corrigeren. De interpretatie van de Commissie van de relevante voorschriften was volgens hem gebaseerd op het beginsel dat bij een eventueel conflict tussen twee wetsbesluiten, het meer recente besluit prevaleert (*lex posterior derogat legi priori*). Deze stelregel mocht volgens hem worden toegepast indien was voldaan aan twee voorwaarden, namelijk (i) het meer recente besluit is niet verenigbaar met het oudere en (ii) de wetgever heeft de relatie tussen beide besluiten nog niet op ander wijze geregeld. In dit geval was aan de eerste voorwaarde voldaan. Verordening 1954/2003 bevatte echter een expliciete bepaling omtrent de datum waarop de Verordeningen 685/95 en 2027/95 moesten worden ingetrokken en die datum was niet 14 november 2003. De meest logische interpretatie van deze bepaling was volgens de Ombudsman dat de wetgever had bedoeld dat de verordeningen

¹⁹ Verordening (EG) nr. 685/95 van de Raad van 27 maart 1995 betreffende het beheer van de visserijinspanningen voor bepaalde vangstgebieden en visbestanden van de Gemeenschap, PB 1995 L 71, blz. 5.

²⁰ Verordening (EG) nr. 2027/95 van de Raad van 15 juni 1995 tot invoering van een regeling voor het beheer van de visserijinspanning voor bepaalde vangstgebieden en visbestanden van de Gemeenschap, PB 1995 L 199, blz. 1.

²¹ Verordening (EG) nr. 1954/2003 van de Raad van 4 november 2003 betreffende het beheer van de visserijinspanning voor bepaalde vangstgebieden en visbestanden van de Gemeenschap, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93 en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 685/95 en (EG) nr. 2027/95, PB 2003 L 289, blz. 1.

van 1995 niet met onmiddellijke inwerkingtreding moesten worden ingetrokken, maar alleen nadat de verordening van artikel 11 was goedgekeurd of nadat voldoende tijd was verstreken voor de goedkeuring, een periode die de wetgever had vastgesteld op 1 augustus 2004. Deze interpretatie werd volgens de Ombudsman bevestigd door de formulering en de structuur van de verordening en door het feit dat deze strookte met het doel van artikel 15 van Verordening 1954/2003.

Tot slot merkte de Ombudsman op dat de Commissie zelf in haar Toelichting bij een wetsvoorstel dat zij op 3 februari 2004 had ingediend had bevestigd dat de Verordeningen 685/95 en 2027/95 nog niet waren afgeschaft.

Onder deze omstandigheden was de Ombudsman van mening dat de interpretatie van de Commissie van Verordening 1954/2003 onjuist was en niet strookte met haar in de Toelichting van 3 februari 2004 uiteengezette standpunt.

TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN CONTRACT IN CHINA

Samenvatting van besluit inzake klacht 1368/2004/GG tegen de Europese Commissie

De klager, een Duitse onderneming maakte deel uit van een consortium waarmee de Commissie een overeenkomst inzake diensten had gesloten en die twee EU-deskundigen, een codirecteur en een financieel/administratief manager moest leveren voor een milieuproject in China. Een bij de klager werkzame deskundige werd aangesteld als financieel/administratief manager en werd na een addendum bij zijn contract effectief adjunct codirecteur. Twee jaar later deelde de Delegatie van de Commissie in Beijing het consortium mee dat zij had besloten de overeenkomst inzake diensten te beëindigen omdat de deskundige had verzuimd zijn taken, zoals deze waren omschreven in het addendum, uit te voeren. De klager vroeg de Commissie toegang tot de documenten waarop dit besluit was gebaseerd. De Commissie wees dit verzoek af.

In zijn klacht aan de Ombudsman verklaarde de klager dat de Commissie Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie²² niet had nageleefd. Voorts zou de beëindiging van de overeenkomst niet wettig zijn.

De Commissie hield vol dat de documenten niet openbaar konden worden gemaakt omdat zij van invloed zouden zijn op de persoonlijke integriteit en de handelsbelangen van de deskundige. De documenten zouden alleen na een rechterlijke beslissing beschikbaar kunnen worden gesteld van een gerechtelijke instantie. De Commissie had zich voorts tweemaal schriftelijk tot het consortium gewend met de klacht dat de deskundige zich niet van zijn nieuwe taken kweet maar er was geen verandering opgetreden in de situatie.

Na inspectie van het dossier van de Commissie en na al het bewijsmateriaal te hebben onderzocht kwam de Ombudsman tot de conclusie dat er weliswaar geen sprake was van wanbeheer met betrekking tot de beëindiging van de overeenkomst, maar dat de Commissie had verzuimd een redelijke reden op te geven voor haar weigering toegang te verlenen tot de relevante documenten. Hij stelde derhalve een ontwerpaanbeveling op voor de Commissie met de vraag het verzoek van de klager opnieuw in overweging te nemen.

De Commissie verklaarde ervan overtuigd te zijn naar behoren te hebben gereageerd op het verzoek. In een geest van goede samenwerking had zij de zaak echter opnieuw in overweging genomen en had zij besloten gedeeltelijke toegang te verlenen tot 13 van de 16 documenten door bepaalde namen en contractuele details onleesbaar te maken. De klager toonde zich verheugd over de concessies van de Commissie maar vond dat deze nog niet ver genoeg gingen.

²²

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

Hoewel de Ombudsman erkende dat de Commissie een ruime toegeving had gedaan oordeelde hij dat de maatregelen die zij had genomen om zijn ontwerpaanbeveling uit te voeren niet bevredigend waren. De Commissie had volgens hem verzuimd een redelijke uitleg te geven voor het onleesbaar maken van de naam van de EU codirecteur op bepaalde documenten en voor haar weigering om ten minste gedeeltelijke toegang te verschaffen tot de drie overige documenten. Hij stelde vast dat het niet nodig was een speciaal verslag in te dienen bij het Europees Parlement maar sloot de zaak af met een kritische kanttekening.

MISLEIDENDE VERKLARING IN EEN ADVIES OVER EEN EERDERE KLACHT

Samenvatting van besluit in klacht 2862/2004/GG tegen de Europese Commissie

Een Duitse ngo wendde zich tot het Europees Bureau voor humanitaire noodhulp (ECHO) met de vraag of zij de kaderpartnerschapsovereenkomst kon ondertekenen. Dit verzoek werd afgewezen en de afhandeling van deze zaak door de Commissie was aanleiding voor een eerste klacht van de klager in 2001 (zaak 1702/2001/GG). In zijn besluit in deze zaak maakte de Ombudsman verschillende kritische opmerkingen.

In haar advies in zaak 1702/2001/GG verwees de Commissie naar haar correspondentie met het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Duitsland. Dit Ministerie had op de vraag om informatie te verstrekken over de geschiktheid van de klager geantwoord dat een onderzoek lopende was tegen de klager en dat het ministerie derhalve geen aanbevelingen kon doen. In een latere interne memo had een lid van het ECHO-personeel officieel vermeld dat de Duitse autoriteiten geen referentie konden geven omdat zij niet met de klager werkten en hem derhalve niet kenden. De Commissie had hieraan toegevoegd dat de Duitse autoriteiten ondanks herhaaldelijke contacten tussen ECHO en het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken in verband met de verificatie van Duitse ngo's geen verdere informatie hadden verstrekt over de klager.

In zijn nieuwe in september 2004 ingediende klacht verwees de klager naar informatie die hij van het Duitse Ministerie van Buitenlandse Zaken had ontvangen. Volgens deze informatie had het Duitse ministerie van Buitenlandse zaken zich niet verplicht gevoeld ECHO verdere informatie te verstrekken en had ECHO haar nooit gevraagd hoe het met de procedure in kwestie ging. De klager verklaarde dan ook onder meer dat ECHO in strijd met zijn eigen verklaringen, nooit had getracht bijgewerkte, relevante en verifieerbare correcte informatie over deze zaak te verkrijgen en in zijn advies over zaak 1702/2001/GG had gelogen tegen de Ombudsman.

Volgens de Commissie konden de verklaringen niet op deze wijze worden geïnterpreteerd. In het licht van de informatie die zij van het Duitse ministerie van buitenlandse zaken had ontvangen had zij besloten de aanvraag van de klager op te schorten. Zij zou hebben gewacht op verdere informatie van het ministerie en het nooit anders hebben doen voorkomen.

De Ombudsman merkte op dat onder de verwijzing naar „herhaaldelijke contacten” wel degelijk moest worden verstaan dat er contacten waren geweest over de zaak van de klager maar dat de Commissie niet scheen te weerleggen dat dergelijke contacten niet hadden plaatsgevonden na het eerste in de interne memo beschreven contact. Hij begreep dan ook niet hoe zij een definitief antwoord kon verwachten van een instelling die had verklaard de klager niet te kennen.

De Ombudsman stelde derhalve vast dat de verklaring van de Commissie, volgens welke de Duitse autoriteiten geen verdere informatie hadden verstrekt ondanks herhaaldelijke contacten, misleidend was. Hij maakte een kritische opmerking. Er was volgens hem niet genoeg bewijsmateriaal om aan te tonen dat de verklaring een doelbewuste leugen was. Vastgesteld werd dat er wat de andere aspecten van de klacht betreft geen sprake was van wanbeheer.

AFHANDELING VAN EEN KLACHT TEGEN EEN PARTICULIERE ONDERNEMING

Samenvatting van besluit inzake klacht 3622/2004/GG tegen de Europese Commissie

Een Duits ingezetene, woonachtig in Frankrijk, maakte gebruik van het Franse telecommunicatiebedrijf Tele 2. Hij wilde zijn rekeningen via een automatische afschrijving van zijn Duitse bankrekening betalen. Tele 2 weigerde hem echter de hiervoor vereiste informatie te verstrekken, zoals de IBAN (International Bank Account Number) en zijn BIC (Bank Identifier Code). Omdat het gedrag van Tele 2 volgens hem een schending betekende van de EU-regelgeving op de interne markt, diende de klager een klacht in tegen Tele 2 bij de Commissie.

In zijn klacht aan de Ombudsman verklaarde de klager dat de Commissie zijn klacht niet naar behoren had afgehandeld.

De Commissie verklaarde dat de desbetreffende regelgeving niet door Tele 2 was overtreden omdat deze regelgeving niet inhield dat een onderneming verplicht was een specifiek betaalmiddel te aanvaarden. De regelgeving hield alleen het beginsel in van niet-discriminatie tussen nationale en grensoverschrijdende betaalmiddelen. Omdat Tele 2 niet factureerde op grensoverschrijdende basis mocht het bedrijf weigeren zijn internationale bankgegevens te verstrekken aan de klager. De Commissie verklaarde dat automatische afschrijving op grensoverschrijdende basis op dit moment nog niet bestond in de EU. Zij was momenteel bezig met het opzetten van een interne betalingszone, met inbegrip van een pan-Europees stelsel voor automatische afschrijving, waartoe zij in 2005 een voorstel voor een richtlijn wilde indienen.

De Ombudsman was van oordeel dat de conclusie van de Commissie dat Tele 2 de communautaire wetgeving niet had overschreden redelijk was. Hij betreurde het dat automatische afschrijving op grensoverschrijdende basis nog niet mogelijk was in de EU maar merkte op dat de Commissie stappen had aangekondigd om in de toekomst iets te doen aan deze situatie.

De Ombudsman vond echter wel dat de procedurele waarborgen wat betreft de afhandeling van klachten in verband met inbreuken in dit geval niet in acht waren genomen. De Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het gemeenschapsrecht²³ bepaalt dat brieven waarin kritiek wordt geuit op het gedrag van particuliere bedrijven niet als klacht geregistreerd hoeven te worden, maar dat wanneer de Commissie besluit een brief niet als klacht te registreren zij de auteur hiervan in kennis dient te stellen. De Ombudsman merkte op dat er in dit geval geen aanwijzingen waren dat dit ook was gebeurd. Voorts was de Ombudsman van mening dat het een goede administratieve praktijk zou zijn voor de Commissie om de klager in kennis te stellen van het resultaat van de navraag die zij heeft gedaan bij de Franse autoriteiten over het gedrag van Tele 2. Voordat de klager zich tot de Ombudsman wendde bleek dit echter niet het geval te zijn geweest. De Ombudsman sloot de zaak derhalve af met een kritische kanttekening.

UITSLUITING VAN DEELNEMING VAN ORGANISATIES MET WINSTOOGMERK

Samenvatting van besluit inzake klacht 2673/2004/PB tegen de Europese Commissie

De klager had een mededeling ontvangen van de Commissie dat zijn groep niet zou voldoen aan de voorwaarden voor deelneming aan een EU-programma voor de verspreiding van informatie aan het algemene publiek over de uitbreiding van de EU omdat het reeds lang de administratieve praktijk was organisaties met een winstoogmerk uit te sluiten van dergelijke programma's. In zijn klacht aan de Ombudsman verklaarde de klager dat dit een foute praktijk was van de Commissie.

²³

PB 2002 C 244, blz. 5.

De Commissie legde uit dat de uitsluiting van organisaties met een winstoogmerk niet een kwestie was van een „administratieve praktijk” maar was gebaseerd op een aantal specifieke overwegingen. In de eerste plaats mag financiële steun van de EU niet resulteren in winst voor de begunstigden. De Commissie oordeelde dat het risico van winst groter was in het geval van particuliere organisaties met een winstoogmerk dan bij maatschappelijke organisaties, die door de Commissie werden beschouwd als organisaties zonder winstoogmerk. Ten tweede bieden maatschappelijke organisaties een multiplicatiefactor, die nuttig wordt geacht voor het programma in kwestie. In de derde plaats was informatie over de uitbreiding van de EU die wordt verspreid door maatschappelijke organisaties die in het algemeen belang werken geloofwaardiger voor de burger dan informatie die door organisaties met winstoogmerk wordt verspreid.

De EU-instellingen beschikken volgens de Ombudsman over een ruime discretionaire bevoegdheid bij het vastleggen van de selectiecriteria en andere voorwaarden voor een oproep tot het indienen van voorstellen. Hij kon evenwel onderzoeken of de instellingen binnen de grenzen van die bevoegdheid hadden gehandeld.

Hij wees erop dat de Commissie het recht had te bepalen dat het programma geen winst zou mogen opleveren voor de begunstigden van EU-fondsen. Dit kon echter ook worden bereikt door een expliciete voorwaarde in de desbetreffende overeenkomsten. De Commissie leek echter uit te gaan van de veronderstelling dat organisaties met een winstoogmerk minder geneigd zouden zijn de voorwaarden van een subsidieovereenkomst in acht te nemen dan maatschappelijke organisaties. Hij betwijfelde of deze veronderstelling gerechtvaardigd was. In het licht van de bevindingen met betrekking tot de tweede en derde overweging vond de Ombudsman het niet nodig deze zaak verder te onderzoeken.

De tweede en derde overwegingen van de Commissie hadden hoofdzakelijk betrekking op de voordelen die het mogelijke resultaat zouden zijn wanneer het programma geconcentreerd zou worden op maatschappelijke organisaties die in het algemeen belang werken. Het leek hem niet onredelijk dat de Commissie van mening was dat deze voordelen het best zouden kunnen worden verwezenlijkt door zich te concentreren op maatschappelijke organisaties. De klager had volgens de Ombudsman dan ook niet aangetoond dat de Commissie buiten haar discretionaire bevoegdheid had gehandeld door te besluiten organisaties met een winstoogmerk uit te sluiten van de desbetreffende oproep tot het indienen van voorstellen.

De Ombudsman maakte tevens een kritische opmerking omdat de Commissie de ontvangst van de voorstellen van de klager en andere kandidaten naar aanleiding van de oproep tot het indienen van voorstellen niet had bevestigd.



3.4.4 Het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF)

ONVOLDOENDE INFORMATIE OVER DE DUUR VAN EEN ONDERZOEK DOOR OLAF

Samenvatting van besluit inzake klacht 140/2004/PB tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding(OLAF)

Een ambtenaar diende een klacht in tegen OLAF met betrekking tot de verwerking van informatie die hij had verstrekt over vermoedelijke illegale praktijken in een communautaire instelling waarvoor hij had gewerkt. Hij betoogde dat OLAF hem onvoldoende had ingelicht over de redelijke periode die nodig is om deze klacht te onderzoeken. De relevante bepaling die destijds van kracht was bevatte de „klokkenluider” voorwaarde, die bepaalt dat de ambtenaar voldoende tijd dient te geven aan OLAF om de zaak te onderzoeken of aan de Commissie om passende maatregelen te nemen voordat hij de hoofden van andere specifieke instellingen van de Gemeenschap op de hoogte brengt van vermeende

misstanden. Voorts wordt „de redelijke periode” hierin gedefinieerd als de periode die de instelling of de Commissie nodig heeft om de onderzoeken uit te voeren mits de ambtenaar of werknemer naar behoren op de hoogte wordt gehouden.

OLAF voerde aan dat het niet om deze bepaling ging, omdat de klager niet had verklaard negatieve gevolgen te hebben ondervonden nadat hij de informatie buiten de Commissie of OLAF openbaar had gemaakt. Tevens verklaarde OLAF dat deze bepaling, zelfs indien ze van toepassing was, in dit geval volledig was nagekomen omdat de klager nooit had aangegeven dat hij van oordeel was dat een redelijke periode was overschreden.

De Ombudsman was van oordeel dat: (i) de bepaling in kwestie tot doel had de ambtenaar te laten zien op welk tijdstip hij of zij informatie buiten de Commissie of OLAF openbaar kon maken zonder negatieve gevolgen te ondervinden, (ii) de bepaling niet inhield dat de ambtenaar in kwestie reeds negatieve gevolgen had moeten ondervinden of navraag had moeten doen over de redelijke periode; en (iii) dat de bepaling duidelijk de verplichting voor OLAF inhield om de ambtenaar in alle gevallen informatie te verstrekken over de periode waarbinnen deze dienst verwacht een onderzoek inzake een klokkenluider klacht af te sluiten. De Ombudsman wees erop dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is die een uitspraak kan doen over de betekenis en interpretatie van het Gemeenschapsrecht en maakte derhalve een kritische kanttekening bij de wijze waarop OLAF de zaak had afgehandeld.

Opmerking

Het gewijzigde Statuut (2004) bevat specifieke regels met betrekking tot deze zaak (Titel II, „Rechten en verplichtingen van de ambtenaren”).



3.4.5 De Europese Investeringsbank

E-MAIL CORRESPONDENTIE MET EEN SOLLICITANT

Samenvatting van besluit inzake klacht 1700/2004/MF tegen de Europese Investeringsbank

De klager stond in een selectie procedure van de Europese Investeringsbank (EIB) op de shortlist. Op 30 mei 2002, zond de klager een e-mail met een verzoek om informatie over de mogelijkheden om bij de EIB te gaan werken. Diezelfde dag zond het Hoofd van de Eenheid Hulpmiddelen van de EIB de klager twee e-mails. In de eerste schreef hij dat hij volledig gek was geworden en merkte hij op dat de klager zijn sollicitatie aan meer dan 18 eenheidshoofden had verstuurd. In de tweede e-mail adviseerde hij de klager te stoppen met het versturen van verdere e-mails. Vervolgens schreef hij „Ik zou het op prijs stellen indien u zich kunt onthouden van dergelijke acties omdat dit niet in het voordeel zou werken van uw sollicitatie”.

In zijn klacht aan de Ombudsman verklaarde de klager in hoofdzaak dat het Hoofd van de Eenheid Hulpmiddelen van de EIB zich jegens hem op een beledigende en intimiderende wijze had gedragen in zijn twee e-mails van 30 mei 2002.

De EIB verklaarde dat de eerste van de twee e-mails per abuis naar de klager was verstuurd en dat de EIB de inhoud ervan oprecht betreurde. In de tweede e-mail was volgens de bank geen sprake van enigerlei intimidatie jegens de klager. Het Hoofd van de eenheid had deze e-mail alleen verzonden om de klager te helpen door hem de raad te geven dat herhaaldelijk contact opnemen met de EIB over de mogelijkheid van tewerkstelling zijn kansen wellicht in gevaar zou kunnen brengen.

De Ombudsman was van oordeel dat de inhoud van de eerste e-mail duidelijk ongepaste taal bevatte indien deze doelbewust naar de klager was verzonden. Omdat de EIB had verklaard dat deze e-mail



per abuis naar de klager was verzonden meende de Ombudsman dat er geen verdere redenen leken te zijn om dit aspect van de klacht verder te onderzoeken.

In de tweede e-mail van de EIB van 30 mei 2002 werd echter een verband gelegd tussen de e-mails van de klager en zijn sollicitatie, namelijk dat deze zou kunnen worden afgewezen indien de klager e-mails bleef zenden met verzoeken om informatie. De Ombudsman wees erop dat de EIB, door in zijn antwoord op een verzoek van de klager om informatie met betrekking tot zijn sollicitatie gebruik te maken van termen die door de gemiddelde lezer zouden kunnen worden uitgelegd als een dreigement, de artikelen 11 en 12, lid 1 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag niet had nageleefd. Hij maakte derhalve een kritische kanttekening.

AFHANDELING VAN EEN VERZOEK OM INFORMATIE DOOR DE EIB

Samenvatting van besluit inzake klacht 3442/2004/PB tegen de Europese Investeringsbank

De klager had informatie gevraagd over leningen die de Europese Investeringsbank (EIB) via intermediaire banken beschikbaar had gesteld voor kleine en middelgrote projecten op het gebied van hernieuwbare energie. Hij betoogde dat de EIB zijn verzoek ten onrechte had afgewezen. De EIB verklaarde dat het zijn beleid is dat „openbaarmaking van gedetailleerde informatie over algemene leningsfaciliteiten tot de bevoegdheid hoort van de intermediaire bank (...). De EIB verstrekt op verzoek geaggregeerde gegevens over de globale financiering van leningen, met inbegrip van de opsplitsing naar land en sector”. De Bank baseerde zich hierbij op de overweging dat de begunstigen een contractuele band hadden met de intermediaire bank en niet met de EIB en dat de EIB geen informatie openbaar mocht maken die deel uitmaakte van de vertrouwelijke relatie tussen de intermediaire bank en de eindbegunstigde. In het licht van de relevante uitzondering in het reglement voor publieke toegankelijkheid van documenten van de Europese Investeringsbank leek dit een legitieme overweging. De Ombudsman oordeelde derhalve dat er geen sprake was van wanbeheer.

De klager voerde tevens aan dat hij lang had moeten wachten op een antwoord van de EIB op zijn klacht over de weigering om toegang te verschaffen tot de hierboven vermelde informatie. De EIB verklaarde dat gezien de complexiteit van de klacht moest worden gewacht totdat alle relevante deskundigen naar behoren hadden kunnen worden geraadpleegd.

De Ombudsman wees erop dat het een goede administratieve praktijk is klachten binnen een redelijke termijn af te handelen en in ieder geval binnen een eventuele, door de betrokken instelling vastgestelde termijn. In dit geval bedroeg de door de EIB in zijn Code van Goed Administratief Gedrag vastgestelde termijn twee maanden. De Ombudsman was niet overtuigd door de verklaring van de EIB voor zijn late antwoord, omdat hij niet inzag waarom de EIB de kwestie als „complex” had bestempeld in de zin van de relevante bepaling in zijn Code van Goed Administratief Gedrag. De Ombudsman vond derhalve dat het niet beantwoorden van de klacht van 9 juli 2004 binnen de in zijn Code van Goed Administratief Gedrag vastgestelde termijn van twee maanden betekende dat er sprake was van wanbeheer. Hij maakte derhalve een kritische kanttekening.

3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN



3.5.1 De Europese Commissie

LEEFTIJDSGRENZEN VOOR STAGEPROGRAMMA

Samenvatting van besluit inzake klacht 2107/2002/(BB)PB tegen de Europese Commissie

De klacht had betrekking op de regels met betrekking tot de stageperiodes bij de Commissie waarin expliciet een leeftijdsgrens is vermeld van 30 jaar. De klager voerde aan dat de leeftijdsgrens discriminatie op grond van leeftijd betekende en in strijd was met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Artikel 21 van dit Handvest bepaalt dat: „Elke discriminatie, met name op grond van [...] leeftijd [...] is verboden”. Volgens de vaste jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie is een verschil in behandeling discriminerend indien het niet gerechtvaardigd wordt door objectieve factoren.

De Commissie betoogde dat de leeftijdsgrens van 30 jaar objectief gerechtvaardigd was omdat haar stageprogramma bestemd was voor jongeren aan het begin van hun loopbaan zodat de leeftijdsgrens derhalve niet discriminerend was en in overeenstemming met artikel 21 van het Handvest.

Na de argumenten van de Commissie zorgvuldig te hebben onderzocht was de Ombudsman van oordeel dat de leeftijdsgrens in het stageprogramma een niet-gerechtvaardigde discriminatie was. Hij richtte derhalve een ontwerpaanbeveling aan de Commissie op 15 juni 2004 op grond waarvan zij de leeftijdsgrens zou moeten afschaffen.

Op 29 maart 2005 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij nieuwe regels had goedgekeurd met betrekking tot haar stageprogramma waarin geen leeftijdsgrens gold. Deze regels waren van toepassing met ingang van 1 maart 2005.

Op basis van zijn onderzoek concludeerde de Ombudsman dat de Commissie de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman had aanvaard en dat de door de Commissie genomen maatregel voldeed. Hij sloot deze zaak derhalve af.

Hij merkte tevens op dat ook andere communautaire instellingen en organisaties een leeftijdsgrens toepassen in hun stageprogramma's. Hij kondigde derhalve aan dat hij een initiatiefonderzoek zou starten van deze programma's.

ANNULERING VAN EEN FINANCIËLE VERBINTENIS

Samenvatting van besluit inzake klacht 2111/2002/MF (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

De klager had een project ingediend bij de Vertegenwoordiging van de Commissie in Frankrijk met betrekking tot communicatiestrategieën in verband met de EU-uitbreiding. Het project omvatte drie persbezoeken. In november 2001 ging de Commissie een financiële verbintenis aan voor de cofinanciering van het project van de klager waarmee een bedrag was gemoeid van in totaal 94 854 Euro voor de drie bezoeken. Vier weken voor het laatste onderdeel van het project dat het derde persbezoek omvatte, besloot de Vertegenwoordiging van de Commissie de verbintenis te annuleren.

In zijn klacht aan de Ombudsman liet de klager weten terugbetaling van de kosten en compensatie voor de veroorzaakte schade te eisen.

De Commissie betoogde dat het besluit in kwestie niet een eenzijdige beëindiging van een contractuele verplichting was en dat zij dan juridisch ook geen enkele verplichting had jegens de klager. Er was volgens haar geen sprake van eventuele schade.

De Ombudsman wees op artikel 10 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag. Hij merkte op dat de klager was meegedeeld dat het project was goedgekeurd en dat de kosten hiervoor zouden worden gedekt. Voorts had de Commissie een financiële bijdrage geleverd voor de eerste twee persbezoeken. De Ombudsman was van oordeel dat de klager er onder deze omstandigheden redelijkerwijze van kon uitgaan dat de Commissie een financiële bijdrage zou leveren aan het laatste persbezoek.

De Ombudsman deed een voorstel voor een minnelijke schikking waarin hij voorstelde dat de Commissie maatregelen zou nemen om ervoor te zorgen dat de klager voor zover mogelijk in dezelfde positie zou verkeren als in het geval wanneer geen wanbeheer was vastgesteld. Dit zou een redelijk aanbod kunnen inhouden van financiële compensatie.

De Commissie deelde de Ombudsman mee dat zij besloten had dit voorstel te aanvaarden. De klager merkte op dat de Commissie echter nog geen contact met hem had opgenomen. De Ombudsman stelde derhalve een ontwerpaanbeveling op waarin hij er bij de Commissie op aandrang onverwijld contact op te nemen met de klager om tot een billijke oplossing te komen met een redelijke compensatie.

De Commissie stemde er uiteindelijk mee in de klager een bedrag van 56 000 Euro te betalen als compensatie waarmee deze akkoord ging. De Ombudsman sloot de zaak derhalve af.

SELECTIE VAN LEERLINGEN VOOR DE EUROPESE SCHOOL

Samenvatting van besluit inzake klacht 1435/2003/MF tegen de Europese Commissie

De klagers hadden hun zoon willen inschrijven in de Engelse sectie van de basisschool in de Europese School in Elzene, Brussel, voor het schooljaar 2003/2004 doch werden afgewezen. In hun klacht aan de Ombudsman verklaarden zij dat hen niet was meegedeeld op grond van welke redenen dit besluit was genomen en zij eisten dat het ongedaan werd gemaakt.

De Commissie verklaarde dat de toelatingsvoorwaarden voor leerlingen aan de Europese Scholen waren goedgekeurd door de Raad van Bestuur, die had besloten dat inschrijving in een van de taalsecties van de Europese Scholen (kleuterschool, basisschool en middelbare school) over het algemeen geschiedt op grond van de taal die hoofdzakelijk wordt gesproken door de leerling. In dit geval werden in het gezin Italiaans en Spaans gesproken. De zoon van de klagers mocht op de Europese School worden ingeschreven maar niet noodzakelijkerwijze in de door de ouders gekozen taalsectie.

De Ombudsman merkte op dat de Directeur van de Europese School van Elzene in zijn brief aan de klagers van 25 september 2003 zowel had verwezen naar de talen die volgens hem hoofdzakelijk werd gesproken door de zoon van de klagers, namelijk Spaans en Italiaans, als naar het gebrek aan plaatsen in de Engelse taalsectie. Het besluit leek derhalve gebaseerd te zijn op beide overwegingen. Indien toelating tot een specifieke taalsectie echter afhankelijk was van de talen die hoofdzakelijk gesproken worden door de leerling, was niet duidelijk waarom de directeur eveneens had verwezen naar het gebrek aan beschikbare plaatsen in de Engelse taalsectie, omdat deze taal, volgens de directeur niet een van de talen was die hoofdzakelijk werd gesproken door de zoon van de klagers. Indien toelating tot een specifieke taalsectie echter afhankelijk was van de beschikbaarheid van plaatsen in die sectie, was niet duidelijk waarom de directeur eveneens verwees naar de talen die hoofdzakelijk door de zoon van de klager werden gesproken. De Ombudsman was derhalve van oordeel dat de brief van de directeur van de Europese School in Elzene niet duidelijk genoeg was om de klagers in staat te stellen de redenen te begrijpen achter het besluit hun zoon niet in de Engelse sectie in te schrijven.

Dit betekent een gebrek aan transparantie in de procedure voor de selectie van leerlingen zodat er sprake is van wanbeheer.

De Ombudsman richtte een ontwerpaanbeveling tot de Commissie op grond waarvan de Commissie zou moeten trachten duidelijkheid te brengen in de toelatingsvoorwaarden voor leerlingen in de taalsecties van de Europese Scholen.

In haar omstandig advies deelde de Commissie de Ombudsman mee dat de Raad van Bestuur had besloten dat de Raad van Inspecteurs zich zou buigen over de taalsecties in de Europese scholen in het algemeen. De Commissie verklaarde tevens dat zij ondertussen de secretaris-generaal van de Europese Scholen had verzocht meer duidelijkheid te brengen in de toelatingscriteria voor leerlingen. Met het oog op goed beheer, transparantie en de verantwoordingsplicht in het Europese Schoolstelsel, heeft de Commissie een uitgebreid overleg gelanceerd over de ontwikkeling van de Europese Scholen dat tot 30 juni 2005 zou lopen.

De klager deelde de diensten van de Ombudsman mee genoeg te nemen met het omstandig advies van de Commissie en dat hun zoon voor het schooljaar 2005/2006 was aanvaard in de Engelse taalsectie. De Ombudsman concludeerde dat de Commissie zijn ontwerpaanbeveling had aanvaard en dat de door haar genomen maatregelen volstonden. Hij sloot deze zaak derhalve af.

TOEGANG TOT EEN DOCUMENT UIT EEN LIDSTAAT BIJ PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE TEKORTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 116/2005/MHZ tegen de Europese Commissie

De klager, een lid van het Europees Parlement, verzocht de Commissie om toegang tot een brief die in maart 2004 door de toenmalige minister van financiën aan de Commissie was gezonden in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten. De Commissie weigerde dit op grond van artikel 4, lid 1, onder a), vierde streepje van Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie²⁴, omdat openbaarmaking van de brief de bescherming van het algemeen belang zou aantasten wat betreft het financieel, monetair en economisch beleid van de lidstaat in kwestie.

De klager betoogde dat de Commissie de hier bovenvermelde uitzondering te ruim had geïnterpreteerd en verzocht om toegang tot het document.

De Commissie hield vol dat openbaarmaking van de brief het economisch en financieel beleid van de Portugese regering negatief zou beïnvloeden. Omdat zij de brief in kwestie op grond van deze uitzondering niet openbaar kon maken, had zij alvorens het verzoek van de klager te weigeren, de Portugese autoriteiten niet geraadpleegd.

De Ombudsman richtte zich vervolgens tot de Permanente Vertegenwoordiging van Portugal bij de Europese Unie met het verzoek de Portugese autoriteiten te vragen of openbaarmaking van de brief in kwestie negatieve gevolgen zou hebben voor het economisch en financieel beleid van de Portugese regering. De Portugese autoriteiten waren van mening dat de brief in kwestie geen elementen bevatte die van invloed zouden kunnen zijn op het economisch en financieel beleid van Portugal en dat de brief derhalve openbaar kon worden gemaakt aan de klager.

De Ombudsman stuurde het antwoord van de Portugese autoriteiten door naar de Commissie en vroeg de Commissie hem mee te delen of zij nu bereid was toegang te verlenen tot de brief in kwestie. Omdat de Commissie binnen de hiervoor vastgestelde termijn niet was ingegaan op dit verzoek, stelde de Ombudsman een ontwerpaanbeveling op waarin de Commissie werd gevraagd haar weigering toegang te verlenen tot het document in kwestie opnieuw in overweging te nemen.

²⁴

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB 2001 L 145, blz. 43.

Kort nadat de ontwerpaanbeveling was opgesteld ontving de Ombudsman een antwoord van de Commissie op zijn eerdere verzoek. Zij stemde er mee in de klager toegang te verschaffen tot het document in kwestie waarvan zij een kopie had bijgevoegd. De Commissie verontschuldigde zich tevens voor haar late antwoord aan de Ombudsman.

De Ombudsman concludeerde dat het antwoord van de Commissie inhoudelijk betekende dat zijn ontwerpaanbeveling was aanvaard en bevredigende maatregelen inhield voor de tenuitvoerlegging ervan.



3.5.2 Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

MISLEIDENDE INFORMATIE IN PERSOVERZICHT

Samenvatting van besluit inzake klacht 3446/2004/GG tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

De klager, een voormalige Brusselse correspondent van het Duitse weekblad *Stern*, diende bij de Ombudsman een aantal klachten in tegen OLAF. Zaak 1840/2002/GG had betrekking op beschuldigingen van OLAF dat vertrouwelijke OLAF-documenten die door de klager waren gebruikt in twee persartikelen via omkoperij waren verkregen. Na een onderzoek maakte de Ombudsman een kritische kanttekening in die zaak (zie het Jaarverslag van de Ombudsman van 2004). Zaak 2485/2004/GG (zie hieronder, deel 3.7.3) had betrekking op onjuiste en misleidende verklaringen in opmerkingen van OLAF aan de Ombudsman tijdens het onderzoek in zaak 1840/2002/GG.

De huidige zaak heeft betrekking op een persoverzicht voor juni 2004 dat OLAF op zijn website plaatste en dat verwijzingen bevatte naar artikelen in de *Süddeutsche Zeitung* en *EU observer* over het conflict van de klager met OLAF. De klager verklaarde dat deze artikelen zodanig en op tendentieuze wijze werden geciteerd dat de betekenis ervan werd verdraaid zodat OLAF zich niet objectief en onpartijdig had gedragen. OLAF had de passage in kwestie na dit verzoek reeds gewijzigd. De klager was echter van oordeel dat de tekst nog steeds misleidend was. Hij vroeg OLAF de tekst onmiddellijk in te trekken of te corrigeren.

De Ombudsman was van oordeel dat de tekst van OLAF duidelijk impliceerde dat een voormalig woordvoerder van de Commissie zijn beschuldigingen tegen de klager had bevestigd. Volgens het artikel in de *Süddeutsche Zeitung* had de woordvoerder deze verklaringen echter nader gepreciseerd en zich in meer gematigde termen uitgedrukt. De Ombudsman was derhalve van mening dat de tekst van OLAF misleidend was.

Voorts werd in het persoverzicht van OLAF vermeld dat de adjunct-woordvoerder tegen de *EUobserver* had verklaard geen reden te zien voor een ontkenning wat betreft het artikel in de *Süddeutsche Zeitung*. Omdat OLAF de inhoud van dat artikel echter niet correct had weergegeven was de Ombudsman van oordeel dat de verklaring van de woordvoerder was verdraaid. In een ontwerpaanbeveling vroeg hij OLAF dan ook de informatie in zijn persoverzicht te herzien en recht te zetten.

OLAF reageerde door met drie voorstellen te komen voor de tenuitvoerlegging van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman: (i) het verwijderen van twee alinea's van het persoverzicht; (ii) wijziging van een alinea of (iii) verwijdering van alle persanalyses van zijn website en opheffing van deze service. De Ombudsman deelde OLAF mee dat de eerste twee voorstellen het probleem waarschijnlijk al zouden oplossen en dat de tweede optie volgens de klager bijzonder geschikt was. OLAF veranderde de formulering van de alinea in kwestie en de klager ging hiermee akkoord.

Hoewel de klager nog verdere kritiek uitte tegen OLAF was de Ombudsman van mening dat OLAF zijn ontwerpaanbeveling had aanvaard en dat de nodige maatregelen waren genomen voor de tenuitvoerlegging ervan. Hij sloot deze zaak derhalve af.

3.6 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN



3.6.1 De Europese Commissie

KLACHT OP GROND VAN ARTIKEL 226 MET BETREKKING TOT PENSIOENOVERDRACHT

Samenvatting van besluit inzake klacht 1423/2004/ELB tegen de Europese Commissie

De klager, een tijdelijke functionaris van het Europees Parlement had eerder pensioenrechten verkregen door zijn werk in de landbouwsector in Frankrijk. Hij wilde deze pensioenrechten overdragen naar het communautaire pensioenstelsel overeenkomstig het Statuut, doch zonder succes. Vervolgens diende hij een klacht in bij de Commissie op grond van artikel 226 tegen Frankrijk.

Aan de Ombudsman, verklaarde de klager dat de Commissie zijn klacht niet naar behoren had afgehandeld.

De Commissie verklaarde dat een Franse pensioenautoriteit met toestemming van het Frans Ministerie van Sociale Zaken de mogelijkheid onderzocht om pensioenrechten over te dragen ongeacht de vraag of Frankrijk een speciale overeenkomst had geratificeerd inzake de overdracht van pensioenrechten. Zij vroeg de klager contact op te nemen met de administratie waarvoor hij werkte (d.w.z. het Parlement), met het verzoek een met redenen omklede herinnering te adresseren aan de relevante Franse pensioenautoriteit. De Commissie was van oordeel dat het op dit moment niet passend was de zaak voor het Hof van Justitie te brengen. Indien echter op korte termijn geen resultaat werd behaald zou de Commissie haar standpunt herzien en deze zaak wel aanhangig maken. De Commissie deelde de Ombudsman vervolgens het antwoord van de Franse pensioenautoriteit mee, waarin deze meedeelde dat bepalingen gelijkend op die welke voor het algemene stelsel waren goedgekeurd ook voor werknemers in de landbouwsector zouden kunnen worden goedgekeurd en dat hiertoe ingediende verzoeken opnieuw zouden worden onderzocht.

Op basis van het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot de lopende activiteiten van de Commissie om ervoor te zorgen dat de communautaire wetgeving op dit gebied wordt nageleefd, was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie haar juridische bevoegdheden als hoedster van de Verdragen niet te buiten was gegaan. De Ombudsman achtte het nuttig er verder nog op te wijzen dat hij begreep dat de Commissie oprecht naar een oplossing zocht zodat de klager zijn rechten als ambtenaar van de Europese Gemeenschappen kon genieten.

KLACHT OP GROND VAN ARTIKEL 226 IN EEN ZAAK DIE AANHANGIG IS BIJ EEN NATIONAAL HOOGGERECHTSHOF

Samenvatting van een besluit inzake klacht 3254/2004/(OV)ID tegen de Europese Commissie

De klager richtte zich tot de Ombudsman met de klacht dat de Commissie zijn op grond van artikel 226 ingediende klacht niet naar behoren had afgehandeld. De Griekse autoriteiten zouden verzuimd hebben om hem te erkennen als chemisch ingenieur op basis van zijn in het Verenigd Koninkrijk verkregen beroepskwalificatie als materiaalkundig ingenieur. De klager voerde met name aan dat de Commissie Richtlijn 89/48/EEC²⁵ en de artikelen 43 en 47 van het EG-Verdrag in zijn geval verkeerd had geïnterpreteerd.

²⁵

Richtlijn van de Raad van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, PB 1989 L 19, blz. 16.

Om na te gaan of het gerechtvaardigd was deze klacht te onderzoeken, ging de Ombudsman na of hiervoor ook de juridische of feitelijke aspecten van een zaak die voor een communautaire of nationale rechtbank aanhangig is gemaakt moeten worden onderzocht. Dit is des te meer van belang wanneer de klacht betrekking heeft op vraagstukken die verband houden met de interpretatie en toepassing van nationale wetgeving omdat nationale rechtbanken in een betere positie verkeren dan de Ombudsman om dergelijke kwesties te onderzoeken.

Na de klacht, de opmerkingen van de klager over het standpunt van de Commissie en de stappen die de klager voor de Raad van State (de Hoge Administratieve Rechtbank) van Griekenland in september 2004 had ondernomen te hebben onderzocht, was de Ombudsman van oordeel dat om te kunnen beoordelen of de argumenten van de klager gegrond waren een zorgvuldig onderzoek was vereist van de vraagstukken die door de actie van de klager voor de Raad van State van Griekenland aan de orde werden gesteld, onder meer vraagstukken met betrekking tot de interpretatie en toepassing van de Griekse wetgeving in verband met de regulering in Griekenland van beroepsactiviteiten als „materiaalkundig ingenieur met specialisatie in Polymeerwetenschappen en Technologie en hun relatie met de activiteiten die binnen de draagwijdte van het beroep van chemisch ingenieur vallen zoals dat in de lidstaat is gereguleerd. De Ombudsman achtte verder onderzoek onder deze omstandigheden niet gerechtvaardigd omdat dit in feite zou neerkomen op een duplicatie van de juridische procedure die de klager had ingeleid bij de Griekse Raad van State.

De Ombudsman lichtte echter de omstandigheden toe waarin de klager zijn klacht opnieuw bij de Ombudsman mocht indienen nadat de nationale juridische procedure was beëindigd.

VRIJ LENEN VAN BOEKEN UIT OPENBARE BIBLIOTHEKEN

Samenvatting van besluit inzake klachten 3452/2004/JMA en andere tegen de Europese Commissie

De Ombudsman ontving een groot aantal klachten met betrekking tot het besluit van de Commissie om een inbreukprocedure in te leiden tegen Spanje in verband met de tenuitvoerlegging van Richtlijn 92/100/EEG van de Raad van 19 november 1992 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom²⁶.

Volgens de klagers was de Commissie van oordeel dat de praktijk van Spaanse openbare bibliotheken om boeken zonder leengeld uit te lenen in strijd was met de Richtlijn. Zij betoogden dat de interpretatie van de Commissie van de Richtlijn en haar besluit om een inbreukprocedure in te leiden tegen Spanje het bestaan van openbare bibliotheken als een elementaire openbare dienstverlening aantast en indruist tegen de fundamentele rechten van burgers op toegang tot cultuur.

De Ombudsman vroeg zijn nationale en regionale collegae in het Europees Netwerk van Ombudsmannen om informatie. Op basis van de antwoorden van het Netwerk, bleek dat tal van lidstaten Richtlijn 92/100 correct hadden kunnen uitvoeren zonder dat leengeld verplicht werd voor het lenen van boeken uit openbare bibliotheken.

De Commissie verklaarde dat zij een inbreukprocedure had ingeleid niet omdat openbare bibliotheken in Spanje boeken gratis uitlenen maar omdat de Spaanse autoriteiten er niet voor hadden gezorgd dat auteurs vergoed werden voor het uitlenen van hun werken uit openbare bibliotheken. Eerbiediging van het recht op auteurs- en naburige rechten en de vergoeding hiervoor, overeenkomstig Richtlijn 92/100, betekent niet dat personen niet langer kosteloos boeken kunnen lenen of dat bibliotheken extra vergoedingen verschuldigd zijn. In de meeste lidstaten worden deze vergoedingen gefinancierd door de relevante overheid. De Commissie deelde de Ombudsman tevens mee dat zij deze zaak naar het Hof van Justitie had doorverwezen (Zaak C-36/05).

²⁶

Richtlijn 92/100/EEG van de Raad van 19 november 1992 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom, PB 1992 L 346, blz. 61.

Omdat er juridische procedures lopen bij het Hof van Justitie sloot de Ombudsman zijn onderzoek af. Hij onderstreepte dat de klager dankzij dit onderzoek en met name de samenwerking met de nationale ombudsmannen, inzicht had gekregen in de motivering van de Commissie voor haar acties en de mogelijkheden om de Richtlijn correct uit te voeren.

3.7 NA EEN SPECIAAL VERSLAG GESLOTEN ZAKEN



3.7.1 De Raad van de Europese Unie

VERZUIM OM GELDIGE REDENEN TE GEVEN VOOR BLIJVEN OPSTELLEN VAN WETGEVING ACHTER GESLOTEN DEUREN

Samenvatting van een speciaal verslag naar aanleiding van klacht 2395/2003/GG tegen de Raad van de Europese Unie

De klagers, een Duits lid van het Europees Parlement en een vertegenwoordiger van de jongerengroep van de Christen Democratische Unie (CDU) verklaarden dat het reglement van orde van de Raad niet strookte met artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, op grond waarvan de Raad en andere communautaire instellingen en organisaties besluiten in zo groot mogelijke openheid moeten nemen.

De Raad voerde aan dat de mate van openheid van haar bijeenkomsten een politieke keuze is die door de Raad moet worden gemaakt. De Ombudsman was het hier niet mee eens omdat artikel 1, lid 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie van toepassing is op de Raad en omdat artikel 207 van het EG-Verdrag weliswaar bepaalt dat de Raad zijn eigen reglement van orde vaststelt, doch hierin niet wordt gerept over de mate waarin zijn bijeenkomsten waarin hij in als wetgever optreedt open moeten zijn voor het publiek, moet worden beschouwd als een politieke keuze die tot de discretionaire bevoegdheid van de Raad behoort.

De Raad voerde tevens aan dat artikel 1, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie alleen maar aangaf dat de *toekomstige* Europese Unie zo open mogelijk moest zijn. De Ombudsman was van mening dat tevens rekening zou moeten worden gehouden met de ontwikkelingen sedert de goedkeuring van dat artikel in zijn huidige vorm in 1997. Hij wees erop dat de Raad reeds een nieuw reglement van orde had goedgekeurd in 2000 waarin werd vastgesteld dat meer openheid moest worden gecreëerd in de bijeenkomsten waarin hij als wetgever optreedt. De Raad gaf hiermee volgens de Ombudsman aan dat maatregelen om de transparantie van zijn wetgevende activiteiten moesten en konden worden genomen. De goedkeuring van het nieuw reglement van orde bevestigde dat dergelijke maatregelen mogelijk waren en zijn in het kader van de bestaande communautaire wetgeving.

De Ombudsman stelde derhalve vast dat de Raad geen geldige redenen had gegeven waarom hij zijn reglement van orde niet zou kunnen wijzigen om zijn bijeenkomsten waar hij als wetgever optreedt openbaar te houden. De Ombudsman zond zijn conclusie van wanbeheer naar het Europees Parlement door in een speciaal verslag met de aanbeveling dat de Raad „zijn weigering om te besluiten in het openbaar bijeen te komen wanneer hij optreedt als wetgever zou moeten herzien.”



3.7.2 De Europese Commissie

ONDERWIJSKOSTEN VOOR KINDEREN MET BIJZONDERE ONDERWIJSBEHOEFTE

Samenvatting van een speciaal verslag naar aanleiding van klacht 1391/2002/JMA tegen de Europese Commissie

De klager was een ambtenaar van de Commissie en had een dochter met bijzondere onderwijsbehoeften waarin niet tegemoet kon worden gekomen door de Europese Scholen die kosteloos onderwijs verschaffen aan personeel van de communautaire instellingen en organisaties. Omdat de Europese Scholen haar dochter niet konden bieden wat zij nodig had, moest de klager haar kind naar een andere school sturen en een deel van de onderwijskosten betalen.

Tijdens het onderzoek ontving de Ombudsman nog 21 andere klachten waarin het om soortgelijke feiten en identieke aanklachten ging.

Het onderzoek van de Ombudsman wees uit dat de integratie van gehandicapte kinderen in het reguliere onderwijsstelsel een beleidsdoel is van de Commissie dat tot op heden echter nog niet verplicht is. Voorts lopen de wetgeving en praktijken van de lidstaten in dit opzicht sterk uiteen. Hij was dan ook van mening dat de Commissie een redelijke verklaring had gegeven voor het feit dat de Europese Scholen alleen onderwijs kan verstrekken aan een aantal kinderen met bijzondere onderwijsbehoeften terwijl kinderen met een ernstigere afwijking niet in de scholen zijn geïntegreerd. De Ombudsman was er echter niet van overtuigd dat de Commissie de financiële aspecten van deze zaak adequaat had uitgelegd. Hij stelde derhalve vast dat er sprake was van niet gerechtvaardigde discriminatie door de afwijkende financiële behandeling van het personeel.

De Ombudsman stelde derhalve een ontwerpaanbeveling op voor de Commissie waarin hij de aanbeveling deed dat zij de nodige maatregelen zou nemen om er voor te zorgen dat ouders van kinderen met bijzondere onderwijsbehoeften die vanwege de mate van hun handicap niet tot een Europese School kunnen worden toegelaten niet hoeven bij te dragen tot de onderwijskosten van hun kinderen.

In haar omstandig advies toonde de Commissie zich bereid haar huidige beleid te herzien, afhankelijk van de budgettaire beperkingen waarvoor in de begrotingsprocedure een oplossing kan worden gevonden. Dit is weliswaar bemoedigend maar betekent geen ondubbelzinnige aanvaarding van de ontwerpaanbeveling.

De Ombudsman oordeelde het derhalve passend een speciaal verslag op te stellen voor het Europees Parlement met een aanbeveling in dezelfde termen als in de eerdere ontwerpaanbeveling.



3.7.3 Het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

VERSCHAFFEN VAN ONJUISTE EN MISLEIDENDE INFORMATIE AAN DE OMBUDSMAN TIJDENS EEN EERDER ONDERZOEK

Samenvatting van een speciaal verslag naar aanleiding van klacht 2485/2004/GG tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)

De klager, de Brusselse correspondent voor het Duitse weekblad *Stern*, had kopieën in handen gekregen van vertrouwelijke OLAF-documenten en deze documenten in twee artikelen gebruikt. Twee weken later had OLAF een persbericht gepubliceerd waarin het verklaarde dat „een journalist” een aantal vertrouwelijke OLAF-documenten in handen had gekregen, mogelijk door „een ambtenaar

te betalen” en dat hij derhalve besloten had een intern onderzoek te openen. De klager en zijn weekblad waren van oordeel dat zelfs hoewel geen namen werden genoemd in het persbericht, de beschuldiging van omkoperij duidelijk aan zijn adres was gericht. Volgens de klager was deze beschuldiging niet gegrond.

Toen OLAF weigerde het persbericht in te trekken, diende de klager een klacht in bij de Ombudsman (zaak 1840/2002/GG). Tijdens het onderzoek van de Ombudsman wees OLAF de beschuldigingen van de klager af en kwam hij met een aantal argumenten om aan te tonen dat de verwijzing naar „een journalist” betrekking kon hebben op een van de verschillende journalisten die artikelen had gepubliceerd waaruit bleek dat zij in het bezit waren van de documenten in kwestie. Voorts suggereerde het Bureau dat „de verwijzing ook naar een andere journalist kon zijn omdat OLAF niet had verklaard dat het onderzoek betrekking had op specifiek materiaal dat reeds was gepubliceerd”.

Op basis van het bewijsmateriaal waarover hij beschikte, concludeerde de Ombudsman dat het op grond van het relevante persbericht duidelijk was dat werd verwezen naar de klager en dat OLAF de beschuldiging niet met bewijsmateriaal had gestaafd. De Ombudsman richtte derhalve een ontwerpaanbeveling aan OLAF met het verzoek de beschuldiging van omkoperij in te trekken. Omdat de Ombudsman van mening was dat OLAF deze ontwerpaanbeveling niet naar behoren had uitgevoerd, maakte hij een kritische opmerking.

Vervolgens voerde de Belgische Officier van Justitie een huiszoeking uit in het kantoor en de woning van de klager in Brussel waarbij een groot aantal documenten in beslag werd genomen. Het bleek dat deze maatregelen waren gebaseerd op basis van informatie die OLAF naar de Belgische en Duitse informatie had verstuurd. De klager diende een nieuwe klacht in bij de Ombudsman met kopieën van de brieven van OLAF aan de autoriteiten die volgens hem aantoonde dat OLAF onjuiste informatie had verstrekt in de context van zaak 1840/2002/GG die de Ombudsman wellicht zou kunnen misleiden en het onderzoek zou kunnen manipuleren.

OLAF verklaarde dat zijn verklaringen volstrekt juist en niet misleidend waren.

De Ombudsman onderzocht vier verklaringen of groepen van verklaringen die de klager onjuist of misleidend achtte en kwam tot de conclusie dat OLAF in alle vier gevallen inderdaad onjuiste of misleidende informatie had verstrekt. Hij richtte derhalve een ontwerpaanbeveling aan OLAF met het verzoek te erkennen dat hij onjuiste en misleidende verklaringen had verstrekt aan de Ombudsman met betrekking tot zaak 1840/2002/GG.

Na het omstandig advies van OLAF te hebben onderzocht was de Ombudsman van mening dat OLAF in feite had geweigerd zijn ontwerpaanbeveling te aanvaarden. Hij stelde derhalve een speciaal verslag op voor het Europees Parlement waarin hij zijn ontwerpaanbeveling opnieuw formuleerde als aanbeveling.

3.8 ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN

BETALING VOOR EEN BLOEMSTUK

*Samenvatting van besluit inzake een onderzoek op eigen initiatief OI/3/2005/OV
(Vertrouwelijk) met betrekking tot de Europese Commissie*

In april 2005 ontving de Ombudsman een klacht van een bloemist in een niet-EG land met betrekking tot het vermeende verzuim van de Delegatie van de Commissie in dat land (de Delegatie) om de klager te betalen voor een bloemstuk dat hij had geleverd voor het recent geopende perscentrum van de Delegatie. De klager verklaarde dat de Commissie een mondelinge afspraak over deze kwestie zou moeten nakomen en hem voor de geleverde dienst zou moeten betalen.



De Ombudsman kon geen onderzoek instellen van deze klacht omdat de klager geen EU-ingezetene was en niet woonachtig was in een EU-lidstaat (artikel 195 van het EG-Verdrag). Omdat dit vraagstuk wel een onderzoek verdiende, besloot de Ombudsman in deze zaak een onderzoek op eigen initiatief te openen tegen de Commissie.

De Commissie verklaarde dat zij de ruimte van het Pers- en informatiecentrum van de delegatie ter beschikking had gesteld van de Italiaanse ambassade en een geassocieerde stichting voor een evenement en dat het bloemstuk in die context was geleverd. Het contract van de klager voor de levering van het bloemstuk was met de Italiaanse ambassade en de stichting. Tussen de Delegatie en de klager was geen contract opgesteld.

De Ombudsman stelde vast dat er inderdaad geen contract bestond tussen de Commissie en de klager voor het bloemstuk en aan deze conclusie werd geen afbreuk gedaan door het feit dat het bloemstuk werd geleverd in het gebouw van de Delegatie. De Ombudsman was derhalve van oordeel dat het verzoek van de klager aan de Commissie om betaling niet gegrond was en dat er geen sprake was van wanbeheer.

Hij deelde de klager echter mee dat deze kon overwegen een klacht in te dienen bij het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Een van de redenen waardoor de klager onder meer op problemen was gestuit, bleek het feit dat het hoofd van de Italiaanse ambassade daar niet langer werkte, zodat de Ombudsman besloot een kopie van zijn besluit naar de Italiaanse ambassade in het land van de Delegatie te sturen.

De klager verklaarde dat hij van mening was dat het besluit van de Ombudsman juist was en hem zou kunnen helpen een oplossing te vinden voor zijn klacht.



4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE



4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

Constructieve werkrelaties tussen de Europese Ombudsman en de instellingen en organen van de EU zijn cruciaal om te bereiken dat de klachten van de burgers snel en doeltreffend worden behandeld. De Ombudsman benut de kansen die zijn ontmoetingen met leden en ambtenaren van de instellingen bieden om uit te leggen wat de filosofie achter zijn werkzaamheden is, hoe het best kan worden gereageerd op de klachten die hij onder hun aandacht brengt en hoe de procedures kunnen worden verbeterd. Dit helpt hem bij de vervulling van zijn tweeledige rol als extern controlemechanisme en als instrument ter verbetering van de kwaliteit van het bestuur. De Ombudsman nodigt voorts vertegenwoordigers van andere instellingen en organen uit om zijn personeel toe te spreken zodat dit op de hoogte blijft van politieke en wetgevende ontwikkelingen in de Unie. Ten slotte wisselt hij ook geregeld informatie uit met cruciale gesprekspartners zoals de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, van wie de werkzaamheden voor het gebied van de Ombudsman van direct belang zijn;

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de instelling heeft de Ombudsman aangegeven te willen voortbouwen op de samenwerking die tot op heden is bereikt om een EU-bestuur van de hoogste kwaliteit te bereiken. Het formele diner van 17 november voor de voorzitters en de secretarissen-generaal van de EU-instellingen en de hoofden van de EU-organen en agentschappen was hiertoe een uitstekende gelegenheid (zie paragraaf 6.1). De voorzitter van de Europese Commissie, de heer José Manuel BARROSO, sprak bij deze gelegenheid over het thema en herhaalde zijn toezegging, gedaan bij gelegenheid van de bijeenkomst van 25 mei van de Ombudsman met het college van leden van de Commissie om ten behoeve van de burgers nauwer met de Ombudsman samen te werken. Bijzonderheden van deze bijeenkomst worden behandeld in paragraaf 4.2 hieronder.

De Ombudsman en het Parlement – een bijzondere relatie

De speciale relatie van de Ombudsman met het Europees Parlement dat hem kiest en waaraan hij jaarlijks verslag uitbrengt, is van bijzonder belang. Hij heeft een vruchtbare werkrelatie met de Commissie verzoekschriften van het Parlement die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Ombudsman en die onder meer het ontwerp-verslag over zijn jaarverslag opstelt. Bovendien heeft de Ombudsman in een bijeenkomst van de Commissie verzoekschriften op 12 oktober 2005, toegezegd overeenkomstig artikel 195, lid 3, van het Reglement van het Europees Parlement op eigen initiatief voor de Commissie te verschijnen, bij elke aanbieding van een speciaal verslag aan het Parlement.

Het jaarlijkse plenaire debat van het Parlement over de werkzaamheden van de Ombudsman neemt een prominente plaats in op de agenda van de Ombudsman en is een gelegenheid voor een uitgebreide gedachtenwisseling over zijn werkzaamheden in het verleden en zijn initiatieven voor de toekomst.

Eveneens werkt de Ombudsman nauw samen met de administratieve diensten van het Parlement teneinde zijn eigen dienst ertoe in staat te stellen effectief te functioneren. Om de middelen die zijn dienst krijgt toegewezen zo goed mogelijk te gebruiken en eraan bij te dragen om dubbel werk door ambtenaren te vermijden en zo mogelijk tot schaalvoordelen te komen, is interinstitutionele samenwerking van prioritair belang. Dit geldt vooral bij een aantal budgettaire en administratieve aangelegenheden (zie Bijlage B). Om te bereiken dat de instelling van de Ombudsman zelf voldoende middelen krijgt toebedeeld om de taken te vervullen die van haar verwacht worden, werkt de Ombudsman nauw samen met de EU-begrotingsautoriteit en regelt zij bijeenkomsten met de betrokken vertegenwoordigers van de instellingen om de prioriteiten van de instelling uiteen te zetten en te verdedigen. Hiertoe werden in 2005 tal van bijeenkomsten belegd.

Dit hoofdstuk omvat een overzicht van de bijeenkomsten en evenementen met leden en ambtenaren van de instellingen en organen van de EU in 2005¹.

¹

De bijeenkomsten en evenementen hebben plaatsgevonden te Brussel, Luxemburg en Straatsburg.



4.1 EUROPEES PARLEMENT

22 februari: Ontmoeting met de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA, juridisch adviseur van het Europees Parlement.

7 maart: Ontmoeting met de heer David HAMMERSTEIN MINTZ, lid van het EP.

8 maart: Ontmoeting met de heer Josep BORRELL FONTELLES, voorzitter van het Europees Parlement.

10 mei: Ontmoeting met de heer Stanisław JAŁOWIECKI, lid van het EP.

10 mei: Presentatie van het *Jaarverslag 2004* van de Ombudsman voor de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement.

11 mei: Ontmoeting met de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA.

8 juni: Ontmoeting met de heer Valdis DOMBROVSKIS, lid van het EP, rapporteur van het Parlement voor de begroting van de Ombudsman van 2006.

6 juli: Ontmoeting met de Sir Robert ATKINS, lid van het EP.

6 juli: Ontmoeting met de heer Julian PRIESTLEY, secretaris-generaal van het Europees Parlement.

7 juli: Ontmoeting met de heer Manolis MAVROMMATIS, lid van het EP, rapporteur van het Parlement voor het *Jaarverslag 2004* van de Europese Ombudsman.

6 september: Diner, aangeboden door de Europese Ombudsman aan het bureau en de coördinatoren van de Commissie verzoekschriften. De heer Marcin LIBICKI, lid van het EP, voorzitter van de Commissie, mevrouw Marie PANAYOTOPOULOS-CASSIOTOU, lid van het EP, mevrouw Alexandra DOBOLYI, lid van het EP, de heer David HAMMERSTEIN MINTZ, lid van het EP, alsmede de heer David LOWE, hoofd van het secretariaat van de Commissie verzoekschriften, waren bij het diner aanwezig.

8 september: Ontmoeting met de heer Proinsias DE ROSSA, lid van het EP.

14 september: Ontmoetingen met de heren Herbert BÖSCH, lid van het EP, en Julian PRIESTLEY.

27 september: Ontmoeting met de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA.

27 september: Ontvangst voor leden van het EP en vertegenwoordigers van de Europese Commissie en het Europees Parlement ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de oprichting van het instituut Europese Ombudsman (zie paragraaf 6.1). De thematische toespraak bij deze ontvangst werd uitgesproken door de voorzitter van het Europees Parlement, de heer Josep BORRELL FONTELLES.

10 oktober: Ontmoetingen met mevrouw Alexandra DOBOLYI, lid van het EP en de heer David HAMMERSTEIN MINTZ, lid van het EP.

12 oktober: Ontmoetingen met de heer Herbert BÖSCH, lid van het EP en met Sir Robert ATKINS, lid van het EP.

27 Oktober: Presentatie van het *Jaarverslag 2004* van de Ombudsman voor de plenaire vergadering van het Europees Parlement (zie paragraaf 6.1).

4.2 EUROPESE COMMISSIE

Op 25 mei had de Europese Ombudsman een ontmoeting met het college van leden van de Commissie in Brussel. De heer DIAMANDOUROS werd verwelkomd door de voorzitter van de Commissie, de heer José Manuel BARROSO, die toezegde nauw met de Ombudsman samen te werken om te bereiken dat de rechten van de burgers volledige eerbiediging vinden. De vice-voorzitter van de Commissie,

belast met de institutionele betrekkingen en communicatie, mevrouw Margot WALLSTRÖM, schetste daarop een aantal manieren waarop de samenwerking tussen de twee instellingen beter zou kunnen gaan. Zo werd er gedacht aan een sterke politieke betrokkenheid van de respectieve commissarissen bij elk ombudsgeval, aan het versterken van de coördinatie, het monitoren en opvolgen van ombudszaken door de juridische dienst en het secretariaat-generaal en het sneller ingaan op voorstellen van de Ombudsman om te schikken. Teneinde deze verbeteringen zeker te stellen, stelde de vice-voorzitter van de Commissie voor om ambtenaren van het coördinatorennetwerk van de Commissie die belast zijn met onderzoeken van de Ombudsman en ambtenaren van de dienst van de Ombudsman geregeld bijeen te laten komen en opleidingen te laten volgen over de betrekkingen en werkafspraken tussen de twee instellingen.

Daaropvolgend presenteerde de Ombudsman zijn werkzaamheden bij het college, daarbij vooral zijn rol als werktuig om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren benadrukkend. Wat dit aangaat, verwees de Ombudsman naar de code van goed administratief gedrag van de Europese Unie en drong hij er bij de Commissie op aan een einde te maken aan de huidige verwarrende toestand en waarin verschillende instellingen en organen een hele reeks uiteenlopende codes hanteren. Eveneens moedigde de Ombudsman de Commissie ertoe aan na te denken over het goedkeuren van maatregelen ter verspreiding en versterking van beste praktijken bij de verschillende directoraten-generaal en andere diensten van de Commissie in verband met het opstellen van antwoorden op zijn vragen. Ten slotte kondigde de Ombudsman aan dat hij zijn bevoegdheden om minnelijke regelingen aan de Commissie voor te stellen en op eigen initiatief onderzoeken te beginnen om problemen vast te stellen en beste praktijken aan te moedigen, vaker zou inzetten.

Na de presentatie vervoegde de Ombudsman zich bij het college voor een middagmaal om de discussie over zijn werkzaamheden ten behoeve van de burgers voort te zetten.

Naast bovengenoemde hebben in 2005 de navolgende ontmoetingen met leden en ambtenaren van de Commissie plaatsgevonden:

12 januari: Ontmoeting met mevrouw Margot WALLSTRÖM, vice-voorzitter van de Europese Commissie, belast met de institutionele betrekkingen en communicatie.

23 februari: Ontmoeting met de heer Siim KALLAS, vice-voorzitter van de Europese Commissie, belast met administratie, audit en fraudebestrijding.

12 april: Ontmoeting met mevrouw Margot WALLSTRÖM.

10 mei: Ontmoeting met de heer Giuseppe MASSANGIOLI, directeur bij de Europese Commissie, verantwoordelijk voor de betrekkingen met de Europese ombudsman.

7 september: Ontmoeting met de heren Giuseppe MASSANGIOLI en Andrea PIERUCCI, hoofd van eenheid bij de Commissie.

14 september: Ontmoeting met de heer Siim KALLAS.

4.3 EUROPESE TOEZICHTHOUDER VOOR GEGEVENSBESCHERMING

In mei 2005 heeft de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (ETGB), de heer Peter HUSTINX, de Europese ombudsman geraadpleegd bij de voorbereiding van het ETGB-achtergronddocument nr. 1 inzake *Openbare toegankelijkheid van documenten en gegevensbescherming* (in te zien op de ETGB-website <http://www.edps.europa.eu>). Informatie over samenwerking tussen de Ombudsman en de ETGB bij de behandeling van klachten is te vinden in paragraaf 2.8.1.

Op 20 oktober heeft de Europese Ombudsman een ontmoeting gehad met de heer Peter HUSTINX en de adjunct-toezichthouder, de heer Joaquín BAYO DELGADO. Dit bood een gelegenheid de stand van de samenwerking te bespreken en informatie tussen de instellingen uit te wisselen, vooral met betrekking tot de aan de ombudsman gerichte klachten waarin vraagstukken van gegevensbescherming

aan de orde waren. Eerder die dag had de heer DIAMANDOUROS de functionarissen voor gegevensbescherming van de instellingen en organen van de Gemeenschap welkom geheten op een bijeenkomst die mede was georganiseerd door de heer Alessandro DEL BON, de functionaris voor gegevensbescherming van de Europese Ombudsman en de heer Jonathan STEELE, de functionaris voor gegevensbescherming van het Europees Parlement. In de namiddag werd de vergadering van deze ambtenaren bijgewoond door de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming en de adjunct-toezichthouder.

4.4 ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

20 januari: Ontmoeting en lunch, belegd door de heer DIAMANDOUROS voor de hoofden van administratie van de Europese instellingen.

21 januari: Aanwezig bij de plechtige verbintenis ten overstaan van het Europees Hof van Justitie van de voorzitter en de nieuwe leden van de Europese Commissie.

8 juni: Ontmoeting met de heer David WALKER, directeur van de Europese Bestuurschool.

5 oktober: Aanwezig bij de plechtige verbintenis ten overstaan van het Europees Hof van Justitie van de leden van het nieuw opgerichte Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie.

11 oktober: Toespraak over „De rol van de ombudsman en samenwerking tussen de Europese Ombudsman en regionale counterparts” voor het bureau van het Comité van de regio's.

24 oktober: Toespraak van de heer Bo VESTERDORF, president van het Hof van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen voor het personeel van de Europese Ombudsman over de „Betrekkingen tussen gerechtshoven en Ombudsmannen”.



De heer Bo Vesterdorf (tweede van links), President van het Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen, richt zich tot het personeel van de Europese Ombudsman. Straatsburg, Frankrijk, 24 oktober 2005.

17 november: Officieel diner voor de voorzitters en secretarissen-generaal van de EU-instellingen en hoofden van EU-organen en agentschappen ter gelegenheid van de tiende verjaardag van het instituut Europese Ombudsman (zie paragraaf 6.1).



5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN



5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

Nationale, regionale en plaatselijke ombudsmannen zijn erg belangrijk om te garanderen dat de rechten van de burgers uit hoofde van het recht van de Europese Unie overal in de Unie ten volle worden geëerbiedigd. De Europese ombudsman werkt met gelijkaardige instanties nauw samen om zeker te stellen dat de klachten van de burgers over het EU-recht snel en doeltreffend worden behandeld. Deze samenwerking vindt merendeels plaats onder auspiciën van het Europees netwerk van ombudsmannen, waarvan de activiteiten van 2005 in paragraaf 5.1 hieronder in bijzonderheden zijn weergegeven. Tevens geeft dit hoofdstuk bijzonderheden over alle conferenties en bijeenkomsten waaraan de ombudsman en zijn medewerkers in 2005 hebben deelgenomen om overal in de Unie en ook daarbuiten te bevorderen dat men van ombudsdiensten gebruik maakt. Het eindigt met een overzicht van de bilaterale ontmoetingen die de Europese ombudsman met zijn collega-ombudsmannen heeft gehad.

5.1 EUROPEES NETWERK VAN OMBUDSMANNEN

Het Europees netwerk van ombudsmannen bestaat momenteel uit bijna 90 bureaus in 30 Europese landen. Binnen de Unie beslaat het netwerk de ombudsmannen en soortgelijke organen op Europees, nationaal en regionaal niveau, terwijl op het nationale niveau ook Noorwegen, IJsland en de kandidaat-lidstaten vertegenwoordigd zijn. Elk van de nationale ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU-lidstaten en in Noorwegen en IJsland heeft een verbindingsambtenaar aangewezen die fungeert als contactpunt voor de overige leden van het netwerk.

Het netwerk is voortgekomen uit een initiatief van de eerste Europese ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN, die ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU uitnodigde voor een seminar in Straatsburg in september 1996. De deelnemers kwamen overeen een permanent samenwerkingsproces tot stand te brengen ter bevordering van een vrije uitwisseling van informatie over het Gemeenschapsrecht en de tenuitvoerlegging daarvan en om klachten te kunnen overdragen aan het orgaan dat ze het beste kan behandelen.

Het netwerk heeft zich gestaag ontwikkeld tot een krachtig samenwerkingsinstrument van ombudsmannen en hun personeel en vormt een doeltreffend mechanisme voor samenwerking bij de afhandeling van zaken. Ervaringen en beste praktijken worden onderling uitgewisseld via seminars en bijeenkomsten, een periodieke nieuwsbrief, een elektronisch discussieforum en een dagelijkse elektronische nieuwsservice. Deze hieronder beschreven activiteiten zijn van groot belang om de ombudsmannen ertoe in staat te stellen zich volledig door te zetten om te bereiken dat het EU-recht overal in de Unie correct ten uitvoer wordt gelegd. Deze taakvervulling was het thema van het vijfde seminar van nationale ombudsmannen dat in september 2005 in Den Haag heeft plaatsgevonden. In deze paragraaf wordt gedetailleerd verslag uitgebracht van de discussies in dat seminar. Er werden daar ook belangrijke beslissingen genomen over de toekomstige richting van het netwerk en hoe dit het beste nog kon worden versterkt.

Ook de voorlichtingsbezoeken aan de ombudsmannen in de lidstaten en de kandidaat-lidstaten zijn voor de ontwikkeling van het netwerk zeer effectief gebleken; zij vormen een uitstekend middel voor de bevordering van de bekendheid met de diverse communicatiemiddelen die het netwerk ter beschikking stelt. Paragraaf 5.1 eindigt daarom met een vermelding van het voorlichtingsbezoek van de ombudsman in november 2005 aan het Verenigd Koninkrijk, nader beschreven in paragraaf 6.2.

© De Nationale Ombudsman van Nederland



Het vijfde Seminar van nationale Ombudsmannen van de lidstaten van de EU.
Den Haag, Nederland, 11-13 september 2005.

Seminars van nationale ombudsmannen

Seminars van nationale ombudsmannen worden om de twee jaar gehouden, gezamenlijk georganiseerd door de Europese ombudsman en een nationale collega. Het vijfde seminar werd georganiseerd door de Nederlandse nationale ombudsman, de heer Roel FERNHOUT, en de Europese ombudsman, en vond plaats in Den Haag van 11 tot en met 13 september 2005.

Dit seminar was het eerste met de ombudsmannen van de kandidaat-lidstaten en het eerste na de grootste uitbreiding van de Unie tot dusverre. Alle 25 EU-lidstaten waren op de bijeenkomst vertegenwoordigd, evenals Kroatië, Roemenië, IJsland en Noorwegen. Het seminar viel samen met de tiende verjaardag van de instelling van de Europese ombudsman en viel exact negen jaren na het eerste seminar van de nationale ombudsmannen van de EU-lidstaten, in september 1996 in Straatsburg belegd.

Al deze punten voegden een speciale dimensie toe aan het thema van het seminar van 2005, de rol van de ombudsman-instellingen en soortgelijke organen bij de toepassing van het recht van de Europese Unie, een onderwerp dat alle ombudsmannen in de uitgebreide Unie als hoogst belangrijk aanmerken. Als toezichthoudende organen hebben de ombudsmannen voor de volledige en correcte toepassing van het Europees recht in de lidstaten een belangrijke taak. De besprekingen in Den Haag waren er vooral op gericht uit te vinden hoe ombudsmannen het beste samen kunnen werken om hun rol goed te vervullen.

Discussies in het seminar

Het seminar werd geopend door de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (de Nederlandse volksvertegenwoordiging), de heer Frans W. WEISGLAS, en de Nederlandse staatssecretaris voor Europese zaken, Mr Atzo NICOLAÏ.

De heer Rick LAWSON, hoogleraar aan het Europa-instituut van de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Leiden, gaf de eerste aanzet voor de besprekingen met de aanbidding van een verslag over de ervaringen van ombudsmannen met de toepassing van het Europese recht. Dit verslag berustte op een vragenlijst die aan alle nationale bureaus was toegezonden om inzicht te verkrijgen in de ervaringen van die bureaus met hun toezicht op het Europese recht, bijvoorbeeld de soorten „EU-zaken” die de ombudsmannen in hun dagelijkse praktijk tegenkomen, de frequentie en het gewicht van dergelijke zaken en beste praktijken.

Volgens de heer LAWSON zijn ombudsmannen daadwerkelijk belangrijk om ervoor te zorgen dat openbare instanties het recht van de Europese Unie volledig en correct toepassen. Bij het vervullen van deze taak mogen ombudsmannen binnen hun bevoegdheden geen rekening houden met nationale voorschriften die hen er van afhouden de rechten te beschermen die personen aan het Gemeenschapsrecht ontnemen, betoogde de heer LAWSON. Voorts zouden zij niet alleen EU-recht moeten toepassen wanneer een klager dit inroept, maar dit reeds ook proactief toe moeten passen. De heer LAWSON erkende dat zulks in verband met de omvang van het EU-recht een welhaast onmogelijke taak lijkt. Voorts drong de heer LAWSON erop aan dat een ombudsman bij zijn beoordeling van het optreden van bestuursinstellingen op gebieden die ook door het EU-recht worden bestreken, dient na te gaan dat de fundamentele rechten overeind blijven.

Thematische sessie I: Ombudsmannen en de grondwet van de Europese Unie

De heer Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, was in deze sessie de spreker over het thema. Naar zijn opvatting hebben ombudsmannen twee duidelijke institutionele voordelen ten opzichte van gerechtshoven in zoverre het de toepassing van het EU-recht betreft: allereerst is bijvoorbeeld op het gebied van het vrij verkeer een gerechtelijke correctie vanwege de kosten en de tijdsduur ervan niet doeltreffend. De burger kan met zijn zorgen op dit gebied juist goed bij de ombudsman terecht. Ten tweede kunnen ombudsmannen zeer belangrijk zijn bij het onderrichten van openbare instanties over hun verplichtingen bij de tenuitvoerlegging van het EU-recht. Zij beschikken over het morele gezag de openbare besturen ertoe aan te zetten de bepalingen van het EU-recht ten volle uitvoering te geven.

De heer Mats MELIN, hoofd van de Parlementaire Ombudsdienst van Zweden, was in deze sessie de volgende interveniënt. Hij wees er op dat als gevolg van de onduidelijke toestand rond de bekrachtiging van de grondwet voor Europa onzekerheid bestaat over de toekomstige ontwikkeling van de fundamentele rechten en vrijheden in de Unie. Dit speelt in een tijdsgewricht waarin de bescherming van die rechten en vrijheden van cruciaal belang is (met name in het bestek van alle wetgeving die thans wordt goedgekeurd als reactie op de terroristmedreiging en de uitzonderingen die op bestaande voorschriften worden gemaakt). Naar zijn mening dienden ombudsmannen de ontwikkelingen op wetgevingsgebied nauwlettend te volgen, zowel wat de nog goed te keuren EU-wetgeving als de procedures van tenuitvoerlegging in de respectieve lidstaten betreft. Effectiviteit mocht legitimiteit niet wegdrücken, verklaarde hij.

Thematische sessie II: Milieu

Mevrouw Catherine DAY, directeur-generaal Milieu van de Europese Commissie, gaf de tweede thematische sessie een aanzet met een schets van de toestand van het EU-recht op het gebied van het milieu. Volgens mevrouw DAY is 80% van het milieurecht in de lidstaten thans afkomstig van het EU-niveau. Daarom hoeft het ook niet te verwonderen dat ongeveer een kwart van de klachten die tot de Commissie over de uitvoering van het EU-recht worden gericht het milieu betreffen, en met name de problemen in verband met het Natura 2000-netwerk en het onvermogen voor adequate milieu-effectbeoordelingen te zorgen. Burgers behoeften volgens mevrouw DAY niet al hun klachten tot op het EU-niveau te brengen – de ombudsmannen zouden bij het behandelen van klachten over de inbreuken van lidstaten op milieuvorschriften van de EU een belangrijke rol kunnen vervullen. Zou daarbij juridisch advies van de Commissie nodig zijn dan zal volgens haar daarin kunnen worden voorzien.

De heer Jean-Paul DELEVOYE, de nationale ombudsman van Frankrijk, was in deze sessie de interveniënt. Hij gaf een uiteenzetting over hoe de Franse ombudsman ingaat op de milieuklachten van de burgers en benadrukte de belangrijke rol van de gedelegeerden van de Franse ombudsman om op plaatselijk niveau opgekomen problemen op te lossen.

Thematische sessie III: Discriminatie

De heer Jenő KALTENBACH, parlementair commissaris voor de rechten van nationale en etnische minderheden van Hongarije, was in deze sessie de spreker over het thema. Hij wees erop dat ondanks aanzienlijke vooruitgang heden ten dage bij het bestrijden van discriminatie, de omzetting van de relevante EU-richtlijnen nog niet was voltooid. Nationale ombudsmannen hebben er alle belang bij tot het omzettingsproces in het binnenlandse rechtsstelsel van hun landen aan te zetten, betoogde hij. Bovendien moesten zij nauw samenwerken met de gespecialiseerde instanties die zijn opgericht om het probleem van discriminatie op de uiteenlopende gebieden aan te pakken. De heer Marc FISCHBACH, de nationale ombudsman van Luxemburg, gaf vervolgens een aantal voorbeelden van klachten die hem hadden bereikt, zoals een klacht over discriminatie gebaseerd op seksuele geaardheid.

Thematische sessie IV: Vrij verkeer

Mevrouw Elsbeth GUILD, hoogleraar migratierecht aan de Universiteit van Nijmegen, Nederland, hield in de laatste thematische sessie de thematoespraak over vrij verkeer en wees daarbij op een hele reeks nog resterende belemmeringen voor dit vrij verkeer. Mevrouw GUILD wees erop dat de meeste instellingen op het nationale niveau burgers van de Unie die geen onderdanen van hun land zijn nog steeds behandelen als vreemdelingen op wie de vreemdelingenwetgeving van toepassing is. Voorts krijgen (allochtone) burgers van de Unie voor hun gezins- of familieleden met de nationaliteit van een derde land niet altijd de positie van een EU-onderdaan toegekend.

Mevrouw Emily O'REILLY, de nationale ombudsman van Ierland, was in deze sessie de interveniënt. Zij besprak de sociale zekerheid en schetste een aantal problemen voor burgers die zich uit hoofde van het EU-recht (inzonderheid in termen van Verordening 1408/71¹) op hun rechten beroepen. Een groot deel van het probleem betrof naar haar zeggen de complexiteit van de terzake doende wetgeving. Mevrouw O'REILLY verwees hierbij naar het project TRESS (opleiding en rapportage over sociale zekerheid) van de Europese Commissie, bedoeld om de kennis van de relevante voorschriften van de Gemeenschap bij alle betrokkenen, zoals bijvoorbeeld nationale rechters, te verbeteren, vooral door het opzetten van opleidingsseminars.

Institutionele aangelegenheden

Naast de thematische sessies kende het seminar een diepgaande bespreking van een aantal institutionele zorgpunten voor ombudsmannen in de EU en de kandidaat-lidstaten. Deze discussie berustte op een thematoespraak van de Europese ombudsman waarin hij sprak over de doelstelling van een duidelijke publieke identiteit voor het Europese netwerk van ombudsmannen. Om het netwerk voor de burgers en de openbare beleidsmakers zichtbaarder te maken, verklaarde de Europese ombudsman zich bereid middelen in te zetten om het gebruik van internet door het ombudsnetwerk verder uit te bouwen om zowel met het publiek als met de ombudsmannen te kunnen communiceren. Verder stelde hij voor de komende twee jaar een beleidsverklaring te ontwikkelen om de burgers uit te leggen wat zij kunnen verwachten wanneer zij zich tot een ombudsman van het netwerk richten. Een dergelijke verklaring zou kunnen worden bediscussieerd en uiteindelijk worden goedgekeurd in het zesde seminar van de ombudsmannen dat in 2007 te Straatsburg plaats zal vinden, op uitnodiging van de Europese ombudsman en de Franse nationale ombudsman. Omdat het zo belangrijk is dat de inzichten van regionale ombudsmannen ook in de discussie over de verklaring aan de burgers zijn vertegenwoordigd, stelde de Europese ombudsman voor om daar waar zij bestaan de regionale collega's in elke lidstaat één vertegenwoordiger te laten kiezen om het seminar van 2007 in Straatsburg bij te wonen, naast de nationale ombudsman in kwestie. De Europese ombudsman beloofde voorts dat zijn instelling de regionale ombudsmannen elke twee jaar zou ontmoeten, in het jaar volgende op de bijeenkomsten met de nationale ombudsmannen.

¹ Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, PB L 149 van 1971, blz. 2.

Conclusies van het seminar

Het seminar werd met een korte toespraak van de Europese ombudsman, gevolgd door een presentatie van conclusies door de heer LAWSON, afgesloten.

Naar de toekomst

De discussies in het seminar hebben geleid tot heel wat ideeën die de loop van de samenwerking in het kader van het Europese netwerk van ombudsmannen voor de komende maanden en jaren kunnen helpen definiëren. De Europese ombudsman heeft aangegeven dat de volgende voorlopige operationele conclusies uit de bijeenkomst kunnen worden getrokken:

1. Ombudsmannen zijn openbare organen en dienen daarom binnen hun bevoegdheden de rechten krachtens het EU-recht, waaronder de mensenrechten, volledig tot gelding te laten komen.
2. Ombudsmannen zijn zeer goed geplaatst om na te gaan of het EU-recht in individuele gevallen door de openbare besturen in de lidstaten – nationale, regionale en lokale – juist is toegepast en op te treden wanneer dit niet het geval is geweest, zowel om een doeltreffende oplossing te bieden als om in de toekomst soortgelijk falen te voorkomen.
3. Op sommige gebieden beschikken ombudsmannen vergeleken met gerechtshoven over een voordeel omdat zij sneller oplossingen kunnen aanbieden. Personen die bijvoorbeeld ernstig belemmerd worden bij de uitoefening van hun recht op vrij verkeer, zoals een niet-erkenning van een diploma, kunnen niet jarenlang op een uitspraak wachten.
4. De samenwerking die via het Europees Netwerk van ombudsmannen in Europa tot stand is gekomen zou meer bekendheid moeten krijgen zodat burgers en openbare beleidsmakers meer inzicht in de doelstelling ervan kunnen krijgen. Internet zou meer moeten worden gebruikt om het netwerk een duidelijk publiek gezicht te verschaffen, terwijl ook een verklaring zou moeten worden opgesteld waarin beschreven staat wat de ombudsmannen van het netwerk voor de burgers kunnen betekenen.
5. De sessies over bijvoorbeeld het vrij verkeer van personen of het verbod van discriminatie toonden heel duidelijk aan hoe rijk en uitgewerkt het EU-recht kan zijn en hoe het voortdurend in ontwikkeling blijft. Vorming terzake moet beslist voort blijven gaan, zowel bij de nationale besturen als bij de ombudsmannen zelf; dit vergt evenwel voortgezette inspanningen en de beschikbaarheid van middelen. In antwoord op de verzoeken daartoe stemde de Europese ombudsman ermee in zijn inspanningen op te voeren om middelen voor het Europees Netwerk van ombudsmannen te leveren.

Een voortreffelijk seminar

Naast de stimulerende officiële sessies schiep de bijeenkomst ook mogelijkheden voor meer informele discussies en contacten. Het bezoeken van de bezienswaardigheden van het naoorlogse Rotterdam, de grachtentocht door Amsterdam en de bezoeken aan het Van Goghmuseum en het Mauritshuis hebben het gebeuren nog extra luister bijgezet, zoals dit ook geschiedde door het galadiner ter viering van het tienjarig bestaan van de Europese ombudsman. De door hare majesteit koningin Beatrix op Paleis Huis ten Bosch aangeboden ontvangst vormde een bekroning, terwijl het informele diner ten kantore van de Nederlandse ombudsman als een zeer passende afsluiting van een uitmuntend vijfde seminar mocht gelden.

Samenwerking bij afhandeling van zaken

De nationale en regionale ombudsmannen in de lidstaten zijn bevoegd voor de behandeling van een groot deel van de klachten die buiten het mandaat van de Europese ombudsman vallen, omdat ze niet tegen een communautaire instelling of orgaan zijn gericht. In 2005 adviseerde de Europese ombudsman 945 klagers om zich tot een nationale of regionale ombudsman te wenden en droeg hij 91 klachten rechtstreeks over aan de bevoegde ombudsman. Voorbeelden van deze klachten worden gegeven in paragraaf 2.5 van dit verslag.

Naast de geregelde informele uitwisselingen van informatie via het netwerk bestaat er een speciale procedure via welke nationale of regionale ombudsmannen om schriftelijke antwoorden op vragen over het EU-recht en de interpretatie daarvan, waaronder ook vragen die opkomen bij de behandeling van speciale zaken, kunnen verzoeken. De Europese ombudsman levert het antwoord rechtstreeks of geleidt de vraag waar dit dienstig is voor antwoord door naar een andere EU-instelling of orgaan. In 2005 kwamen er vier zulke vragen binnen (twee van een nationale en twee van een regionale ombudsman) en werden er drie (waaronder twee vragen uit 2004) tot afronding gebracht.

Nieuwsbrief voor Europese ombudsmannen

De *European Ombudsmen – Newsletter* heeft betrekking op het werk van de leden van het Europese netwerk van ombudsmannen en het bredere ledenbestand van de Europese afdeling van het Internationaal Ombudsman Instituut (IOI). Met versies in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Spaans richt deze nieuwsbrief zich tot meer dan 400 bureaus op Europees, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau. De nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar, in april en oktober.

De nieuwsbrief bevat bijdragen van bureaus van ombudsmannen in heel Europa. Deze bijdragen vormen de basis van de rubrieken over respectievelijk nieuws, EU-recht, het werk van ombudsmannen en soortgelijke organen, seminars en bijeenkomsten, en aankondigingen. De Europese ombudsman is verantwoordelijk voor de publicatie van de nieuwsbrief en benut het redactioneel commentaar om de aandacht te vestigen op zaken die voor het netwerk relevant zijn en het belang ervan te analyseren. Deel 2, getiteld „IOI communications”, wordt geschreven door de regionale vice-voorzitter voor Europa van het IOI en is bedoeld om de leden van IOI-Europa te informeren over recente ontwikkelingen, aanstaande evenementen en andere interessante initiatieven.

De nieuwsbrief is een bijzonder waardevol forum gebleken voor de uitwisseling van informatie over EU-recht en beste praktijken. In 2005 werd onder meer aandacht besteed aan het toekomstige Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, toegang tot documenten en gegevensbescherming, discriminatie en belemmeringen van het vrij verkeer, problemen in verband met gevangenen in een aantal lidstaten, bepalingen inzake gezondheidszorg, en problemen waar immigranten zich voor gesteld zien.

Elektronische communicatiemiddelen

In november 2000 introduceerde de ombudsman een internet-discussieforum en een website voor ombudsmannen en hun personeel in heel Europa. Bijna 90 bureaus in 30 Europese landen beschikken thans over individuele login-namen en wachtwoorden voor de toegang tot het discussieforum. Daarnaast hebben de leden van IOI-Europa die geen leden van het Europese netwerk van ombudsmannen zijn, via een algemene login-naam en wachtwoord toegang tot het discussieforum. Het discussieforum biedt mogelijkheden voor dagelijkse informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de diverse bureaus.

Het populairste deel van het discussieforum is de service *Ombudsman Daily News*, die elke werkdag verschijnt en nieuws bevat van de bureaus van de ombudsmannen en van de Europese Unie. Vrijwel alle nationale en regionale bureaus van ombudsmannen in heel Europa leveren bijdragen aan de rubriek *Daily News* en raadplegen deze geregeld.

In 2005 bleek het discussieforum nog steeds erg nuttig voor de bureaus om informatie uit te wisselen door het plaatsen van vragen en antwoorden, met diverse brede discussies over kwesties die uiteenliepen van het kosteloos lenen van boeken uit openbare bibliotheken, het openbaar maken van de beslissingen van de ombudsmannen op internet en de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van ombudsmannen.

Het discussieforum omvat ook een officiële lijst van de nationale en regionale ombudsmannen van de EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en de kandidaat-lidstaten. De lijst wordt bijgewerkt wanneer de contactgegevens voor een ombudsmanbureau worden gewijzigd, en vormt daarmee een onontbeerlijk instrument voor ombudsmannen in heel Europa.



Voorlichtingsbezoeken

De ombudsman heeft in november 2005 de parlementaire-en gezondheidszorgombudsman van het Verenigd Koninkrijk, mevrouw Ann ABRAHAM, bezocht (zie paragraaf 6.2).

5.2 ANDERE SEMINARS EN CONFERENTIES VAN OMBUDSMANNEN

De inspanningen van de Europese ombudsman op het vlak van samenwerking met zijn collega-ombudsmannen gaan verder dan de activiteiten van het Europese netwerk van ombudsmannen. Als actief lid van een groot aantal ombudsmanorganisaties neemt hij geregeld deel aan door hen georganiseerde conferenties en seminars. Deze paragraaf biedt een overzicht van de deelname van de ombudsman en zijn medewerkers aan dergelijke evenementen in 2005.

Tienjarig bestaan van de Seimas ombudsmannen van de Republiek Litouwen

Op 14 en 15 april 2005 heeft de heer Ian HARDEN de Europese ombudsman vertegenwoordigd in een conferentie die in Vilnius was belegd door de Seimas (=parlementaire) ombudsmannen van de Republiek Litouwen, met als thema „De ombudsman vrijwaart het recht op goed bestuur” ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van hun instelling. De heer HARDEN presenteerde een toespraak met als titel „De rol van de Europese ombudsman bij het beschermen en bevorderen van de rechten van de Europese burgers”.

Vijftigjarig bestaan van de instelling van de Deense ombudsman

Van 30 maart tot 2 april 2005 heeft de heer DIAMANDOUROS deelgenomen aan de evenementen en plechtigheden in verband met de 50e verjaardag van het instituut van de Deense ombudsman, dat sinds 1987 onder leiding van de heer Hans GAMMELTOFT-HANSEN staat. Bij deze gelegenheid vond ook de negende rondetafelbijeenkomst van Europese ombudsmannen en de commissaris voor mensenrechten van de Raad van Europa plaats, die op 31 maart en 1 april was georganiseerd door de commissaris voor mensenrechten, de heer Alvaro GIL-ROBLES.

Op 30 maart werd een seminar getiteld „Het vestigen en bijstaan van democratische instellingen” gehouden; het werd geopend door de heer GAMMELTOFT-HANSEN die de deelnemers verwelkomde en namens de hoge commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties, mevrouw Louise ARBOR, een gelukwens voorlas. Aan het panel voor de openingszitting werd deelgenomen door de heer Carsten STAUR, staatssecretaris en ambassadeur van het Deense ministerie van buitenlandse zaken, en de heer Morten KJÆRUM, uitvoerend directeur van het Deens Instituut voor Mensenrechten.

Door de heer Fawaz AL ZU'BI, oud-minister voor administratieve ontwikkeling, informatie en communicatietechnologie, werden de ontwikkelingen in Jordanië gepresenteerd. De heren Ermir DOBJANI, Volksadvocaat van Albanië en Hans Henrik BRYDENSHOLT, rechter bij het Internationaal straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië van de Verenigde Naties schetsten de ontwikkelingen in Albanië. Mevrouw Anne BOSSMAN, fungerend commissaris in de commissie mensenrechten en administratieve gerechtigheid en de heer Jens OLSEN, senior juridisch adviseur bij het bureau van de Deense ombudsman presenteerden de ontwikkelingen in Ghana. Aan het einde van de sessie waren de leden van het discussiepanel de heren Lars Adam REHOF, senior adviseur bij het Deens ministerie van buitenlandse zaken, Hans GAMMELTOFT-HANSEN en Fawaz AL ZU'BI, mevrouw Anne BOSSMAN, de heer Morten KJÆRUM en de heer Morten ELKÆR, chef-adviseur van het Deense ministerie van buitenlandse zaken.

De negende rondetafelbijeenkomst van Europese ombudsmannen en de commissaris voor mensenrechten van de Raad van Europa werd op 31 maart in aanwezigheid van Zijne Koninklijke Hoogheid, Kroonprins Frederik, geopend door de heren Christian MEJDAHL, voorzitter van

het Deense Parlement, Alvaro GIL-ROBLES en Hans GAMMELTOFT-HANSEN. In de eerste werkbijeenkomst hebben de heren DIAMANDOUROS en Alvaro GIL-ROBLES toespraken gehouden over onderscheidenlijk „De rol en het mandaat van de ombudsmannen in het Europa van morgen” en „De rol van de Raad van Europa als steun voor de activiteiten van de nationale ombudsmannen”. De heer Vladimir LUKIN, federaal ombudsman van de Russische Federatie hield een toespraak met als onderwerp „Betrekkingen tussen nationale en regionale ombudsmannen”.

Op 1 april was de heer Allar JÖKS, juridisch kanselier van Estland, voorzitter van de werkbijeenkomst getiteld „Omgaan met moeilijke gevangenen”. De heer Andrzej ZOLL, Pools commissaris voor burgerrechtenbescherming, hield een toespraak over „Moeilijke gevangenen: praktische problemen”, terwijl de heer Albert TAKÁCS, Hongaars parlementair vice-commissaris voor mensenrechten een toespraak hield over „Moeilijke gevangenen, juridische uitdagingen en antwoorden”. Deze werden gevolgd door discussiegroepen onder leiding van mevrouw Nina KARPACHOVA, nationaal ombudsman van Oekraïne en de heer Pierre-Yves MONETTE, federaal ombudsman van België.

De heer Mats MELIN, Eerste ombudsman van het Zweedse Parlement, was voorzitter van de werkbijeenkomst over „Bescherming van het recht op een persoonlijke levenssfeer”. De heer Otakar MOTEJL, nationaal ombudsman van de Tsjechische Republiek, hield een speech over „Bescherming van het recht op een persoonlijke levenssfeer: praktische problemen”, terwijl de heer Arne FLIFLET, Noors parlementair ombudsman, een toespraak hield over „Bescherming van het recht op een persoonlijke levenssfeer: juridische problemen en oplossingen”. De heer Lucius CAFLISCH, rechter in het Europees Hof voor de mensenrechten, was voorzitter van de discussiegroep over de „Bescherming van het recht op een persoonlijke levenssfeer: praktische problemen”, terwijl de heer Peter KOSTELKA, voorzitter van de groep ombudsmannen uit Oostenrijk moderator was van de discussiegroep „Bescherming van het recht op een persoonlijke levenssfeer: juridische problemen en oplossingen”. De heer Alvaro GIL-ROBLES was voorzitter van de slotbijeenkomst waarin de verslagen van de vier discussiegroepen werden aangeboden en de conclusies van de rondetafel werden goedgekeurd.

Op 2 april 2005 werd in de universiteit van Kopenhagen een symposium gehouden met als onderwerp „De ombudsman tussen wetgever, bestuur en burger – het concept ombudsman in ontwikkeling”. Mevrouw Linda NIELSEN, rector van de universiteit van Kopenhagen verwelkomde de deelnemers aan het symposium; de openingswoorden werden gesproken door de heer GAMMELTOFT-HANSEN. De heer DIAMANDOUROS en de heer Jens Peter CHRISTENSEN, hoogleraar rechten aan de universiteit van Århus, hielden in deze bijeenkomst toespraken over „De invalshoek van de politieke wetenschappen”. De heren Ivan BIZJAK, eerste nationale ombudsman van Slovenië en Svend AUKEN, oud-minister van arbeid en oud-minister van milieu, hielden in deze bijeenkomst toespraken met als titel „De politieke invalshoek”. De heren Kevin MURPHY, oud-secretaris-generaal beheer en ontwikkeling van de openbare dienst bij het ministerie van financiën en voormalig Iers nationaal ombudsman, en Michael LUNN, „permanent secretaris” bij het Deense ministerie van justitie, hielden in deze bijeenkomst toespraken met als titel de „De bestuurlijke gezichtshoek”. Mevrouw Emily O'REILLY, Iers nationaal ombudsman en commissaris voor informatie, en de heer Tøger SIEDENFADEN, hoofdredacteur van het Deense dagblad *Politiken*, hielden gedurende de bijeenkomst toespraken met als titel „Optiek vanuit de media”. Het symposium werd afgesloten door de heer Hans GAMMELTOFT-HANSEN.

Conferentie van de Verenigingen van Britse en Ierse ombudsmannen, Warwick, Verenigd Koninkrijk

Op 7 en 8 april heeft de heer DIAMANDOUROS de conferentie van de Vereniging van Britse en Ierse ombudsmannen (BIOA) bijgewoond, gehouden in de universiteit van Warwick, Coventry, Verenigd Koninkrijk. Na de jaarvergadering van de BIOA, 's ochtends 7 april, begon de conferentie plenair over algehele schadevergoeding „Redress in the round”, onder voorzitterschap van de parlementaire en gezondheidszorgombudsman en de voorzitter van de associatie, mevrouw Ann ABRAHAM. De sprekers waren Dame Deirdre HUTTON DBE, voorzitter van de nationale consumentenraad, Rt Hon Lord COULSFIELD QC, voormalig rechter in het Hooggerechtshof en voorzitter van een beroepshof van de Schotse consumentenraad voor civiele rechtspraak in Schotland alsmede de heer Philip KELLY, adjunct-secretaris-generaal van het departement van de Taoiseach in Ierland. De volgende

voltallige zitting betreffende „Administratieve rechtspraak” stond onder leiding van de heer Walter MERRICKS, hoofd financiële ombudsman. Het onderwerp werd besproken door de Rt Hon Lord NEWTON of Braintree OBE, voorzitter van de tribunalenraad, en de heren Peter HANCOCK CBE, hoofd uitvoering van de tribunalendienst, Martin PARTINGTON CBE, rechtscommissaris. ‘s Ochtens 8 april werd de eerste plenaire zitting, betreffende „Gerechtelijke herziening” voorgezeten door de ombudsman van Noord-Ierland, de heer Tom FRAWLEY. Spreker was de Rt Hon Sir Brian KERR QC, „Lord Chief Justice” van Noord-Ierland. In de plenaire slotzitting onder voorzitterschap van de heer Tony REDMOND, voorzitter van de commissie plaatselijk bestuur in Engeland, heeft de heer DIAMANDOUROS gesproken over „De rol van de Europese ombudsman”. In de twee dagen van de conferentie zijn er alles bijeen twaalf workshops gehouden over uiteenlopende zaken als informatiewetgeving, compensaties, klachtenregelingen en oplossingen.

Seminar over „Mensenrechten in Europa, gezien vanuit de ombudsmannen”, Ibiza, Spanje

Op 5 september heeft de Europese ombudsman deelgenomen aan een seminar dat georganiseerd was door de universiteit van de Balearen en de Spaanse ombudsman tezamen, gewijd aan het onderwerp van de mensenrechten in Europa, gezien vanuit de ombudsmannen. In zijn toespraak heeft de heer DIAMANDOUROS de rol van de Europese ombudsman bij de verdediging van de fundamentele mensenrechten besproken. Deze werkbijeenkomst kende talrijke toehoorders, daaronder ook studenten en wetenschappelijk personeel.

Viering van het 20-jarig bestaan van de wet op de Catalaanse ombudsman, Barcelona, Spanje

Op uitnodiging van de heer Rafael RIBÓ, regionaal ombudsman (*Síndic de Greuges*) van Catalonië, heeft de heer DIAMANDOUROS deelgenomen aan een reeks evenementen ter gelegenheid van de 20e verjaardag van de wet op de Catalaanse ombudsman, op 29 en 30 september te Barcelona gehouden. Onder de deelnemers waren vele nationale en regionale ombudsmannen uit verschillende EU-landen, waaronder mevrouw Emily O’REILLY, nationaal ombudsman van Ierland, de heer Mats MELIN, hoofd parlementaire ombudsman van Zweden, mevrouw María Luisa CAVA DE LLANO, vice-ombudsman van Spanje, de heer Peter KOSTELKA, voorzitter van de Oostenrijkse groep ombudsmannen, de heer Yorgos KAMINIS, nationaal ombudsman van Griekenland en de heer Alvaro GIL-ROBLES, commissaris voor mensenrechten van de Raad van Europa. De heer DIAMANDOUROS hield een toespraak met als titel „Middelen om de rechten van burgers te beschermen: de samenwerking tussen de Europese ombudsman en nationale en regionale ombudsmannen”. In zijn rede benadrukte de heer DIAMANDOUROS de rol van regionale ombudsmannen en deed hij een aantal voorstellen om de bestaande samenwerking door middel van het Europese netwerk van ombudsmannen nog te versterken.

© Síndic de Greuges de Catalunya



Deelnemers aan de herdenking van de 20ste verjaardag van de Catalaanse ombudsmanwet. Barcelona, Spanje, 29–30 september 2005.

5.3 ANDERE ACTIVITEITEN MET OMBUDSMANNEN EN HUN MEDEWERKERS

Bilaterale ontmoetingen met de ombudsmannen

In 2005 hebben er talrijke bilaterale contacten plaatsgevonden tussen de Europese ombudsman en de ombudsmannen in Europa en daarbuiten, teneinde de ombudspraktijk te bevorderen, interinstitutionele betrekkingen te bespreken en beste praktijken uit te wisselen:

Op 31 januari had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heren Alvaro GIL-ROBLES, commissaris voor mensenrechten van de Raad van Europa en Peter KOSTELKA, voorzitter van de Oostenrijkse groep ombudsmannen en regionaal vice-voorzitter voor Europa van het Internationaal Ombudsman Instituut, voor een bespreking en voor coördinering van de verschillende bijeenkomsten en evenementen die door hun respectieve instellingen voor de daaropvolgende 18 maanden waren gepland.

Op 17 februari had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met mevrouw Eliana NICOLAOU, commissaris voor administratie (ombudsman) van Cyprus en ambassadeur Constantin YEROCOSTOPOULOS, permanent vertegenwoordiger van Griekenland bij de Raad van Europa.

Op 18 februari had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Matjaž HANŽEK, ombudsman mensenrechten van Slovenië.

Op 12 maart had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met mevrouw Eliana NICOLAOU, commissaris voor administratie (ombudsman) van Cyprus, te Nicosia op Cyprus.

Op 6 april had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Karlheinz GUTTMACHER, voorzitter van de commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag.

Op 24 mei bezocht de heer John MACQUARRIE, vice-ombudsman van assemblee van Noord-Ierland, het bureau van de Europese ombudsman te Straatsburg. Doel van het bezoek was zich te verdiepen in de onderzoeksprocedure van de Europese ombudsman. Dit werd bereikt door het bestuderen van een keur aan zaken en door vragen te stellen aan de juridische ambtenaren die hiervoor verantwoordelijk waren. Tevens onderhield de heer MACQUARRIE zich met de heren DIAMANDOUROS en Ian HARDEN, hoofd van de juridische afdeling.

Op 10 juni bezochten de heer Josef HAUSER, ombudsman van Tirol, Oostenrijk, en zeven van zijn medewerkers het bureau van de Europese ombudsman te Brussel. De heer HAUSER en zijn medewerkers hadden een ontmoeting met mevrouw Benita BROMS, juridisch hoofdadviseur en hoofd van het bureau van de Europese ombudsman te Brussel, en met mevrouw Rosita AGNEW, hoofd sector communicatie, voor een gedachtewisseling over het afhandelen van klachten en het communiceren met de burgers. Vervolgens sprak de delegatie met de Europese ombudsman, de heer DIAMANDOUROS, in videoconferentie, waarbij zij de mogelijkheid van een informatiebezoek aan de regio Tirol te berde brachten.

Op 30 juni was de heer DIAMANDOUROS genood bij een diner te Florence met de heer Giorgio MORALES, regionaal ombudsman van Toscane (Italië), en enkele van zijn medewerkers. Zij wisselden van gedachten over hun respectieve taken en over het communiceren met de burgers. Tevens informeerden zij naar de mogelijkheid van een officieel bezoek van de ombudsman van Toscane aan de Europese ombudsman.

Op 7 juli bezocht de heer Sozar SUBARI, openbaar verdediger van Georgië, de Europese ombudsman als onderdeel van zijn officiële dienstreis naar Straatsburg, georganiseerd door de Raad van Europa. De heren SUBARI en DIAMANDOUROS hebben elkaar kort gesproken, waarop de heer José MARTÍNEZ-ARAGÓN, bijzonder juridisch raadadviseur, vervolgens het mandaat en de taak van de instelling aan de heer SUBARI heeft verduidelijkt.



Op 10 oktober had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Ramón CUSTODIO LÓPEZ, nationaal commissaris voor mensenrechten van Honduras.

Op 1 december had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met vertegenwoordigers van de „3rd Control Yuan” (ombudsdienst) van de Republiek China (Taiwan).

Activiteiten van medewerkers

Een aantal evenementen vond plaats op het niveau van medewerkers van de ombudsman, en wel:

Op 6 en 7 juni ontvingen het bureau van de parlementaire ombudsman van Finland en het bureau van de Kanselier van justitie van Finland het „Seminar van toezichthouders op de wettigheid in het Balticum”. Ombudsmannen of hun vertegenwoordigers uit Denemarken, Estland, Letland, Litouwen, Noorwegen, Polen en Zweden hebben aan deze werkbijeenkomst deelgenomen. Dit seminar werd ook bijgewoond door een delegatie van de commissie verzoekschriften van de Duitse *Bundestag*. Het bureau van de Europese ombudsman werd vertegenwoordigd door de heer Gerhard GRILL, juridisch hoofdadviseur. In totaal woonden ongeveer 60 personen dit seminar bij.

Op 28 en 29 november nam de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviseur, deel aan het Vierde congres van de AOMF (*Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie*), de vereniging van Franstalige ombudsmannen, gehouden te Parijs. Dit congres met als titel „Spreekbuis voor verwachtingen, werktuig voor hervormingen („Le Médiateur: interprète des attentes, acteur des réformes”) was georganiseerd door de Franse ombudsman, de heer Jean-Paul DELEVOYE. Onder de sprekers mogen worden genoemd de heer Robert BADINTER, oud-voorzitter van het Franse grondwettelijk hof, de heer Luc FERRY, oud-minister, en de heer Jacques DERMAGNE, voorzitter van de economische en sociale raad.



6 COMMUNICATIE

6.1 HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR

DE TIENDE VERJAARDAG VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

De instelling van de Europese Ombudsman heeft in 2005 haar tienjarig bestaan gevierd. Voor die gelegenheid zijn er een aantal evenementen georganiseerd die alle hieronder in detail zijn beschreven. Voor een rechtstreekse betrokkenheid bij deze gebeurtenissen van alle belangrijke gesprekspartners van de Ombudsman – de EU-instellingen, organen en agentschappen, de leden van het Europees Parlement, collega-ombudsmannen, de media, NGO's, academici, klagers en burgers – was elk van de evenementen gericht op een publiek.

Zie voor nadere informatie over alle evenementen:

<http://www.ombudsman.europa.eu/10anniversary/en/default.htm>



© De Nationale Ombudsman van Nederland

De heer Jacob Söderman, de eerste Europese Ombudsman, de heer Mats Melin, Eerste parlementaire ombudsman van Zweden, en mevrouw Riitta-Leena Paunio, parlementair Ombudsman van Finland, op het vijfde Seminar van nationale Ombudsmannen van de lidstaten van de EU. Den Haag, Nederland, 11-13 september 2005.

Galadiner voor de nationale Ombudsmannen van de EU-lidstaten en de kandidaat-lidstaten te Den Haag, Nederland

Meer dan 80 vertegenwoordigers van de nationale-Ombudsmandiensten uit de EU-lidstaten en de kandidaat-lidstaten hebben het vijfde seminar van nationale Ombudsmannen bijgewoond dat van 11 tot 13 september 2005 te Den Haag werd gehouden. Voor deze gelegenheid was een galadiner georganiseerd om de tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman luister bij te zetten. Meer dan 70 personen hebben aan het diner aangezeten, waaronder ook de oprichters van het instituut Europese Ombudsman, die hebben bijgedragen aan de herdenkingsuitgave die ter gelegenheid van de tiende verjaardag is verschenen. Dit boek, met als titel *De Europese Ombudsman*:

oorsprong, oprichting, ontwikkeling, werd gedurende het diner door de heer DIAMANDOUROS voorgesteld, in aanwezigheid van de eerste Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN.

Ontvangst ter viering van de tiende verjaardag van de oprichting van de Europese Ombudsman te Straatsburg, Frankrijk

Op 27 september 1995 heeft de eerste Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN, zijn taken opgenomen. Op dinsdag 27 september 2005 vond tijdens de zittingsweek van het Europees Parlement van september in Straatsburg een receptie plaats om de tiende verjaardag van de oprichting van de Europese Ombudsman te vieren. Leden van het Europees Parlement en van de Europese Unie waren voor de ontvangst uitgenodigd, evenals de medewerkers van de Europese Ombudsman, medewerkers van het Europees Parlement en medewerkers van de andere EU-instellingen en organen die de afgelopen tien jaar nauw met de Ombudsman hebben samengewerkt. De eerste Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN, was eregast. Vanwege de centrale rol van het Europees Parlement bij de totstandbrenging van de instelling van de Europese Ombudsman en vanwege de steun die het Parlement de laatste tien jaar aan de Ombudsman heeft verleend, was het passend dat de thematoespraak op deze ontvangst werd uitgesproken door de voorzitter van het Europees Parlement, de heer Josep BORRELL FONTELLES. De receptie werd door meer dan 250 mensen bijgewoond waaronder vijf leden van de Europese Commissie, meer dan 100 leden van het Europees Parlement, vijf Directeuren-generaal van het Europees Parlement alsmede vertegenwoordigers van het Britse EU-voorzitterschap.



De heer Josep Borrell Fontelles, Voorzitter van het Europees Parlement, en de heer Diamandouros op een receptie ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de Europese Ombudsman. Straatsburg, Frankrijk, 27 september 2005.

Colloquium getiteld „de Europese Ombudsman – balans en vooruitzichten“, te Straatsburg, Frankrijk

Op 28 oktober heeft het *Institut des hautes études européennes* van de *Université Robert Schuman* van Straatsburg een colloquium georganiseerd rond de tiende verjaardag van de Europese Ombudsman, onder de wetenschappelijke verantwoordelijkheid van de heer Syméon KARAGIANNIS, hoogleraar aan genoemde *Schuman Universiteit*, en de heer Yves PETIT, hoogleraar aan de *Université de Bourgogne*. Het thema van het colloquium, dat plaatsvond in het gebouw van het Europees Parlement, was *Le Médiateur européen: bilan et perspectives (De Europese Ombudsman – balans en vooruitzichten)*. Het colloquium werd geopend en toegesproken door senator en burgemeester van Straatsburg, mevrouw Fabienne KELLER, alsmede door de voorzitter van de *Université Robert Schuman*, mevrouw Florence BENOÎT-ROHMER.

De zitting 's morgens werd voorgezeten door de mededirecteur en hoogleraar aan het *Centre d'études internationales et européennes* van de *Université Robert Schuman*, de heer Vlad CONSTANINESCO. In

de eerste helft van deze zitting werd aandacht besteed aan de Ombudsman en zijn institutionele omgeving. De heer Yves PETIT analyseerde de betrekkingen tussen de Ombudsman en de Europese instellingen, terwijl de heer Loïc GRARD, hoogleraar aan de *Université de Bordeaux IV*, de betrekkingen tussen de Europese Ombudsman en de nationale Ombudsmannen tegen het licht hield. De tweede helft van de zitting bezag de Ombudsman en zijn activiteiten. De heer Claude BLUMANN, vice-voorzitter en hoogleraar aan de *Université de Paris II*, ging in op de bijdrage die de Ombudsman heeft geleverd tot het ontstaan van het Europese burgerschap. Daarop analyseerde de heer Syméon KARAGIANNIS de bijdrage van de Ombudsman aan de bescherming van de fundamentele rechten. Na elke twee presentaties kregen de vele academici, studenten en andere deelnemers de gelegenheid de sprekers vragen te stellen en over de besproken onderwerpen in debat te gaan.



De heer Diamandouros, mevrouw Florence Benoît-Rohmer, die een voorzittersfunctie bekleedt bij de *Université Robert Schuman*, en mevrouw Fabienne Keller, senator en burgemeester van Straatsburg, voeren het woord op het Colloquium over „The European Ombudsman – Assessment and perspectives” (de Europese Ombudsman – evaluatie en vooruitzichten). Straatsburg, Frankrijk, 28 oktober 2005.

De middagzitting was een rondetafelbijeenkomst met als thema „De Europese Ombudsman – tien jaar aan het werk”. De rondetafel stond onder voorzitterschap van de heer Robert KOVAR, oud-president van de *Université Robert Schuman* en emeritus-hoogleraar aan deze universiteit. De deelnemers aan de rondetafel waren de heer DIAMANDOUROS, de heer Mats MELIN, Eerste parlementaire Ombudsman van Zweden, de heer Bernard DREYFUS, afgevaardigde van de Franse nationale Ombudsman, de heer David LOWE, hoofd van de afdeling bij het secretariaat van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Giuseppe MASSANGIOLI, directeur bij het secretariaat-generaal van de Europese Commissie, en de heer Alvaro GIL-ROBLES, commissaris voor mensenrechten van de Raad van Europa. De besproken thema's omvatten de Europese Ombudsman en de uitdaging van de uitbreiding, de betrekkingen tussen Ombudsmannen en de invloed van de Europese Ombudsman op de nationale en regionale Ombudsmannen, alsook de invloed van het werk van de Europese Ombudsman op de werkzaamheden van de instellingen van de Europese Unie.

De conclusies van dit colloquium werden gepresenteerd door de heer Jean-Paul JACQUÉ, directeur bij de juridische dienst van de Raad van de Europese Unie.

Meer dan 80 academici, studenten, juristen, personeel van de Europese Unie en andere deelnemers waren hierbij aanwezig. De conclusies van het colloquium zullen in de loop van 2006 worden gepubliceerd door het *Centre d'études internationales et européennes* van de *Université Robert Schuman*.

Officieel diner voor de belangrijkste gesprekspartners van de Ombudsman in Frankrijk, te Straatsburg, Frankrijk

Op 28 oktober hebben de burgemeester van Straatsburg, mevrouw Fabienne KELLER en de voorzitter van de *Communauté Urbaine de Strasbourg*, de heer Robert GROSSMANN, een officieel diner aangeboden ter gelegenheid van de tien jaar aanwezigheid van de Europese Ombudsman in Straatsburg. Plaatselijke, regionale en nationale politici en bestuurders waren voor het diner uitgenodigd, zoals ook de sprekers in het colloquium dat eerder die dag in Straatsburg had plaatsgevonden (zie boven), tezamen met medewerkers van de Europese Ombudsman. De eregast was de Europese Ombudsman, de heer DIAMANDOUROS. Gedurende het diner ging de burgemeester nogmaals in op de grote betrokkenheid van Straatsburg bij Europa, evenals bij de bescherming van de mensenrechten, en las

zij een boodschap voor met gelukwensen van de Franse minister voor Europese Zaken, mevrouw Catherine COLONNA. In zijn antwoord dankte de Ombudsman de stad en de omringende regio voor al hun steun in het laatste decennium, herhaalde hij zijn belofte de burgers te blijven informeren over hun rechten op het Europees niveau, en kondigde hij aan dat het zesde seminar van nationale Ombudsmannen in 2007 te Straatsburg zal plaatsvinden.

Officieel diner voor de voorzitters en secretarissen-generaal van de EU-instellingen en de hoofden van de EU-organen en agentschappen, te Brussel, België

Op 17 november heeft de Ombudsman een officieel diner aangeboden aan de voorzitters en secretarissen-generaal van de EU-instellingen, alsmede de hoofden van de organen en agentschappen van de Unie. Meer dan 45 personen woonden het diner bij, daarmee instellingen, organen en agentschappen van overal uit de Unie vertegenwoordigend. Het evenement benadrukte de vastbeslotenheid van de Europese Ombudsman om de komende jaren samen met alle instellingen, organen en agentschappen te werken aan de verbetering van de kwaliteit van het EU-bestuur en erop toe te zien dat overal in de Unie de rechten van de burgers ten volle worden eerbiedigd. Aangezien 70% van de onderzoeken van de Ombudsman betrekking heeft op de Commissie, werd de voorzitter van de Commissie, de heer José Manuel BARROSO, uitgenodigd de thematoespraak te houden. Voorzitter Barroso noemde een aantal gebieden waarop de samenwerking in de komende jaren zou kunnen worden versterkt, bijvoorbeeld door meer vooruitgang terzake van een uniforme Code van goed administratief gedrag, het streven naar meer minnelijke regelingen en het onmiddellijk ingaan op de aanbevelingen en opmerkingen van de Ombudsman. In dit verband verdiende de nieuwe mededeling van de Commissie vermelding waarbij een nieuwe interne procedure werd ingevoerd voor het ingaan op de onderzoeken van de Ombudsman. In zijn toespraak bevestigde de Ombudsman het belang van het snel en met de nodige aandacht en zorg ingaan op klachten. Hij beschreef zijn rol niet alleen als een mechanisme van extern toezicht, maar ook als waardevol voor managers – een mechanisme waarmee besturen beter kunnen presteren door hun aandacht te richten op gebieden waar verbetering mogelijk is. In dit verband benadrukte hij de waarde van de Europese Code van goed administratief gedrag als een bruikbare gids voor ambtenaren. Tevens ging de heer DIAMANDOUROS in op de rol van de Ombudsman als bemiddelaar, die de instellingen kan helpen bij duidelijkere communicatie met de burgers zodat zij zich realiseren dat hun stem er toe doet en dat zij door het indienen van een klacht kunnen bijdragen tot een betere gang van zaken. Het uiteindelijke doel, zei hij, is een op de burgers gericht bestuurlijk apparaat van de Europese Unie van het allerhoogste niveau.



De heer José Manuel Barroso, Voorzitter van de Europese Commissie, en de heer Diamandouros tijdens het officiële diner voor de voorzitters en secretarissen-generaal van de EU-instellingen en de hoofden van de EU-organisaties en agentschappen. Brussel, België, 17 november 2005.

Seminar voor de pers en openbare werkbijeenkomst in te Brussel, België

Op 6 december heeft de Europese Ombudsman te Brussel twee evenementen laten plaatsvinden met als titel „De Europese Ombudsman: 10 jaar, 20.000 klachten – te veel? te weinig?” Het ging

van bijeenkomsten die werden georganiseerd in samenwerking met het Europees Centrum voor de journalistiek in de vorm van een seminar voor de pers en een openbare werkbijeenkomst voor de media, NGO's, belangengroepen, regionale en plaatselijke vertegenwoordigingen en burgers die belang stelden in het werk van de Ombudsman.



De heer Michael Cashman, lid van het Europees Parlement, de heer Diamandouros, de heer Aidan White, Secretaris-generaal van de Internationale Federatie van Journalisten, en de heer Derk-Jan Eppink, lid van het kabinet van de vice-voorzitter van de Europese Commissie de heer Siim KALLAS, houdt een toespraak op een seminar voor de pers ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de Europese Ombudsman. Brussel, België, 6 december 2005.

De eerste zitting had als titel „Een opener en voorspelbaarder EU-bestuur – de volgende stappen voor Commissie, Parlement en Ombudsman.” Meer dan zestig personen woonden deze zitting bij met in het panel de heren Derk-Jan EPPINK, lid van het kabinet van de heer Siim KALLAS, vice-voorzitter van de Europese Commissie, Michael CASHMAN, lid van het Europees Parlement en rapporteur van het Parlement over de verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, Tony BUNYAN, directeur van *Statewatch*, en Tim KING, adjunct-hoofdredacteur van *European Voice*. De heer Aidan WHITE, secretaris-generaal van de internationale federatie van journalisten, was moderator van deze bijeenkomst waarin een nuttig overzicht werd geboden van de vooruitgang die tot op heden in de instellingen van de EU op het gebied van doorzichtigheid werd geboekt en waar ideeën voor de toekomst werden aangereikt.



De heer Diamandouros en mevrouw Margot Wallström, vice-voorzitter van de Europese Commissie voor Institutionele Betrekkingen en Communicatie, luisteren naar deelnemers op een openbare workshop ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de Europese Ombudsman. Brussel, België, 6 december 2005.

De tweede bijeenkomst, met als titel „Bewustmaking omtrent het recht om klacht in te dienen – de volgende stappen voor de Europese Ombudsman”, had de vorm van een openbare werkbijeenkomst. Het panel hier bestond uit de dames Margot WALLSTRÖM, vice-voorzitter van de Europese Commissie, Emily O'REILLY, nationaal Ombudsman van Ierland, Claire DAMILANO, van de *European Citizen Action Service*, en de heer Aidan WHITE, secretaris-generaal van de Internationale Federatie van Journalisten. Deze werkbijeenkomst werd op levendige wijze gemodereerd door de oud-voorzitter van het Europees Parlement, de heer Pat COX. Meer dan 50 vertegenwoordigers van NGO's, belangengroepen, regionale en plaatselijke vertegenwoordigingen in Brussel en van EU-instellingen waren aanwezig bij deze workshop waarin werd nagegaan hoe de Ombudsman het beste voor hen kan werken. De discussie richtte zich vooral op de volgende vraagstellingen: hoe kan de Europese Ombudsman zijn werkzaamheden zichtbaarder maken? Wat kan de Ombudsman ondernemen om de burger ertoe te brengen zijn recht op het indienen van een klacht uit te oefenen? Hoe kan uw organisatie de Ombudsman helpen om voort te bouwen op wat in de afgelopen tien jaar is bereikt? Hoe kan de Ombudsman een bijdrage leveren aan de „bezinningsperiode” van de Unie? Na afloop van de bijeenkomst werd een document onder de deelnemers verdeeld met daarin de voornaamste ideeën die uit de workshop zijn voortgekomen; zij zijn ook op de website van de Ombudsman geplaatst.

Presentatie bij de Delegatie voor de Europese Unie van de Franse nationale assemblée, te Parijs, Frankrijk

Op 7 december heeft de Delegatie voor de Europese Unie van de Franse nationale assemblée voor het eerst een hoorzitting met de Europese Ombudsman gehouden. De bijeenkomst, onder leiding van de voorzitter van de delegatie, de heer Pierre LEQUILLER, bood de Ombudsman een gelegenheid duidelijkheid te scheppen over zijn taak, de soorten kwesties die hij behandelt en de mate waarin hij met Ombudsmannen in de lidstaten samenwerkt. Leden van de delegatie reageerden met vragen over klachten, waaronder de klacht over het gebrek aan doorzichtigheid bij de wetgevingsprocedures in de Raad en de vraag wat zij er als leden van een parlement aan zouden kunnen doen om de Franse burgers meer inzicht in de rol en bevoegdheden van de Europese Ombudsman te bieden. De hoorzitting vond plaats in Parijs en stond open voor de pers. Men kwam overeen aandacht te schenken aan de tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman.

© Assemblée nationale française



De heer Diamandouros en de heer Pierre Lequiller, Voorzitter van de delegatie voor de Europese Unie van de Franse Nationale volksvertegenwoordiging. Parijs, Frankrijk, 7 december 2005.

DE VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Op 11 januari vond de verkiezing van de Europese Ombudsman plaats in het Europees Parlement. De heer DIAMANDOUROS werd herkozen als Europees Ombudsman voor de zittingsperiode van het Parlement, 2004-2009, met 564 van de 609 uitgebrachte stemmen. De verkiezing werd

gevolgd door een conferentie georganiseerd door de voorzitter van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Marcin LIBICKI, lid van het Europees Parlement. De heer DIAMANDOUROS benutte de gelegenheid om zijn prioriteiten voor de instelling te schetsen, zoals een volledige bescherming van de rechten van de burgers overal in de Unie en een waarborging van de hoogste bestuurlijke normen in de instellingen en organen van de EU. In bijlage E vindt u meer informatie over de verkiezing van de Ombudsman.



Mevrouw Margot Wallström, vice-voorzitter van de Europese Commissie voor Institutionele Betrekkingen en Communicatie, feliciteert de heer Diamandouros na zijn herverkiezing als Europees Ombudsman. Straatsburg, Frankrijk, 11 januari 2005.

HET JAARVERSLAG 2004

Het jaarverslag is de belangrijkste publicatie van de Ombudsman. Door een overzicht te bieden van de werkzaamheden op het gebied van klachtenafhandeling door de Ombudsman in een welbepaald jaar, vergroot het de mogelijkheid voor het Parlement om van de instellingen en organen van de Unie rekenschap te vragen. Door nadruk te leggen op probleemgebieden in het bestuurlijk apparaat dient het tevens als een waardevol middel tot zelfregulering voor de EU-instellingen en – organen. Daarnaast is het Verslag van de Ombudsman evenwel van belang voor een hele reeks groeperingen en personen op allerlei niveaus – collega-ombudsmannen, politici, openbare ambtsdragers, welbepaalde beroepsgroepen, academici, belangengroepen, niet-gouvernementele organisaties, journalisten en burgers, op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau.

Om aan de diverse verwachtingen van deze uiteenlopende achterban zo goed mogelijk te voldoen heeft het jaarverslag een nieuwe opzet gekregen, met ingang van het verslag van 2004. Besluiten in extenso werden vervangen door samenvattingen met aandacht voor de kernthema's. In hoofdstuk 2 werd een thematische analyse geïntroduceerd (in dit verslag paragraaf 2.8), met daarin de belangrijkste rechtsvindingen en – feiten op de grote deelterreinen van de werkzaamheden. De hoofdstukken betreffende communicatie en betrekkingen met andere organen werden herzien om het nut van deze activiteiten duidelijker te maken en dit met bijzonderheden van de gebeurtenissen te illustreren.

De Ombudsman heeft zijn verslag voor 2004 op 10 mei aangeboden aan de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement. Dit stelde hem in de gelegenheid een overzicht te bieden van zijn werk en van de resultaten van het desbetreffende jaar en om verslag uit te brengen over de doelstellingen die hij na zijn herkiezing als Europese Ombudsman uiteen had gezet.

De heer Manolis MAVROMMATIS, lid van het Europees Parlement, heeft het ontwerp opgesteld voor het verslag van de commissie betreffende de activiteiten van de Ombudsman over 2004. Op 27 oktober hebben de leden van het EP dit verslag met 426 stemmen voor, 3 tegen en 9 onthoudingen goedgekeurd en hebben zij de Ombudsman geluk gewenst met zijn werkzaamheden en met de goede betrekkingen die hij met de commissie verzoekschriften onderhoudt.

OPEN DAGEN

Brussel

Op 30 april heeft het Europees Parlement voor het algemene publiek een open dag gehouden. Het bureau van de Ombudsman heeft daaraan deelgenomen en de gelegenheid te baat genomen voor het uitbrengen van de nieuwe *Ansichtkaart ter gelegenheid van de tiende verjaardag*, in 24 talen aan de bezoekers uitgereikt. Medewerkers beantwoordden de hele dag op vragen van belangstellenden; de open dag werd naar schatting bezocht door 15 000 mensen.

Straatsburg

Op 8 mei heeft het bureau van de Ombudsman deelgenomen aan de open dag die door het Europees Parlement in Straatsburg was georganiseerd. Materiaal over het werk van de Ombudsman, daaronder ook de nieuwe *Ansichtkaart ter gelegenheid van de tiende verjaardag*, werd in 24 talen aan belangstellenden uitgereikt. Medewerkers waren de hele dag aanwezig om op vragen te antwoorden. Het Parlement werd deze open dag door meer dan 20.000 mensen bezocht.



Burgers bezoeken de stand van de Ombudsman op de Open Dag in Straatsburg, Frankrijk, 8 mei 2005.

6.2 VOORLICHTINGSBEZOEKEN

Om burgers meer bekend te maken met hun recht om klachten in te dienen bij de Europese Ombudsman en zijn werkrelaties met de nationale en regionale collega-ombudsmannen versterken, had de Ombudsman in 2003 en 2004 een intensief programma van voorlichtingsbezoeken aan de lidstaten, de toetredingslanden en kandidaat-lidstaten ondernomen. De Ombudsman is van plan zijn voorlichtingsbezoeken in de periode 2005 tot 2009 voort te zetten. Bij elk van deze bezoeken ontmoet de Ombudsman parlementsleden, rechters, hogere ambtenaren, collega-ombudsmannen en anderen die op het gebied van niet-gerechterlijke geschillenbeslechting werkzaam zijn, de academische wereld, potentiële klagers en andere burgers. Hij wordt op elke reis vergezeld door een medewerker van zijn juridische dienst en door een van zijn communicatiemedewerkers.

De voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman zijn er op gericht burgers meer informatie te geven over de diensten die hij hen kan bieden. In zijn vele ontmoetingen met het publiek illustreert de Ombudsman zijn werk met voorbeelden van de soorten klachten die hij ontvangt. Maar zijn werk gaat verder dan klachtenafhandeling en tijdens zijn vele ontmoetingen is hij doordrongen van de noodzaak aan deze bredere taak meer bekendheid te geven. In zijn voordrachten en presentaties wijst de Europese Ombudsman op het belang dat het instituut Ombudsman heeft voor de bevordering

van rechtsstaat, democratie en mensenrechten. Tijdens bilaterale bijeenkomsten met Ombudsmannen verkennen de deelnemers ideeën voor toekomstige samenwerking en wisselen zij ervaringen en beste praktijken uit.

De collega's van de Ombudsman in de lidstaten en kandidaat-lidstaten organiseren activiteitenprogramma's en bijeenkomsten en vergezellen hem in veel gevallen gedurende zijn gehele bezoek.

Als gevolg van de reeks evenementen om de tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman in 2005 over het voetlicht te brengen, werd gedurende dat jaar slechts één informatiebezoek afgelegd, en wel eind november een bezoek aan het Verenigd Koninkrijk.

De nu volgende paragraaf biedt een overzicht van de uiteenlopende bijeenkomsten die werden gehouden, met vermelding van de belangrijkste gesprekspartners en de talrijke presentaties. De media-activiteiten die in het kader van deze voorlichtingsbezoeken plaatsvonden worden beschreven in paragraaf 6.4 van dit verslag.

VERENIGD KONINKRIJK

Van 28 tot 30 november 2005 bracht de Europese Ombudsman een bezoek aan Londen.

Op 28 november genoot hij een werkontbijt met de parlementaire en gezondheidszorg-ombudsman, mevrouw Ann ABRAHAM. Daarop werden de heer DIAMANDOUROS en mevrouw ABRAHAM ontvangen door het hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in het Verenigd Koninkrijk, de heer Reijo KEMPINNEN. Dit werd gevolgd door een bijeenkomst met de leden van het Europees Parlement, met als gastheer de directeur van het EP-bureau voor het Verenigd Koninkrijk, de heer Dermot SCOTT. De heer DIAMANDOUROS en mevrouw ABRAHAM hielden aansluitend een gezamenlijke presentatie voor de „fast stream students” van de Opleiding voor hogere ambtenaren. De Europese Ombudsman sprak over de rol van de Europese Ombudsman in het institutioneel raamwerk van de EU. Dit werd gevolgd door een levendig debat van vragen en antwoorden met de studenten en de directeur van de cursus, de heer Howard EMMENS, welke gedurende het middagmaal nog werd voortgezet.



De heer Diamandouros en mevrouw Ann Abraham, Ombudsman van het Verenigd Koninkrijk voor overheidsaangelegenheden en volksgezondheid, richten zich tot de European Fast Stream studenten aan de National School of Government. Londen, Verenigd Koninkrijk, 28 november 2005.

De namiddag begon met een ontmoeting met leden van het Europese „Scrutiny”-toezichtcomité van het Lagerhuis, hetgeen de Ombudsman de gelegenheid bood de leden van het comité te spreken, hen te informeren over het werk van hun respectieve instellingen en deel te nemen aan een belangwekkende gedachtewisseling. De slotbijeenkomst van de dag was bij de Tribunalenraad, met als gastheer de voorzitter van de Raad, Lord NEWTON of Braintree. Leden en personeel van de Raad presenteerden

zijn werkzaamheden waarbij de hieropvolgende discussies de nauwe banden lieten zien die er tussen het werk van de tribunalen en dat van de Ombudsmannen bestaan. Ter gelegenheid van het bezoek bood Lord NEWTON die avond een diner in het Hogerhuis aan.

Op 29 november werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door mevrouw Melanie SMITH, in de context van haar proefschrift over inbreukprocedures uit hoofde van artikel 226 van het EG-Verdrag. Bij hun eerste ontmoeting van die dag werden de heer DIAMANDOUROS en mevrouw ABRAHAM ontvangen door de minister voor Europese aangelegenheden, de heer Douglas ALEXANDER MP. Men sprak onder meer over het speciale verslag van de Europese Ombudsman dat in oktober 2005 aan het Europees Parlement was voorgelegd en waarin de Ombudsman een beroep deed op de Raad om terug te komen op zijn weigering zijn bijeenkomsten in het openbaar te houden telkens wanneer hij als wetgever optreedt. Een bezoek aan het bureau van de parlementaire en gezondheidszorg-ombudsman bood de heer DIAMANDOUROS vervolgens de gelegenheid kennis te nemen van een hele reeks gevallen die door de Ombudsman waren behandeld. De adjunct-ombudsman, mevrouw Trish LONGDON, en haar collega's presenteerden de zaak van voortgezette zorg, terwijl mevrouw Ann ABRAHAM en de heer Iain OGILVIE de laatste ontwikkelingen in een onderzoek aangaande verzekeringsmaatschappij Equitable Life uit de doeken deden.

Bij een koffiemaaltijd, aangeboden door de heer Robert HAZELL, directeur van de eenheid constitutie bij de hogeschool voor openbaar beleid van het University College Londen, sprak de heer DIAMANDOUROS een lezing uit met als titel „De rol van de Ombudsman bij het versterken van betrouwbaarheid en de rechtsstaat”. Zowel in een geanimeerd vraag- en antwoord-debat als bij de buffetlunch reageerde hij naar aanleiding van vragen en discussieerde hij niet alleen met de vele aanwezige professoren en studenten maar ook met het grote aantal aanwezige Britse Ombudsmannen.

In zijn eerste bijeenkomst van de namiddag verscheen de heer DIAMANDOUROS voor het „European Union Select Committee” van het Hogerhuis. Deze zitting werd geleid door de voorzitter van het comité, Lord GRENFELL, en werd door veertien leden van het Hogerhuis bijgewoond. De leden van de commissie ondervroegen de heer DIAMANDOUROS in een intensieve ondervraging over een hele reeks aangelegenheden zoals de noodzaak het Europese netwerk van Ombudsmannen te ontwikkelen, de relatie tussen de Europese code van goed administratief gedrag en het Handvest van fundamentele rechten, en de betrekkingen met het toekomstige Europese Bureau voor de grondrechten. Vervolgens kwamen de heer DIAMANDOUROS en mevrouw ABRAHAM te spreken met de voorzitter van het „Public Administration Select Committee” van het Lagerhuis, de heer Tony WRIGHT MP. Die avond bood mevrouw ABRAHAM een diner aan dat werd bijgewoond door Ombudsmannen uit de openbare sector uit Engeland, Schotland, Wales en Noord-Ierland.



Lord Wallace of Saltaire, Professor Emeritus Internationale Betrekkingen aan de London School of Economics and Political Science, stelt de heer Diamandouros voor alvorens deze een lezing geeft met de titel „Human rights and non-judicial remedies – the European Ombudsman’s perspective” (Mensenrechten en buitengerechtelijke oplossingen vanuit het oogpunt van de Europese Ombudsman. Londen, Verenigd Koninkrijk, 30 november 2005.

De ochtend van 30 november ving aan met een bezoek aan het bureau voor Londen van de Ombudsmannen voor plaatselijk bestuur voor Engeland. De heer DIAMANDOUROS ontmoette allereerst de voorzitter van de Ombudsmannen voor plaatselijk bestuur, de heer Tony REDMOND, waarmee menige kwestie van belang werd besproken, zoals ook de ontwikkeling van ombudsbevoegdheden op het gebied van de mensenrechten. Daarop sprak hij met de adjunct-ombudsman voor plaatselijk bestuur, de heer Peter MACMAHON, over internationale samenwerking tussen de bureaus van Ombudsmannen. Daarop vervolgde de heer DIAMANDOUROS met een bezoek aan de „London School of Economics and Political Science (LSE)” waar hij een lezing uitsprak, getiteld „Mensenrechten en niet-gerechtelijke oplossingen – het perspectief van de Europese Ombudsman”. Deze lezing stond onder voorzitterschap van Lord WALLACE of Saltaire, emeritus hoogleraar internationale betrekkingen aan de LSE. De lezing werd gevolgd door een breed debat van vraag en antwoord, waarbij de discussies voortliepen tijdens een middagmaal dat door Lord WALLACE werd aangeboden.

De eerste bijeenkomst van de namiddag was met de heer Jim MURPHY MP, parlementair secretaris bij het „Cabinet Office”. Men sprak onder meer over de middelen van redress (schadevergoeding) die de burgers ten dienste staan en de ontwikkeling van ombudsdiensten in het Verenigd Koninkrijk. Het bezoek werd afgesloten met een laatste treffen met mevrouw Ann ABRAHAM in het bureau van de parlementaire en gezondheidszorg-ombudsman.

6.3 OVERIGE CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

Conferenties, seminars en bijeenkomsten bieden een uitnemende gelegenheid voor de Ombudsman om zijn werk zichtbaar te maken bij belangrijke doelgroepen zoals NGO's, belangengroepen en academische instellingen. Zij vergemakkelijken ook zijn taak om het idee van ombudsdiensten meer algemeen te bevorderen. Door het aanwezig zijn op conferenties en bijeenkomsten kunnen de Ombudsman en zijn personeel op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in het Europese veld die voor de instelling van bijzonder belang zijn.

Deze paragraaf geeft een compleet overzicht van de activiteiten ter bevordering van het concept van ombudsdiensten in het algemeen en het werk van de Europese Ombudsman in het bijzonder. Daar waar de ombudsman niet persoonlijk aan een evenement kan deelnemen, vertrouwt hij de vertegenwoordiging van de instelling aan een geschikt personeelslid toe. Veel groepen leren ook over het werk van de Ombudsman als onderdeel van studiereizen naar Straatsburg. Deze paragraaf bevat daarom een overzicht van de groepspresentaties in 2005.

DEELNAME VAN DE OMBUDSMAN ZELF

Op 7 januari had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met ambassadeur Marios LYSSIOTIS, permanent vertegenwoordiger van Cyprus bij de Raad van Europa, om te spreken over de rol van de Europese Ombudsman.

Op 27 januari hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak tot de afdeling Straatsburg van de Engelstalige unie met als thema „de Europese Ombudsman – hoeder van een goed bestuur”.

Op 28 januari hield de Ombudsman de laatste thematische toespraak in een conferentie te Brussel, georganiseerd door de vereniging van voormalige stagiaires bij de Europese Unie (ADEK International). De conferentie had als titel „Communiceren over Europa”. De Ombudsman concentreerde zich op de vraag naar „waarom” wij over Europa zouden moeten communiceren, „hoe” wij over Europa moeten communiceren en „wat” wij over Europa moeten communiceren. Na zijn toespraak beantwoordde de heer DIAMANDOUROS de vragen vanuit de zaal.

Op 23 februari had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met mevrouw Aleksandra POPOVIĆ, assistent-minister van justitie van de Republiek Servië en Montenegro. Zij spraken over ontwikkelingen in de Unie met betrekking tot de bescherming van de burgerrechten langs gerechtelijke en niet-gerechtelijke weg.

Op 4 maart hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak in een internationale conferentie te Genève, Zwitserland, over „De fundamentele beginselen van de grondwet voor Europa”. De conferentie was belegd door het „Centrum voor European Legal Studies” van de Universiteit van Genève.

Op 11 maart heeft de heer DIAMANDOUROS te Nicosia, Cyprus, een reeks ontmoetingen gehad met de heren Tassos PAPADOPOULOS, president van de Republiek Cyprus, Nikos CLEANTHOUS, voorzitter van het comité Europese aangelegenheden van het parlement van Cyprus, Panayiotis DEMETRIOU, lid van het Europees Parlement, Costakis CHRISTOFOROU, „General Director” van het Parlement van Cyprus, Ronald EVERS, hoofd van het informatiebureau van het Europees Parlement op Cyprus en Adriaan VAN DER MEER, hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie op Cyprus. Later die dag hield hij een toespraak over „De rechten van Europese burgers, ontleend aan het Europees burgerschap, het democratisch leven in de Unie en het Handvest van fundamentele rechten” in een seminar over burgerrechten dat door het Parlement van Cyprus en het pers- en informatiebureau van Cyprus was belegd.



De heer Tassos Papadopoulos, President van de Republiek Cyprus, en de heer Diamandouros.
Nicosia, Cyprus, 11 maart 2005.

Op 12 maart trof de heer Mr DIAMANDOUROS de heer Michalis ATTALIDES, deken van de school voor humaniteit, sociale wetenschappen en recht van het Intercollege te Nicosia, Cyprus, bij welke instelling hij een toespraak hield over „Het verdedigen van de democratie en de rechtsstaat: de rol van de Ombudsman”.

Op 17 maart sprak de heer DIAMANDOUROS het Vijfde Congres toe van de Vereniging van vrouwelijke Europese advocaten met als onderwerp „Toegang tot Europese bemiddeling/mediatie”.



De heer Christos Rozakis (tweede van links), vice-voorzitter van het Europees Hof voor de Rechten van de mens, richt zich tot het personeel van de Europese Ombudsman. Straatsburg, Frankrijk, 18 maart 2005.

Op 18 maart had de Ombudsman een ontmoeting met de heer Christos ROZAKIS, vice-voorzitter van het Europees Hof voor de mensenrechten. Vervolgens nam de heer ROZAKIS deel aan een bijeenkomst met medewerkers van de Europese Ombudsman voor wie hij een presentatie hield over „De mogelijkheden van Europese bescherming van mensenrechten: verruiming van de bescherming door middel van het EU-grondwetsverdrag”.

Op 21 maart trof de heer DIAMANDOUROS de heer Guillermo O'DONNELL, hoogleraar aan de universiteit Notre Dame, Indiana, Verenigde Staten, en mevrouw Gabriela IPPOLITO O'DONNELL, om te spreken over de rol van de Europese Ombudsman en de vooruitzichten op samenwerking teneinde de instelling van ombudsdiensten in Latijns-Amerika te bevorderen en verder te ontwikkelen.

Op 22 maart hield de heer DIAMANDOUROS een presentatie over „Recente ontwikkelingen bij de bescherming van mensenrechten en fundamentele rechten in de Europese Unie – het perspectief van de Europese Ombudsman” in een werklunch van permanente vertegenwoordigers bij de Raad van Europa. Bij dit evenement trad mevrouw Ann-Marie NYROOS, permanent vertegenwoordiger van Finland bij de Raad van Europa, als gastvrouw op.

Op 14 mei hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak over „de Europese Ombudsman en het drugsbeleid van de EU” op de Tiende Europese conferentie inzake rehabilitatie en drugsbeleid in Heraklion, Griekenland.

Op 18 mei sprak de heer DIAMANDOUROS over „De Europese Ombudsman als promotor van doorzichtigheid en als contributor in de strijd tegen corruptie” bij het Griekse „Chapter of Transparency International” in Athene, Griekenland.

Op 19 mei nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een rondetafel inzake „Slecht bestuur en corruptie in de Griekse openbare sector – bezinning over hoe deze te bestrijden” bij gelegenheid van de Griekse Leiderschapconferentie 2005, georganiseerd door de Vereniging van „Chief Executive Officers” in Athene, Griekenland.

Op 24 mei had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met mevrouw Fabienne KELLER, burgemeester van Straatsburg, ter voorbereiding van het colloquium en het officiële diner ter gelegenheid van de tiende verjaardagviering, gepland voor 28 oktober.

Op 31 mei sprak de heer DIAMANDOUROS voor de universiteit van Duisburg, Duitsland, over „Democratie, rechtsstaat, betrouwbaarheid en de instelling van de Ombudsman”.

Op 3 juni hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak inzake „De rechten van patiënten in het hedendaagse Europa” bij gelegenheid van de Tweede medische internationale conferentie Hygeia-Harvard inzake preventieve geneeskunde in de 21^e eeuw, in Athene, Griekenland.

Op 6 juni hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak over „Het respect voor de fundamentele rechten en mensenrechten door het Europees ambtelijk apparaat: normen en oplossingen” in een internationale conferentie te Krakau, Polen, georganiseerd door de Poolse ombudsman de heer Andrzej ZOLL en de Jagielloonse universiteit, ter gelegenheid van de oprichting van de Oświęcim-mensenrechtenacademie.

Op 30 juni was de heer DIAMANDOUROS uitgenodigd door de heren Anthony MOLHO en Diogo RAMADA CURTO, hoogleraren aan het Europese universitair instituut (EUI) in Florence, Italië om de eerste presentatie te geven in de zomercursus van de afdeling geschiedenis van het EUI. De heer DIAMANDOUROS sprak over „De ontwikkeling van de rechten van migranten in de Europese rechtsorde na de tweede wereldoorlog”. Daarna deelde de heer DIAMANDOUROS het middagmaal met een groep van vijf studenten voor een doctorale graad uit Griekenland.

Op 1 juli trof de heer DIAMANDOUROS in Florence, Italië, de heer Yves MENY, voorzitter van en hoogleraar aan het Europees Universitair instituut, alsook mevrouw Helen WALLACE, directeur van en hoogleraar aan het centrum Robert Schuman voor voortgezette studies aan de universiteit, om te spreken over methoden om de studie van instellingen die de democratische betrouwbaarheid in Europa zouden kunnen vergroten, te bevorderen.

Op 6 juli had de Ombudsman een ontmoeting met mevrouw Eugenia KOTSELIDOU, hoofd personeelsontwikkeling en mediator op het gebied van prestatiebeheer bij het Europees octrooibureau te München, Duitsland. Mevrouw KOTSELIDOU stelde belang in de ervaringen van de heer DIAMANDOUROS op het gebied van bemiddeling (mediatie) waaronder het bewerkstelligen van minnelijke regelingen en de rol van de instelling als een alternatief voor de gerechtelijke weg.

Op 7 juli hield de heer DIAMANDOUROS een presentatie getiteld „de Europese Ombudsman, een instrument voor de verdediging van de burgers” voor een afvaardiging van burgemeesters uit de Italiaanse regio Trentino Alto-Adige, met als gastvrouw mevrouw Lilli GRUBER, lid van het Europees Parlement.

Op 13 juli presenteerde de Ombudsman zijn werkzaamheden aan vijftientig leden van de Society of European Affairs Professionals (SEAP), de beroepsorganisatie voor Europese lobbyisten. In een toespraak „De Europese Ombudsman: helpen om een open, betrouwbare en op dienstverlening gericht EU-apparaat te bevorderen”, zette de heer DIAMANDOUROS de dienstverlening uiteen die hij via de afhandeling van klachten en onderzoeken op eigen initiatief levert. In het bijzonder focuste de Ombudsman op de Europese code voor goed administratief gedrag en de eigen gedragscode van SEAP. Mevrouw Catherine STEWART, vice-voorzitter van het SEAP, was voorzitter van dit evenement dat eindigde met een levendig vraag- en antwoord-debat.

Op 23 september hield de heer DIAMANDOUROS een presentatie getiteld „de Europese Ombudsman – een niet-gerechtelijk middel van redres voor burgers” voor een delegatie van leden van de voormalige Europese commissie mensenrechten van de Raad van Europa. Dit gebeuren was georganiseerd door de heer Christos ROZAKIS, vice-voorzitter van het Europees Hof voor de mensenrechten.

Op 26 september hield de heer DIAMANDOUROS een presentatie over de rol van de Europese Ombudsman voor een delegatie van de districtkamer van juridische adviseurs uit Krakau, Polen.

Op 6 oktober gaf de heer DIAMANDOUROS een toespraak met als titel „De Europese Ombudsman: een instelling voor de bescherming en bevordering van de grondrechten”; dit gebeurde tijdens een conferentie ter herdenking van de 60e verjaardag van de oprichting van de Franse *Ecole Nationale d'Administration* en de tiende verjaardag van de oprichting van het Centrum voor Europese studiën te Straatsburg.

Op 14 oktober hield de heer DIAMANDOUROS voor de Nationale defensieacademie in Athene, Griekenland, een toespraak met als titel „De rechtsstaat en de grondrechten in de Europese Unie”.

Op 21 november hield de heer DIAMANDOUROS een lezing over „Democratie, de rechtsstaat en de Ombudsman” in Columbia University, New York, Verenigde Staten.

Op 21 en 22 december had de heer DIAMANDOUROS ontmoetingen in Athene, Griekenland, met de heren Karolos PAPOULIAS, president van Griekenland, Kostas KARAMANLIS, eerste minister van Griekenland, Kostis STEFANOPOULOS, oud-president van Griekenland en Konstantinos MITSOTAKIS, oud-premier van Griekenland.

DEELNAME VAN MEDEWERKERS VAN DE OMBUDSMAN

Op 25 januari nam de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviseur, deel aan een door de Europese Commissie belegde openbare hoorzitting over het voorgestelde Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie. De openbare hoorzitting werd onderverdeeld in vier gespreksthema's. Het eerste omvatte de rechten en thematische werkgebieden van het Bureau en zijn aardrijkskundige reikwijdte. Het tweede betrof het voortzetten en versterken van de betrekkingen met de Raad van Europa, nationale instellingen, het maatschappelijk middenveld en andere entiteiten. Het derde thema omvatte de taken die het Bureau zou moeten krijgen, terwijl het vierde de structuur van het Bureau betrof. Deze publieke hoorzitting werd afgesloten door de heer Franco FRATTINI, vice-voorzitter van de Commissie, belast met justitie, vrijheid en veiligheid.



Op 16 februari nam de heer Nicholas CATEPHORES, assistent van de Ombudsman, deel aan een rondetafelbijeenkomst over de mogelijke aanstelling van een „Europese Ombudsman voor financiële diensten”, georganiseerd door de Federatie van Europese beurzen (FESE) en Houston Consulting Europe te Brussel, België.

Op 1 maart spraken de dames Tina NILSSON, juridisch medewerker, en Rosita AGNEW, hoofd sector communicatie, met de heer Paul FIRTH, een onafhankelijke consulent die een studie verricht naar het proces van subsidieverstrekking zijdens de Europese Commissie. De studie werd uitgevoerd in opdracht van een aantal niet-gouvernementele organisaties. De dames NILSSON en AGNEW zetten de procedures van de Ombudsman uiteen en schetsten hun werk met voorbeelden van op subsidiëring betrekking hebbende klachten die in 2002-2004 behandeld waren. De heer FIRTH vroeg naar de mate waarin de Ombudsman erin slaagt dit soort gevallen op te lossen en informeerde naar de tijd die dit in doorsnee vergt. Hij was vooral geïnteresseerd in klachten over de financiële reglementen van de EU en de problemen die hieromtrent onder de aandacht van de Ombudsman waren gebracht.

Op 5 april hebben de heer Olivier VERHEECKE en mevrouw Rosita AGNEW het werk van de Ombudsman besproken met mevrouw Melanie Smith, Ph.D.-student aan de universiteit van Manchester en onderzoeksassistent bij mevrouw Jo SHAW, hoogleraar aan de universiteit van Edinburgh.

Op onderscheidenlijk 13 en 14 juli ontving de heer Olivier VERHEECKE de dames Rhita BOUSTA, Ph.D.-student aan de universiteit van Parijs 1 Panthéon-Sorbonne, en Costanza HERMANIN DE REICHENFELD van het *Institut de Sciences Politiques* te Parijs, voor een bespreking over het werk van de Ombudsman en in het bijzonder de Europese code van goed administratief gedrag.

Op 28 en 29 september heeft de *Beauftragte* van de deelstaat Brandenburg voor gegevensbescherming en toegang tot informatie, in samenwerking met de *Alcatel SEL Stiftung für Kommunikationsforschung* en de *Deutsche Gesellschaft für Recht und Informatik e.V.* een internationaal symposium aangeboden over „De vrijheid van informatie in Duitsland en in Europa”. Meer dan 120 mensen hebben deze conferentie bijgewoond. Het bureau van de Europese Ombudsman werd daarbij vertegenwoordigd door de heer Gerhard GRILL, juridisch hoofdadviseur.

Op 15 december ontving mevrouw Ida PALUMBO mevrouw Margherita BARSÌ, student aan de rechtenfaculteit van de universiteit van Lecce, Italië, en stagiair bij het Bureau van het Europees Parlement te Milaan. Hierbij schetste mevrouw PALUMBO de taakstelling van de Europese Ombudsman en gaf zij voorbeelden van door de Ombudsman behandelde gevallen.

Groepspresentaties

In 2005 gaven de heer DIAMANDOUROS en zijn medewerkers (tussen haakjes genoemd) uiteenzettingen over taak en werk van de Ombudsman aan:

Januari

- een groep van 30 studenten politieke wetenschappen van de universiteit Regensburg, Duitsland. Deze presentatie was georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; de groep werd begeleid door mevrouw Andrea RIESCH; (Gerhard GRILL)
- een groep studenten van het *Institut des Hautes Etudes Européennes* van de universiteit Robert Schuman, te Straatsburg, Frankrijk; (José MARTÍNEZ ARAGÓN)

Februari

- 20 studenten Openbaar Bestuur van de universiteit Twente, Nederland. De groep werd begeleid door de heer Jaap H. DE WILDE; (Gerhard GRILL)
- 40 studenten van het *Bayern Kolleg Augsburg*, uit Beieren, Duitsland, in het bestek van een reis naar Straatsburg georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*. De groep werd vergezeld door de heer Alexander FRISCH; (Gerhard GRILL)



- 50 studenten van de gezamenlijke European Masters in Business Administration van de universiteit van Mannheim, Duitsland, en de *Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales*, Frankrijk. Deze presentatie was georganiseerd door de heer Brian CASSIDY, lid van het Europees Economisch en Sociaal Comité; (Rosita AGNEW)

Maart

- 45 personen van de *CDU Frauenunion Ibbenbüren*, Duitsland, in het kader van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Gerhard GRILL)
- een groep rechtenstudenten (Masters) van de universiteit van Nîmes, Frankrijk; (Marjorie FUCHS)
- 37 personen van de *Europa-Union München*, Duitsland, in het kader van een door de *Europäische Akademie Bayern* georganiseerde reis; (Gerhard GRILL)
- een groep van 30 studenten van de *Politischer Jugendring Dresden e.V.*, Duitsland; (Olivier VERHEECKE)

April

- een groep van 10 jonge administrateurs uit Midden- en Oost-Europa en uit Madagascari, in het bestek van een seminar over Europese aangelegenheden, georganiseerd door het *Centre des Etudes Européennes* te Straatsburg (Alessandro DEL BON)
- studenten, aanwezig bij de twintigste sessie van het Europees Instituut voor bestuurszaken en Lobbying (EIPAL), te Brussel; (Olivier VERHEECKE)
- 38 personen uit Dortmund, Duitsland, in het bestek van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Wiebke PANKAUKE)
- een groep van 43 studenten van het *Europa-Institut*, Universiteit Saarland, Duitsland; (Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA)
- 32 personen van de *Altenakademie Dortmund*, Duitsland, in de context van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Branislav URBANIČ)
- een groep van 41 derde- en vierdejaars rechtenstudenten gespecialiseerd in Europees recht van de Universiteit van Leiden, Nederland. De groep werd vergezeld door de heer Rick LAWSON; (Ian HARDEN)
- een groep van 22 postuniversitairen en drie stafleden van de school voor recht en sociale wetenschappen van de Glasgow Caledonian University, Verenigd Koninkrijk. De groep werd vergezeld door mevrouw Marcela CHISHOLM; (Gerhard GRILL)
- een groep van 25 studenten van de faculteit economie van de universiteit van Neurenberg-Erlangen, Duitsland; (Gerhard GRILL)
- een groep van 68 deelnemers aan het „Europa-seminar”, georganiseerd door het *Kolpingwerk*, Duitsland; (Gerhard GRILL)

Mei

- een groep van 20 diplomaten uit Azië in het kader van een seminar over Europese aangelegenheden georganiseerd door het *Centre des Etudes Européennes* te Straatsburg; (Gerhard GRILL)
- 42 personen uit Keulen, Duitsland, in het kader van een reis, georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung*; (Branislav URBANIČ)



- een groep van 35 studenten van de afdeling internationale betrekkingen van de universiteit van Groningen, Nederland, in het kader van een studiereis naar Brussel en Straatsburg; (Gerhard GRILL)

Juni

- een groep van 34 jonge leraren uit Duitsland op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)
- een groep van 26 studenten en twee stafleden van de *Thorbecke Academie Leeuwarden*, Nederland, in het kader van een studiereis naar Brussel en Straatsburg; (Branislav URBANIČ)
- 35 personen van de *CDU Frauenunion Wesseling*, Duitsland, in het kader van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Gerhard GRILL)
- een groep van tien studenten politieke wetenschappen van de universiteit van Southern Maine, Portland, Verenigde Staten; (Olivier VERHEECKE)
- een groep van de *Kirchlicher Dienst in der Arbeitswelt*, Oldenburg, Duitsland; (Gerhard GRILL)
- een groep van 48 jonge leraren uit Duitsland op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)

Juli

- een groep van 47 jonge leraren uit Duitsland op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; (Gerhard GRILL)
- een groep van 45 jonge leraren uit Duitsland op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; (Branislav URBANIČ)
- 29 personen uit Kerpen, Duitsland; (de heer Branislav URBANIČ)
- een groep van 49 leraren op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door het regiobestuur (Regierung) van Oberpfalz, Duitsland; (Branislav URBANIČ)
- een groep van 23 studenten en vijf stafleden van het *Masters in European Studies* programma van de universiteit Tübingen, Duitsland; (Gerhard GRILL)
- een groep van zeven Algerijnse hoge ambtenaren in het kader van een seminar georganiseerd door het *Centre des Etudes Européennes* te Straatsburg; (José MARTÍNEZ-ARAGÓN)

Augustus

- een groep van zes personen van de bezoekersdienst van de Raad van Europa; (José MARTÍNEZ-ARAGÓN)

September

- een groep van 20 parlementsleden en ambtenaren van het Hongaarse Parlement die deelnamen aan de zitting met vragen en antwoorden over verzoekschriften en Europees burgerschap, georganiseerd door het directoraat-generaal uitbreiding van de Europese Commissie (TAIEX), Brussel; (Olivier VERHEECKE)
- een groep van 37 personen van het *Socialdemokraterne-Vejle amt*, Denemarken, in het kader van een studiereis naar Brussel en Straatsburg; (Peter BONNOR)
- 38 personen van de Kreis Münster, Duitsland, waaronder plaatselijke politici en gemeenteraadsleden in het kader van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Gerhard GRILL)



- 37 personen van de *Heimat- und Geschichtsvereins Bonn-Beuel*, Duitsland, in het kader van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Wiebke PANKAUKE)
- een groep van 22 personen uit dertien landen die verschillende NGO's vertegenwoordigen, op studiereis naar Brussel en Straatsburg, georganiseerd door het *Europahaus Burgenland*, Oostenrijk; (Wiebke PANKAUKE)
- een groep van 25 leraren uit Duitsland op studiereis naar Straatsburg, georganiseerd door de *Europäische Akademie Bayern*; (Wiebke PANKAUKE)
- 38 middelbare scholieren uit Brühl, Duitsland, in het kader van een door de *Karl-Arnold-Stiftung* georganiseerde reis; (Wiebke PANKAUKE)

Oktober

- 42 personen uit Duitsland die een beroepsopleiding *Bilanzbuchhaltung International* volgen, in het kader van een door *Fit for Europe* georganiseerde reis; (Gerhard GRILL)
- een groep van 49 deskundigen in telecommunicatie, informatietechnologie en gegevensverwerking, dit in het kader van een reis die was georganiseerd door het vakverbond *Ver.di*, Duitsland; (Gerhard GRILL)
- een groep van vijftien personen in het kader van een seminar over Europese aangelegenheden, georganiseerd door het *Forum Demokratie*, Düsseldorf, Duitsland; (Gerhard GRILL)
- een groep van 53 personen uit Duitsland, op uitnodiging van mevrouw Silvana KOCH-MEHRIN, lid van het EP; (Gerhard GRILL)
- een groep van 50 doctoren in de rechtsgeleerdheid, in het bestek van de *Corso di applicazione forense*, georganiseerd door de balie van Messina, Italië. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de heer Antonio DE MATTEIS, lid van de balie van Messina, Italië; (Ida PALUMBO)
- 50 burgemeesters uit Trentino-Alto Adige, Italië, in het kader van een reis naar Straatsburg; (Ida PALUMBO)

November

- 30 leden van de CDU uit Horstmar-Leer (Kreis Münster), Duitsland. De reis naar Straatsburg werd georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung*; (Gerhard GRILL)
- een groep van 50 personen uit Duitsland, op uitnodiging van mevrouw Silvana KOCH-MEHRIN, lid van het EP; (Gerhard GRILL)
- een groep van 41 personen uit Italië, op uitnodiging van mevrouw Lilli GRUBER, lid van het EP; (Gerhard GRILL)
- 31 personen van de *Deutsche Gesellschaft e.V. Berlin*, Duitsland, op studiereis naar Luxemburg en Straatsburg; (Gerhard GRILL)
- een groep van 27 studenten uit Duitsland op studiereis naar Brussel, georganiseerd door de *Politischer Jugendring Dresden e.V.*; (Tina NILSSON)
- 16 personen uit Duitsland in het kader van een reis, georganiseerd door *Gästeführer Trier*; (Gerhard GRILL)
- 22 magistraten uit Frankrijk die een beroepsopleiding volgen, georganiseerd door het *Centre des Etudes Européennes* van Straatsburg; (Marjorie FUCHS)

December

- een groep van zes leden van de *Consiglio Nazionale Forense*, Italië; (Ida PALUMBO)



De heer Diamandouros met leden van de *Consiglio Nazionale Forense* (Italiaanse nationale orde van advocaten). Straatsburg, Frankrijk, 9 december 2005.

- een groep van 45 personen uit Duitsland, op uitnodiging van graaf Alexander LAMBSDORFF, lid van het EP; (Gerhard GRILL)
- een groep van veertien stagiairs van het Europees Economisch en Sociaal Comité; (Branislav URBANIC)

Afgezien van het bovenstaande hebben de medewerkers van de Ombudsman in 2005 vijftien uiteenzettingen over de werkzaamheden van de Ombudsmangegevens aan stagiairs van de Europese Commissie gepresenteerd, waarbij telkens ongeveer 50 stagiairs aanwezig waren.

6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA

De media-activiteiten van de Ombudsman lopen van vraaggesprekken tot persconferenties en van geschreven artikelen tot persmededelingen. Deze activiteiten helpen de aandacht te vestigen op de dienstverlening die de Ombudsman biedt aan burgers, organisaties en ondernemingen en benadrukken zeer markante gevallen. De media kunnen het belang van deze gevallen helpen uit te lichten en zo de instelling of het orgaan ertoe aanzetten voor de burger een oplossing te vinden. De media-initiatieven van de Ombudsman kunnen aan een belangrijk evenement worden gekoppeld, bijvoorbeeld de presentatie van het jaarverslag van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, of ook rechtstreeks aan onderzoeken van de Ombudsman.

In 2005 zijn er zeventien persmededelingen uitgegaan en aan journalisten en geïnteresseerden overal in Europa verspreid. Hieronder bijvoorbeeld de afschaffing van leeftijdsgrenzen voor stagiairs bij de Commissie, de integratie van mensen met handicaps, misleidende verklaringen van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) in de context van een onderzoek door de Ombudsman en het gebrek aan openheid bij de werkzaamheden van de Raad.

In 2005 heeft de Ombudsman meer dan 50 vraaggesprekken gehouden met de schrijvende pers, radio en TV, en de elektronische media, zowel te Straatsburg, Brussel als elders. Deze paragraaf biedt een overzicht van de vraaggesprekken die de Ombudsman en zijn medewerkers in 2005 hebben gehad en omvat alle mediagebeurtenissen die het afgelopen jaar waren georganiseerd.

- De heer DIAMANDOUROS heeft op 11 januari na zijn herverkiezing als Europees Ombudsman deelgenomen aan een persconferentie die was belegd door de voorzitter van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Marcin LIBICKI. Deze persconferentie bood de Ombudsman de gelegenheid zijn prioriteiten voor zijn nieuwe mandaat te schetsen en op vragen van journalisten in te gaan.

© Europees Parlement



De heer Marcín Libicki, lid van het Europees Parlement, voorzitter van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, en de heer Diamandouros geven een persconferentie na de verkiezing van de Europese Ombudsman. Straatsburg, Frankrijk, 11 januari 2005.

- Na de persconferentie werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Nicolette SPINA van een Italiaans regionaal radiostation, de heer Sergio NAVA van de Italiaanse *Radio 24*, en de heer Ioannis PAPADIMITRIOU voor de Griekse afdeling van de *Deutsche Welle*.
- Op 12 januari werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Verónica ALCÁZAR van de Spaanse televisiezender *Telemadrid* voor het programma „Van Madrid naar Europa”. De journaliste vroeg de Ombudsman het werk van zijn instelling voor de Spaanse burgers uiteen te zetten en zijn betrekkingen met de nationale en regionale ombudsmannen van Spanje te verduidelijken.
- Later die dag had hij een persinterview met mevrouw Fouli DIMITRAKOPOULOU van *ERT 3-Televisie* uit Griekenland en de heer Manolis SPINTHOURAKIS van de Griekse krant *To VIMA*.
- Op 12 januari werd de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviseur, geïnterviewd door mevrouw Christina GERHAUSSER van studio Brussel van de *Deutsche Welle*, Duitsland, voor een korte radio-uitzending over de soorten klachten die de Europese Ombudsman in behandeling neemt.
- Op 12 januari had Rosita AGNEW, medewerker pers en communicatie een interview met mevrouw Claire DENIS van het Centre for Journalism Studies in Straatsburg, Frankrijk. Mevrouw DENIS interesseerde zich voor het werk van de Europese Ombudsman en vooral in zijn betrekkingen met de andere EU-instellingen en met de burgers.
- Op 13 januari had de Ombudsman een interview met mevrouw Teresa CARRERAS voor het programma „European Affairs” op de Spaanse televisie, *Televisión Española*. De journalist vroeg de Ombudsman naar een uitleg voor het hoge percentage klachten uit Spanje en vroeg hem waar de Spanjaarden klachten over hebben.
- Op 13 januari had de heer DIAMANDOUROS een interview met de heer Giorgos KAPOPOULOS van het Griekse radiostation NET.
- Op 18 januari interviewde mevrouw Olga TSANTILA, hoofdredacteur van *Epilogos*, het wekelijks supplement van het Griekse dagblad *Makedonia*, de Europese Ombudsman over zijn prioriteiten tijdens zijn tweede mandaat.



- Op 24 januari gaf de Ombudsman een telefonisch interview aan mevrouw Kathy TZILIVAKIS voor het Engelstalige dagblad *Athens News* van Griekenland. De journaliste vroeg de heer DIAMANDOUROS over zijn werk ten behoeve van de burgers en zijn toekomstige plannen als Europees Ombudsman na zijn herverkiezing.
- Op 27 januari werd mevrouw Marjorie FUCHS, juridisch medewerker, geïnterviewd door mevrouw TUETUY van het in Brussel gebaseerde radiostation *BFM*. De journaliste stelde belang in een door de Europese Ombudsman behandelde zaak die had geleid tot de hoogste schadevergoeding die ooit een aan klager was uitgekeerd.
- Op 2 februari gaf de Ombudsman een interview aan mevrouw Maria VERZA van het Spaanse persagentschap *Faxpress* over zijn opvattingen inzake de grondwet voor Europa. Zij ondervroeg de heer DIAMANDOUROS over de gevolgen van de grondwet voor de werkzaamheden van de Ombudsman en meer in het algemeen over wat de grondwet de burgers zou baten. Dit vraaggesprek vond plaats in de aanloop naar het Spaanse referendum over de grondwet.
- Op 2 maart interviewde mevrouw Barbara KUŽNIK, journaliste bij het Sloveense nationale radiostation *VAL202*, de Europese Ombudsman over de telefoon. Dit vraaggesprek maakte deel uit van een programma over de rol van het instituut Ombudsman in Europa. Mevrouw KUŽNIK vroeg de heer DIAMANDOUROS over de soort klachten die men Ombudsmannen graag ziet behandelen, over hun werk ten behoeve van minderheden en over samenwerking tussen ombudsmannen in de EU.
- Op 7 maart gaf de Ombudsman een telefonisch interview aan mevrouw Merise FREDERIKSEN, student aan de Deense school voor journalistiek. Mevrouw FREDERIKSEN vroeg de heer DIAMANDOUROS of het een taak van de Europese Ombudsman was om Europa dichterbij de burgers te brengen. Zij stelde vooral belang in de ideeën van de Ombudsman over de grondwet voor Europa.
- Op 8 maart (en vervolgens op 9 juni, 26 september en 15 november) heeft de Ombudsman journalisten van *Radio France* toegesproken naar aanleiding van een opleidingsseminar dat was georganiseerd door de heer Quentin DICKINSON, Hoofd Europese Zaken van dit radiostation. De journalisten kwamen van overal uit Frankrijk en brachten een week in Straatsburg door om over de werkzaamheden van de Europese instellingen te worden onderricht. De Ombudsman gaf een overzicht van zijn taken en bood voorbeelden van klachten van Franse burgers en organisaties.
- Op 9 maart gaf de heer DIAMANDOUROS een telefonisch interview aan de heer Roland DHORDAIN van *Radio France: France Inter*. De heer DHORDAIN bereidde een radioprogramma voor dat beoogde de burgers meer met de EU vertrouwd te maken; hij vroeg de Ombudsman zijn werkzaamheden en zijn dienstverlening te verduidelijken.
- Later die dag werd de Ombudsman voor een televisieprogramma over de grondwet van Europa geïnterviewd door de *VPRO Televisie*, een Nederlandse openbare zender. Onder de titel „Een zegen voor Holland” wilde dit programma de grondwet duidelijker maken aan de Nederlandse burgers. Mevrouw Hannah DOGGER stelde de vragen.
- Op dezelfde dag werd de Ombudsman eveneens geïnterviewd door de heer Lars LARSSON, correspondent van het Zweedse nieuwsagentschap *Tidningarnas Telegrambyrå*. De heer LARSSON was geïnteresseerd in de opvattingen van de Ombudsman over zijn rol ten behoeve van de burgers en meer in het bijzonder over de soort klachten die Zweedse burgers bij hem naar voren brengen.
- Tenslotte gaf de heer DIAMANDOUROS op 9 maart een interview aan de heer Nikos ROUSSIS van *Canali Voulis* (het Parlements kanaal) van de Griekse televisie.
- Op 11 maart verleende de heer DIAMANDOUROS een interview aan de heer Giorgos FRANGOS van het dagblad *Phileleftheros* van Cyprus, in Nicosia, Cyprus.



- Op 12 maart stond de heer DIAMANDOUROS een interview toe aan de heer Yiannis KAREKLAS van CYBC – Nationale Radio in Nicosia, Cyprus.
- Op 11 mei bood de Ombudsman op een persconferentie te Straatsburg voor journalisten zijn *Jaarverslag 2004* aan. Meer dan 25 journalisten woonden deze presentatie bij en kwamen vervolgens met vragen over de Europese Code van Goed Administratief Gedrag, de soort klachten die de Ombudsman had ontvangen uit de tien landen die in 2004 tot de EU waren toegetreden en de mate waarin de EU-instellingen zijn aanbevelingen hebben overgenomen.
- Na deze persconferentie werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Shirin WHEELER van *BBC Parliament*, Verenigd Koninkrijk, voor een programma met als titel „The Record: Europe”. De journaliste stelde de Ombudsman vragen over klachten vanuit het Verenigd Koninkrijk en wat deze voor de burgers hebben opgeleverd.
- Er volgde een vraaggesprek met *Radio France: France Bleu* waarin de journalist de Europese Ombudsman ondervroeg over zijn opvattingen aangaande de grondwet voor Europa en wat deze voor de burgers inhoudt.
- Later die dag werd de Ombudsman geïnterviewd door de heer Ioannis PAPADIMITRIOU voor de Griekse afdeling van de *Deutsche Welle*. De heer PAPADIMITRIOU vroeg de heer DIAMANDOUROS naar zijn werkzaamheden in 2004 en, meer in het bijzonder, naar klachten van de zijde van Griekse burgers.
- Tenslotte interviewde de heer Alain BEUVE-MÉRY van *Le Monde*, Frankrijk, de heer DIAMANDOUROS voor een profiel van de Ombudsman in het economisch katern van de krant, getiteld *Le Monde: Économie*. De vragen van de journalist waren vooral gericht op de ontwikkeling van de instelling van de Ombudsman in Europa, de voor de instelling van de Europese Ombudsman als gevolg van de uitbreiding veroorzaakte veranderingen en de plaats van de Europese Ombudsman in de institutionele opzet van de EU.
- Op 12 mei werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door mevrouw Nicoletta SPINA voor een programma dat zou moeten worden uitgezonden op een Italiaanse regionale radio. De journaliste vroeg de Ombudsman over zijn werk voor Italiaanse burgers en de resultaten daarvan in 2004.
- Op 17 mei had mevrouw Eleni HOURMOUZI van de Griekse afdeling van *BBC World Service* een telefonisch onderhoud met de heer DIAMANDOUROS. Dit vraaggesprek, uitgezonden kort voor het Franse referendum over de grondwet voor Europa, concentreerde zich op de opvattingen van de Ombudsman aangaande de grondwet en wat deze voor de burgers impliceert.
- Op 25 mei interviewde mevrouw Katharina STROBEL de Ombudsman voor een hoofdartikel op de online versie van het Duitse televisiestation *ZDF*. De journaliste ondervroeg de heer DIAMANDOUROS over zijn werkzaamheden voordat hij Europees Ombudsman werd, zijn ervaringen als ombudsman en zijn ideeën voor de toekomst van de instelling.
- Vervolgens had de Ombudsman een radio-interview met de heer Niels WENSING voor het programma „AVRO 1opdeMiddag” ten behoeve van het Nederlandse radiostation *Radio 1*. De heer WENSING vroeg de Ombudsman over de soort klachten die hij van Nederlandse burgers kreeg en wat zijn ideeën waren over de grondwet voor Europa, dit gezien in het licht van het Nederlandse referendum hierover.
- Later die dag werd de Ombudsman geïnterviewd voor de Slowaakse televisie door de heer Martin THUMA. Deze vroeg de Ombudsman over klachten vanuit de tien nieuwe lidstaten in het algemeen en vanuit Slowakije in het bijzonder. Ook vroeg hij over de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en zijn Slowaakse collega, de Slowaakse Openbare verdediger van rechten.
- De dag werd afgesloten met een interview door mevrouw Ingrid HVASS voor het weekblad van de Commissie *Commission en Direct*. Mevrouw HVASS focuste op de bijeenkomst van de Ombudsman



eerder die dag met het College van leden van de Commissie en vroeg de Ombudsman hoe de Commissie naar zijn opvatting haar administratief optreden jegens de burgers zou kunnen verbeteren.

- Op 13 juli begon de Ombudsman zijn dag met een onderhoud met de Nederlandse journalist, mevrouw Joke LIGTERINK, die een hoofdstuk voorbereidde voor een boek over de Nederlandse Ombudsman, de heer Roel FERNHOUT, dat hem aan het einde van zijn termijn als Ombudsman zou worden aangeboden. De journaliste vroeg de heer DIAMANDOUROS over zijn betrekkingen met de Nederlandse Ombudsman, hun samenwerking bij de afhandeling van klachten en het Vijfde Seminar van Nationale Ombudsmannen, dat in 2005 in Den Haag plaatsvond.
- Later die dag genoot de heer DIAMANDOUROS een werklunch met de heer George PARKER, bureauchef te Brussel van de *Financial Times*. De heer DIAMANDOUROS gaf een overzicht van de diensten die hij het bedrijfsleven biedt op gebieden zoals te late betaling, geschillen over contracten en toegang tot informatie. De heer PARKER vroeg de Ombudsman over zijn werkrelaties met de EU-instellingen, inzonderheid de Commissie en OLAF, het Europees Bureau voor Fraudebestrijding.
- De werkdag werd afgesloten met een presentatie voor 20 Britse journalisten die in Brussel waren voor het verzamelen van informatie. Deze bijeenkomst was georganiseerd door de heer John SZEMEREY, vertegenwoordiger te Brussel van het 'Chartered Institute of Journalists'. De heer DIAMANDOUROS gaf een uiteenzetting over zijn werkzaamheden, bood voorbeelden van klachten die hij afgehandeld had en beantwoordde vragen die liepen van compensaties tot kwesties van discriminatie.
- Op 15 september had de Ombudsman een telefonisch onderhoud met de heer Martin JENSEN van het Deense tijdschrift *Politiken*. De heer JENSEN vroeg de heer DIAMANDOUROS over zijn mandaat en meer in het bijzonder over zijn mogelijkheden van toezicht op het Europees Bureau voor Fraudebestrijding, OLAF.
- Op 26 september interviewde de heer Gianni BORSA van *SIR-Europa (Servizio Informazione Religiosa-Europa)*, een Italiaans weekblad, de Ombudsman in Straatsburg. De heer BORSA had belangstelling voor het streven van de Ombudsman om de rechten van de burgers overal in Europa te bevorderen en te verdedigen.
- Op 18 oktober gaf mevrouw Rosita AGNEW, hoofd van de afdeling Communicatie, een interview aan mevrouw Irmtraud RICHARDSON, journaliste bij de Duitse openbare radio, de *Bayerische Rundfunk*. Mevrouw RICHARDSON was bezig met een hele reeks vraaggesprekken om de Europese Unie aan de Duitse burgers uit te leggen.
- Op 18 oktober gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan de heer Angelos ATHANASOPOULOS van de Griekse krant *To VIMA tis KYRIAKIS*.
- Op 20 oktober presenteerde de heer DIAMANDOUROS het werk van de Europese Ombudsman aan een delegatie van het Nordic Centre of Journalism, op bezoek in Straatsburg. De heer Geo STENIUS had het bezoek georganiseerd.
- Op 26 oktober gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan de heer Ioannis PAPADIMITRIOU voor de Griekse afdeling van de *Deutsche Welle*.
- Op 3 november gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan de heer Andy DABILIS van *New Europe*, een in Brussel gevestigde Europese krant.
- Op 17 november interviewde mevrouw Daniela SCHRÖDER van de Engelse dienst van het Duitse persagentschap *dpa* de Ombudsman in Brussel. Haar hoofdartikel gaf een beschrijving van zijn werkzaamheden, resultaten, gevalsstudies en hoe bij de Ombudsman een klacht in te dienen. Dit werd wereldwijd gepubliceerd via de Engelse publicaties van het agentschap, met een vertaling naar het Duits in enkele regionale kranten.



- Na zijn voordracht op de London School of Economics and Political Science (LSE) op 30 november werd de heer DIAMANDOUROS per e-mail door de heer Stephen GUMMER, redacteur van de LSE Law Review, *The Obiter*, geïnterviewd.
- Op 5 december interviewde de heer Roland SIEGLOFF, correspondent te Brussel van het Duitse persagentschap *dpa* de Ombudsman. Zijn artikel met als titel „Duitsers zouden meer moeten klagen” verscheen in meer dan 50 nationale en regionale kranten, TV- en radiostations en ook op hun websites.
- Op 16 december gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan mevrouw Despina TSANTE van *Athens Radio 9.84* uit Griekenland.

6.5 PUBLICATIES

De Ombudsman wil een zo breed mogelijk publiek bereiken om zo de burgers beter vertrouwd te maken met hun rechten, en met name met hun recht om een klacht in te dienen. De instelling maakt voor een belangrijk deel gebruik van publicaties op papier om de belangrijkste betrokkenen en het brede publiek te informeren. In 2005 verschenen de volgende publicaties voor verspreiding onder belanghebbenden:

Jaarverslag 2004; gefotokopieerde versie (in het Engels)

Een gefotokopieerde versie in het Engels van het *Jaarverslag 2004* van de Ombudsman werd in mei aan de leden van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement ter beschikking gesteld, zodat die commissie voorafgaand aan het plenaire debat later in het jaar van gedachten kon wisselen over het werk van de Ombudsman.

Jaarverslag 2004 – Samenvatting en statistieken; gefotokopieerde versie (in 20 talen)

Eveneens in mei werd een gefotokopieerde versie van het *Jaarverslag 2004: Samenvatting en statistieken* in alle 20 officiële EU-talen aan de leden van de commissie verzoekschriften ter beschikking gesteld.

European Ombudsmen – Newsletter; Nummers 4 en 5 (in vijf talen)

De nummers 4 en 5 van de halfjaarlijkse nieuwsbrief van het Europese Netwerk van Ombudsmannen en de Europese Regio van het Internationaal Ombudsman Instituut werden respectievelijk in april en oktober verspreid onder de nationale, regionale en lokale ombudsmannen in Europa, alsmede onder de leden van de commissie verzoekschriften van het Europees Parlement.

De Europese Code van Goed Administratief Gedrag (in 24 talen)

Een vernieuwde versie van de *Europese Code van Goed Administratief Gedrag* verscheen in 2005 in 24 taalversies. Deze uitgave is een bijgewerkte versie van de oorspronkelijke, die door de Ombudsman in 2002 in de toenmalige elf officiële EU-talen was gepubliceerd; zij is bedoeld om burgers en ambtenaren te wijzen op hun rechten en verplichtingen. Meer dan 100 000 exemplaren van de vernieuwde Code zijn toegestuurd aan ombudsmannen, leden van het Europees Parlement, hoofden van EU-instellingen en -organen, vertegenwoordigingen van de Commissie en Bureaus van het Parlement in de lidstaten, antennes en netwerken van de EU, openbare besturen op nationaal en regionaal niveau in de lidstaten, alsmede burgers en organisaties die bijzondere belangstelling voor het werk van de EU-instellingen hebben getoond. De publicatie vond een dusdanig grote belangstelling, dat tegen het einde van het jaar nog om vele duizenden extra exemplaren werd verzocht.



De ansichtkaart tiende verjaardag (in 24 talen)

Om de burgers bewust te maken van de tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman werd in alle 20 officiële EU-talen alsmede in de talen van de kandidaat-lidstaten een prentkaart uitgebracht. Met als titel „De Europese Ombudsman”: 10 jaar kampioen van de burgerrechten in Europa”, werd hierop heel kort de rol van de Ombudsman uiteengezet, met voorbeelden van door hem behandelde zaken. Deze kaart kreeg brede verspreiding via de kantoren van de ombudsmannen, leden van het Europees Parlement, alsook vertegenwoordigingen van de Commissie en Bureaus van het Parlement in de lidstaten. De ansichtkaart werd aangeboden gedurende de Open Dagen van het Parlement in Brussel en in Straatsburg en vervolgens bij openbare informatie-evenementen gebruikt.

Gedenkboek voor het tienjarig bestaan, in zachte en harde kft (in het Engels) beschikbaar

De tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman werd door een reeks terugblikkende evenementen gemarkeerd. Een werkbijeenkomst van de oprichters was in juni 2004 georganiseerd om na te gaan welke stappen tot de instelling van de Europese Ombudsman hebben geleid en de ontwikkelingen en tendensen vast te stellen die de moeite waard kunnen zijn om op voort te gaan. Er werd besloten om als gevolg van deze exercitie een gedenkschrift te produceren. De titel daarvan luidt *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution*. Deze uitgave is in het Engels, zowel met zachte als met harde kft verkrijgbaar. In 2006 zal een uitgave in het Frans verschijnen.

Jaarverslag 2004; gedrukte versie (in 20 talen)

In oktober werden de versies in de 20 officiële EU-talen van het *Jaarverslag 2004* van de Ombudsman onder de leden van het Europees Parlement, EU-instellingen en -organen, ombudsmannen en de antennes en netwerken van de Europese Commissie verspreid. Om de openbare middelen zo doelmatig mogelijk te gebruiken en het milieu te ontzien koos de Ombudsman ervoor om van het volledige *Jaarverslag* slechts een beperkte oplage te laten drukken (10 200 exemplaren), terwijl de *Samenvatting en statistieken* aan een veel breder publiek beschikbaar werd gesteld (24 000 exemplaren). Om het *Jaarverslag* gebruiksvriendelijker te maken, omvatte het voor het eerst korte samenvattingen van de besluiten van de Ombudsman (zie hoofdstuk 3); de volledige besluiten staan in het Engels, Frans en Duits in de elektronische publicatie: *Annual Report 2004 – Compilation of Decisions*, die in oktober 2005 op de site van de Ombudsman werd gezet.

Jaarverslag 2004: Samenvatting en statistieken; gedrukte versie (in 20 talen)

De 20 taalversies van de in oktober beschikbaar gestelde *Samenvatting en statistieken* werden verspreid onder de ontvanger van het volledige *Jaarverslag*, alsmede onder niet-gouvernementele organisaties, consumentenbonden, beroepsorganisaties en universiteiten.

Jaarverslag 2004 – Compilatie van besluiten (in drie talen)

Gezien in het licht van het besluit om het Jaarverslag van de Ombudsman te stroomlijnen werd besloten een meer omvattende elektronische publicatie te lanceren met de volledige besluiten, in het Engels, Frans en Duits, met betrekking tot de gevallen die in hoofdstuk 3 van het Verslag waren opgenomen. In oktober 2005 werd deze publicatie als een enkel elektronisch document op de site van de Ombudsman geplaatst, terwijl voor wie hierom bij het Bureau van de Ombudsman verzochten, een harde kopie of CD-ROM beschikbaar was.

Andere publicaties

De Ombudsman heeft gedurende het jaar 2005 verder exemplaren verspreid van zijn andere publicaties, vooral zijn brochure „In het kort” in 25 talen en zijn boekje „Kan hij u helpen?” met klachtformulier in 21 talen.

6.6 ONLINE COMMUNICATIE

Communicatie per e-mail

In april 2001 werd een elektronische versie van het klachtenformulier in twaalf talen toegevoegd aan de website. Na de uitbreiding van de Europese Unie op 1 mei 2004 kwam dit formulier in nog eens negen talen beschikbaar. Een recordaantal van 59% van alle in 2005 door de Ombudsman ontvangen klachten kwam via internet binnen, waarvan een groot gedeelte door middel van het elektronische klachtformulier.

In het jaar 2005 zijn op het e-mailadres van de Ombudsman in totaal 6 426 verzoeken om informatie binnengekomen. Deze zijn alle beantwoord. In 3 157 gevallen ging het om collectieve e-mails, die door burgers in het kader van bepaalde campagnes werden verzonden. Dergelijke collectieve e-mails hadden bijvoorbeeld betrekking op een onmenselijke behandeling van dieren in lidstaten of buiten de EU, nationale wettelijke bepalingen, pedofilie en vrijheid van godsdienst. Op alle e-mails werd een antwoord gestuurd, waarin het mandaat van de Europese Ombudsman werd toegelicht en voorzover mogelijk inlichtingen werden gegeven over de instantie waartoe men zich met de betrokken kwestie kan wenden.

In 2005 werden in totaal 3 269 individuele informatieverzoeken per e-mail ontvangen, vergeleken met ongeveer 3 200 in 2004 en 2 000 in 2003. Alle mails werden individueel beantwoord door een terzake kundig personeelslid van de Ombudsman.

Ontwikkelingen rond de website

De website van de Ombudsman was in juli 1998 tot stand gebracht. In zijn begroting voor 2005 heeft de Ombudsman de nodige gelden verkregen voor een post van websiteontwikkelaar binnen zijn instelling. Na een strenge selectieprocedure werd de nieuwe post met ingang van september ingevuld. De webontwikkelaar begon na zijn aankomst met de hoofden van de sector communicatie en met de technische diensten van het Europees Parlement samen te werken om in de loop van 2006 een volledig geherstructureerde en gemoderniseerde versie van de webstek te kunnen aanbieden.

De Ombudsman is in 2005 zijn website blijven bijwerken en heeft daaraan de elektronische versies van zijn uiteenlopende publicaties toegevoegd telkens wanneer deze beschikbaar kwamen. Het gaat om: *Jaarverslag 2004*, en de daarmee verbonden *Samenvatting en statistieken* in 20 talen; de *2004 Compilation of Decisions* in het Engels, Frans en Duits, alsmede *De Europese Code van Goed Administratief Gedrag* in 24 talen.

In 2005 werd een nieuwe afdeling van de website opgezet, geheel en al gewijd aan het tienjarig bestaan van de instelling. Dat deel omvat de Herdenkingsuitgave (*Commemorative Volume*) getiteld *The European Ombudsman: Origins, Establishment, Evolution*, alsook enkele documenten die op de evenementen vanwege het tienjarig bestaan betrekking hebben. Bovendien werd er een nieuwe afdeling van de site gecreëerd met documenten die de geschiedenis van de oprichting van het instituut Ombudsman schetsen.

Van 1 januari tot en met 31 december 2005 werden de startpagina's op de website van de Europese Ombudsman 304 300 maal bezocht. De Engelstalige versie werd het meest geraadpleegd (71 166 bezoeken), gevolgd door de Franse, Italiaanse, Spaanse, Duitse en Poolse. In termen van geografische herkomst kwamen de meeste bezoekers uit België (27 517 bezoeken), gevolgd door die uit Italië, Spanje, Frankrijk, Duitsland en Polen.

Om ervoor te zorgen dat de website van de Ombudsman een prominente EU-webstek blijft, nam het Bureau van de Ombudsman gedurende het hele jaar 2005 deel aan de werkzaamheden van het Interinstitutioneel Internet Redactiecomité (CEiii).



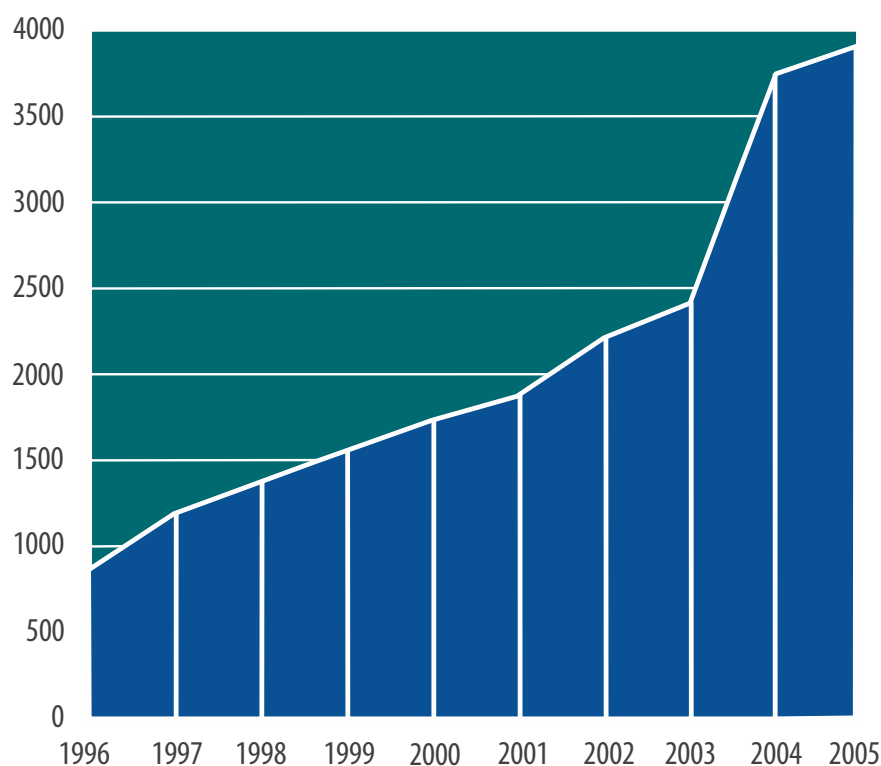


A STATISTIEKEN

1 IN 2005 BEHANDELDE ZAKEN

1.1	TOTAAL AANTAL ZAKEN IN 2005.....	4 416 ¹
	– Onderzoeken die op 31.12.2004 niet waren afgesloten.....	284 ²
	– Klachten in afwachting van besluit over ontvankelijkheid op 31.12.2004	207
	– In 2005 ontvangen klachten	3 920 ³
	– Initiatiefonderzoeken van de Europese Ombudsman.....	5

Toename aantal klachten 1996-2005



¹ Waarvan 389 klachten betrekking hadden op hetzelfde onderwerp; deze werden behandeld in een gecombineerd onderzoek (54 overgeheveld uit 2004 en 335 ontvangen in 2005).

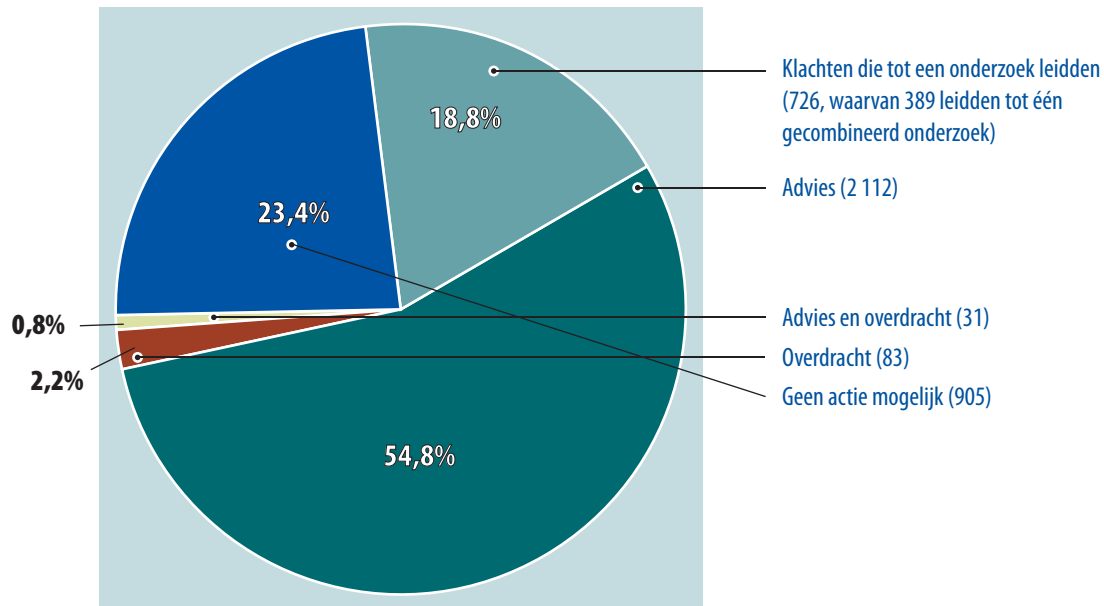
² Waarvan acht onderzoeken op eigen initiatief van de Europese Ombudsman en 276 onderzoeken naar aanleiding van klachten.

³ Waarvan 335 klachten over hetzelfde onderwerp, zoals genoemd in voetnoot 1.

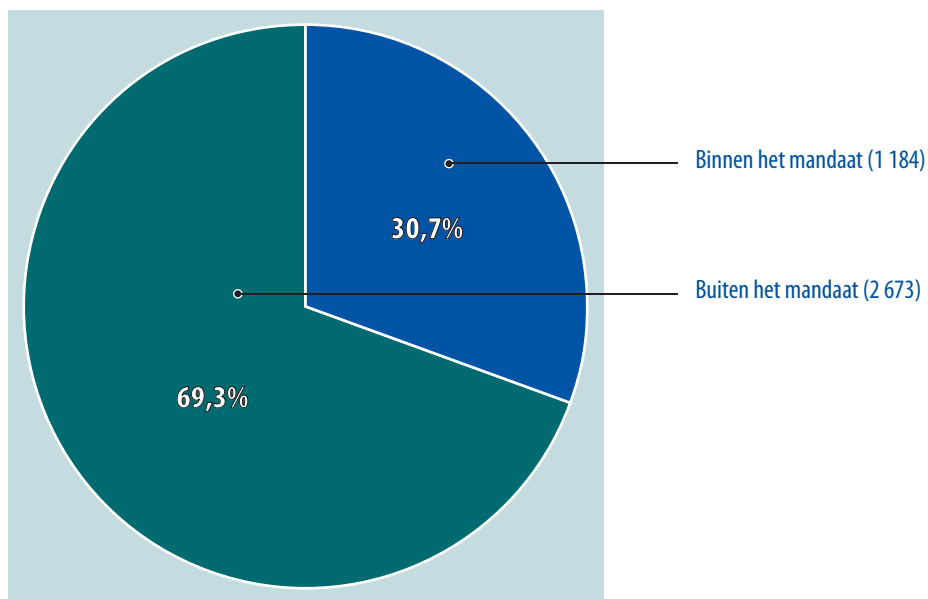
1.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID/NIET-ONTVANKELIJKHEID AFGEROND 93%

1.3 INDELING VAN DE KLACHTEN

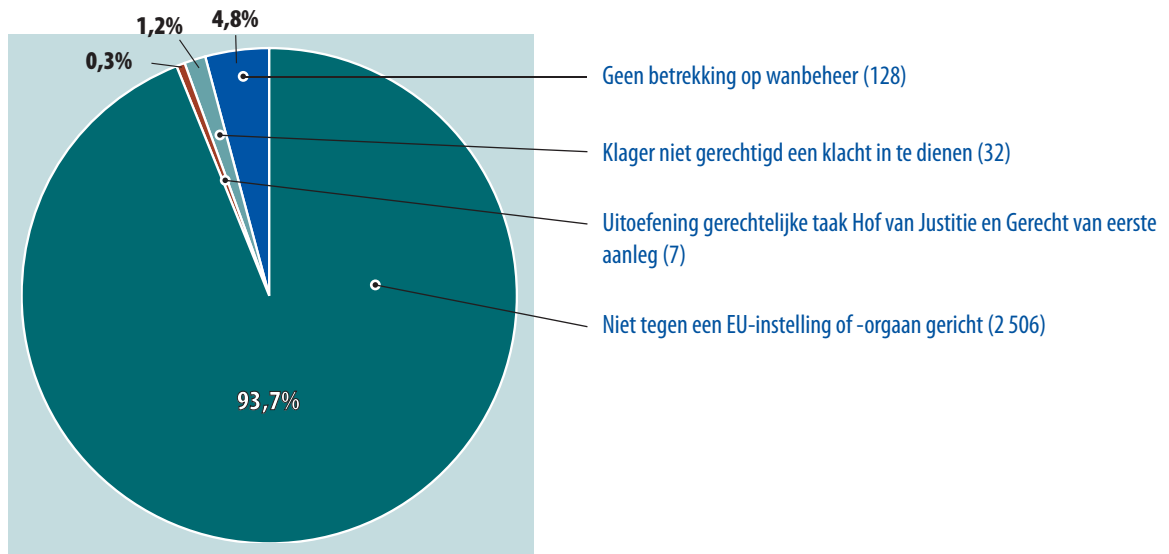
1.3.1 Naar het soort van de door de Europese Ombudsman ten behoeve van klagers ondernomen actie



1.3.2 Uit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

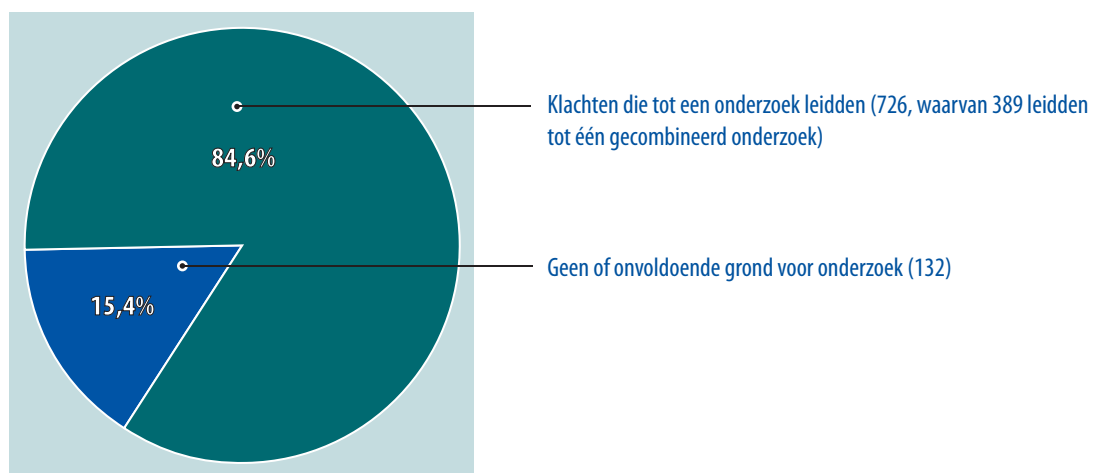


BUITEN HET MANDAAT

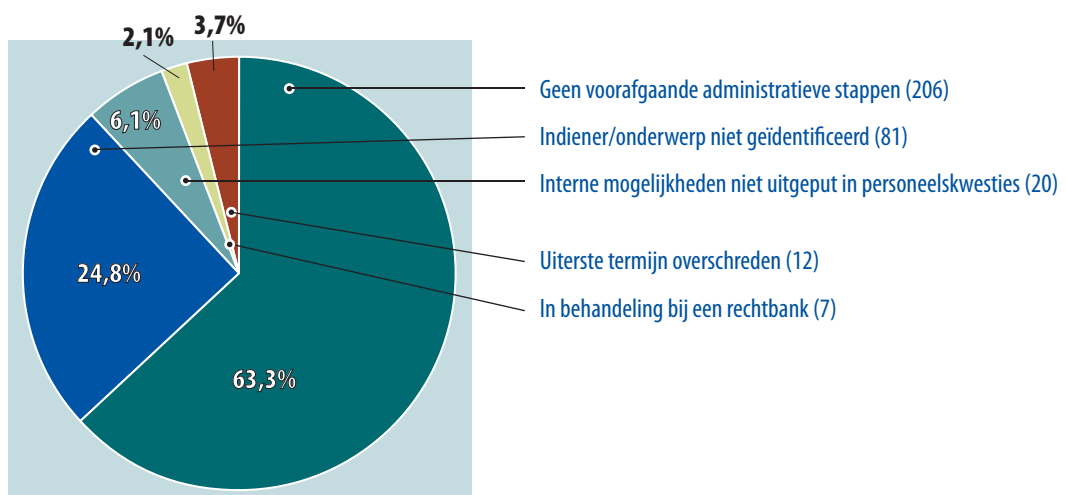


BINNEN HET MANDAAT

Ontvankelijke klachten

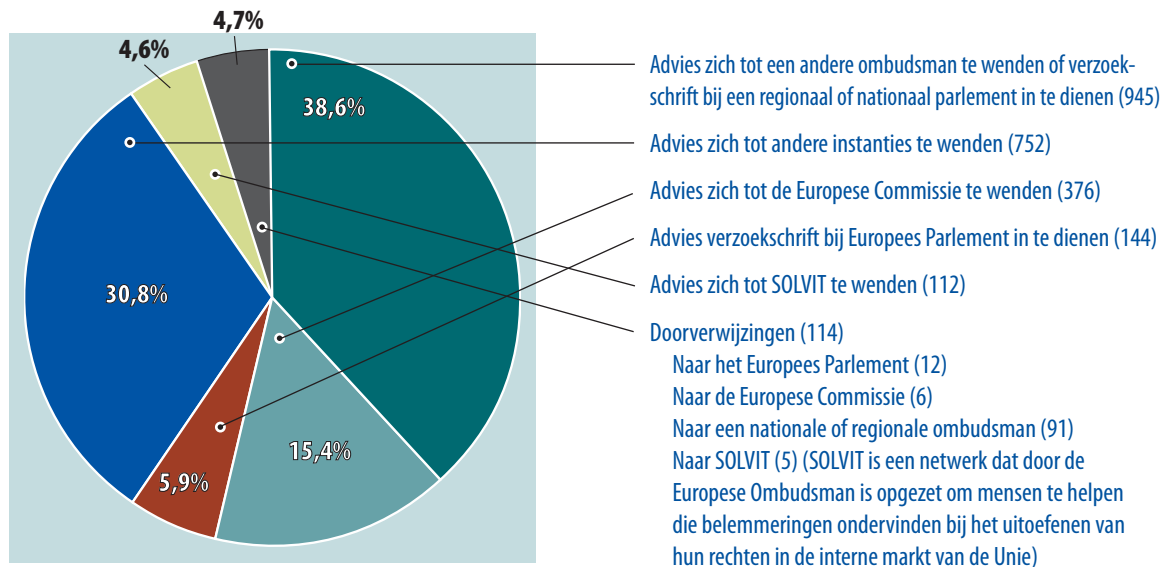


Niet-ontvankelijke klachten



2 DOORVERWIJZINGEN EN ADVIEZEN

(In sommige gevallen kan meer dan één advies worden gegeven)

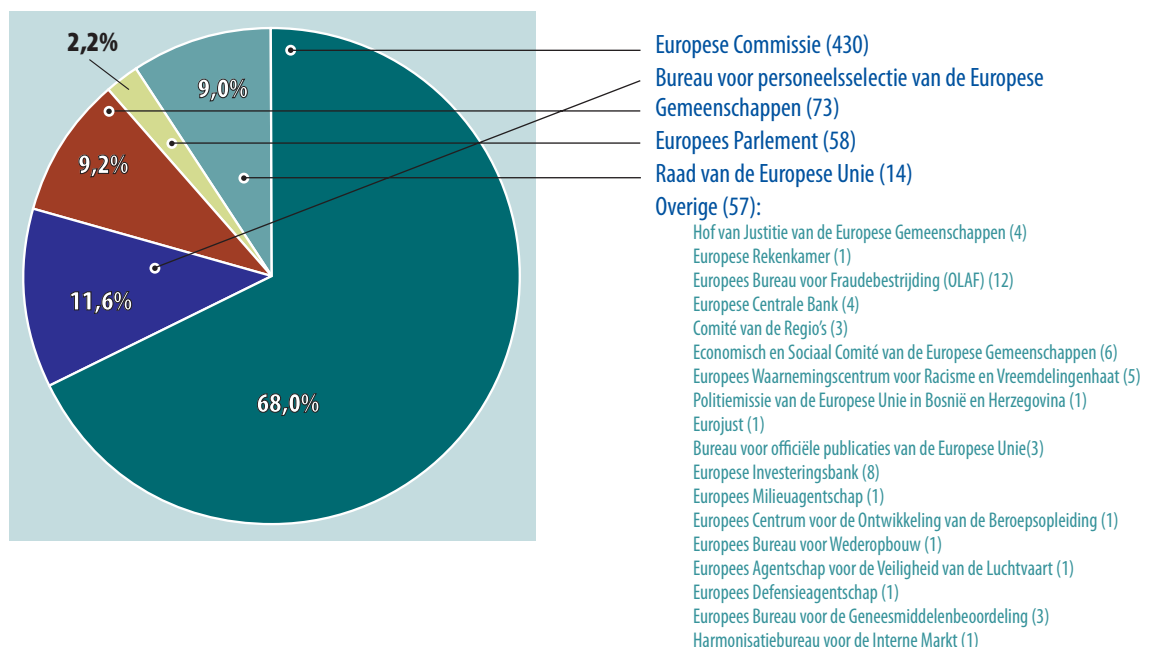


3 IN 2005 BEHANDELDE ONDERZOEKEN 627⁴

In 2005 behandelde de Europese Ombudsman 627 onderzoeken, waarvan er 343 in 2005 waren ingesteld (vijf op eigen initiatief) en 284 niet op 31.12.2004 waren afgesloten.

3.1 INSTELLINGEN EN ORGANEN ONDERWORPEN AAN ONDERZOEKEN

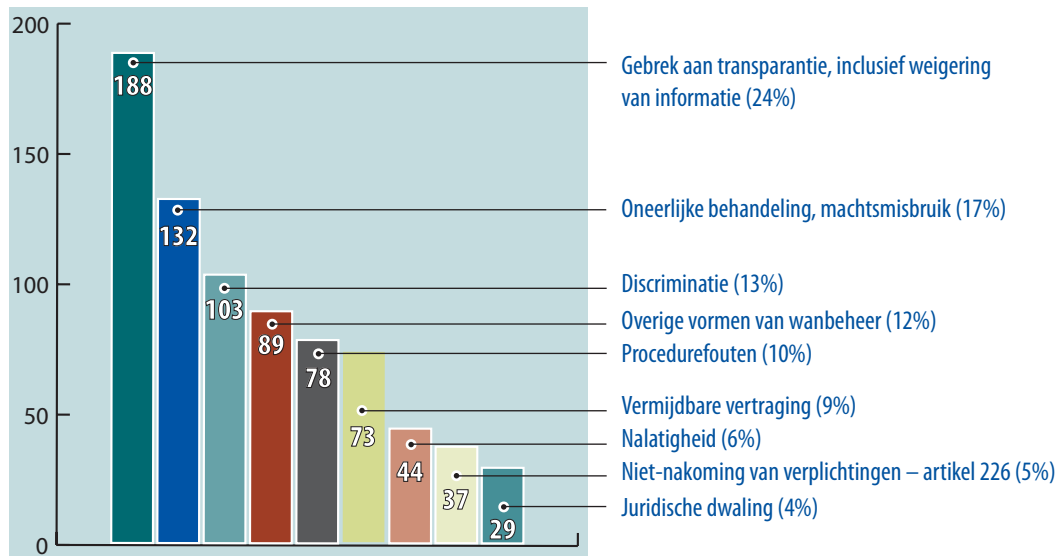
(In sommige zaken waren twee of meer instellingen of organen bij het onderzoek betrokken)



⁴ Zoals eerder opgemerkt, zijn de 389 zaken die in de voetnoten bij 1.1 worden genoemd afgehandeld binnen één gecombineerd onderzoek.

3.2 AARD VAN HET VERMEENDE WANBEHEER

(In enkele gevallen is er sprake van twee soorten wanbeheer)

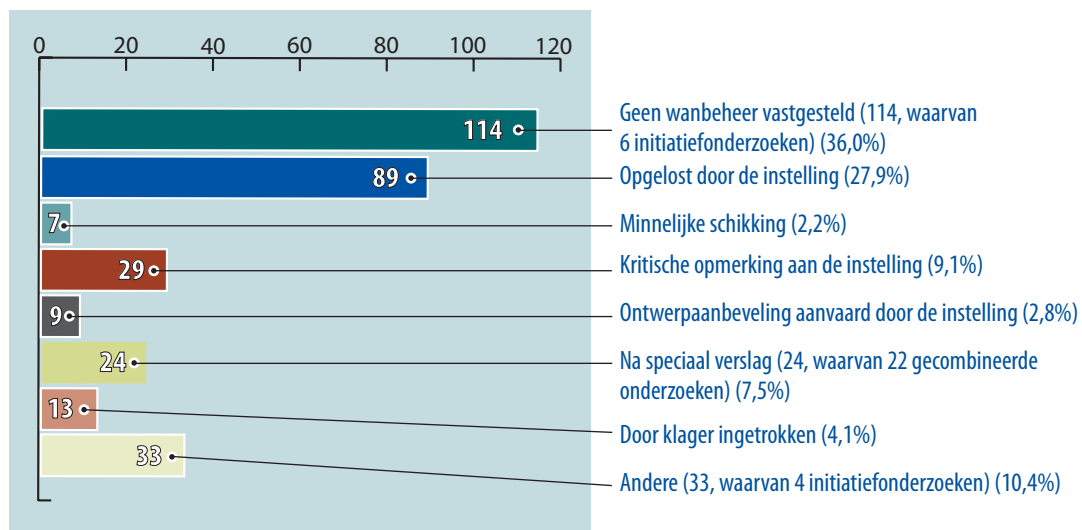


3.3 IN 2005 GEDANE VOORSTELLEN TOT MINNELIJKE SCHIKKINGEN, ONTWERPAANBEVELINGEN EN SPECIALE VERSLAGEN

- Voorstellen voor minnelijke schikkingen..... 22
- Ontwerpaanbevelingen 20
- Speciale verslagen 3⁵

3.4 MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEKEN 312⁶

(Een onderzoek kan om een of meer van de volgende redenen worden afgesloten)



⁵ Een van de speciale verslagen betrof 22 klachten.

⁶ Waarvan tien onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman.

4 BRON VAN DE IN 2005 GEREGISTREERDE KLACHTEN

4.1 HERKOMST VAN DE KLACHTEN

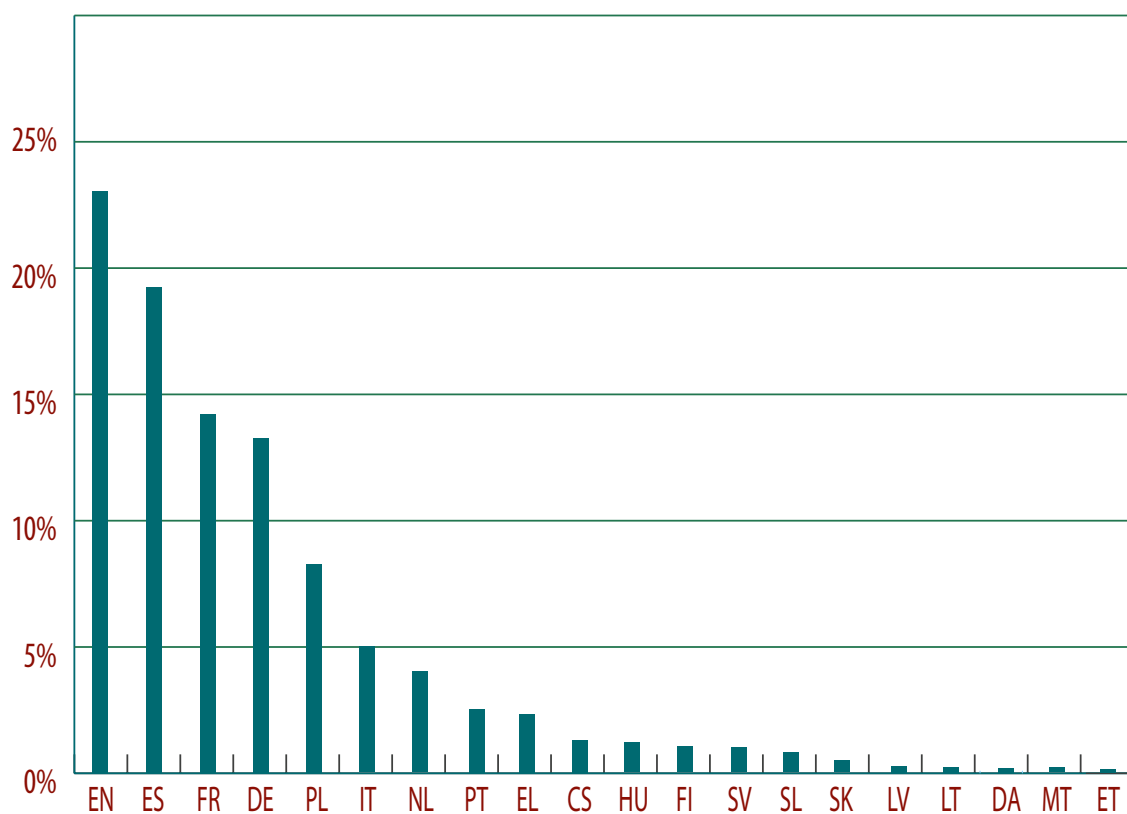


Bedrijven en verenigingen
5,5% (215)



Individuele burgers
94,5% (3 705)

4.2 VERDELING VAN DE KLACHTEN NAAR TAAL



4.3 HERKOMST VAN DE KLACHTEN NAAR LAND

Land	Aantal klachten	% van het aantal klachten	% van de EU-bevolking	Relatieve frequentie ¹
Malta	40	1,0	0,1	11,6
Cyprus	57	1,5	0,2	8,7
Luxemburg	33	0,8	0,1	8,5
België	252	6,4	2,3	2,8
Slovenië	47	1,2	0,4	2,8
Spanje	775	19,8	9,5	2,1
Ierland	64	1,6	0,9	1,8
Griekenland	134	3,4	2,4	1,4
Portugal	114	2,9	2,3	1,3
Finland	55	1,4	1,1	1,2
Polen	346	8,8	8,3	1,1
Oostenrijk	75	1,9	1,8	1,1
Tsjechië	80	2,0	2,2	0,9
Zweden	69	1,8	2,0	0,9
Hongarije	76	1,9	2,2	0,9
Litouwen	24	0,6	0,7	0,8
Nederland	103	2,6	3,5	0,7
Frankrijk	380	9,7	13,2	0,7
Slowakije	32	0,8	1,2	0,7
Letland	13	0,3	0,5	0,7
Duitsland	410	10,5	17,9	0,6
Italië	215	5,5	12,7	0,4
Verenigd Koninkrijk	197	5,0	13,1	0,4
Estland	4	0,1	0,3	0,4
Denemarken	16	0,4	1,2	0,4
Overige	309	7,9		

¹ Dit cijfer werd berekend door het aandeel in het aantal klachten te delen door het aandeel in de bevolking. Een cijfer groter dan 1 betekent dat het betrokken land meer klachten bij de Ombudsman indient dan op grond van het bevolkingsaantal te verwachten zou zijn. Alle percentages in de bovenstaande tabel zijn op één cijfer achter de komma afgerond.

B BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN

Een eigen begroting

In het Statuut van de Europese Ombudsman werd aanvankelijk bepaald dat de begroting van de Ombudsman als bijlage zou worden opgenomen bij afdeling I (Europees Parlement) van de algemene begroting van de Europese Unie.

In december 1999 besloot de Raad dat de Ombudsman een onafhankelijke begroting moest hebben. Sinds 1 januari 2000⁷ is de begroting van de Ombudsman een afzonderlijke afdeling (afdeling VIIIA) van de begroting van de Europese Unie.

Structuur van de begroting

De begroting van de Ombudsman is onderverdeeld in drie titels. Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel zijn ondergebracht in titel 1 van de begroting. Deze titel bevat tevens de kosten van dienstreizen van de Ombudsman en zijn personeel. Titel 2 van de begroting betreft gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven. Titel 3 bevat slechts één hoofdstuk, waaruit de contributies voor internationale ombudsmanorganisaties worden betaald.

Samenwerking met het Europees Parlement

Om onnodige duplicatie van administratief en technisch personeel te voorkomen, worden veel diensten die de Ombudsman nodig heeft door – of via – het Europees Parlement geleverd. Sectoren waarin de Ombudsman in meer of mindere mate afhankelijk is van ondersteuning door de diensten van het Parlement zijn onder meer:

- personeel, namelijk het opstellen van contracten en besluiten met betrekking tot individuele rechten;
- financiële controle en boekhouding;
- vertaling, vertolking en drukwerk;
- verhuur van kantoorruimte;
- informatietechnologie, telecommunicatie en postverwerking.

De grotere efficiëntie die door de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en het Europees Parlement werd bereikt, heeft aanzienlijke besparingen voor de communautaire begroting opgeleverd. Dankzij de samenwerking met het Europees Parlement is het niet nodig geweest het administratieve personeel van de Ombudsman noemenswaardig uit te breiden.

Indien de aan de Ombudsman geleverde diensten voor het Europees Parlement extra directe uitgaven met zich meebrengen, wordt een bedrag in rekening gebracht, waarbij de betaling via een verbindingsrekening wordt verricht. De huur van kantoren en vertaaldiensten zijn de grootste uitgavenposten die op deze wijze worden behandeld.

In de begroting 2005 was een forfaitair bedrag opgenomen voor de kosten die voor het Europees Parlement verbonden zijn aan dienstverlening die uitsluitend bestaat uit werkuren van personeel, zoals het beheer van personeelscontracten, salarissen en toelagen en een aantal computerdiensten.

De samenwerking tussen het Europees Parlement en de Europese Ombudsman is van start gegaan op basis van de Kaderovereenkomst van 22 september 1995, die werd aangevuld met overeenkomsten inzake de administratieve samenwerking en de begroting- en financiële samenwerking, die werden ondertekend op 12 oktober 1995.

⁷

Verordening 2673/1999 van de Raad van 13 december 1999, PB 1999 L 326, blz. 1.



Een van de prioriteiten in 2005, het jaar waarin het bureau van de Ombudsman zijn tienjarig bestaan vierde, was het herbezien van de bestaande samenwerkingsovereenkomsten tussen de twee instellingen om ze aan te passen aan de veranderingen van de voorbije tien jaar. Naar verwachting zal aan het begin van 2006 een nieuwe overeenkomst worden ondertekend. Het doel ervan is de handhaving van de intensieve samenwerking met het Parlement op alle terreinen waar schaalvoordelen en besparingen mogelijk zijn.

De begroting voor 2005

In het organisatieschema voor de Ombudsman voor 2005 waren in totaal 51 posten opgenomen, in vergelijking met 38 posten voor 2004.

Het totale bedrag van de initiële kredieten in de begroting van de Ombudsman voor 2005 was 7 312 614 EUR. Titel 1 (uitgaven betreffende de aan de instelling verbonden personen) bedroeg 6 239 614 EUR. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedroeg 1 070 000 EUR. Titel 3 (uitgaven voortvloeiend uit de verrichting van specifieke taken door de instelling) bedroeg 3 000 EUR.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de uitgaven in 2005 uitgaande van de kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan.

(in EUR)

Titel 1	5 375 889
Titel 2	928 276
Titel 3	2 979
Totaal	6 307 145

De begroting voor 2006

De Ombudsman heeft de begroting voor 2006 opgesteld volgens de nieuwe begrotingsstructuur (nomenclatures). De nieuwe structuur moet leiden tot meer transparantie en de controle door de begrotingsautoriteit vergemakkelijken doordat een beter overzicht van vergelijkbare uitgaven wordt gegeven, waar deze uitgaven in het verleden verspreid waren over verschillende titels en hoofdstukken.

De begroting voor 2006, die is opgesteld in 2005, voorziet in een formatieplan van 57 posten, d.w.z. een toename met 6 posten ten opzichte van het formatieplan van 2005. Deze toename is hoofdzakelijk het gevolg van de volgende uitbreiding van de Europese Unie (Bulgarije en Roemenië) en de tenuitvoerlegging van het besluit de dienst van de Ombudsman volledig onafhankelijk te maken van de diensten van het Parlement wat de personeelsbezetting betreft.

De totale kredieten voor 2006 bedragen 7 682 538 EUR. Titel 1 (uitgaven betreffende de aan de instelling verbonden personen) bedraagt 5 808 538 EUR. Titel 2 (gebouwen, materiaal en diverse huishoudelijke uitgaven) bedraagt 1 085 000 EUR. Titel 3 (uitgaven voortvloeiend uit de verrichting van specifieke taken door de instelling) bedraagt 789 000 EUR.

De begroting voor 2006 omvat totale ontvangsten voor een bedrag van 812 271 EUR.



C

PERSONEEL

EUROPESE OMBUDSMAN

P. Nikiforos DIAMANDOUROS*Europese Ombudsman*

P. Nikiforos DIAMANDOUROS werd op 25 juni 1942 te Athene in Griekenland geboren. Hij begon zijn werk als Europese Ombudsman op 1 april 2003 en werd op 11 januari voor een duur van vijf jaar herkozen.

Van 1998 tot 2003 was hij de eerste Nationale Ombudsman van Griekenland. Hij was tevens sinds 1993 professor vergelijkende politieke wetenschappen bij de vakgroep politieke wetenschappen en openbaar bestuur aan de Universiteit van Athene (thans met verlof). Van 1995 tot 1998 vervulde hij de functie van directeur en voorzitter van het Griekse Nationale Centrum voor Sociaal Onderzoek (EKKE).

Hij behaalde de graad van B.A. aan de Universiteit van Indiana (1963), en een M.A. (1965), M. Phil. (1969) en Ph.D. (1972) aan de Universiteit van Columbia. Voor zijn aanstelling aan de Universiteit van Athene in 1988 had hij onderwijs- en onderzoeksfuncties aan New York State University en aan de Universiteit van Columbia (1973-78). Van 1980 tot 1983 was hij werkzaam als directeur ontwikkeling aan het Athens College te Athene in Griekenland. Van 1983 tot 1988 was hij programmadirecteur voor West-Europa en het Nabije en Midden-Oosten bij de Onderzoeksraad voor Sociale Wetenschappen in New York. Van 1988 tot 1991 was hij directeur van het Griekse Instituut voor Internationale en Strategische studies in Athene, een beleidsgerichte onderzoeksinstituting opgericht met gelden van de Ford Foundation en de MacArthur Foundation. In 1997 was hij werkzaam als Visiting professor in de politieke wetenschappen in het Juan March-centrum voor gevorderde studies in de sociale wetenschappen (Madrid).

Hij is werkzaam geweest als voorzitter van de Griekse Vereniging voor Politieke Wetenschappen (1992-98) en van de Vereniging voor Modern-Griekse Studies in de Verenigde Staten (1985-88). In 1999 en 2000 werd hij benoemd als lid van respectievelijk de Griekse Nationale Commissie voor de Mensenrechten en de Nationale Raad voor de bestuurlijke hervorming. In 2000 nam hij deel aan de Bilderberg-conferentie. Sinds 1990 is hij medevoorzitter van de subcommissie voor Zuid-Europa van de Onderzoeksraad voor sociale wetenschappen te New York, waarvan de activiteiten worden gefinancierd door een subsidie van de Volkswagen-Stiftung. Hij is ook mederedacteur van een reeks over het nieuwe Zuid-Europa, gepubliceerd door de John Hopkins University Press; verder ontving hij onderzoeksbeurzen in het kader van Fulbright en National Endowment for the Humanities.

Hij heeft veel geschreven over de politiek en geschiedenis van Griekenland, Zuid-Europa en Zuidoost-Europa, met name over democratisering, staats- en natievorming en de verhouding tussen cultuur en politiek.

SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Het secretariaat van de Europese Ombudsman is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op het eigen kantoor van de Ombudsman. Het secretariaat beheert de agenda van de Ombudsman, coördineert zijn inkomende en uitgaande correspondentie, adviseert over de relaties met de overige communautaire instellingen en organen, houdt zich bezig met de protocollaire aspecten van de activiteiten van de instelling en voert algemene secretariële taken uit ten behoeve van de Ombudsman.

Alexandra ANDROULAKAKIS

Secretaresse van de Europese Ombudsman (vanaf 22.8.2005)

Tel. +33 3 88 17 25 28

Nicholas CATEPHORES

Assistent van de Europese Ombudsman

Tel. +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna GALATIS

Secretaresse van de Europese Ombudsman (tot 15.9.2005)

JURIDISCHE DIENST

De juridische dienst bestaat voornamelijk uit juristen, die de door de Europese Ombudsman ontvangen klachten analyseren en onderzoek doen toezicht van het hoofd van de juridische dienst en twee hoofdsupervisors. Het hoofd van de juridische dienst adviseert de Ombudsman over de juridische strategie en oriëntatie van de instelling en leidt de dienst. De assistent van het hoofd van de juridische dienst zorgt voor de interne kwaliteitsbewaking en de managementinformatiesystemen en coördineert de bijdrage van deze dienst aan het jaarverslag.

In 2005 bestond deze dienst uit het hoofd van de juridische dienst, zes juridisch hoofdadviseurs, waarvan twee hoofdsupervisors, elf juridisch adviseurs, een jurist-linguïst, een juridisch assistent en de assistent van het hoofd van de juridische dienst. In 2005 begeleidde de juridische dienst veertien stagiairs.

Ian HARDEN

Hoofd van de juridische dienst

Tel. +33 3 88 17 23 84

Ian HARDEN werd op 22 maart 1954 te Norwich in Engeland geboren. Hij studeerde rechten aan het Churchill College in Cambridge, behaalde in 1975 zijn BA cum laude en in 1976 zijn LLB. Na zijn afstuderen trad hij in dienst van de rechtenfaculteit van de Universiteit van Sheffield, waar hij Lecturer was van 1976 tot 1990, Senior Lecturer van 1990 tot 1993, Reader van 1993 tot 1995, en hoogleraar publiekrecht vanaf 1995. Hij kwam in 1996 als juridisch hoofdadviser in dienst van het bureau van de Europese Ombudsman en was van 1997 tot 1999 hoofd van het secretariaat; sinds 2000 is hij hoofd van de juridische dienst. Hij is auteur of medeauteur van tal van publicaties over Europees recht en publiekrecht, waaronder *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) en *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Hij is lid van de *Association Française des Constitutionnalistes* en van de „Study of Parliament Group” in het Verenigd Koninkrijk en Honorary professor aan de Universiteit van Sheffield.

Murielle RICHARDSON

Assistent van het hoofd van de juridische dienst

Tel. +33 3 88 17 23 88



JURIDISCH ADVISEURS

De juridisch adviseurs behandelen klachten, die bij de Ombudsman in elk van de 21 Verdragstalen van de Europese Unie kunnen worden ingediend. Zij doen ook voorstellen voor initiatiefonderzoeken en voeren deze uit, beantwoorden informatieverzoeken van burgers, ondersteunen de Ombudsman in juridische kwesties, geven advies over de juridische procedures, ontwikkelingen en tradities van hun onderscheiden lidstaten en vertegenwoordigen de Ombudsman bij bepaalde openbare evenementen.

Sabina BALAŽIČ

Juridisch adviseur (vanaf 1.10.2005)
Tel. +33 3 88 17 35 72

Elodie BELFY

Juridisch assistente
Tel. +32 2 284 39 01

Peter BONNOR

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 25 41

Benita BROMS

Hoofd van het steunpunt Brussel
Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 25 43

Nelius CAREY

Jurist-linguïst (vanaf 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 25 63

Ioannis DIMITRAKOPOULOS

Juridisch hoofdadviseur
(vanaf 6.7.2005)
Hoofdsupervisor
Tel. +33 3 88 17 37 68

Juliano FRANCO

Juridisch adviseur (vanaf 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 21 51

Marjorie FUCHS

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 40 78

Gerhard GRILL

Juridisch hoofdadviseur
Hoofdsupervisor
Tel. +33 3 88 17 24 23

Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 27 46

Georgios KATHARIOS

Juridisch adviseur (vanaf 1.9.2005)
Tel. +32 2 284 38 49

Daniel KOBLENCZ

Juridisch adviseur (vanaf 1.9.2005)
Tel. +32 2 284 38 31

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 24 01

Beatriz MENÉNDEZ ALLER

Juridisch adviseur (vanaf 1.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 67 63

Tina NILSSON

Juridisch adviseur
Tel. +32 2 284 14 17

Ida PALUMBO

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 23 85

Wiebke PANKAUKE

Juridisch adviseur (vanaf 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 24 02

Branislav URBANIČ

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 27 14

Olivier VERHEECKE

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 20 03

STAGIAIRS

Kadri BRÜGEL

Stagiair (vanaf 1.9.2005)
Tel. +32 2 283 23 27

Anne EISENGRÄBER

Stagiaire (vanaf 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 29 64

Georgios KATHARIOS

Stagiair (tot 31.7.2005)

Giedre KAZLAUSKAITE

Stagiaire (vanaf 1.10.2005)
Tel. +33 3 88 17 23 28

Daniel KOBLENCZ

Stagiair (tot 31.7.05)

Jernej LETNAR CERNIC

Stagiair (tot 31.7.05)

Maria Salome LOPEZ RAMOS*Stagiaire (tot 31.10.2005)***Wiebke PANKAUKE***Stagiaire (tot 31.7.2005)***Roberto RANDO***Stagiair (vanaf 15.1.2005)***Andrea SACK***Stagiaire (tot 31.7.2005)***Izabela SZOSTAK-SMITH***Stagiaire (vanaf 1.6.2005)*

Tel. +33 3 88 17 67 84

Sophia TABAU*Stagiaire (tot 31.7.2005)***Asta UPTAITE***Stagiaire (tot 31.7.2005)***Alexis VAN MAERCCKE***Stagiair (vanaf 1.9.2005)*

Tel. +32 2 284 21 80



De Europese Ombudsman en zijn personeel.



AFDELING ADMINISTRATIE EN FINANCIËN

De Afdeling administratie en financiën is verantwoordelijk voor al het niet-juridische werk van het bureau van de Ombudsman. Deze afdeling is onderverdeeld in vier sectoren – de Sector administratie, de Sector financiën, de Sector klachtenafhandeling en de Sector communicatie. Het hoofd van de Afdeling administratie en financiën coördineert het werk van de afdeling. Als coördinator is hij verantwoordelijk voor de algemene organisatie en de werking van de afdeling, het personeelsbeleid, het doen van voorstellen voor en het uitvoeren van de financiële en begrotingsstrategie van de instelling en het vertegenwoordigen van de Ombudsman in een aantal interinstitutionele fora.

João SANT'ANNA

Hoofd van de afdeling Administratie en financiën

Tel. +33 3 88 17 53 46

João SANT'ANNA werd op 3 mei 1957 te Setúbal in Portugal geboren. Hij studeerde van 1975 tot 1980 rechten aan de Universiteit van Lissabon en schreef zich in 1981 in als advocaat te Lissabon. Van 1980 tot 1982 was hij werkzaam als advocaat in de Juridische en Bestuurlijke Dienst van het Portugese Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de regio Lissabon. Tussen 1982 en 1984 vervolgde hij zijn juridische studie op het terrein van de intellectuele eigendomsrechten aan de Ludwig-Maximilians-Universität en het Max-Planck-Institut te München. Na zijn terugkeer in 1984 naar Portugal werd hij aangesteld als hoofd van de Juridische en Bestuurlijke Dienst van het Portugese Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de regio Lissabon. In 1986 werd hij ambtenaar in dienst van het Europees Parlement; hij werkte bij de Directoraten-generaal Voorlichting en public relations, Onderzoek, Personeel en financiën, en ten slotte bij de Juridische Dienst van het Europees Parlement. Hij kwam in 2000 in dienst van het bureau van de Europese Ombudsman als hoofd van de Afdeling administratie en financiën.

SECTOR ADMINISTRATIE

De taken van de Sector administratie zijn zeer divers en omvatten personeels- en aanwervingsaangelegenheden, inkomende en uitgaande correspondentie, de telefooncentrale, de kantoorinfrastructuur, coördinatie van de vertaling van documenten, organisatie en het beheer van de bibliotheek van de juridische naslagwerken en het documentatie- en archiefbeleid van de instelling. Deze sector is voorts verantwoordelijk voor het informatietechnologiebeleid van de instelling en alle IT-behoefte van het bureau, waarvoor nauw wordt samengewerkt met het Europees Parlement.

Alessandro DEL BON

Sectorhoofd (vanaf 1.5.2005)

Tel. +33 3 88 17 23 82

Christophe BAUER

Administratieve ondersteuning, chauffeur

(vanaf 1.6.2005)

Tel. +33 3 88 17 67 80

Rachel DOELL

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 23 98

Massimo EZZY

Medewerker informatietechnologie

(vanaf 8.9.2005)

Tel. + 33 3 88 17 28 67

Cindy GIANNAKIS

Administratieve ondersteuning

(vanaf 16.6.2005)

Tel. +32 2 284 63 93

Isgouhi KRIKORIAN

Secretaresse

Tel. +33 3 88 17 25 40

Gaël LAMBERT

Medewerker informatietechnologie

Tel. +33 3 88 17 23 99

Juan Manuel MALLEA

Secretaris

Tel. +33 3 88 17 23 01



Stéphanie MARAJ
Secrétairesse (vanaf 1.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 23 13

Charles MEBS
Secretaris
Tel. +33 3 88 17 70 93

Félicia VOLTZENLOGEL
Secrétairesse
Tel. +33 3 88 17 23 94

SECTOR FINANCIËN

De Sector financiën moet ervoor zorgen dat het bureau van de Ombudsman werkt volgens de geldende financiële voorschriften die moeten garanderen dat de begrotingsmiddelen economisch, efficiënt en adequaat worden besteed. Deze verantwoordelijkheden vloeien voort uit het feit dat de Europese Ombudsman over een onafhankelijke begroting beschikt. De voorbereiding en de tenuitvoerlegging van de begroting is het werk van vier financieel medewerkers die onder leiding staan van de gedelegeerde ordonnateur.

Loïc JULIEN
Sectorhoofd (vanaf 1.6.2005)
Tel. +33 3 88 17 67 79

Jean-Pierre FEROMONT
Financieel medewerker
Tel. +32 2 284 38 97

Giovanna FRAGAPANE
Financieel medewerker
Tel. +33 3 88 17 29 62

Véronique VANDAELE
Financieel medewerker
Tel. +32 2 284 23 00

Christophe WALRAVENS
Financieel medewerker
Tel. +33 3 88 17 24 03

SECTOR KLACHTENAFHANDELING

De sector klachtenafhandeling is verantwoordelijk voor de registratie, verdeling en follow-up van de bij de Europese Ombudsman ingediende klachten. Deze sector zorgt ervoor dat alle klachten in een database worden opgenomen, dat de ontvangst wordt bevestigd en dat ze worden overgedragen aan de juridische dienst. De sector is verantwoordelijk voor het beheer van alle inkomende en uitgaande correspondentie over klachten, zorgt ervoor dat de vermeldingen over klachten in de database gedurende de gehele klachtenprocedure worden geactualiseerd, controleert de termijnen, maakt statistieken over klachten en archiveert documenten in verband met de klachten.

Isabelle FOUCAUD
Sectorhoofd
Tel. +33 3 88 17 23 91

Séverine BEYER
Secrétairesse
Tel. +33 3 88 17 23 93

Bruno BISMARQUE-ALCÂNTARA
Secretaris
Tel. +33 3 88 17 20 91

Evelyne BOUTTEFROY
Secrétairesse
Tel. +33 3 88 17 24 13

Elaine DRAGO
Secrétairesse
Tel. +33 3 88 17 33 31

Isabelle LECESTRE
Secrétairesse
Tel. +33 3 88 17 24 29

Gabrielle SHERIDAN
Secrétairesse (tot 31.5.2005)
Tel. +33 3 88 17 24 08

Caroline ZINCK
Secrétairesse (vanaf 1.9.2005)
Tel. +33 3 88 17 40 51



SECTOR COMMUNICATIE

De Sector communicatie is verantwoordelijk voor de bevordering van de beeldvorming en de waarden van de instelling en helpt de Ombudsman bij het vervullen van de tweede belangrijke taak van zijn mandaat, namelijk in contact treden met de burgers en hen informeren over hun rechten uit hoofde van de wetgeving van de gemeenschap. Deze sector speelt dus een belangrijke rol bij het verbeteren van de relatie en het vertrouwen tussen burgers en Europa en haar instellingen.

De Sector is verantwoordelijk voor het handhaven en bevorderen van de relaties met de media, het schrijven en produceren van de publicaties van de Ombudsman, het onderhouden van de websites van de Ombudsman, het organiseren van de voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman en het coördineren van de betrekkingen in het Europese netwerk van ombudsmannen.

Rosita AGNEW*Sectorhoofd (vanaf 1.5.2005)**Medewerkster pers en communicatie
(tot 30.4.2005)*

Tel. +32 2 284 25 42

Ben HAGARD*Sectorhoofd (vanaf 1.5.2005)**Medewerker internet en communicatie
(tot 30.4.2005)*

Tel. +33 3 88 17 24 24

Marc AMIR-TAHMASSEB*Web-ontwikkelaar (vanaf 1.9.2005)*

Tel. +33 3 88 17 44 10

Alessandro DEL BON*Medewerker communicatie**(tot 30.4.2005)*

Tel. +33 3 88 17 23 82

Gundi GADESMANN*Medewerker pers (vanaf 1.11.2005)*

Tel. +32 2 284 26 09

Dace PICOT-STIEBRINA*Medewerkster communicatie*

Tel. +33 3 88 17 40 80

Gabrielle SHERIDAN*Secretaresse (vanaf 1.6.2005)*

Tel. +33 3 88 17 24 08

Annika ÖSTERBERG*Medewerkster publicaties (vanaf 1.10.2005)*

Tel. +33 3 88 17 49 36



D INDEX VAN BESLUITEN

1 OP ZAAKNUMMER

2002

1391/2002/JMA	107
2107/2002/PB	100
2111/2002/MF	100

2003

1336/2003/IP	81
1435/2003/MF	101
1687/2003/JMA	59
2097/2003/PB	73
2188/2003/OV	82
2191/2003/TN	60
2229/2003/MHZ	87
2395/2003/GG	106
2411/2003/MHZ	88
2415/2003/JMA	72

2004

0127/2004/OV	75
0140/2004/PB	97
0224/2004/PB	89
0237/2004/JMA	72
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	62
0338/2004/OV	62
0471/2004/OV	76
0518/2004/MF	83
0530/2004/GG	90
0538/2004/TN	91
0620/2004/PB	92
0628/2004/OV	79
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
0839/2004/MHZ	74
0933/2004/JMA	66
0948/2004/OV	67

1096/2004/TN	67
1155/2004/TN	68
1273/2004/GG	93
1298/2004/PB	65
1365/2004/TN	60
1368/2004/GG	94
1423/2004/ELB	104
1700/2004/MF	98
1733/2004/OV	80
1737/2004/TN	81
1756/2004/MF	84
1772/2004/GG	83
1798/2004/PB	77
1808/2004/JMA	69
2038/2004/GG	85
2066/2004/TN	70
2485/2004/GG	107
2673/2004/PB	96
2821/2004/OV	70
2862/2004/GG	95
3054/2004/TN	75
3110/2004/GG	71
3254/2004/ID	104
3381/2004/TN	77
3442/2004/PB	99
3446/2004/GG	103
3452/2004/JMA	105
3485/2004/OV	78
3622/2004/GG	96

2005

0116/2005/MHZ	102
0501/2005/IP	78
1266/2005/MF	79
1875/2005/GG	86
OI/3/2005/OV	108



2 OP ONDERWERP

Burgerrechten

1687/2003/JMA	59
2415/2003/JMA	72
0224/2004/PB	89
0237/2004/JMA	72
0948/2004/OV	67
1096/2004/TN	67
1737/2004/TN	81
2038/2004/GG	85
0116/2005/MHZ	102
1875/2005/GG	86

Commissie als hoedster van het Verdrag

1687/2003/JMA	59
2229/2003/MHZ	87
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	62
1273/2004/GG	93
1298/2004/PB	65
1423/2004/ELB	104
3254/2004/ID	104
3452/2004/JMA	105
3622/2004/GG	96

Consumentenbeleid

0295/2004/JMA	62
---------------------	----

Contracten

2111/2002/MF	100
0338/2004/OV	62
0530/2004/GG	90
0538/2004/TN	91
1266/2005/MF	79
1772/2004/GG	83
1808/2004/JMA	69
2673/2004/PB	96
2862/2004/GG	95
3110/2004/GG	71
OI/3/2005/OV	108

Cultuur

3452/2004/JMA	105
---------------------	-----

Gegevensbescherming

0224/2004/PB	89
--------------------	----

Ontwikkelingssamenwerking

0933/2004/JMA	66
---------------------	----

Economisch en monetair beleid

3054/2004/TN	75
0116/2005/MHZ	102

Onderwijs, beroepsopleiding en jeugd

0518/2004/MF	83
--------------------	----

Milieu

2229/2003/MHZ	87
---------------------	----

Visserij

1273/2004/GG	93
--------------------	----

Vrij verkeer van personen en diensten

1298/2004/PB	65
3254/2004/ID	104

Instellingen

2395/2003/GG	106
0140/2004/PB	97
0628/2004/OV	79
1155/2004/TN	68
2485/2004/GG	107
3254/2004/ID	104
3446/2004/GG	103
0501/2005/IP	78

Diversen

1435/2003/MF	101
0338/2004/OV	62
0732/2004/ELB	63
3622/2004/GG	96
OI/3/2005/OV	108

*Politie en gerechtelijke samenwerking*

2411/2003/MHZ.....	88
--------------------	----

Openbare toegang

0948/2004/OV	67
1368/2004/GG	94
1756/2004/MF	84
1798/2004/PB	77
2066/2004/TN.....	70
2821/2004/OV	70
3381/2004/TN.....	77
3442/2004/PB	99

Onderzoek en technologie

0758/2004/ELB	64
1365/2004/TN.....	60

Sociaal beleid

0274/2004/JMA	61
---------------------	----

*Personeel**– Aanwerving*

1336/2003/IP.....	81
2097/2003/PB	73
0518/2004/MF	83
0839/2004/MHZ.....	74
1700/2004/MF	98
3485/2004/OV	78

– Andere vragen

1391/2002/JMA	107
2107/2002/PB	100
2188/2003/OV	82
2191/2003/TN.....	60
0140/2004/PB	97
0471/2004/OV	76
0620/2004/PB	92
0628/2004/OV	79
1423/2004/ELB	104
1733/2004/OV	80
0127/2004/OV	75



3 PER SOORT VERMEEND WANBEHEER

Machtsmisbruik

1700/2004/MF	98
--------------------	----

Vermijdbare vertraging

0530/2004/GG	90
1733/2004/OV	80
1756/2004/MF	84
1772/2004/GG	83
3485/2004/OV	78
1266/2005/MF	79
OI/3/2005/OV	108

Discriminatie

1391/2002/JMA	107
2107/2002/PB	100
1687/2003/JMA	59
2415/2003/JMA	72
0237/2004/JMA	72
0338/2004/OV	62
0518/2004/MF	83
0628/2004/OV	79
1808/2004/JMA	69
2673/2004/PB	96

Defensie

0471/2004/OV	76
--------------------	----

Fout in artikel-226-procedure

1687/2003/JMA	59
2229/2003/MHZ	87
0274/2004/JMA	61
0295/2004/JMA	62
1273/2004/GG	93
1298/2004/PB	65
1423/2004/ELB	104
3254/2004/ID	104
3452/2004/JMA	105
3622/2004/GG	96

Ontbreken van motivering bij een besluit

2411/2003/MHZ	88
---------------------	----

Gebrek aan of weigering van informatie

2097/2003/PB	73
2191/2003/TN	60
2229/2003/MHZ	87
0140/2004/PB	97
0274/2004/JMA	61
0538/2004/TN	91
0758/2004/ELB	64
1368/2004/GG	94
1737/2004/TN	81
1798/2004/PB	77
2038/2004/GG	85
2066/2004/TN	70
3054/2004/TN	75
3381/2004/TN	77
3442/2004/PB	99
1875/2005/GG	86

Gebrek aan transparantie

1435/2003/MF	101
2395/2003/GG	106
0948/2004/OV	67
2821/2004/OV	70
0116/2005/MHZ	102

Juridische dwaling

0127/2004/OV	75
1273/2004/GG	93
3254/2004/ID	104

Nalatigheid

2188/2003/OV	82
0224/2004/PB	89
0933/2004/JMA	66
1096/2004/TN	67
1155/2004/TN	68
1365/2004/TN	60
3622/2004/GG	96

*Procedurefouten*

2107/2002/PB	100
2411/2003/MHZ.....	88
0140/2004/PB	97
0620/2004/PB	92

Oneerlijke behandeling

2111/2002/MF	100
1336/2003/IP.....	81
3110/2004/GG	71
0839/2004/MHZ.....	74
0127/2004/OV	75
0471/2004/OV	76
0501/2005/IP.....	78
1733/2004/OV	80
OI/3/2005/OV	108

Andere vormen van wanbeheer

0471/2004/OV	76
0538/2004/TN.....	91
0732/2004/ELB	63
0758/2004/ELB	64
1733/2004/OV	80
2485/2004/GG	107
2862/2004/GG	95
3446/2004/GG	103
OI/3/2005/OV	108



E DE VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Wettelijke bepalingen

Artikel 195, lid 2, van het EG-Verdrag luidt: „Na elke verkiezing voor het Europees Parlement wordt de ombudsman voor de zittingsduur van deze instelling benoemd. Hij is herbenoembaar.”

In het Reglement van het Europees Parlement is de procedure voor de verkiezing van de ombudsman verder uitgewerkt:

Artikel 194

- „1. Aan het begin van iedere zittingsperiode en onmiddellijk na zijn verkiezing of in de gevallen als bedoeld in lid 8 roept de Voorzitter op tot kandidaatstelling met het oog op de benoeming van de ombudsman en stelt hij hiervoor de termijn vast. Deze oproep wordt in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd.
2. De kandidaten moeten worden gesteund door ten minste zevenendertig leden uit ten minste twee lidstaten.

Ieder lid mag slechts één kandidaat steunen.

De kandidaatstellingen dienen alle bewijsstukken te bevatten op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden als gesteld in het statuut van de ombudsman.

3. De kandidaatstellingen worden aan de bevoegde commissie toegezonden die kan verzoeken de betrokkenen te horen.

Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.

4. De alfabetische lijst met ontvankelijke kandidaatstellingen wordt vervolgens aan het Parlement ter stemming voorgelegd.
5. De stemming is geheim en geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Indien na de eerste twee stemronden geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over, die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.

In alle gevallen van staking van stemmen wint de oudste kandidaat.

6. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.
7. De benoemde kandidaat wordt onmiddellijk verzocht voor het Hof van Justitie de eed of de belofte af te leggen.
8. Behalve in geval van overlijden of ontheffing van zijn ambt blijft de ombudsman in functie totdat zijn opvolger in zijn ambt is geïnstalleerd.”

De verkiezing van 2005

Het Europees Parlement heeft een oproep tot het indienen van kandidaatstellingen bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 25 augustus 2004⁸, waarop tot 30 september 2004 gereageerd kon worden.

Bij schrijven van 22 oktober 2004 heeft de voorzitter van het Europees Parlement de voorzitter van de commissie verzoekschriften meegedeeld dat er vier kandidaatstellingen waren ontvangen.



Op 29 november 2004 heeft de commissie verzoekschriften een openbare hoorzitting georganiseerd met de twee kandidaten waarvan de kandidaatstelling ontvankelijk werd verklaard, namelijk de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS en de heer Giuseppe FORTUNATO.

Op 11 januari 2005 werd de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS volgens de regels door de leden van het Europees Parlement, in plenaire sessie bijeen, in de eerste stemronde met 564 van de 609 uitgebrachte stemmen gekozen tot Europees Ombudsman.

Het besluit van het Europees Parlement om de heer DIAMANDOUROS te benoemen voor de parlementaire zittingsduur 2004-2009 is bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 25 januari 2005⁹.

Meer informatie over de verkiezing van de Europese Ombudsman is te vinden op de website van het Parlement:

http://www.europarl.europa.eu/comparl/peti/election2004/default_en.htm

⁹

PB L 21, 25.1.2005, blz. 8.



CONTACT OPNEMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN

PER POST

De Europese Ombudsman
1 Avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
FR – 67001 Strasbourg Cedex
Frankrijk

TELEFONISCH

+33 3 88 17 23 13

PER FAX

+33 3 88 17 90 62

PER E-MAIL

eo@ombudsman.europa.eu

WEBSITE

<http://www.ombudsman.europa.eu>

DE EUROPESE OMBUDSMAN ONDERZOEKT KLACHTEN OVER WANBEHEER IN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE



www.ombudsman.europa.eu



Publicatiebureau
Publications.europa.eu

